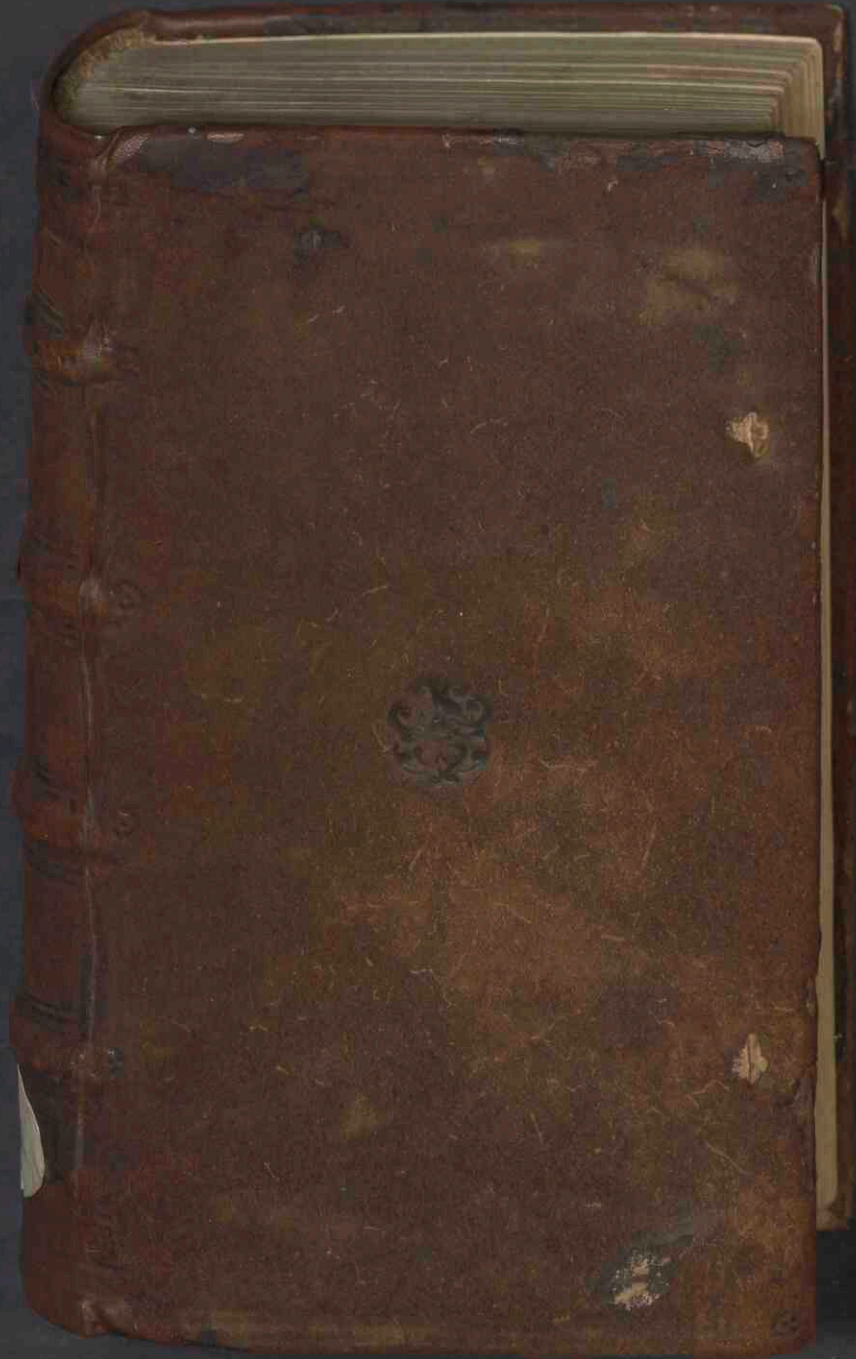

**Raymundi Lulli doctissimi et celeberrimi philosophi
Testamentum, duobus libris vniversam artem Chymicam
complectens, antehac nunquam excusum. ;**

<https://hdl.handle.net/1874/451901>

**Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell
Huybert van Buchell (1513-1599)**

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
 - de kopsnede
 - de frontsnede
 - de staartsnede
 - het achterplat

**This book is part of the Van Buchell Collection
Huybert van Buchell (1513-1599)**

More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

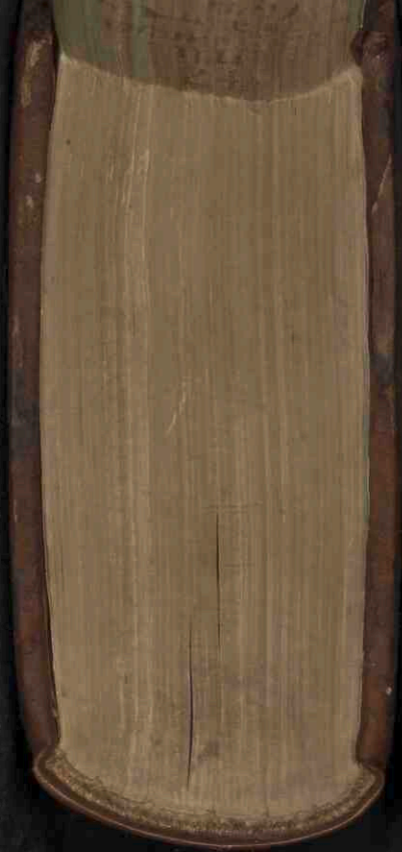
Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

Q oct.

32

U.B.U.

47

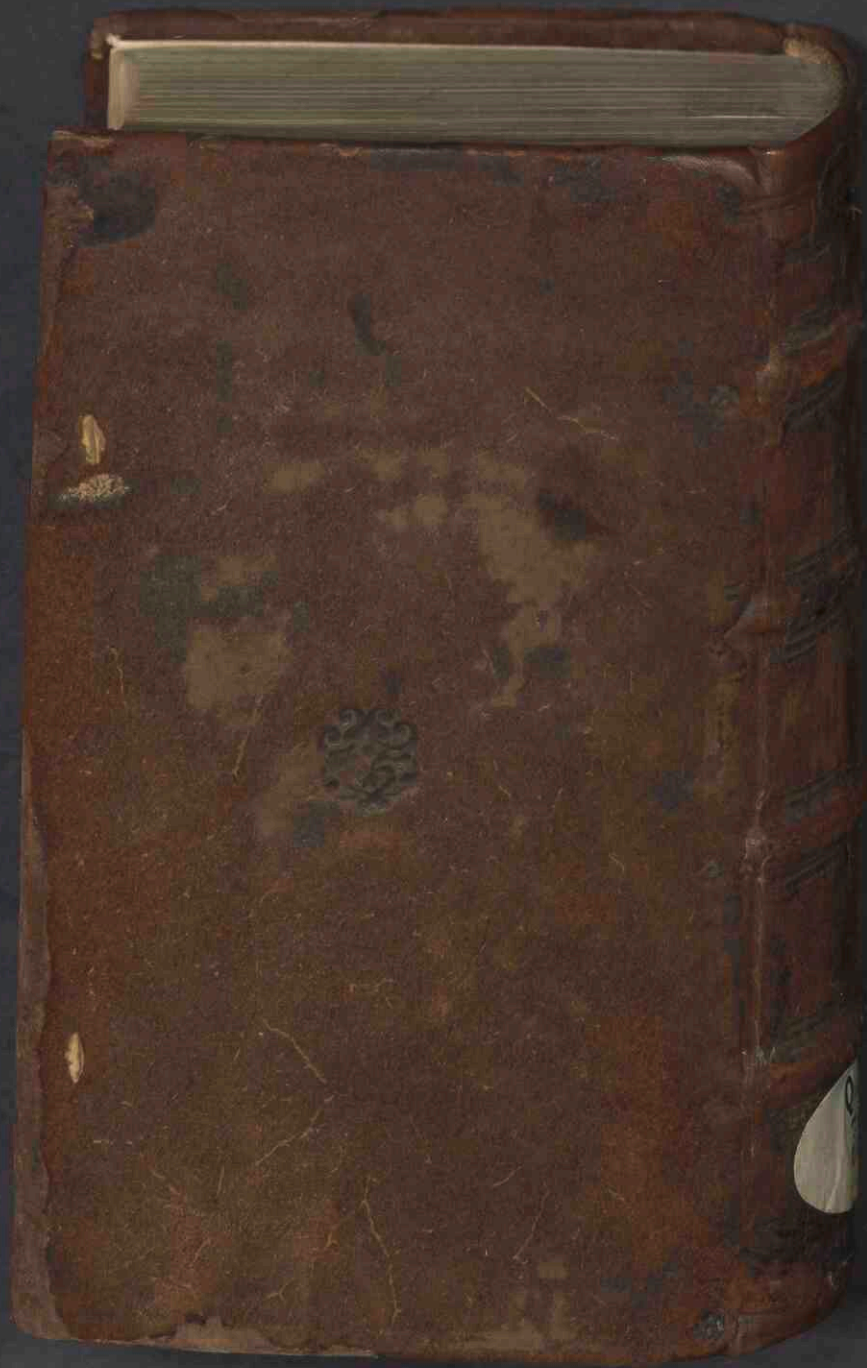
111

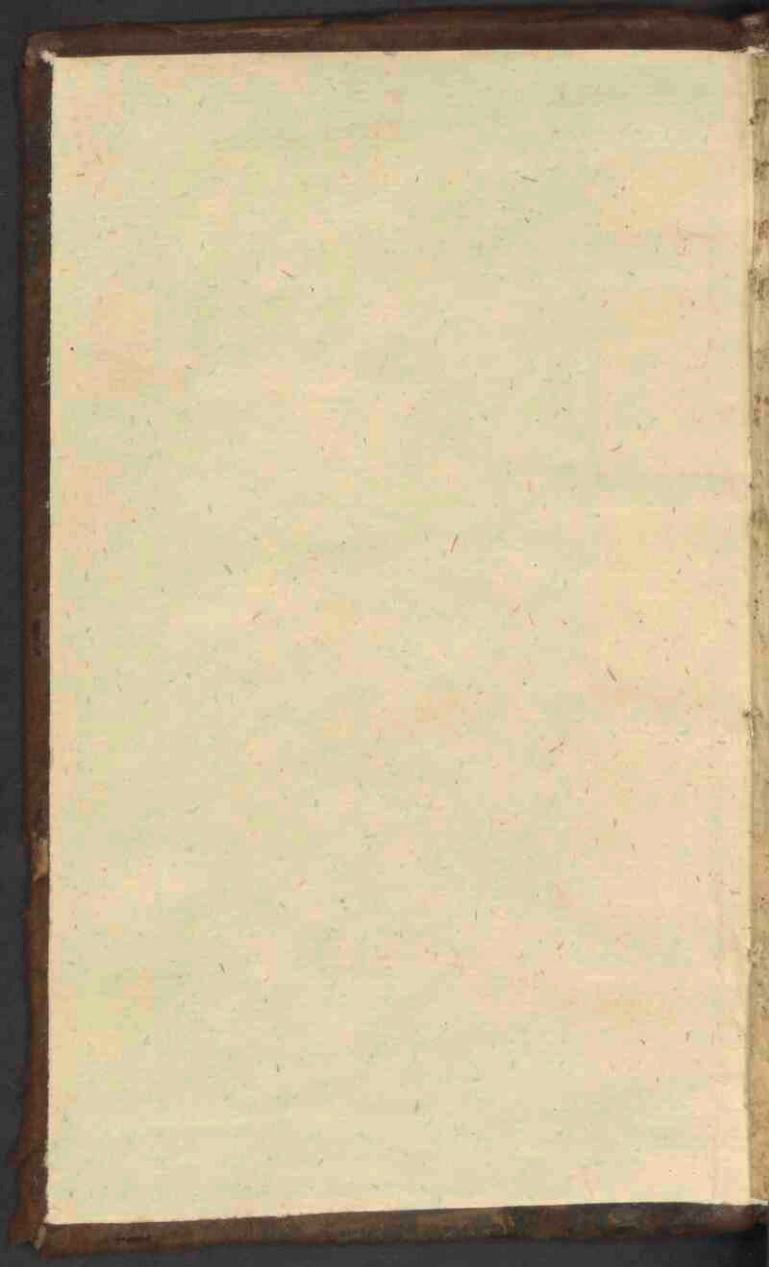
Chironomus

luteus

Lully

q' d' forme talione sic ualere in corde tunc ex
el' z uelocitate ut. i. auda' i' pura i' ped' h'uar
h'ac d'p'om' z ueloc' pilon' i' h'ic' auion' p' d'
t' q' ex' ex' ne' t' i' l'at' q' i' cordi ul' pedon'
i' ut' h' d' p'ou' e' tota' u' cale' ce'lect' a'
d' h'ic' u' t'at' ei' ep' p'ast'ec'ia' em'nen'
ca' p' p'ou' i' g'ua' u'ca' m'p'?

Dep'ud' p' e' ut' p' i' m' d' r' e' u' r'
p' s' q' e' d' i' te' u'ap'ore' f'lo' d' g'ua' a'
a' c' d' p' i' s' e' d' d' i' u' p' p' a' i' u' l' o'
p' m' e' i' t' e' r' p' u' i' i' u' m' o' r' q' z' p' u' l' o'
e' g' i' a' d' p' e' d' o' p' u' l' o' m' a' g' i' s' t' r' o' s' i' s' t' e' r' e'
p' u' l' o' s' p' r' o' q' u' a' e' d' u' i' t' a' t' q' u' i' p' u' l' o' s' d' e' m' i' s' s' i' s'
p' p' o' u' i' t' i' n' c' o' r' u' s' u' s' z' e' g' i' s' t' r' o' s' i' s' t' e' r' e' p' u' l' o' s' d' e' m' i' s' s' i' s'

Sino h' qd' eor' amr. h' no nō mag^o
t m' in glaucedine qn' h'it. 32

Glaucedo aut' vnt' p' oclor' aut' p' mag^o
h'it' s'nducee aut' p' claritate d' aut' qm'
loc'z loc' omnioy' aut' p' pau^o h'it' tal' bal' agte
q'z in loco pupille i claritate e' q' ag' s'nducee
ce' ois' est ocul' in vltio glaucedine i qd' ear' p'
uere i qd' ear' nō. et augmēt i d' m' i glaucē p'

Intellectūz ex h' temōe q' p' lendor.
clar'z claritas h'it' s'nducee t mag^o e' t
rel' q' q' ip'e d' e' q' p' lendor nō clar' e' q' q' u' ill'
t b' quid' uisat' cap' sustēdit' q' nō uisat' mag^o
q' p' m' i h' in m' exedue oculorū -

Physici et Chemicī

Octavo n°. 32.

[Faint, mostly illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through or a separate entry.]

Enter
corde
uener
tate
in cap
clu
Et
et bo
it p
p q
om

Handwritten text in a medieval script, visible on the right edge of the page. The text is partially obscured by the binding and includes words such as "In", "die", "m", "et", "d", "et", "d".

autem th. v. m. r. a. x. Stella q. d. v. d. e.

rat. i. d. e. s. m. d. e. b. a. r. u. o. p. q. d. v. d. e.

m. e. s. i. n. c. e. s. u. p. b. e. r. e. a. t. p. u. e. s. e. t. a. p. t. u. s.

Quod quod nobis e quid **Stella**

ma. s. i. q. i. d. e. p. t. o. r. e. m. a. t. o. p. a. s. t. o. l. l. i. s. i. n.

u. a. d. i. l. i. c. e. a. p. p. u. t. a. t. q. u. a. d. v. d. e. n. t.

o. v. o. c. e. m. a. c. r. o. e. n. d. a. v. e. s. t. i. u. s. f. i. l. l. i. u.

Quod quod nobis e quid **Stella**

ma. s. i. q. i. d. e. p. t. o. r. e. m. a. t. o. p. a. s. t. o. l. l. i. s. i. n.

u. a. d. i. l. i. c. e. a. p. p. u. t. a. t. q. u. a. d. v. d. e. n. t.

o. v. o. c. e. m. a. c. r. o. e. n. d. a. v. e. s. t. i. u. s. f. i. l. l. i. u.

Quod quod nobis e quid **Stella**

ma. s. i. q. i. d. e. p. t. o. r. e. m. a. t. o. p. a. s. t. o. l. l. i. s. i. n.

u. a. d. i. l. i. c. e. a. p. p. u. t. a. t. q. u. a. d. v. d. e. n. t.

o. v. o. c. e. m. a. c. r. o. e. n. d. a. v. e. s. t. i. u. s. f. i. l. l. i. u.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text in the middle of the page, appearing as a faint, horizontal line of script.

A small handwritten mark or character located in the bottom left corner of the page.

N 115.C

RAYMVN-
DI LVLLI DOCTIS-
SIMI ET CELEBERRI-
MI PHILOSOPHI TESTA-
mentum, duobus libris vniuersam
artem Chymicam complectens,
antehac nunquam
excusum.

I T E M

EIVSDEM COMPENDIVM
ANIMAE TRANSMVTATIO-
nis artis metallorum, absolutum
iam & perfectum.

 Ex dono Buchaly

COLONIAE AGRIPPINAE
Apud Ioannem Byrckmannum
Anno M. D. LXVI.

Cum gratia & privilegio Caf. Maieft.

RAYMOND

DELL DOG

STREET

NEW YORK

1870

...

...

...

...

...

...

...

John S. ...

...

...

...

...

...

...

...

...

OMNIBVS
CHYMICAE ARTIS

indagatoribus Ludolphus Ver-
demannus S.

Vm viderem, o-
ptimi naturaliũ
occultarumq; ar-
tium amatores,
multos adulteri-
nos libros falsaque Recepta, vt
vocant, passim inter Alchy-
mię studiosos versari, quibus &
quàm plurimi decepti sunt, &
adhuc falluntur, nihil me vti-
lius facturũ existimaui, quàm si
huiusmodi aliquem propone-
rem, ex quo & naturę veritas
appareret, & apud multos iam
inueterata falsitas innotesce-

A ij ret.

ret. Excitarūt ad hoc me amici non pauci, ijque quorum nec auctoritatē omnino aspernari, nec voluntatē planē negligere debui. Ac verò cū mihi Raymundus Lullus in manibus esset, Philosophus omni genere literarū instructus, facile me cū huius artis amor, tum amicorum honesta petitio mouit, vt illius & Testamentū diligenter descriptū, & Compendium animę transmutationis multis partibus auctum typographis darem. Testamentum quidem nunquā impressum fuit, eaque res multos fucatis libris delusos in errorem impulit. Diuisit ipse Raymundus illud in Theoricam & Practicam, dedicauitque Eduardo V. Anglorū Regi,

EPISTOLA.

gi, ann. à Christo nato M. CCC.
 XXXII. Compendium verò
 animæ transmutationis editū
 fuit Francofurti, sed mutilatū,
 & vix dimidia parte absolutū,
 multisque mendis deforma-
 tum. A nobis autem iam perfe-
 ctum & purgatū est, ita vt pla-
 nè à priore aliud appareat. Hos
 itaque libros omnibus vobis
 harum artium studiosis offero,
 vt inde rerum veritatē, ipsam-
 que naturam perspiciatis & co-
 gnoscatis, in qua re sola totius
 artis perfectio cōsistit. Hic enim
 Lullus illa ipsa minera demon-
 strabit, vnde verus Mercurius
 & sulfur extrahuntur. Ne verò
 putetis ipsum vos statim intel-
 lecturos, sed paulatim multo-
 que studio & diligētia vos opti-

E P I S T O L A.

mè tandem illius mentē recon-
ditamque scientiā cognituros
esse certò vobis persuadeatis.
Neque enim Philosophorum
scripta ex verborū cortice, sed
ex naturæ viribus intelligun-
tur. Nam per sæpe illi verborū
inuolucris atque integumētis
res pulchras & difficiles occul-
tarūt, ne ad tantis mysterijs in-
dignos præstantissimę illę artes
emanarēt. Secretū enim, quem-
admodum ipse auctor testatur
xxix. cap. non datur nisi filijs
Philosophię, id est, inquisito-
ribus & indagatoribus verita-
tis. Neque verò fieri potest, vt
ij rectè naturā intelligant, qui
non omni cogitatione motuq;
animi in illius occultis ope-
rationibus inquirendis versan-
tur.

EPISTOLA.

tur. Nam, vt idem cap. xxxj. ait, si filius artis negligens fuerit in perlegēdo & perſcrutando, cęcus ibit ad praxim. Diligentia ꝑfecto perpetua ad hanc rem opus eſt, atque ita fiet, vt cum fructu artis myſteria percipia- tis, nempe *MENSTRVVM AVT G. VEGETABILE*, quo vno perfecta corpora metallica in ma- teriam primam, ſcilicet in ful- fur & argentum viuum trans- mutantur: ex quibus deinde creatur medicina vera, & non ante, vt videre eſt in cap. lxxvj. Atque hac diligenti considera- tione futurum eſt, vt & falſo- rum Alchymistarum recepta, in quibus ne ſcintilla quidē ve- ritatis elucet, cōtemnatis, & eā viam, quā natura in omnibus ope-

EPISTOLA

operationibus præscribit, sequamini. Id quod nõ solum vobis summæ voluptati, verum etiam maximæ vtilitati futurũ est. A vobis igitur maximopere peto & quæso, vt meã erga vos beneuolam voluntatem, atque amicã admonitionẽ gratis animis accipiatis, & cùm OCCULTVM FECERITIS MANIFESTVM, atque optatum finem consecuti fueritis Philosophico more omnia alienos ab hac arte celestis, & Deo ter Opt. Max. pro beneficio hoc gratias agatis. Va-
lete. Coloniae, VIII. Kal.

Martij, Anno à Christo nato M. D.

LXVI.

1

IN NOMINE
DOMINI NOSTRI IE-
su Christi. Incipit Testamentum
Magistri Raymundi Lul-
li, & primum de
Theorica.

DEVS QUI GLORIOSE
omnipotēs existis, pro-
pter te amare dili-
gere & recolere, inci-
pimus artem presen-
tem, vt filijs veritatis patefiat, quod
in parte occultatum fuit à nobis, &
vt fiat illis complementum tam ex-
cellentissimæ nobilisque partis phi-
losophiæ, quã manifestabimus in hoc
nostro abbreviato volumine, quæ est
de transmutatione nō solum perfecta
immo perfectissima, ad quã sophistæ
nunquam pertingere possunt, & sine
B causa

P R A E F A T I O.

causa hanc inclitā scientiā diffamant.
 Et ideo istum dictum librum relinqui-
 mus filijs nostrae doctrinae per modum
 testamenti, quem diuidimus in tres li-
 bros principales. scilicet theoreticam,
 practicam, & codicillum, quae tres par-
 tes distinguuntur in quatuor distinctio-
 nes, quae sunt figurae circulares, defi-
 nitiones, mixtiones, & applicatio-
 nes differentiales, pro secundo libro
 practicali & pro primo theoricali.
 Iste liber in quatuor distinctiones di-
 uisus est, & sunt primò figurae circu-
 lares, definitiones, mixtiones, & ap-
 plicationes differentes secundo libro
 praticali, & primo libro theoricali.
 In nomine & reuerentiae, potentiae
 & sapientiae caelestis, tibi fili doctrinae
 clarificare intendimus donum nobis
 datum, per processum necessarium, si-
 ne quo plenaria noticia illius rei, quae
 est

est una, compositiua de illis entibus,
quæ sunt materia naturæ, quæ per dis-
solutiones reperta sunt & reperiun-
tur, & in vijs ordinarijs non patiun-
tur videri. Et ob hoc, quia dissolutiua
doctrina perquisitè anhelat, suspirat,
& desiderat finem, & ad finem consu-
mationis venire, tu eterna et suprema
potestas illuminare velis Christianos et
in te credentes, ad videndum & co-
gnoscendū veritatem per antiquos fa-
bricatam, sine qua hæc scientia, quæ
melior est nobilioris partis philoso-
phia, integrari non possit, et ad nos in-
troducendum, quia iam tempus
est, vt definitiones illius po-
nere debeamus.

*De definitionibus huius artis, & de
planctu naturæ, & quid sit
theorica, & quid pra-
ctica.*

C A P. I.

ENtia realia stantia in suis primordia-
libus & succedentibus principijs dāt
noticiam & causam cognoscendi na-
turā corporū, & mediorū, ac extremitatū
cognitarum, quæ sunt causā verē permu-
tationis ipsorum & transmutationis, se-
cundum ipsorum radices, in forma sphæ-
ca & specie permanente per dispositiones
suas, in quantum sunt permutabiles & in
toto transmutabiles in veram formā uti-
lem perfectorum, essentiam conseruan-
do in quantum est possibile, ipsa ducere
ad supremum & perfectum temperamen-
tum. Sed in hoc libro cū in discon-
tinuatione loquimur physica, manda-
tum habemus de magistra domina natu-
ræ. Quia ipsa nobis manifestè apparuit, &
sua opera nobis aperuit, & aperta osten-
dit. Ideo flendo & gemendo contra nos
cla-

clamando dixit, Heu quid ammodo faciam, quoniam instrumenta mea mihi auferre & tollere conantur, & secreta mea deprædari, & discooperire me volunt, Et illa quæ formaui per licentiam dei & magistri mei, ad mortem volunt me expedire. Ille est dolor quem domina dixit natura coram suo presbytero, gemo atque lugeo. & verè tã profunde flebat, quòd nullum erat cor illam videns, quin compassionem moueretur, ac ipsius amore à fletu retardaretur. Nam tãtus eius corporis dolor erat, quod vsq; ad spasmus ducta fuit propter dolorem & displicentiam, quam habebat propter opera bona, quæ in hoc mundo fecerat, adeo quòd ea dimittere volebat, nec ea amplius facere curabat, dũ tamen licentiam à deo magistro suo posset obtinere, cùm eum requisivisset super illo. Et ob hoc mandatum suscepimus, quòd sua instrumenta habemus secretare, & custodire à manibus inimicorũ suorum. Et hæc omnia in secũdo libro declarabimus, si intrare poteris. Et ideo iste liber primus diuisus est & partitus in quinque partes, & quinque diuisiones, per generalia capitula.

Cùm autem huius partis philosophiæ

nō possit tradi practica sine theorica præcedente, dicimus quòd theorica est in parte illa, in qua dispositiones transmutabilium & mutabilium corporum ad temperamentum docentur, & demonstrantur in tanto, quantum est necessariū ad perfectionem nostri magisterij. Practicaverò est illa pars, in qua forma & modus rectè operandi describitur, secundū exigentiā dispositionis præcognitæ per theoricam. Et ideo quia neq; dispositiones corporū supradictorum, neq; suæ naturæ possunt esse cognite, nisi per considerationem rerum naturalium & innaturalium & cōtra naturā, pro meliori intellectu diuidimus theoricam in tres partes, cū dispositiones totius corporis permutabilis in genere non sint nisi tres, scilicet temperamentum, intemperamentum & neutralitas. Primo sciendum est, quòd temperamentum sub rebus naturalibus comprehenditur, quia formaliter sua complexio est de partibus subtilibus & simul adunatis. In quarum compositionibus partium philosophi diffuse locuti sunt, largè accipientes, in quantum potuerunt comprehendere continuationem & aggregationem partium, quando continuitas illa compo-

compositionem suam accipit. Intemperamentum autem comprehenditur sub rebus quæ contra naturam sunt, & ideo corruptio alio nomine vocatur, vel veri elongatio temperamenti, cum qua totum & sine ea nihil. Neutralitas vero cōtinet medium partium prædictarum alio nomine dicta ligamenta dictarum extremitatum, temperamenti videlicet & intemperamenti, aliàs dicitur dispositio media inter duas contrarietates.

De temperamento corporum, & in temperamento, & neutralitate, & de medicina, & de instrumentis naturalibus & innaturalibus & contra naturam.

C A P. I I.

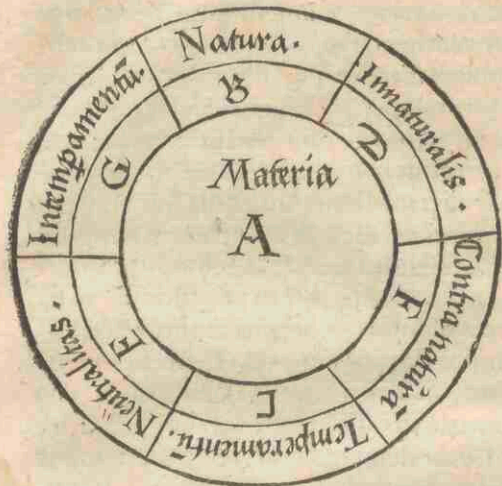
ET ideo debes advertere, quod verum temperamentum est dispositio naturalis corporum perfectorum, per quã actiones naturales perfectæ sunt in perfectione medicinæ, in qua sine alio medio perficiuntur, quæ intrant per totum, & per hoc debet esse dispositio qualitatis omnium corporum, & non actio-

nis. Quia si corpus medicinale non est bene temperatum, cessaret omnino ad mutandum corpora imperfecta ad perfectionem, quæ cum debita projectione perficitur. verum tunc nominatur potens temperamentum solummodo, quod sit aptum ad complendum actionem quæ sibi datur per complexionem sui temperamenti, cum complemento, quod ei datur per viam & modum projectionis notæ. Hæc actio reddit & ordinat medicinam aptam & habilem per suum temperamentum. Ad cuius cognitionem debet principaliter intendi & dirigi intentio illius qui opus nostrum laborat terminare nobili temperamento per instrumentum sapientia prudentis. Quia considerationes, quæ circa temperamentum non sunt, nullo modo debent isti rei congruere. Nam extraneæ & elongatæ sunt à voluntate & considerationibus artificis, & per hoc talis considerator exul efficitur à toto fine bono, sicut ille qui est extraneus, & alienatus per suum opus superfluum & phantasia suâ quâ perscrutatus est. Veruntamen temperamentum acquiritur per ingenium naturæ, aut magistri voluntatem in fermento per intellectum ad vnam rerum pertinen-

pertinentium & miscibilium scientiæ & artis informatiue in medicina vnum habitum cõstituentis vel diuerfos aut plures. Quia temperamentum sicut est perfectiuum actionis, non clarius cognoscitur, vel rectius conseruatur aut reperitur, quã per dictam scientiam, quia siue sit vnus habitus vel diuersi, omni tamen tempore vnus est solus terminus, & modus conseruandi rectos terminos producendi ad finem dictum temperamentum, quod volumus significari per C. Intemperamentum, siue non temperamentum, est vna innaturalis dispositio corruptibilis, quæ fit per elementariam resolutionem, per quam immediatè corrumpuntur actiones rerum indiuidualium & naturæ, per elongationem aut labilitatem sui temperamenti, quod venerat per cõtinuitatem & colligantiam suarum partium compositarum compositione. Et illud compositum volumus significari per G. in conuersione de D. & F. in G.

Neutralitas, neutraliter media, vel mediocritas, est dispositio in qua per modũ mediij se habituant actiones sui subiecti, ad conseruationem speciei, quantũ ad initium experientiæ sensus, & est significãda

B v per

per E. quæ est descendens de B. & F. reuertens in D. per quem formatus est C. sicut promissimus in pratica, quæ est huius libri secunda pars, dicere. Cùm diximus theoricam nostram in tres partes diuidi, & ab illis partibus conuenit tibi fili deuallare, propterea debes cõsiderare, quòd omnes partes theoricæ dupliciter accipiuntur, scilicet accipiendo terminos strictius, quàm capi poterunt secundum naturam suorum generum, secundum id quod

quod in se sunt. Et aliquotiens secundum quod sunt signa recta & propinquiora secundum naturam ad aliquid significabilem respectum per cognitionem in corporibus temperabilibus. Sed fili doctrinæ, consideratio prima est debite procedere in ordine doctrinæ intellectualis aut intellectiuæ, sicut reperies declaratum in tractatu de quæstionibus, capitulo quæstionali artis abbreviatæ, in decima quæstione. de quo secundus liber huius scientiæ & artis completus est. quia nobilis memoria & nobilis instinctus & appetitus debet poni & fixari in corde artificis, cui secretum nostrum debet manifestari, in reuelatione, quæ mouetur à creatore totius intelligentiæ. Quia consideratione huius secundæ partis sine fore faciendo naturæ nos ponemus secundum exigentiam magisterij nostri per processum nobis diuinitus reuelatum, & nostrum secretum, quod est instrumentum perfectiuum totius nostri magisterij, & totius naturæ, & illud ostendemus & docebimus filium artis, quod si sit fidelis & bonus non reuelabit, & specialiter filiorum artis ac scientiæ inimicis, nec illis qui contra naturam

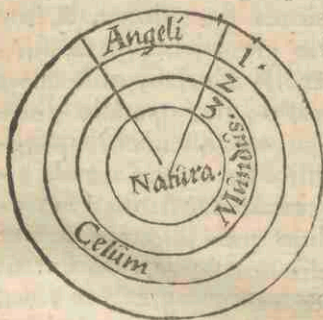
naturam operantur. Quia verè nunquam ab ore humano exiuit illud quod reperiet in secunda parte huius libri post theoricam.

De principijs naturæ in vniuersali, & qualiter sunt extracta omnia à massa confusa, ad cōparationem magni mundi, de quatuor elementis: & de quatuor primordialibus principalibus principijs: & de omnibus rebus, per magnam mundi formam eas reducendo ad magisterium nostrum, quod est forma minor, sicut minor mundus, per miraculum.

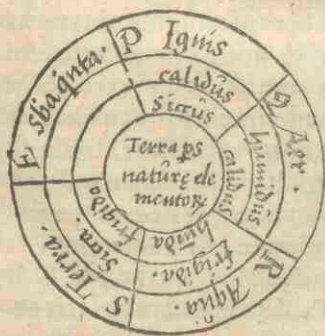
C A P. I I I.

Pincipia naturalia primordialia & succedentia in opere naturæ, sunt vniuersaliter omnes extremitates, quæ esse possunt, & eorum media, sicut declarabimus naturam primordialium principiorū sub posse naturæ & dei regis supremi & impera-

imperatoris cœlestis, qui solus in trinitate sine principio & sine creator est, & superior omnium prædictorum principiorum succedentium, quæ extremitates & media in suis operibus naturæ sunt nominata. hanc naturam supremus deus primo de nihi-

lo creavit sua pura liberalitate & voluntate, in quadam pura substantia, quæ vocatur essentia quinta, in qua tota natura comprehenditur, de meliori & puriori parte huius substantiæ, in tres partes diuisæ, creavit altissimus angelos, de secunda

cunda cœlos, planetas & stellas. Et de tertia minus pura fecit mundum inferiorem. Et hoc filius doctrinæ debet intelligere, non sicut tradimus, sed quemadmodum totum voluntate superioris dei creatum est simul, sine aliqua successione operatione, & sine aliqua materia præcedente, quæ successione generis aspiciat, quia aliter non esset creatio, nec operatio diuina, quæ respicit creationem entitatis venientis scientificè per creationem de nihilo in vera entitate substantiali. Quapropter fili hoc quod dicemus & iam diximus, velis intelligere cum spiritu scientifico, & non agiographico, nec vulgarifico, quia sic loquimur ad respectum naturæ operationum, cuius tu habes assimilari in nostro magisterio, & ideo dicimus cum sermone exempli, & quod nos bene intelligas, sicut iam dictum est, & non vt scribitur. Nam supremus creator hanc partem in quinque diuisit. Creauit namque de parte puriori essentiam quintam elementorum, rei cœlestis participalem, quam per O significamus. Et de hac quatuor fecit partes, de quarum prima puriori fecit ignem,
qui

qui est primum elementum. De secunda post eam magis pura, fecit aerem, qui est secundum elementum. De tertia vero puriori post aerem, fecit aquam, quæ est tertium elementum. de quarta autem minus pura fecit terram, quæ est ultimum elementum. Primum autem volumus significari per P. secundum per Q. tertium per R. & quartum per B. In quantum natura in elementalibus est magis perfecta, cum parua perfectione in toto perficitur. Nam vna ab alia perficitur, per concordantiam proprietatum suarum, & earum quinti instrumenti, rei cœlestis participantis & in illa quæ ab illis elementis postea descendit, cum parua natura, perfectione scilicet generationis, & corruptionis, & è conuerso, quia suus instinctus siue appetitus immediatè veniens est à creatione naturæ. Et ideo non perfectum est omnino, quod agit natura, respectu perfectionis, quæ à creatore venit, non per naturam. Quia tunc illud est sine destructione perfectum. Ille enim instinctus vel appetitus naturæ, non potest rem perfectam facere, nisi perficiatur diuina scientia intellectuali, sicut in humana natura,

tura, quę est rectificata per intelligentiam diuinam, sicut per bonum artificem opus pulchrum & bonum perficitur. Per hoc potest artis filius intelligere primorum elementorum naturam, post diuisionem substantię tercię primordialiter creatę, non tamę intelligat, quod substantia eorum sit simplex elemētum quintum, sed substantia quarta, aut tertia, aut secunda, aut prima elementata de quinta parte, quam vocamus elementum primordiale & substantiam simplicem, per quam dictę quatuor substantię elementales sunt elementatę, quęlibet secundum suam naturam, prout suprā declarauimus. Ista quatuor elementa sic creata remanent pura & clara ratione clarę partis naturę, ab eorū creatione vsque ad tempus presbyteri, cuius peccato natura exiuit, qui vocabatur genus, & ab eo à tempore à natu. Sed postmodum mortui sunt homines, aues, bestię, pisces, & aliqua nascentia terrę destructa & cremata, per destructionem generationis, quę versa est de corruptione in generationem & postmodum de generatione in corruptionem Et similiter de corporibus impuris est mundus resolutus, & elementa corrupta, per quã
 corruptio-

corruptionem omnia per naturam facta & viuientia sunt & fuerunt parnæ duratio nis. Quia natura in sua materia grossa & corrupta nō potest tam perfectum quid facere, sicut faciebat in suo principio, quod plus non habet ad continuandum suum opus primum. Imo natura vtitur imperfectione ad corruptionem tendente, quia de die in diem naturam elementorum minus puram inuenit, quia illud quod posuit in opere perfectum opus emendare non potest, sed semper paulatiuè decrescit. Semper tamen natura secundum suum posse componit, & ponit simul partes fortiores ligamenti. Et per hanc doctrinam fili artis intendere potes verbum Saluatoris, quod in fine mundi omnia consumet, quando veniet ad iudicandum sæculum per ignem, videlicet omne illud, quod non erit de veritate dictorum elementorum, & omne illud, quod est de malo & impuro compositum & factum, confundetur, & proijcietur in abyssum: omne autem illud, quod ignis prædictus cœlestis de virtutibus & pura veritate reperiet supra suam sphaeram, viuaciter requiescet in æternum, & veniet supra saluatos felices: & malum & impu-
C / rum

rum supra damnatos cadet. per hoc autem potest elucidari & declarari consideratio, quòd omnis res in fine ad proprium locum ibit suum, vnde primo mouebatur. Est etiam intelligendum, quòd terra hæc quam colimus, non est verum elementũ, sed à vero quinto elementata est elementalem corporis bene elementati, cuius terra formata est de quinta causa, & tunc reperies vacuum à virtute formatiua prout corpus sine anima, & sicut putredo congregata in vno in materia sine forma composita de prædicta infectione per reciprocam actionem elementorum vnius ad alterum. In centro autem est terra pura, & verum elementum, quam ignis ardere nõ poterit in die terroris, & sic de alijs elementis. Tu cum elucidatione per elucidationem intelligas clarè, & addas principalem substantiam materialem, de qua sine diuisione omnia formata in vno fuerunt, quãuis per diuisionem rerum loquuti fuerimus, non tamen sit separata sua species, quæ est essentia quinta, quia subtrahes totam principalitatem elementorum compositorum. Et clare cognoscas omnium rerum tria esse principia videlicet artificiale,

ciāle, exemplare, & materiale.

Primum radicale principium artificiale, deus est, omnium creator. secundum principium exemplare ab ipso deo mouetur, qui dictus est sapientia. tertium verò succedens principium, quod est materia, creata per deum id est sapientiam, quæ mouetur ab ipso, est primordiale elementum, quod appellamus hyle, quod tibi, si bene intellexisti, declarauimus, quod quidem quærere non est tibi præsumendum in sua simplici specie, ad incipiendum opus nostrum, quamuis sine ipso scire opus nostrum non possemus neque ad finem deducere. Sed ipsum in composita specie quærere debemus, ipsamque purgare, & per ignem euacuare, vt sit pura & clara, vt supra diximus, quod omnia elementa creata sunt à dicta substantia, & ab ipsa viuificata, ad creandum & corrumpendum. Quia necessarium est, vt naturaliter apparet, cum omnis res sub lunæ globo existens sit creata & formata à dicta materia, quæ est hyle vocitata, quòd de illa sit maior influenza in omni re elementata, plus in vna quam in alia, sicut per naturam reperimus, & quod ibidem quiescit. Per

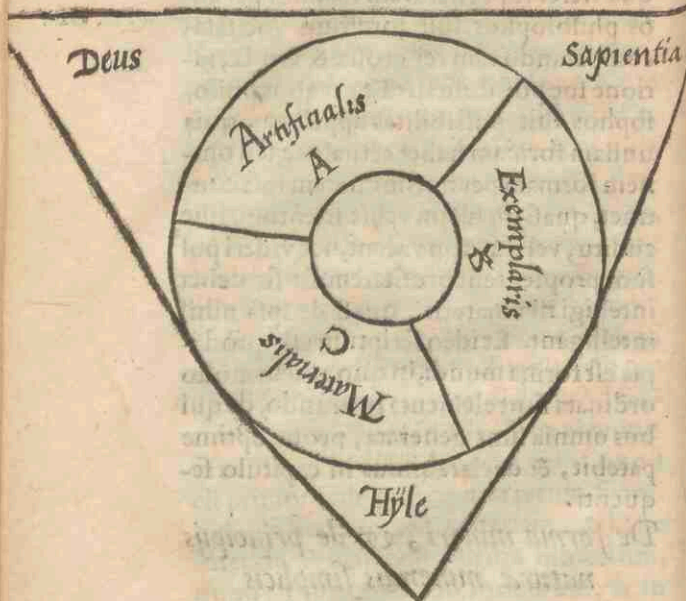
hoc autem, quod sis certus, quod nulla res mundi potest esse sine hac creata & non generata. quia ipsa est collector & colligantia totius corporis elementati in opere naturæ. & ideo ipsum ὕλην vocamus naturam, & totius elementati primordiale principium, hoc est omnium rerum elementatarum, quia in sua substantia simplex. elementa, quæ sunt materia naturæ, primitus per diuinam separationem fuere creata, videlicet, terra, aqua, & aer & ignis, quæ sunt elementata corpora ex primordiali principio, & simplici elemēto quod est in eis. Et ex isto intellectu procedit cronica Methanostrica, quæ dicit, quòd species elementorum in suis solis terminis inuenta, & in dicto suo principio, quod est primordiale principium rerum suarū. quare si istam quæris materiam, ad hanc intende, & illam esse purum subiectum, quod est vnio & motio formarum, & in quo omnis forma in possibilitate retenta est, quia fluxibilitates & labilitates infinitas ipsa in motione continet, secundum illarum formarū diuersitatem tam extremas quàm medias, quas accipit in semet ipsa. Et ideo per similitudinem ab aliquibus nominatur receptaculum formarum,

rum, quæ ex materia nascuntur cœlesti, quæ fieret supra naturam suam. Et per alios philosophos fuit forestum vocitata, comparando eam rei grossæ & crudæ, ratione suæ possibilitatis. Et per alios philosophos fuit possibilitas appellata, quia nullam formam habet actualiter, sed omnem formam per possibilitatem ipsa continet, quasi inclusam velut silentium sine auditu, vel qui non vident, nec videri possunt propter tenebrositatem. Et sic debet intelligi ista materia, quasi de ipsa nihil intelligant. Et ideo scriptum est, quod ipsa est forma mundi, in quo autem modo ordinata sunt elementa in mundo, de quibus omnia sunt generata, prout optime patebit, & declarabimus in capitulo sequenti.

*De forma minori, & de principijs
naturæ mineralis simplicis
per extremitates &
media.*

CAP. III.

CVM de maiori forma determinatum fit, postea descendendo de minori determinabitur. In qua sunt principia suc-

pia succedentia in opere naturæ magis
 propinqua secundum extremitates me-
 dijs suarum operationum propinquo-
 rum. Et cum dixerimus supra, quod prin-
 cipia sunt vniuersaliter omnes extrema-
 tes, & omnia ipsarum media, hic dicimus,
 quod primum & principale medium ex-
 ttemum

tremum vel extremitas, sunt quatuor elementa superius dicta, quæ sunt extremitates elementatæ & significantur per B. Secundum sunt vapores compositi ex ipsis elementis immediatè de prima compositione naturæ, & sine medio dicti, significati per C. in quos vapores omnia corpora elementata resoluuntur, ad intrandum novam generationem. & velis hoc retinere & intelligere, quoniam generaliter tibi loquor, ad attingendum finem illius, quod perquiritur. Tertium est aqua clara composita ex dictis vaporibus per condensationem suæ naturæ, quæ venit in dictis vaporibus ex ipsis quatuor elementis, & illa est res argento viuo magis propinqua, quod quidem reperitur sub terra viuum & fluens. Et istud argentum viuum in omni corpore elementato succedente à materia aeris est propriè generatum. Et ideo ipsius humiditas est valde ponderosa, per aeritatem homogeniam, discurrentem per motum venti per venas perforatas subterraneas, & cadit in mineris sulfureis causatis ex vaporibus calidis & siccis, & est significatum per D. Quartum est quædam substantia procedens ex materia sua, & infra ipsam, magis

substantiam

C iiij pro-

propinqua naturæ metallorum, quæ calcantis & azoth vitreus ab aliquibus nominatur, quæ est terra & mater metallorū. & alio nomine vocatur vrifius, lucens & album, in occulto rubeum, nigrum & viride publicè, habet colorem lacertæ venenosæ, immediatè generatus ex argento viuo materia supradicta, impregnata ex dicto vapore calido & sicco sulfureo in sua resolutione congelata in lacertam, in quo est forma & species spiritus foetentis in mixtione, cuius est calor mineralis multiplicatus, qui est vita metalli, & est significatum per E. Quintum extremum vel extremitas siue medium sunt vapores immediatè generati per resolutionem & rarefactionem dicti vitrioli vitrificabilis. & hæc est prima & proximior materia generationi omnium metallorum impregnata & apprehensa à naturali calore viuificatiuo, in forma & specie aquæ viuæ, de qua omnes huius artis inuestigatores intelligere habent, in opere naturæ esse argentum viuum, sed non tale, quale inuenitur super terram, nec erit, quousque in sanguinem apostematū & venenosum primitus vertatur, & significatur per F. Sextum extremū sunt sulfura facta per successione[m] immediatè

mediate generata per naturam à substantia viua dictæ aquæ, de quorum vaporibus omne aliud argen. viuū coagulatur, & est retinaculum rectum dictorum vaporū in illo metallo, cuius est vapor. Et hoc fit secundum depurationem, quam materia recipit per naturam, cum informatione tali, qualis sibi administratur ad formā & speciem dicti metalli. Et talia sulfura significata sunt per G. Septimum extremum sunt metalla generata ex dictis vaporibus sulfureis, & argēto viuo per successiuam decoctionem, & sunt vera extrema siue extremitates siue media imperfecta clausura, & in omni opere naturæ significato per H. Sed per corruptionem, quādo extra ipsorum mineras extracta sunt, intendit natura rubificare & rubiginare, ad redeundum per motus circulares, illa corumpendo, & iterum generando, tantum quòd terminentur in nouam generationem, per digestionem in suis minerais, in quibus sunt inclusi vapores resoluti ab illis corrupti, propter grauitatem suorum elementorum instinctu naturali, & ibidem suo motu digeruntur, quousque in speciem meliorem terminentur, sicut generatio carnis fit in corpore animalis, per

cibi & potus digestionem, prout breuiter declaratur in magica scientia & arte, quod sic incipit: manifestum de generatione & corruptione in metallis &c. Et cum ibidem describitur de terminatiōe methaphorica & literali, quod cum alchymista nitatur dare aliquibus metallis formam, que sit similis alteri metallo, similis est pictori, qui in materia ligni vel lapidis infigit & figurat formam hominis, aut bestie artificialiter, quæ forma discrepat & differt à materia. Quare in illo casu dictum est, quod cum forma sit sue materie extranea, breui tempore corrumpitur, taliaque opera non bonis nature operibus assimilantur, & de hac assimilatione vide capitulum, quod incipit, Cum igitur &c. Tales enim alchymiste & pictores in suis operibus & materia non assimilantur operi nature, quia dare nesciunt informatiuam virtutem materie conuenienti, que institutionem & instinctum habet recipiendi illam, quando ei administrata est per informatorum naturalem, sed per scientiam & arte cognitam, ipsa que est nature substrata, quæ exemplaris est dicta. Magister subtilis ingenij ac ingeniosus in suo opere assimilatur operi nature in conseruatione speciei mineralis, & format rem tali virtute, quod superat omnem cursum nature.

Et per hoc potes cognoscere, quòd opus naturale potest regi scientia & arte operatoris, secundum proprium instrumenti doctrinam. Et scito fili, quare homines nesciunt uti eorum memoria, entia & entitates mutabiles & vertibiles inuestigando, neque eorum voluntatem eligendo, & recipiendo etiam bona, mala, quæ sunt contra naturam, dimittendo. Et quia istas potentias in artificijs ponere nesciunt, quæ sunt illorum instrumenta, & de quibus te in secunda parte artificiali nostra informabimus, ut entia realia possis attingere in magisterio nostro, qui per actiuitatem illarum scientiam habituatam cum delectatione recipies, per quam intellectus cum una specie attingit aliam, & in ordine unius speciei attingit ordinem alterius speciei, & sic habebis ordinatam delectationem ad intelligendum proprium & commune. Et ob hoc scientiæ, quæ sunt positivæ & non probatiuæ, grossificant intellectum & impediunt illum ad intelligendum necessitates entium verissimorum, sicut declaratum est in arbore philosophiæ desiderata in tertia distinctione, in capitulo, Intellectus de passionibus F. Q. Per quod apparet, quòd multi in magisterio nostro per ignorantiam habent inordinatam passionem

passionem. Quare fili per capitulum succedens alia tibi dabimus principia, tali intentione, quod ante dicta metalla significabuntur per H. Et sit nota illorum, qui non habent patientiam in magisterio.

De principijs huius magisterij, & de quibus factum est, & quot sunt in numero, & de conuersione ipsorum.

C A P. I I I I.

Prima radicalia principia in nostro magisterio sunt tria principaliter, videlicet, aqua viua, & foetens spiritus, de quibus creatur sulfur, quod est lapis noster. Sed cum illa non sint in sua actione super terram, prout nobis opus esset, imo in actione sint terrestria, in forma metalli, in qua est eorum potentia, ideo suae naturae extremitates accepimus per artis nostrae media, recurrendo ad substantiam vnam infra suam mineram, scilicet D.E.& H. Et cum illa sint remota, & contraria per suae extremitates naturae, scientia districta nobis ostendit, quod capiamus F, quae est dispositio media extremitatum suae naturae, quae

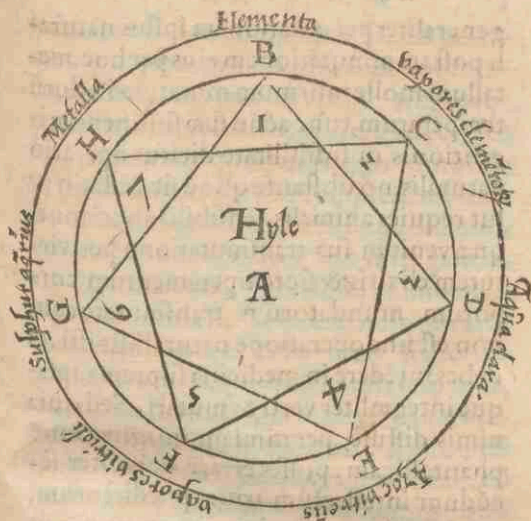
ræ, quæ dispositio electa est de D. sicut apparet per figuram A inferius declaratam in secunda parte capituli subsequenti, sic ut per F. D. conuertatur in E. ut omnia vertantur in B. & quod B. per circulationem reducatur in E. à quo extrahes F. in magisterio nostro, loco aquæ viuæ & fœtenti spiritus, quia sic F. potestatem habet conuertendi D. & H. per suarum formarum conseruationem, cui actualiter erit totum illud, quod erat in potentia in opere naturæ medijs melioribus extremitatum causa & ratioe, quia in F. & D. sunt actualiter F. & G. & H. cocta & pura, ac fortiter digesta, naturæ sapientis ingenio. Quare non conuenit nisi remouere & separare vnâ partem de D. & vnâ partem de E. & tunc habebis F. in opere artis assimilare naturæ in omnibus melioribus modis per adiutorium C. & D. quæ uenerunt de H. & F. qui descenderunt de H. in B. à quo fit F. qui conuersus est in G. cursu naturæ in nostro magisterio. Et illud G. est prima & proximior materia, de qua creamus & facimus nostram medicinam perfectam, quæ est fermentum elixiris.

De

*De approximatione temperamentire
 spectu naturæ, de genere secundum re-
 gulam scientiæ, de extremitatibus,
 & de medijs, & de ipsorum di-
 uisione in principijs essen-
 tialibus.*

C A P. V.

PROPTER quæ potes considerare, quòd
 res naturales sunt illæ quæ sunt neces-
 sariæ habitudini temperamenti, secundum
 rationem generis sui, quæ descensum ha-
 buerunt ab extremitatibus & medijs suis,
 & ideo dictæ sunt res, sine quibus aliqua
 naturaliter corpora non possunt esse tem-
 perata. Quia quando res, cuius caput est
 rubeum, pedes albi, & oculi nigri, appa-
 ret, tunc est magisterium, cum de ista re
 temperamentum consistat. quamuis e-
 nim corpus medicinale possit esse tempe-
 ratum absque tali humore scilicet innatu-
 rali, non tamen absolutè sine tali humore.
 Quare opus est, quod omne mediũ naturã
 sentiat extremitatum suarum causa & ra-
 tione sui temperamenti, & per hoc inui-
 cem elemẽta sunt reciproca, vt primæ ipso-
 rum

rum qualitates se mutua & æquali actione corrumpant, passione vnus extremitatis ad alteram, medij virtute participantis ambobus, secundum appetitum naturæ, nec ad hoc est medicina sine humiditate vel calore aut genere: quia sine tali vel tali humore non habet instantiam aut potentiam in operationibus, & ideo opus vel operatio non debet per artificem capi solummodo per actionem debitâ elixiri, vel eius proprietati per temperamentū, sed genera-

generaliter per cessationem ipsius natura-
 li post transmutationem eius per hoc me-
 tallum molle infirmum mutatum in durū
 temperatum, tunc actio suæ sustentiaē i-
 gnitionis in fusibilitate dicitur operatio
 naturalis, nō obstante quod fit cessatio ve-
 lut requies animalis sensibilis ab actione,
 quæ venit in sua transmutatione per vir-
 tutem elixiris: & sic temperamentum cor-
 porum mundatorum transmutatorum
 non est sine operatione naturali. Et isti rei
 debes intēdere in medicina suprema, ipsa-
 que integraliter verti & mutari. Sed quia
 nimis diffuse, per nimiam imaginationē
 phantasticam, posses errare casualiter se-
 cūdum intellectum trium prædictorum,
 pertinentium theoreticæ, quæ continet in
 se principia præacta generaliter tradita,
 ideo specialiter nos instruemus terminos
 remotos trium principiorum necessario-
 rū istius scientiæ, & artis diuinæ. Quia cū ti-
 bi dixerimus, quod per intentam confide-
 rationem harum rerum naturalium, non
 naturalium, & contra naturam, debes ha-
 bere noticiam materialem & essentialem
 temperamenti, per omnes suas partes sub-
 stantiales, & etiam accidentales, vt scias te
 regere in dicto magisterio nostro, dictis
 principijs

principijs sic à te comprehensis. Habes tamen intendere non de pluribus aut multis, sed de tribus tantum, per se, singulariter stantibus, vt intelligere potes ex capitulo prædicto de principijs ipsis in nostro magisterio, per quæ nos comprehendimus hoc temperamentum. Et per hoc dicimus, quòd rerum naturalium tria sunt genera, videlicet animale, vegetabile, & minerale. Genus animale in sua specie multiplicatur & diuiditur in tres differentias, scilicet in actiuo spermate, quod est naturale sperma, in passiuo spermate, & illud est innaturale, & in sanguine menstruali, & illud est contra naturam. Genus vegetabilium est in sementis feminibus ac radicibus, quæ sunt naturalia, continentia non naturalia, & per hoc eorù cõplexio est Hermaphrodita, masculino & fœminino coniunctis, iuxta humorem & humiditatem terre menstruo pluuiali per aerem aquam continentem, quæ sunt contra naturam. Genus vero mineralium in tres diuiditur differentias, quamuis omnia metalla sint, & exitum habeant à materia vna, & sic sunt complexio nis Hermaphrodite. Prima differentia naturalis est, vt aurum & argentum, quoniã argëtum viuum in se suum proprium sul-

D fur con-

fur continet, quod per se congelatum est, pro medio in aurum, & pro alia medietate in argentum, post conuersionem eius in sulfur, albo & in rubeo. Ob hoc sunt duo spermata naturalia, scilicet aurum & argentum, fumendo largè, quando largè dicimus, hoc fit ad differētiam illius quod perficit elixir nostrum. Et sperma innaturale est sicut plūibum, & innaturalium & immundorum metallorum, sicut plumbum, stannum, cuprū, ferrum, sulfur & argentum viuum, & rerum quæ contra naturam sunt, sicut atramenta, sales, alumina, tuthiæ, marchasitæ & arsenicus, & omnia quæ deuallantur ab alijs generibus vegetabiliū & animaliiū, de quibus potest fieri humidum menstruale, secundum magis & minus tendendo ad perfectionem vel imperfectionem. Et ideo minerale genus solummodo additum est per figuram similitudinis generaliter inter ista naturalia, innaturalia & contra naturam duorum generū, scilicet animalis & vegetabilis, quia de ipsorum natura propinquiorum alterationem accipiunt in claritate luminosa. Et per hoc potes verum temperamentum intelligere naturam propinquiorem sui generis cōseruando, secūdum quod vulgaris

experientia te docebit in terra lunariæ,
natura cuius est nostri lapidis rectificatio,
quia propter hoc liberaliter nobis data est.

*De qua re debet extrahi materia cōue-
niens & magis propinqua, ad faciendū
um magisterium, de conuersione
vnius elementi in alterum.*

C A P. V I.

CVM igitur clarum sit atque manife-
stum, quòd proprietates temperamen-
ti in corpore metallico sit de natura
metalli magis propinqua, sicut experiētia,
quæ non mentitur, affirmat atque demon-
strat, effectu nobilis resistentiæ in fusio-
ne bona, & fusione permanēte in ignitio-
ne. et hoc sit propria forma in natura, vt di-
ctum est, & magis propinqua suæ naturæ
minerali, sicut de sua mineralitate descen-
debat in partes indiuiduales suarum pro-
prietatum specierum, de quibus trahes ma-
teriam suæ formæ conuenientem, quæ sibi
causa speciei ipsorum indiuiduorum sine
cōtrarietate vel extremitate diuisionē cau-
santē, debita est. Sed in perfecto amore dul-
ci sibi inuicē obuiāt per vnionē realē, respi-
ciētia punctū extremitatis & cōtrarietatis

D ij causan-

causantis diuersitatem, quamdiu cursu naturæ saluare se poterunt à suis nobilibus speciebus, à quibus exiuit vera forma, quæ quidem in suæ proprietatis magna potentia vadit contra solem, quem natura creauit. Et ideo tibi dixi fili, quòd accipias naturam dicti generis, in quo luminaria duo & claritates eorū hospitatae sunt & permanentes, quæ super terram radiare non cessant, & sunt sol & luna, qui per suos radios ignem obscurant. Nota igitur fili, & qui non recipit hanc materiam in opere suo assimilatur pictori, qui formam cognitam in materia remotam & longinquam depingit, sicut supra diximus in capitulo, in quo de forma minori tractauimus. Et inter corpora innaturalia recipies volatiliæ corpus, hoc est, argentum viuum, quod continet naturam suam infra concauitatem ventris sui, quæ taliter sibi adheret, quòd nullus habere potest, nisi quadam amicabili concordia, quam natura in quadam amoris attractione nos fideliter docuit. ex quo ei valde multum tenemur, à quo ligamento amoris fortiter detinetur & arrestatur. Et ideo inter innaturalia positum est, nõ omnino tamen tanquam non naturale. Quia tunc in numero illorum esset, quæ sunt contra naturam.

naturam. Et ideo dictum est medium, participans cum naturalibus & contra naturam, quia ab intra retinet naturale corpus, & substantiam puram, quia est proprium ligamentum & retinaculum illius, & per proprietatem ab extra projicitur intus cum illis contra naturam. Quando igitur videre volueris naturam operari, projice intus, & coniunge ei naturale cum liga sui amoris, iracundus erit amator. Istud autem nomen innaturale, largè recipimus in hac arte, pro omnibus rebus continentibus in centro sui corporis naturas passivas, ad respectum actiuorum. Et nos diximus superius, quòd in centro terræ terra est virgo, & verum elementū, & quòd illud est creatum per naturā: igitur natura est in centro cuiuslibet rei, sicut apparet per dictū capitulū, & in capitulo præcedēti, quod facit mentionem de prima forma mundi, quomodo dominus deus noster instituebat mundū, & formabat naturam, yt melius eorum naturæ detinerentur per nostrā theoriam secundum genus suum, yt scias quas accipere debes in magisterio regali, & quas dimittere debes. Quoniā scitum est, quòd omnis res, quæ ad generationem sui generis per naturam procedunt, quælibet adhæ

ret suæ speciei, sicut animale sperma foemineum in additamentum caloris sui masculino coniungitur. Et per hoc intelligere potes, quòd innaturalium specierum virtutes remotæ sunt, & propinquæ medio, quod participat extremitatibus naturalium specierum, & contra naturam secundum plus & minus, secundum quod tota generis illius natura discrepat, & recedit, vel concordat speciei: quia per genus non debet discordare natura, nisi tantummodo per speciem, cum appropinquitatem amorum, quæ nascitur à sua proprietate, sicut aer ab igne, & ab aqua, in quo est eorum proprietas media, sicut est continens naturalium & contra naturam. Quando nos dicimus tota natura, dicimus hoc ad differentiam naturalium, innaturalium & contra naturam, quæ omnia sunt vnius generis. Et tamè si loquuti sumus, quod natura generis in sua generatione discordare non debet, hoc debes intelligere immediatè ad recipiendum formam cuiuslibet rei viventis. Quomodo natura bruta per alterationem reuertitur cum operatione humana totum hoc videre potes, sicut de vegetabilibus. Sed nõ recipiunt formam vnquam animalia hominũ, donec vertatur eorũ genus
in hu

in humanalib⁹. Tūc dico, quod spermata veniūt ad hoc quod dictū est, cū multiplicatiua virtute, quę est spiritus, ex quo indiuidualia sunt generis iā dicti, vnde homines creātur per virtutē spiritus & hoc institutū est per creatorē, vt quodlibet per hominē ei faciat honorē, vel minor natura vertitur ad maiorē, quare exaltatur de multū magno valore. Igitur si volueris naturę herbarū afsimilare metalla nostra, vel bestiarū per entium realiū naturā, facies genus eorū per mēsuram, & tūc recipere poterunt speciē & veras formas, si tu facias in igne per fermentū fortiter & firmiter permanere. Et hoc tibi dicemus in secūda parte, dū tamē secretum teneas, quia totū fit arte & sciētia. Et nulli dices, nisi velis maiestātē philosophorū & secreta eorū accusare. Et iuro tibi supra animā meā, quod ea si reueles dānatus es. Nā à deo omne procedit bonū, & ei solū debetur. Quare seruabis, & secretū tenebis illud, quod ei debetur reuelandum, & affirmabis quam per rectā proprietatē subtrahes, quę ei⁹ honori debetur. Quia si reuelares breuibus verbis illud, quod lōginquo tēpore formauit, in die magni iudicij condēnaberis, tāquā qui perpetrator existeres cōtra maiestātē dei lesam, nec tibi remitteretur casus lese

maiestatis. Talium enim reuelatio ad deum, & non ad alterum spectat. Et inter illa, quæ sunt contra naturam capiendo vnum liquorem, qui est corruptio & separatio spoliij coporis dicti volatilis, hoc est argenti viui, quod est causa continuitatis partium illius liquoris in dictis duobus luminaribus & claritatibus sine illarum diuisione in suo genere, sed remotè & propinquè participat, sicut res menstrualis, de qua, quando fermentata est & albificata in humiditate suorum spermatum, se nutriri facit, sicut sub mammilla puer, quia virtute humiditatis duorum spermatum sanguis menstrualis virtute suæ naturæ vertitur in humiditatem radicalem. Et quando dicimus remotè, hoc est ad differentiam rerum mineralium, & quando propinquè dicimus, hoc est ad differentiam rerum, quæ sunt contra naturam. De his tribus rebus fili magnum draconè extrahes, qui est initium radicale & principale firmæ alterationis. Et in isto tuam firmabis diuturnam & continuam considerationem, per instrumentum rationis naturalis. Et melius tibi hæc declarabimus in capitulis subsequētib; practicis.

Quomodo

*Quomodo non sit nisi vnus lapis
philosophicus, & de auis-
satione suæ purgati-
onis.*

C A P. V I I.

Dicimus, quòd non est nisi vnus lapis philosophicus à rebus supradictis nostro extractus magisterio. Et ideo quando de nouo venit in mundum, non debes ei addere alium puluerem, vel aquã aliam, nec aliquam rem extraneam, nisi illud, quod in eo natum est, suæ naturæ propriæ radicalis, & mater eius, quæ eum parit, est sulfur, quod formauit lapidem suum in calore cœlesti. Sed antequã eum ex toto extrahas, purga eum, & munda ab omnibus suis infirmitatibus, quæ sunt contra naturam suam, phlegmaticis terrestribus & corruptilibus, quia mors eius sunt, quibus circumdatur, quæ ipsius viuificatiuum spiritum mortificant, qui habet posse suscitandi eum de morte ad vitam perennem contra bellum ignis. Non potest tamen ostendere suam virtutem, quousque motus alte & honorabilis naturæ mobilis in magna

D v puri-

puritate sine aliqua corruptione quiescat. Et ideo fili, nisi ille spiritus à sua separetur morte corruptibili, corpus suum tenebrosum radiare non poterit, neque de ipso fieri matrimonium inter corpus & spiritum, scilicet inter sulfur & argentum viuum.

Quomodo appellatur lapis, ratione suæ proprietatis, & nature ipsius.

C A P. V I I I.

Istum spiritum appellamus in testamento nostro spiritum petrosum ac lapideum, quia potestatem habet retinendi lapides contra ignem, & conseruandi ac viuificandi corpus mortuum, à quo exiuit, cuius virtus & proprietas in nullo alio spiritu reperiri potest. Et ideo quando corpus eius transiuit de morte ad vitam, purum est, mundum, album, & clarum, resplendens in subtilitate magna, qua superare facere debes subtilitatem spiritus fermentabilis cum sua fortitudine ac ingenio. Quia grossitudo fermentabilis spiritus debet subtilitatem corporis circumdare, & natate de super, & hoc per proprietatē ingrediendi, quā portat

portat in se, quæ est proprietas penetratiua. Et ideo nulla corporis grossities debet aut potest amouere proprietatē eius magnā & penetratiuā, impedimento à suo contrario prouenienti. Et hoc modo manet & manebit corpus indutum ab extra claritate pulchra, quia spiritus eius potatus est, & corpus intrauit spiritū, qui eū suscitauit, & terminauit in forma pulueris multū subtilis, fluentis & fundentis instrumento ignis fusionis leui sine fumo, qui est sicut ignis ardens, quando flamma tangit eum, cum alteratione permanente, quæ facta est amplexu amicabili naturæ, retinente propriam naturam suam alleuiatione perenni, & illud leuiter fit cum practica, quam à theorica reperimus, quæ nos his verbis pulchre & leue monuit.

De preparatione lapidis.

C A P. I X.

Preparatio lapidosi spiritus ac fermēta bilis est, quòd recipias de succo lunaria, & sudorem eius extrahe cum igne paruo & leui, & habebis in tuo posse vnum de arg. viuis nostris in liquore & forma aquæ albæ, quæ est ablutio & purgatio lapidis nostri, & totius eius

eius naturæ. Et istud est vnum de principalioribus secretis, & est prima porta, prout intelligere potes rationibus antedictis. In isto liquore rectificatur magnus draco, & proijcitur à magno deserto Arabiæ, quia immediatè suffocaretur præ siti, & periret in mari mortuo, quia iam poteris scire quia frigiditas magna calorem paruū extinguit. verte igitur ipsum & mitte in regnū Aethiopiæ, vnde naturaliter natiuus est. Quia dicimus, quòd nisi vertatur, & ponatur in terra sua, recedet, & aliam intrabit regionem. Quare de certo scias, quod omne aliud clima vel alia regio nostro lapidi mortem affert, velato non scientibus ac ignorantibus, & per nos cognito.

*De qua re est lapis, & quid dicitur,
& quomodo ipse est de quatuor elementis,
& in quo loco reperitur, &
de verbis contra mendaces
& derisores.*

C A P. X.

IDeo debes cognoscere clarè, quòd spiritus noster secum portat suæ regionis proprie-

proprietatē. Et hac ratione allegoricè oportet dicere, quòd magnus draco de quatuor est elementis, & non intellectu literali, prout scriptum est, quia sit terra, aer, aqua vel ignis, sed sola natura est & vna, quæ continet in se naturam & proprietatē quatuor elementorum, & hæc proprietas venit complexionaliter in dicta substantia naturæ, per actionem qualitatum primarum elementatarum, & nunc transformatarum in proprietatem & speciem metalli, tolerantem ignem in suis perfectionibus: & sic abscinduntur & dirumpuntur dictæ primæ qualitates, per mutationem suæ mixtionis, quæ facta est per alterationem, usquequo sint in hoc substantiali medio, in quo est species solis aut lunæ, vel alterius, quæ debet & potest per naturam constitui: quia prædictum medium, in quo dicta species saluanda est, tantam habet latitudinē & longitudinem, quanta potest esse partium individualium similitudo huius speciei. Et ideo cùm sit de proprietate illius naturæ sustinendi ignem, non potest, nec habet aliquid, nec facit proficuum, quousque totus motus illius mobilis non corruptus arretetur. Sed eo non obstante, quando iam effectus fuerit de proprietate ignis excellentissimi,

tissimi, potest tolerare corruptionem asperitatis ignis. Et ideo potest tua intelligere speculatio modum, per quem natura nobis ostendit operationem suam, quod est ad exemplū huius scientiæ, dicendo, quod non est transitus de primo ad tertium nisi per secundum, quod participat cum eis secundum naturæ velle. Et per hoc desiderium nostrum conquisiuimus, per media transendo, quæ sunt conseruatoria & retinacula suæ speciei contra bellum ignis. Et per hæc præambula potes intelligere rectum, & verum tempus limitatum respectu naturæ, quod debes habere & conseruare in certa latitudine, quousq; crees rectorē & principale medium, in quibus vltimatæ species se saluari habent, quia medium est subiectū materiale vel reaale genus, in quo continens influit suam virtutem, & primordiale generationis initium, in qua determinatè elementa fixanda sunt cælesti virtute. Omnia enim antedicta coram oculis nostris manifestata sunt per experientiam, scientia clara nobis per naturam ostensa, diuinæ præcepto prædestinationis. Et vltro tibi securè dicimus, quod de natura herbarum medium creauimus, conseruatiuum speciei mineralis, & suum transmutaui-

mus

THEORICA.

mus ignem, in colorem metallicum, in mutatione speciei mineralis. Charissime fili intellige, quòd lapis non est nisi vna natura, in quatuor partes diuisa, secundum proprietatem suorum elementorum resultans per proprietatem suarum concordantiarũ, vt sit ligamen, & ligamentum in posse omnium quatuor elementorum, sicut largè tibi declarabitur. Nam alio modo spiritum per suum corpus ligare non possumus, nisi à propria sua natura detineatur, & arreteatur, quæ ligamenti eorum proprietas est. Et ideo aduerte diligenter, quòd ne proprietas spiritus, qui à corpore exiuit à nimio calore, deuoretur, quia non posset corpus suum reducere ad medium, in quo spiritus secundus influit suam virtutem, videlicet speciem solis aut lunæ, & illud est argentum viuum nostrum, quod aptè & habititer nostri sulfuris tincturam accipit, in quo lapis noster dissolutus est, & resolutus in tali aqua, vt suprà diximus. Et in tali aqua nobis apparuit, non in aqua fontis aut pluiiæ. Quare si cum igne magno fueris operatus, proprietas dicti spiritus, quæ inter vitam & mortem participat, separabit se, & anima recedet in regionem suæ sphæræ. Iterum tibi dicimus

dicimus & clarius, quòd per creaturam isti
 us quinti falis noster lapis est generatus,
 & in illius ramis captus, & ibidem reper-
 tus est falsus, sapidus & pulcher, & in
 fluminibus habitat, & ibi magnum habet
 posse. Et nihil mundi appone extraneum,
 dando sibi illud, quod de ipso exit & nasci-
 tur, & pro vero illud à draconè exiuit & à
 fœtido ventre. Et in secunda parte tibi to-
 tam dicemus sententiam. Custodi igitur il-
 lū à gigantibus & tyrannis mundi, vt suprā
 diximus. Positi enim sunt in vnda aquæ, à
 quibus multum timemus. Quia nihil suffi-
 cit eis, quin faciant populo pacis tale ma-
 lum ac martyrium, vnde gens confundi-
 tur, & ponunt totum mundum ad confu-
 sionem. Quare istud secretum per superio-
 rem nobis datum est tanquam surdo à do-
 mino reuelandum, quousque filijs sit ma-
 nifestum per prudentiam diuinam per eo-
 rum nobilem intellectum. Et ideo quan-
 doque garrulatores Clerici, Legistæ, Arti-
 stæ, seu mundani Medici, & alij plures, de
 quibus loqui non audemus, qui credunt
 aquam viam facere, & totum non valet
 vnum ficum, quia nostram credunt philo-
 sophiam deprædari, & se deprædatos repe-
 riunt, & ideo tales perdunt inde vitam.

Custodite

Custodite igitur filij ignem in regione spiritus, & videte ne euanescat præ nimio calore. Quia si anima recesserit, spiritus nõ poterit viuificare corpus, cùm aliquid dare non possit, quod in eo non est.

De diuisione & resolutione lapidis ad conuertendum ipsum.

C A P. X I.

IN toto magisterio nostro necessarij sunt tres spiritus principales qui sine consummatione suæ resolutionis non possunt manifestari. Et nominantur alio modo tria viua argēta. In quibus lapis noster est dissolutus & versus, per suæ nature mutationē, per cōtrariam & diuersam digestionē, quæ fit per elementariam circulationem, per reciprocationem, & sunt primordialia generationis initia. Et quia resolutio est totius primæ portæ habitudo nostri magisterij, quã declarare volumus secundum exigentiam reductionis & cōuersionis sui lapidis in tribus spiritibus, quorum quemlibet habes conseruare secundum propriã naturã cuiuslibet ipsorum

E rum

rum proprietatem, secundum quod requiritur in perfectione ultimata nostri magisterij, per dictam resolutionem diuisam in tres partes principales. Prima est corporalis, & vocatur in lingua Oritana, Recfage, secunda spiritualis est, & vocatur, Agazoph, tertia autem spiritualis & corporalis, & vocatur Vbidrugal. Et in omnibus istis draco noster quiescit. Recfage est solutio humida in corpore, & sicca in spiritu. Agazoph in duas diuiditur partes, in Periminel, & in Adulphur, & Vbidrugal consummatio est terræ nostræ dissolutæ, & est dissolutio, quæ sine sudore haberi nec cognosci potest. Prima pars solutionis Recfage, non est aliud, quam diminutio partium grossarum in minutissimas partes & subtilissimas, vel reductio grossi in simplex, in mutatione formæ specificæ in formam contrariam & corruptam, stantem in suo corpore & nõ in forma aquæ de nubibus cadentis neque in forma metalli in diuersis pecijs constituti, sed in forma terræ aquosæ & aquæ mineralis subtilis, in imo infernali stantis. In cuius ventre natura sua mutata est à suis præuijs luminibus in tenebras obscuras, quæ quidem terra per

fa per fuorum lauaminum exercitia in
 diuerfas partes multum subtiles foeten-
 tes, vt sulfur, fugiunt altius omnibus
 elementis in regionem ignis, quas tum
 oportet multum diligenter custodire,
 si per istud portellum vis intrare. Ti-
 bi enim opus est, vt bene scias regere
 te, & cappam vel capellum habere, vt
 possis intrare & exire, si ad secundam
 solutionem Agazoph transire desideras.
 Idcirco attende hic, quod menstruale
 à spermatibus condensatur de sua aerei-
 tate in aquositatem grossam, per reso-
 lutionem spermatis foeminini, quod est
 in menstrualium cum amplexu vaporis
 Mercurialis corporis contra naturam,
 quod est in forma aquæ, quæ est de
 vapore magis crudo. Et illud, quod
 est magis coctum cum magis continen-
 ti ex natura, altè descendit in forma
 corui nigri in aere, cuius caput rube-
 um, pedes albi, & oculi nigri, & suæ
 facturæ. Et hoc totum nihil est aliud,
 nisi aer & humiditas radicalis patrizan-
 tem, qui calorem generauit, & est me-
 talli supremi tinctura. Et alia natura
 cruda, quæ est causa condensatio-
 nis menstrualis, quæ manet inferius

est causa, & materia coniunctiua & congregamentum lapidis regalis, qui in naturam frigidam est versus, quia calidam suam perdidit naturam per resolutionem. Quapropter sic definiens dictam dissolutionem. Definitur autem sic: Dissolutio est actio & passio contrariarum qualitatum, per quas virtutes elementorum inter se mouentur per minima. Aut sic definitur: Est motus, qui facit comminutionem de partibus insensibilibus diuersis in specie, & similibus in genere, coniunctis in forma confusa liquorosa, & per corruptionem subiecti. Nam de qualitatibus contrarijs mediante excitatione eleuatis in ignem nigrum absque extrema diuisione affectando à partibus separationem germinantis per generationem. Alio modo dissolutio definitur: Dissolutio est instrumentum subtiliatium, factum cum exercitatione caloris coniuncti cum motu continuo, per quem qualitates contrariæ insimul operantes tangunt se, & miscentur in corrumpendo partes indiuiduales, sub conseruatione suæ speciei ad opus generationis. Fili hæc prima dissolutio nihil aliud est, quàm disligatio simplex partium subtilium descendendum à prima

à prima natura in germen, in quo naturalis calor operatus est, qui est instrumentum, cum quo habet operari virtus informatiua, quæ est introducta in materia absque separationibus actualibus partium germinofarum, vnius ab altera, quæ separatio indiget, quòd cum applicatione amoris naturæ in secunda camera fiat, prout declarabimus per beneficium secunde resolutionis Agazoph, in secunda parte suarum quatuor figurarum. Sed antequam ad illam transeamus, opus est, quòd inter Recfage & Agazoph cõseruetur digestio pepantis sui tẽporis spatio, prout declarabimus in practica nostra, quia calore pepantico putrefit germen nostrũ termino naturæ, & facit eũ postea crescere & fructificare. Sed primũ in suã nataram vertitur sulfuris & ar. viui, dẽpto gremine ar. viui, quod mutabitur in lapidem albiorem niue. Et ideo dissoluatur prima corporum forma in Mercuriale germen per solemne operationem, & statim per inhumationẽ pepanticam in suo ventre intrat alia forma per corruptionem formæ germinis, & elementis mixtis corruptis insimul in forma corporis nigri. Quia elementa conuersa virtute caloris naturalis, qui est in mate-

ria excitata & festinata calore temperato
 cœli in minimis partibus miscent se, alte-
 rant & corrumpunt sub conseruatione
 speciei gubernatæ per calorem non cre-
 mantem : quæ corruptio est nostri ar-
 viui generatio, prout in secunda parte, &
 rota circuli declarabimus. Quia ibi de su-
 is principalibus coloribus determinabi-
 mus ac de saporibus, odoribus, grossitie,
 simplicitate, subtilitate, & ponderositate.
 Et hæc est præparatio solemnisis, quæ est
 caput & fundamentum creationis nostri
 cari infantis. Et modus huiusmodi crea-
 tionis est iste. Abice humorem vbi sub-
 mersus est draco vsque sit corpus minu-
 tum ex cœlestiali spiritu. Et hunc nomi-
 namus ignem, quem deus sanctis & sapi-
 entibus philosophis concessit per reuelationem
 antequam nasceremur, & postea
 nobis, vt ei absque indigentia seruiamus.
 Quia monstrâdo nobis exempla per cur-
 sum nature qualiter ei teneamur, & ideo
 debemus eum precari, honorare, seruire,
 laudare, benedicere, adorare, glorificare,
 & amare absque aliqua sorditie, vitio aut
 peccato. Ob hoc, quia ipse mōstrat nobis
 cognoscere suam veraciter potestatem, &
 nos amauit, postquâ nos hæc videre fecit.

Fili noster lapis iam factus est, postquam creatus est congelans ar.viuum, & in elixir conuersus. Et hanc operationem reiterabis, quamdiu lapidem multiplicare uolueris, sub conseruatione caloris naturalis, qui multiplicat speciem suam in substantia ar.viui.

De dissolutione lapidis in forma speciali, & de mutatione nominis sui.

C A P. X I I.

Sic philosophando potes habere noticiam, quod prima & principalis intentio in nostro magisterio est, lapidem dissoluere per mutationem sue naturæ in ar.viuum, & illud est primum elementum in sua natura minerali propinquando, & per hoc radix est, & primum elementum compositum de omnibus corporibus liquabilibus & patre duorum luminarium. Ideo in hoc solo conuertuntur per solem nem resolutionem, & postea in sulfur conuertuntur. Quia ar.viuum natura continet suum sulfur proprium per vaporem, cuius seipsum cogelat in lapidum philosophicum, qui postmodum potestatem habet cogelandi

omne aliud ar. viuum, per magisteriũ no-
 strum. & hic lapis dictus est sulfur, & ma-
 teria appropinquata perfectæ naturæ me-
 talli, per quam natura inter sapientes no-
 bilis & dignissima reputatur, de qua phi-
 losophi faciunt medicinam fortem, & so-
 lem nem multum, & hanc appellant elixir
 vitæ, quia in humano corpore superla-
 tiua & vltima consolatio est. Et hac inten-
 tione suæ compositionis dabimus noti-
 tiam in huius libri parte secunda, per quã
 cursum omnem dictæ medicinæ conclu-
 demus in conseruando locutionem per
 modum medium, vt melius intelligamur,
 per modum & mediam viam naturæ. Et i-
 deo apparet, quòd intellectus instrumen-
 taliter dirigitur, & ratione ducitur, per
 formam mediam in hac præsentī arte &
 scientia. Et ideo non conuenit, nec est ne-
 cessarium, vt ducatur multum subtiliter,
 nec esse multum subtilis in discernendo
 entia realia, eò quòd conuerteretur in re-
 bus phantasticis, de quibus ars aut natu-
 ra non habet curam. Si vero lapis, quem
 tibi diximus, fuerit rubeus, clarus, & in i-
 pso sit vis simplicis ignis non vrentis, sic
 facies multa, de quo poteris ad aurum eli-
 xir componere, quæ est medicina omnes
 actiui-

actiuitates conseruans in natura humana & restaurans vires diminutas ex naturæ defectu. Et breuiter si hanc medicinã habeas in hoc mundo, perennem habes thesaurum.

De ratione transitus lapidis, ad conuertendum ipsum in medicinam, & quomodo operator debet considerare naturas mediorum, per quas transit, quia per ipsasmet facit mutationes secundum symbolum naturæ.

CAP. XIII.

POtes intelligere fili, quòd de vna extremitate ad aliam non potest fieri transitus nisi per medium, & elucidauimus ratione naturæ, quod extremitates lapidis nostri in primo gradu sunt ar. viuum. & secundus est elixir perfectũ. Sed media harum duarum extrimitatum sunt vnguenta & olea, quorum aliqua sunt magis cocta, magis pura, & magis digesta, quã alia, & ista vocamus medicinam perficien-

tem & elixeris fermentum. Illorum oleorum & vnguentorum confectionem scies in secunda parte huius operis, per hoc debet bonus operator & filius doctrinae dear. viuo nigro facere sulfur album ad argentum, & postea sulfur rubeum ad aurum. Quia nullum sulfur potest rubificari, nisi primò sit album. Quia natura non confert, quòd transitus fieri posset de primo in tertium, nisi fiat transitus per secundum, sicut apparet per diuisionem elementorum, quæ distinguit, quòd terra sit nigra primitus, quàm aqua, & quòd aer sit clarius intensus, & quòd ignis sit rubeus. Quapropter apparet, quòd terra non poterit conuerti in aerem nisi prius vertatur & mutetur in aquam, nec aqua potest conuerti in ignem, nisi prius alterum eorum conuertatur in aerem. Idcirco tu fili habes multum notare in temetipso cum consideratione philosophali naturam mediolorum coloratiuorum in mutatione naturæ mineralis. Quoniam in eis est multa scientia illorum, qui se fortificant transmutare metalla de specie in speciem. Et extra post tibi diximus, si nos intellexisti, quòd tibi conuenit primò transmutare corpora
cum

cum naturali reductione in illud medicum per alterationem artificialem, consequendo naturalem, in quo species auri aut argenti poterit saluari absque distemperantia individualium, quæ sunt vnius generis. Et hæc est propinquo- rum potentia magis adiuuans ligamen- tum naturæ ratione primæ coniunctio- nis, qua lapis est resolutus per alteratio- nem suæ naturæ coctæ in natura cruda, & multum infirma, quæ est corporis con- uersio in ar. viuum, & per reductionem illius postea conuersa est in sulfur album, deinde in rubeum sulfur. Et sic de gra- du in gradum materia lapsa gradualiter appropinquat materiæ & naturæ magis propinque metallo per alteratiuam reso- lutionem, per quam promptius & me- lius recipere potest speciem auri vel ar- genti per scientiam & artem multipli- catam, vt infra dicemus in secunda par- te, in capitulo, Nos dicimus per theo- ricam loquentem.

De

De gradualibus transmutationibus lapidis, vt fiat materia apta ad creandum elixir.

C A P. X I I I I.

Post hoc dicimus fili, quòd lapis non solum variatur & mutatur tribus mutationibus gradualibus, antequam sit materia ad concreandum elixir. Et istæ mutationes fiunt per tertiam digestionem. Vna in liquorem, per modum chili, homogenei. Et sicut ista fit concavitate cordis, sic fit prima digestio in suo proprio vase actione caloris, qui stat vnitus ad materiam. Alia est in quatuor humoribus, hoc est, quando corpora luminatiua subiacent fluxui & corruptioni. Quia necessarium est naturæ ipsorum, quòd eorum alteratio mala conuertatur in bonam, & mala facta est bona, & vt per consequens possint obuiare corruptioni omnium corporum infirmorum. Benedictus sit ille dulcis & iustus Iesus Christus Filius Dei, qui pro peccatoribus in terram venit, & quia ei placuit

placuit mortem sustinere & fundere suum sanguinem altè in cruce, & in illa pro nobis exaltari & alijs peccatoribus, & à morte inferni & à tormentis redimere. Per hanc figurã ammonéo te, quòd necessaria fuit quatuor humorum istorũ duorum luminarium præsentia, de quibus facta sunt, & constituta est regalis medicina. Et sicut hæc digestio fit per animalia in concavitate fabricæ epatis epapanticæ: Sic secunda fit in capite Alembici descendendo in receptorum, scilicet in modum aquæ cum aeris liquore, in omnibus elementorum mineralium vittutibus. Tertia digestio fit per mutationem dictorum humorum in sulfur purum, sicut in animalibus calor & humiditas ptisanaria, quæ conuertitur in sanguinem, postea in essentiam & substantiam membrorum, secundum ordinationem naturæ. Ideo debes intelligere fili quòd prima digestio fit, quãdo cõiunctio & coitus fit amore naturæ, quæ est luxuria libidinosa & desiderata, tunc fit prima mixtio per coniunctionem & congregationem inter corpus & spiritum, vt totum simul perueniat ad unitatem, & amorosam ac unitam concordiam cum ligamento suarum qualitatum

tum iam miscibilem & compositarum,
 ac suarum elementatarum virtutum, vnius
 ad alteram, virtute conceptionis duorum
 in vno. Et si hanc coniunctionem & coi-
 tum nunquam facias, nusquam conce-
 ptionem facies. Et nisi conceptionem fe-
 ceris, nunquam pregnationem habebis, &
 si nullam pregnationem, non habebis
 fructus. Quando igitur materia tua con-
 ceperit, adhuc remanet partus, & quando
 peperit, habere debes patientiam in pue-
 ro moriendo, quousque possit ignem pa-
 ti, & tunc de ipso liberam poteris facere
 proiectionem, quia prima digestio facta
 est: & idcirco in secunda digestione fit
 exuberatio sanguinis, scilicet spiritus,
 qui virtutem portat in se cum approxi-
 matione virtuali naturæ, vt ei sit magis
 gratum per decoctionem vnius gradus,
 quando sua substantia subtiliatur secun-
 dum intentionem intellectus naturalis.
 Cum ista substantia impregnes lapidem,
 qui nondum est factus, sicut tibi dice-
 mus in secunda parte. Per hoc quod in
 tertia digestione nutritur cum perfectio-
 ne, & augmentatur in crescendo, & lapis
 confortatur ad faciendum suas actio-
 nes in restaurando rem perditam, in ter-
 ra alba

ra alba foliata extensibili multum nobiliter augmentatam. Fili pacis & veritatis, in lapide nostro, fili, manet & mouetur spiritus, prout in suo corpore operante tum virtute attractiua nostri lapidis, & cum hoc toto adiuuante similitudine, quam dictus spiritus cum substantia tota nostri lapidis in sua supradicta mixtione prima per modum exuberationis vniuersaliter acquisiuit, adiuuante cum toto hoc potentia magis propinqua, scilicet calore naturali lapidis, qui respicit naturam in maiori proximitate generis, & naturæ metallicæ, & similiter adiuuando virtutem lapidis nostri imperfecti, perforati & porosi, quæ per corporis sui resolutionem continuam insensibilis & sine tactu per certam operationem causata est in eo. De qua in secunda parte practica specialius dicemus.

De ultimo termino transmutationis lapidis per reincrudationem cocti & decoctionem crudi, & vnde extrahitur argentum viuum philosophorum.

C A P. XV.

ADhuc

ADhuc intellige fili, quòd vltimus terminus nostræ reincrudationis & transmutationis cocti in crudū, scilicet cui naturaliter intendit Artista, est substantia sulfuris non vrentis, quæ cum conuersa est, est proximior nostri lapidis materia, naturalis & puri metalli prima & proximior natura, alterata tamē per calorem sui corporis, videlicet in alteratione illa, per quam melius & propinquius possit formam & speciem eorum recipere, voluntate & concordia suæ naturæ mineralis. Fili humiditas istius materiæ vna vice nō fuit nisi ar. viuum projectum à corporibus liquefactis & fuis intus & extrā. Et hoc est ar. viuum, in quo qualitates sulfuris per primam & secundam digestionem admixtæ sunt. Et ideo prout natura requirit alteratur per calorem sui ipsius, ratione suę exuberantiæ, per conuersionem naturæ suæ & congelatur, & conuertitur in sulfur purum. Quia scire potes per naturam, quòd nulla humiditas alia potest promptius conuerti in substantiam sulfuris, quàm illa, in qua suimet sulfuris qualitates sunt sufficienter introductæ per ingenium naturale artificiosè factū, quæ humiditas est ar. viuum in forma a-
 que

quæ clare, sicut lac in mammillis. Et sulfur est sicut sperma in genitalibus. Hoc ar. viuum nullam differentiam habet contrarietatis, ex eius pura complexionem prouenientem, quia necessariū est quod tale ar. viuum sit temperatum multum respectu complexionis sui corporis, & per hoc notificamus, quod materia istius non est ar. viuum commune per totam eius substantiam grossam & terrestrem lutulentam & phlegmaticam, sed tantummodo in eius media substantia, quam opus est bene custodire, & ab igne proprietatem eius super omnia defendere, nec etiam ar. viuum est in tota eius natura, quia ad terminum digestionis venit, per quem de natura in naturam mutatum est. Sed istud est ar. viuum de ar. viuo, in nostro vero spiritu proiectum, ac extra positum à suis contrarijs extremitatibus & in depuratione & conuersione illius in lac virginis mutatum.

*De inuentione artis, per quam fit
multiplicatio, & de diuersis
digestionibus lapidis.*

I Deo fili charissime potes esse certifica-
 tus, quòd absq; digestionibus ac dila-
 nationibus siue decoctionibus noster la-
 pis in sua propria natura nõ potest emeda-
 ri. Et in certo artē reperimus, qua naturā
 sequimur, id quod natura in suis digestio-
 nibus multiplicare nõ potuit, in formādo
 materiam, prout digestio nature te doce-
 bit. Primā digestionē appellamus pepan-
 ticam, quam significare volumus per H.
 Secunda est Iecoralis, quam nos vocamus
 Eptesis, quia caliditate humidi corporis
 facta est, & hæc significatur per I. Et hæc
 in digestiones duas diuiditur. harum pri-
 ma ligata est in Eptesi, & in ista trahimus
 dissolutionem Periminel de potentia in
 actum, & hæc significata est per K. Aliam
 clamamus Optesis, quæ est inter Scaopte-
 sis & Scatesis. Et per hanc calor spiritum
 melius desiccatur, in resoluendo, & hanc re-
 solutionem vocamus Adulphuch, & est
 significata per L. Tertia vero, quæ est vlti-
 ma cõsummationis nostræ terræ vel ternę
 dissolutionis, est digestio facta, quādo ar-
 viuum conuertitur in essentiam puri sul-
 furis, quam appellamus Scoaptesis, quia
 est

est inter Optesis & Escatesis, & est significata M. Et cū illa de N. facimus decoctionem nostræ dictæ medicinæ, quam nominamus Escatesim. Per primam digestionē extrahimus elementa, & ad concordiam ponimus. Et per secundam nos dissoluimus spiritum, informando vas suum, & ubi se cōverti habet cum calore de optesi post digestionem optesis. Et in tertia nos creamus & formamus lapidem nostrum de ipsa materia statim, postquam à vase spiritus recesserit, & anima à corpore, quæ est lapidis perfectio. Et in quarto nos nostrum elixir regale & verum creamus.

H Digestio pepantica, vel stomochalis.

I Iecoralis vel Ephesi, id est, balneum.

K Solutio Periminel, id est, cineres.

L Opsesi vel Adulphuc, id est, cineres, arena.

M Optesi, id est, flamma. (na.

N Escatesi, id est, furnus secretus.

De diuisione lapidis in tres causas principales, & de mutatione sua, & de principalibus coloribus, & de qua materia specialiter extractus est.

CAP. XVII.

Per iam declaratam doctrinam notandum est, quod tria principalia nobis sunt necessaria in hac parte, videlicet corpus nobis significatum per N. & spiritus quem significamus per O. & anima, quam significari volumus per P. Et tamen filii in mutatione lapidis intelliges tres colores principales. Primus ergo color est niger, & ille apparere incipit in fine digestionis I. & durat usque in finem M. & quando ar. nostrum viuum congelatum est in sulfure, tunc in eo apparet color albus, subtilis, albior niue, & hic est secundus color, tertius autem apparebit in calore multum rubeo, ut sanguis cum continuatione de M. super albo lapide. Fili quando nigredo tibi apparebit, signum erit multum fortis & nobilis corruptionis, quia nulla res animata est per naturam sine putrefactione facta. Fac transire ergo eam per K. & L. quousque sit O. bene album, quod de albescat N. per M. Post hæc rubificabis eum cum igne lapidis in digestionem successiuam de N. Debent tamen omnes artifices in hac dealbatione patienter operari

rari vsquequo nigrum dealbetur optimè,
prout ostendemus per proprietatem ele-
mentorū in hoc primo lib. capitulo 22. &
23. Quia de nigro non potest fieri citrinū
quousque sit bene album. Quia citrinitas
causatur de re albissima, & modico rubeo
claro essentialiter. Nec similiter fieri po-
test transitus citrini ad album, nisi per ni-
grum. Nec aurum potest fieri argentum
medicinale, nisi destruaturs primo, & fiat
nigrum & corruptum. Neq; melius potest
fieri peius, nisi per sui ipsius corruptio-
nem. Quia generatio vnius est corruptio
alterius, & econuerso. Experti ergo artifi-
ces, qui sciunt aurum conuerti in argen-
tum, sciunt argentum in aurum similiter
transmutare. Quia illud album sulfur
quod ad argentum per digestionem N.
potest cito fieri sulfur rubeum ad aurum,
& hoc intelligatur cum solo igne lapidis
excitato per M. Quia in substantia istius
est calor naturalis bonitatis, & magnitudi-
nis, & aliarum partium suæ nobilis sub-
stantiæ. Et quia in isto est maioritas sub-
stantialis, quæ est suæ propriæ essentiæ,
ideo habet ignem naturalem & proprie-
tatem multiplicandi suam speciem cum
suo calore digerente se in alia elementa,

que sunt calefactibilia, ut ignis suo calore
 valeat uti, & eum in illis multiplicare per via
 compositionis & generationis cum continua
 tione de M. quia calor M. est fortior quam di
 gestio L. Et ideo fili scies, quod hanc rubifi
 catio nihil aliud est, quam digestio comple
 ta. Quando enim de mane surgo & video ur
 inam meam albam & indigestam signum est pauca
 dormitionis. Et ideo requiesco, & dormio,
 & reperio urinam, quasi citrinam, & percipio,
 quod somnus est perfectus. Sed quando uri
 na matutina citrina est, tunc calor ignis na
 turæ diffusus est per omnes partes urinales,
 per quem natura manifestè docet & ostendit,
 quod citrinatio per completam digestionem
 completa est. Et ideo intelligere potes,
 quod sulfur album & rubeum venit de una
 materia metallorum solummodo, scilicet argen
 ti fini cum igne auri fini. Sed primo necessa
 rium est, quod dicta materia sit fortiter de
 purata & cocta per modum differentialis, si
 cut in capitulo sequente & sine medio decla
 ratur de suis mixtionibus. Fili tale sulfur
 supra terram reperiri non potest, nisi illud,
 quod est in istis duobus corporibus. Nec
 etiam aliquod sulfur est album, aut rubrum,
 vel perfectum ad magisterium, nisi istud,
 quod est in dictis corporibus. Et ideo cor
 pora

pora ista debet nobilem preparari, ut sulfur & ar. viuum habeatur tale super terram, de quibus aurum & argentum creata sunt infra terram. Cum istis corporibus per modum subtilem miscetur ar. viuum. Et ideo si in istis corporibus scias ar. viuum miscere, tum peruenies ad magnum secretum, quod appellamus sulfur album, vel lapidē benedictū, qui postmodum efficitur rubeus, & dicitur corona regia, & est lapis cōpletus. De istis duobus corporibus tunc extracta sunt sulfura ad album & rubeū, cum in ijs duobus corporibus reperta sunt meliora, & purior substantia sulfuris in supremo gradu depurati per ingenium naturæ. Et hæc res est melior, & plus terra purior, & subtilior, quam per artem & scientiam posset attingi sequendo naturam, & per quam in omnibus potest ei melius assimilari. Quia si in prima natura vel materia vellet ars incipere ad similitudinē nature, multū longa & inquieta esset, & esset sine fine, nec esset aliquid magis vile, & caderet multæ ac infinite miseræ & expensæ. Et per hoc etiā ars primam materiam depurando esset vilior & debilior, quam natura, & sic nunquam insequi eam posset omnibus suis viribus pro pluribus alijs causis in arbore questionaria

huius scientiæ contentis. Et ideo hæc scientia elegit aurum pro patre, & argentum pro matre. Quia de istis duobus corporibus in eorum sulfure & arsenico præparatis nostra medicina elicitæ est, & elucidata de auro tanquam omnium pretiosissimo metallorum. Ergo tinctura est rubedinis, & refertibilis, & resplendens, tingens, & transformans omne corpus ad perfectam claritatem. Argentum vero est albedinis tinctura, imperfecta claritate omne corpus tingens. Cum istis corporibus misce Mercurium, non tamen talem, sicut est communis, ut dicemus in secunda huius libri parte. Quapropter scire debes, quod ar. viuum in sua natura non est miscibile cum corporibus.

Quomodo Artista debet esse virtuosus ad inquirendum noticiam primam lapidis, & ex qua materia fit, & fortiter constans ad habendum intentionem secundam per experientiam artis cognite in materia nature.

CAP. XVIII.

Fili huius indagator scientiæ oportet te firmum esse, & non quærere post hoc vel hoc: quoniam in multis rebus ars ista nunquam perficitur. Et ideo tibi dicimus, quòd non est nisi vnus solus lapis, scilicet sulfur, & vna sola medicina, scilicet compositio sulfuris, cui nihil addere debes, nisi superflua demere terrestria & fleumatica. quoniam ista sunt & debent esse seperabilia & separata à nostro ar. viuo, quod est hominibus magis commune quam ar. viuum commune, & est maioris precij, meriti, & fortioris vniouis naturæ, à quo & suis primis formis omne illud, quod non est de sequela armoniaca metallorum per gradus seperationis scitos & cognitos opus est separare, quousque appropinquet, & sit vicinum primæ rei, scilicet sui generis propinquo ris, in quantum erit possibile cum concordia reali, antequàm incorporatum sit cum igne & terra. Et tunc repertum est multis nobilibus virtutibus multiplicatum, & multum ponderosum. Nullus à natura debet petere, quod non habet, nec habebit vnquam. Quia omne sulfur butirinũ

F v ardens

ardēs & cōbustibile nostro ar. viuo est extraneum, quia sibi ipsi cōbustibile est, & corruptibile, & à nostro ar. viuo alienum. Et ideo cū tale sulfur super terram inuenitur, conuenit quòd per artificium componatur, eò quòd in semetipso sulfur vulgi est combustibile. Ergo à contrario sensu, Res non est ar. viuo nostro extranea, inquam per magisterium habet conuerti, scilicet in aurum & argentum. Nota quòd nulla res conuenit lapidi, nisi quæ est de materia propinqua naturæ suæ, quia de homine non generatur nisi vnus homo, & alia animalia nisi sibi similia. Et sic omnis res, quæ concipit, generare potest sibi simile. Et idcirco nobili materia habes operari. Et scias vbi reperies. Ego dico tibi, quòd in desertis & depopulatis terris inuenitur. Et dum per te reperies, & inceperis operari, noli in ea ponere aquam, nec puluerem, nec aliquam aliam rem, nisi illud, quod de sua propria natura exierit. Nam si contrarium facias, statim deteriorabitur & corrumpetur, neque venies ad intentum. Et quia in habentibus symbolum facilius est trāsitus, ideo in omnibus rebus corpora libus, & magis conuenientibus ac similibus naturæ metallinæ,

opus

opus est tibi corporum diminutorum
 medicinam accipere. Cùm sit opus habe-
 re in sua natura maiorem eis conuenien-
 tiam, vt melius & profundius possit eam
 amplecti, in hærentia & societate perpetua
 permanēte, vt omne corpus in sua natura
 diminutum possit etiam perfectius in sua
 natura perfici & compleri in collecta exu-
 berantia, & vltra ad finem, quòd Mercuri-
 us per minimas partes possit naturaliter
 in eisdem misceri metallis, antequam ca-
 pias fugam, & ideo subtilior substantia &
 leuioris fusionis in liquabilitate est tibi
 necessaria ad nostram componendam me-
 dicinam, quàm sint corpora metallorū, &
 fortioris retentionis fixatiue, quàm ar. viuū
 naturale vel compositū sit in sua natura.

*De prima cognitione lapidis, & de
 qua materia fit, & de virtute
 patientiæ, quam Artista
 habere debet in
 practica.*

CAP. XIX.

CHARRISIME fili videre potes
 manifestè, quòd nullum corpus
 stans in natura sua potest congelare
 Mercuri-

Mercurium, neque ei firmiter adhærere, neque similiter dictus Mercurius in sua natura specifica potest dare medicinam, per quam corpora infirma medicinare possit, atque diminuta à perfectione perficere, neq; potest alterari à sua natura in specificatione alterius formæ, quin contingat ipsum ab eis separari. Propter hoc eligimus duo luminaria corpora, quæ fixant omne illud, quod non est fixum. Et ideo necessarium est, quòd illa corpora luminaria per retrogradationem elementariam sint ad suam primam naturam reducta, scilicet in sulfur & ar. viuum per contrarias operationes, quæ sunt solutio, subtiliatio, & sublimatio, & congelatio, non tamen vulgares, sed philosophicas. Tibi enim dicimus, quòd nihil est in hac scientia secretum, nisi modus operis & operandi, quem tibi clarè in practica in secunda parte huius libri monstrabimus, dum tamè velis nostram intelligere theoreticam, quæ monet te, vt aliqualiter vexari velis in dictis operationibus. Quia corpora sunt fortis compositionis, & ideo longa indigent separatione, & contraria operatione, videlicet quòd primò philosophicè calcinetur, & postea etiam philosophicè soluan-

soluantur, prout natura requirit sub conseruatione, quæ ad generationem aspicit. Quia quando calcinantur leuius dissoluantur: quia calor ignis corpus penetrat, & penetrando partes eius facit aquam post eum ingredi. Et sic corpus est magis dissolutionis susceptiuum. Et quando bene dissolutum est, spiritus congelatur: & quando spiritus est congelatus, corpus est dissolutum. Quia sine congelatione spiritus, non fit corporis dissolutio, nec dissolutio corporis sine congelatione spiritus. In hoc facto fili sis longus, lentus, dulcis, & lenis, nec in aliquo festineris. Permite omnia lento igne perfici. Quia primus error in hac arte est, multû coquere, quia ignis comburit totum & portat in regionem perditionis. Et intellige, quòd omnis mora in hac arte nec non tarditas electæ sunt operando patienter, nec sine patientia iter arripias. Cùm tibi contigerit studio cognoscere multa, patientiam retine, semper operando directè, & sic philosophiam habebis habituatam, præstaque virtutem, operi patientia datur. Patientia etenim morum semper est maxima, & maioritas in nostro magno & secreto opere, quod quidem penetrare

penetrare facit & magnum scire secretum, tamen per experientiam cum instrumento erectiuo quod monstrauit natura dirigens, ac rectè ducens intellectum ad philosophiam. Et ideo auisa te, quòd nò facias ignem nimium in principio mixtionis, quia statim in tinctura veniret corruptio. Ideo in eorù prima calcinatione; in qua se habet cõseruari tinctura, tu ibis ad digestionem de L. ab illa extrahes securè F. de P. in modum, quem tibi dicemus in practica. Et postea pones D. iunctum cum H. in F. in digestionem I. & ibidem statim calcinabuntur cum forma conseruata in illis, & ibidem permittas per triennium suæ propriæ naturæ, & non plus, ne patiatur spiritus, quem terminum præfixum reperies in secunda parte. post dictum terminum reperies corpus totum nigrum in colore intenso. Inde deferes ipsum in digestionem de K. quia ista dabit N. O. & P. cum quibus nihil aliud misceas crudum neque coctum. Post hoc fac transire septies O. per digestionem de I. deinde P. fac transire per K. qui trahi debet de N. cum L. vsque ad septimam exuberationem. Et sic conuenientem materiam habebis multum pulchram ad creandum

dum lapidem nostrum, in quo naturalis calor continetur. Et hæc est causa, quare natura separata partes suas iungit in vno, vt virtus vnita fortior sit dispersa.

De creatione lapidis, quæ fit per virtutem certæ digestionis, & de eius proprietatibus.

CAP. XX.

Creatio lapidis nostri tantummodo facta est de N. & O. per digestionem de M. quousq; corpus nigrum vertatur in album. Quia tunc N. quantum potest suæ primæ naturæ appropinquat, quæ est magis per I. Ideo in calcinatione, in qua sunt causæ tincturæ coueruando digestionem L. accedes, & in illarum propinqua natura ad H. quia nõ erant D. neque E. neque F. Et ideo nõ est opus, quòd N. reuertatur in G. quia propinquior est natura de H. & E. in O. quia propinquior est naturæ de N. à quo exhibit P. quod est complementum totius nostri magisterij dicti. Tamen teneas secretum.

Quomodo

Quomodo species metallorum transmutant se. Et de igne natura elementalibus causata, quia nullo modo conuertuntur. Et ideo quando deus p[ro]p[ri]is apparet species, quæ est in esse veritatis, bonitatis & magnitudinis.

CAP. XXI.

Post hæc fit quæstio, vtrum metalla vel species eorum possunt transmutari? Solutio. Illud quod effectualiter videtur probatione non indiget alia. In veritate est vnum speciale metallificatiuum, metallificabile & metallificatum in natura minerali. Et ab istis speciebus concretis concretatis est species veritatis, quæ est species colorificatiua & colorificans. Et illæ duæ species sunt in esse, & in essentia. Et ideo species in esse, & species in essentia, in quantum sunt, non conuertuntur: sed eorum indiuidualia, in quibus per nostram colligata sunt sua simplicia elementa

menta mineralia, per quam colligantiam hæc species est in actu optimè conuertuntur. Et per hoc media principalia vocata sunt in nostro magisterio, quia possunt mutari, mundari, purificari sub conseruatione suæ speciei, tali modo, quòd species prima, quæ erat in actu manifesto, est concreta, in essentia concretorũ, quæ sunt in entibus creatis, quæ nõ cõuertuntur. Et cū ex illis constat species, quæ est in esse veritatis, & bonitatis, & magnitudinib⁹, quæ sunt in entibus creatis non conuertuntur, quoniam si conuerterentur entia realia essent confusa, & ars & scientia non possent viã, quã sciunt insequi, nec natura posset aliquã rem multiplicare ad similitudinem præcedentis generis. Et ideo in potestate naturæ fuit per creatorem positum, quod indiuidua tantummodo in quibus sunt entia realia tracta ex speciebus eorum sine corruptione vel separatione eorum in genere cuiuslibet speciei sub earum conseruatione transmuntur ad multiplicationem faciendam. Et de ista noster ignis creatus est, & saltat, & ab illo exit lumen, & claritas. Et lumen est calor noster, qui multiplicatur per ignem innaturalem & contra naturam. Et hoc in

partibus indiuidualibus naturæ minera-
 lis prout experientia erit tibi manifesta-
 ta, si per artem in hac practica possis ef-
 se imbutus. Quia calor figuratiuus nostri
 rubei lapidis, qui habet ignem simplicis
 ignitionis est pars ignis creati, & ab illo
 trahimus nostrum ar. viuum quousq; fiat
 ignis maioris cōpositionis. Et ideo ipsum
 vocamus ignem compositū, quoniam i-
 sti subtiliter infixus est calor ignis simpli-
 cis, qui à non naturali venit, & contra na-
 turam per suam proprietatem colorati-
 uam, quæ est ignificatiua, ignificabilis, &
 ignificata. Et sic ignis in suis indiuiduali-
 bus passiuus mouet potentiam ad multi-
 plicandum suum effectum, actionem, cō-
 plementum & finem, non tamen per po-
 tentiam inquantū passiuua est moueat po-
 tentiā actiuā, sed sunt cognitæ similitu-
 dines entibus realibus ad finē, vt sint pen-
 netrata, cocta, & permutata in melior-
 rem naturam, hoc de natura aeris in na-
 turam ignis: sic mouet potentiam, & sua
 obiecta ad complendum & finiendum
 sicut ignis, qui mouet oleum ad lumen
 dandū, & clarificandū locum in quo est.
 Tene tamen fili pro regula generali na-
 turæ, quòd semper in omni tempore ob-
 iectum

iectum in quantum est appetibile mouet
 potentiam ad attrahendum ad se suum ap-
 petibile, sicut res, quæ perfici desiderat de
 suo & non alio, vt possit secundum suum
 complementum habere quietem. Et quia
 natura, quæ semper operatur non est infi-
 nita, cum sit cõposita ex partibus vniuer-
 salibus elementalibus, ideo in suo opere
 non est infinita, nec opus suum infinitum,
 nec ipsum natura infinit. Intelligere igitur
 potes, quòd omnia elementa alia suã
 ostendunt potentiam in lapide nostro se-
 cundum magis & minus suæ dominatio-
 nis. Quia si aer in generatione lapidis
 dominatur super ignem, ipsum terminan-
 tem, lapis noster διαφανὲς supra aquam
 congelatam apparebit. Et si aqua domina-
 tur, elementum albedinem ostendet, si
 terra nigredinem manifestabit.

*Quomodo totum factum lapidis est in
 cognitione elementorum, & in con-
 uersione ipsorum.*

C A P. X X I I.

Sintelligas hæc elementa, & scias ea cõ-
 uertere per certas operationes habe-
 bis lapidis facturam, & intellectum
 quia secundum eorum proportionem ha-
 bemus

bemus formas eorum apparentes in diuersis speciebus, & per diuersas proportiones mixti, datur diuersa forma generationis, est in metallis, vt ex eorū formis apparet. Et ex hoc mouetur pars secreti, quod nisi cognoscas lapides, & eorum virtutes in omnibus suis naturis consilimus, quòd non appropinques nostro lapidi. Fili forma & species tibi manifestant bonitatem materiæ, siue immunditiam, & vtilitatem eorum, & grossitiem, & simplicitatem. Quoniam certa forma ac species secundum proprietatem suam data est suæ propriæ materiæ, & secundum fluxum materiæ formæ influxæ sunt, prout aurum & plumbum tibi manifestant. Et in quantum materia nobilior, est in tantum forma cuiuslibet mixti nobilior existit. Et in quantum forma elementi puri est nobilior, in tantum forma corporis est nobilior, quod ab omni corruptione fuerit depuratum.

Quomodo elementa exiuerunt ab vna sola materia quæ in se continetur

net speciem mineralem.

CAP. XXXIII.

Elementa nostra fili ab vna sola natura exiuerunt, in qua species mineralis influxa est potentialiter, quæ postea per opus naturæ actu manifesto se ostendit in fine eorum elementatio circulationis. Et hoc opus non est in actu sed in ratione potestatis, per quam natura cum sua intelligentia ponit eum in actu proprio. Et idcirco nostrum opus assimilatur naturæ, & est in ratione tantum, quia sine illa cursus operationis naturalis nunquam inueniret finem, nisi per intellectiuam rationem transeat. Et ideo pauci sunt, qui opus nostrum sciant in actione ponere. Quia fere nullus vadit per semitam rectam naturæ respectu, per quam mutari se habent elementa sub conseruatione, & multiplicatione speciei in ipsis infuse de potentia ad actum. Et sic apparet, quod scientia nostra non est in esse, nec in actione, sed in potentia, quam per intellectiuam rationem traximus, & posuimus de potentia in actionem.

Quomodo artista debet cognoscere naturam, ut possit ei assimilari in aliis quibus casibus. Et de errore plurimorum operatorum. Et de eorum auisamento. Et quomodo instrumenta naturæ equiparantur instrumentis artis, in quibus gubernetur in sua formatione.

CAP. XXXIII.

QVando ergo volueris lapidem nostrum facere, scias primò, quomodo & qualiter natura operatur, & concludit seipsam. Et sequere hanc viam, & quadraturam, & habebis de dictis elementis quantum volueris, quia natura habet operari, & non tu ad formandum, mundandum, & purificandum. Et ideo tibi necessarium est, quòd scias eam ducere per rectam carreriam, per semitam rectam, & materiam informare in qua natura est introduéta, quia si bene scias eam custodire, qui tibi remaneat, dabit ultra quàm scies petere. Postea scias specificè quot

quot modis fatui Alchymistæ sensualiter errāt, nō instructi, nec experti in tribus principalibus rebus & experimentis, de quibus duæ ad vnam reuertūtur, scilicet, quia nesciunt ignem disponere, qui est totus magister operis, quia est ille qui cōgelat & dissoluit simul, & ideo hæc intelligendi non habent potestatem, quia ōnes imbuti sunt sua fatua ignorantia. Tertia causa est, quia disponere nesciunt materiam tali modo, quo data est ei informatiua virtus, per quam instrumentum, quod est in materia, directum est ad formandū per suū motū illud, quod petimus. Et est natura venerabilis abscondita in fabrica sua, quā fili si scias bene regere, apparebit tibi cara, & clara, vt nobis ipsis in claro apparuit lumine, in forma terræ albæ, subtilis, foliatæ, & fusibilis, & erat prope naturam argenti fini, clari & pretiosi. quare in magisterio nostro noli habere artem incertam loco informatiue virtutis. Noli in ardēti igne, operari loco instrumenti. Virtus informatiua est gubernata per modum certū operandi, qui in certa ratione datus est scientifica, & hunc ante oculos habere debes in introitu magisterij nostri. Et antequam aliquid facias, vide

quid vis facere, & sapienter operare. De
 grosso fac simplum, & de ponderoso le-
 ue, asperum mollifica, & durum fac mol-
 le, & amarum dulce. Et tunc habebis com-
 plementum in notitia instrumenti, quod
 directum est informatiua virtute, mo-
 uente materiam ad formam, de qua est a-
 ctius formator per potentiam, quæ in-
 funditur in illo ex parte superiori. Et est
 locus & locatum, Quia per infusionem
 generatus est in suo loco. Et locus, quia
 generat aliud locatum per proprietates
 cœli, quæ in materia sua influxæ sunt per
 radios solis & stellarum. Illud tamē, quod
 elementales ac cœlestes virtutes agunt in
 suis naturalibus vasis, illudmet faciunt
 in suis vasis artificialibus, si sint formata
 ad modum vasorum naturalium. Et illud
 quod facit natura solis & stellarū calore,
 hoc idem facit per calorem ignis, dum ta-
 liter temperetur, quod non superet vir-
 tutem motiuam, & informatiuam, quæ
 est in materia influxa desuper. Quia in
 omnibus rebus, quæ sunt, & fuerunt cor-
 ruptæ, & putridæ, vidimus influere virtu-
 tes stellarum, determinationem in re illa
 accipiendo, in quam materia conuenien-
 tiam habet. Quia cœlestis virtus fortis est
 &

& communissima, & capit determinationem, & finem per virtutes sui subiecti in rebus mixtis. Et ideo quando in materia infusa est minerali, statim recipit determinationem naturæ & virtutis mineralis. Et sic est de vegetabilibus rebus, & animalibus, secundum eorum materiale genus. Et idcirco fili debes lapidis nostri elementa cognoscere, quæ sunt de materia naturæ mineralis, quoniam in ipsis iufflatur virtus mineralis multiplicatiua, quæ respicit ad perfectionem actus mineralis per determinationem, quam accepit à materia minerali, non vegetabili nec animali. Nihilominus quando voles habere mineralia elementa, non accipias de primis, & vltimis pro nostro lapide creando, quia prima sunt multum, imò nimis simplicia, vltima verò sunt nimis grossa. Quædo fames tibi aduenit accipe panem & dimitte farinam. Quando voles facere panem farinam accipe, bladum dimitte. Et hoc verbū philosophicæ datum est tibi de elementis figuratiuè, in quibus elementis sunt entia realia mineralia, de quibus mouetur virtus cœlestis instrumentalis. Et nota, quòd virtus informatiua mouet instrumentum, & instrumentum

mouet materiam occultam, & materia mouetur de potentia occulta in actum manifestum. Et virtus informatiua in materia est per scientiam introducta per artificem in sua naturali operatione.

De virtute informatiua per quam lapis noster recipit creationem, & multiplicationem in suis instrumentis. Et de sulfuritate elementorum. Et de loco generationis.

C A P. X X V.

Post hæc fili per præcedētia potes intelligere & discernere; quæ sit virtus per quã lapis noster potest, & habet se multiplicare, & vnde exit. Et dicimus quòd est virtus mineralis, quæ descendit à cœlo in naturam mineralem, per quam secundum naturæ suæ specificationē ipsa fortitudinem & virtutem accepit mineralem, quæ respectum habet ad totius materiæ suæ perfectionē, in quanto se extendere potest, secundum indiuiduorum naturam, quæ quidem indiuidua in vniuersitate naturæ mineralis inclusa sunt, & in quibus virtute influentiæ descendit, & infun-

infunditur virtus formatiua lapidis nostri, sicut in semine bruti generati à superfluitate nutrimenti putrida, à vasis testicularibus virtus formatiua animalis descendit, quæ virtus postmodum per diligentiam naturæ specificæ informat indiuidua in speciem animalis præcedentis. Et est sicut magister carpentator, qui informat suum artificiantem per suam artem operando. Sic enim est in materia lapidis nostri virtus informatiua, quæ respicit perfectionem eius & alterius. Et ideo dicimus, quod est vna virtus mineralis, quæ format lapides ac metalla, ac omnia, quæ inter ea sunt media. Et vltro dicimus, quod ipsa est communis virtus nature mineralis, per eam sunt formati per determinationem, quam accipit ab aqua terrestri eorum generationis, & in ipsa aqua stat fixata, videas tunc si est res communis, cum ipsa sit in lapidibus, quos tu quotidie calcas. Et nota, quod ex hoc patet doctrina, in qua terra, anima debeat terminari, & coniungi Mercurius. Et super hoc passu videatur epistola Alexandri, quæ loquitur de illis qui dicunt, lapides qui inueniuntur inutiles & nulli valoris. Vnde miratur rustici, quando eis dicitur, quod nostrum argen-

argentum viuum, aurum fit de naturali lapidum. Adhuc tibi potes melius cognoscere formatiuam virtutem per hanc similitudinem. In liquoribus enim gummosis, ab arboribus exeuntibus, sicut thus, mastix, Terebentina pix & similes, cognoscere potes, quod sunt humiditates mixtæ in minimis partibus cum subtilibus partibus siccis, existentibus in arboribus suis virtute & mixtione caloris naturalis, quæ fecit humidum per siccum pati, & siccum per humidum. Quia quando tales liquores ab arboribus exeunt, statim humidum naturam suam siccam manifestat. Quia calor naturalis per totum humidum dispersus, constringitur à sicco temperato cum humido, aut à frigido aereo ipsum circundante, & sic amplius nequit se mouere in humido, ad formandum illud in figura & forma fructus, cum sit extra locum sui vasis suæ generationis. Videas igitur ne vas aperias, donec totum humidum terminetur & finiatur, secundum quod suas rorationes, & sufflationes excluderet. Hoc intelligitur de terra, quæ non est separata à vase de terra terræ. Et de hoc habes exemplum de grano frumenti, & de rebus terminatis, quando

do per frigus acreum constrictiuum se
 congelant. Istaë gummæ sic congelantur,
 cum sunt extra locum generationis earû,
 in quo loco est formatiua virtus, scilicet,
 calor, qui format ipsas humiditates per
 sua duo instrumenta in folijs, & floribus
 ac fructibus secundum suam naturam,
 quando infra arbores suas fuerunt, & e-
 rant sub dicta virtute, scilicet, informati-
 uo, quæ erat in naturali calore. Et per hoc
 intelligere potes, quòd sicut materia sicci
 terrestri, quæ passa est per humidû visco-
 sum, cû materia humidi, quæ passa est per
 ignem & siccum terreum, parata est ad la-
 pidem, & in ipsum generata per infusio-
 nem virtutum stellarum & loci, vt supra
 diximus de virtute formatiua lapidis. Sic
 generatur per infusionem similis virtus
 in semine genitalium, scilicet, quando se-
 men descensum est per totam spongiosi-
 tatem corporis, & attractum in vasis semi-
 narijs, tali modo, quòd dicta virtus acci-
 pit determinationem loci vbi infusa est,
 & per hoc accipit potentiam formandi fi-
 guras diuersas propter differentiam qua-
 litatis loci generationis. Quia quando
 virtus informatiua infusa est in materia
 minerali, recipit materiam multum in
 com

complexione siccam, tendentem ad mineralitatem. Igitur ei necesse est, ut sit fortis influentia, ut scilicet calor sit ad dirigendum sufficiens materiam metalli, pro prima digestionem, aut quod illa materia sit satis rara, ut calor simplex valeat se mouere per totum, donec generetur fortior calor in materia fortiori composita, ut possit dirigere materiam fortiolem. Et ideo opus est, ut sequatur mineralem materiam informando secundum loci qualitatem, in quo adiungitur natura secundum suam fortitudinem. Cōsimiliter est in natura animalium, quę est complexio nata complexione calida & humida, quia locus suus proprius complexionatus est ipsamet cōplexione, sicut animalium testiculi sunt calidi calore, & humidi atq; madidi secundum plus & minus fortiter spongiosi. Et si virtus format naturę qualitatem custodiendo & specificando secundum intelligentiam naturę ad speciem generis, unde exiuit. Et ideo dicim⁹ quod in qualibet materia secundum suam speciem est propria virtus infusa. Et hoc est quod dicit littera chronice Platonis. Secundum materiarum merita virtutes cœlestes infusę sunt, quę operantur & formant res naturę in vegeta-

vegetabilibus, & mineralibus. Et nota quòd influētia caloris naturalis descēdit à stellis in æstate, & tūc calefit aer, omnia cōtinens, & calefact^o calefacit corpora, & dissoluit ea. Deniq; venit influentia frigoris, calidū aeris cōprimens, in centro corporis, & tunc vegetabilia incipiūt crescere & germinare, & sic faciūt mineralia. Propterea dicitur in reb^o, quòd dimittas stellismateriā ad constringendū calidum in profundū. Et ex isto constat, calorē naturalem debere esse cum calore loci. Et istā vocamus virtutem cœlestē, multiplicatiuam, vegetatiuā, mutatiuam. Quapropter declaratur, quòd noster lapis formatur per virtutem cœlestē, & crescit per virtutē multiplicatiuā, & pullulatur & gignitur per virtutē vegetatiuā, & mutatur per virtutē mutatiuā, & corrumpitur per virtutē corruptiuā, & generatur per virtutē generatiuā de corruptione in generationē. Et ideo virtus cœlestis dicitur multiplicatiua, eò quòd multiplicat; vegetatiua, quia crescit & fructificat; mutatiua, quia mutat; corruptiua, quia corrūpit; generatiua, quia generat. Et hæ sunt sex virtutes, quę determinationē recipiūt à prima quę desiderat formari. Et formatio nō potest esse

esse sine mutatione & alteratione materiae. Quare cōuenit & est necessitas, quòd ista prima sola virtus induat se virtutibus omnium aliarum virtutum secundum proprietatem materiae alteratiuae, & passibilis. Quapropter apparet, quòd non potest formari absque mutatione materiae, nec mutari sine corruptione, nec generari, multiplicari, vegetari sine alteratione materiae illius. Per quod apparet, quòd virtus cœlestis propter formationem scilicet, vt valeat perficere & formare materiam, omnia prædicta facit, & sic declaratur qualiter natura transit per sua media ad extrema. Declaratur etiam per hoc, quòd nulla materia potest perfici, nisi patiat diu. Et ideo necessarium est, quòd in tua materia hæc virtus sit infusa, quæ anima est lapidis, quia anima lapidis nostri de lapidibus est, sicut anima vegetabilis de plantis, & anima vitalis de bestiis: non tamen quòd intelligas, quòd sit illo modo vegetabilis sicut plantæ, sed dūtaxat ordinem in sequendo, secundum suam potentiam, & secundum quòd materia sua sustinere potest potentiam suæ nobilissimæ cœlestis virtutis, & in tantum, quantum est sua materia subtilior,

or, de ipsa plus & minus ad nutum suum operatur. Non quòd sit sicut anima vitalis, quæ est actio organicorum, & philosophicalium membrorum, habens in se vitæ potestatem, quia materia naturæ suæ terrestris, & duræ ac siccæ nõ patitur, sed sicut ars, cum qua artista operatur in suo artificio. Et ideo tibi necessariũ est scire, quòd omnis talis virtus, quæ format materiam secundum genus naturæ, indiget duobus proprijs instrumentis, per quæ suum format opus secundum suæ diuersitatem materiæ, de quib⁹ instrumentis loquemur in secunda parte capituli secundi. Quia hic te adhuc informare volumus de dictis virtutibus, & per exempla declarare, per vegetabilia sæpe dicta.

De morte lapidis, & de aliquibus causis, & de rebus impediens generatione, & multiplicatione: & quomodo remouentur per exempli demonstrationem ad respectum naturæ communis.

CAP. XXVI.

IN lapide nostro fidi dicta virtus motua est, quæ non habet multiplicandi

H poten-

potentiam, ratione suæ duræ, & nimis cō-
 pactæ materiæ, quoniã per eam ligatus est
 calor, qui mouere se non potest, per quẽ
 dicta virtus se regere deberet in informã-
 do lapidem nostrũ. Et ex hoc tibi damus
 exemplum de grano frumenti ac omni-
 bus alijs seminibus, quia frumenti gra-
 num per se solum existens in materia cō-
 pacta & sicca, non habet potentiam cre-
 scendi, secundum cursum naturæ, neque
 multiplicandi se, nisi resolutione quadã,
 & attenuatione per simplicitatem suæ du-
 ræ substantiæ, in qua substantia dura cō-
 gelatus est calor infra existens inclusus
 hæc substantia terminata est, & mortifica-
 ta ratione siccitatis & duriciei, in qua ter-
 minata est materia, in qua retentus est ca-
 lor naturæ. Quia siccitas & frigiditas ex-
 cellentes causant mortificatiuam qualita-
 tem. Et per hoc potest rusticus cognosce-
 re, quòd talis siccitas causans duriciem &
 mortificationem, aerea indiget humecta-
 tione, vt calor naturalis resuscitari possit
 & extendi in simplici materia aeris, qui
 est ei materialis cibus, sed hanc grossariũ
 partium densitatem siue duriciem pone-
 re in simplicitatem, non est datum natu-
 ræ, nisi per subtiliationem suarum parti-
 um

um siccarum, factam à resolutione, quæ est facta per reincrudationem madidi & humidi materialis grani, quod erat terminatum in cocto in digestionem perfecta, per modum substantiæ albæ subtilis, de qua fit panis quem comedis. Et reincrudatio dicti humidi seminalis terminati in sicco, causatur ab humido subtili frigido & crudo, quam accipit in sua dissolutione. Quare necessariū est, quòd illud siccum terminetur aut conuertatur in humidum aereum, quod est amicus & eibus ignis, qui sua virtute format nascentia. Sed cùm siccum & humidum sint oppositæ qualitates per suæ contrarietatis differentiam, ideo est opus, quòd per differentiam concordantiæ, elementa de qualitate in qualitatem transmutentur, & vna qualitas in aliam. scilicet siccum in frigidum, & frigus in humidum, & humidum in calidum, vt materia approprietur & iungatur per ignem, per huius concordantiæ differentiam. Hoc est dicere, quòd materia sicca grani conuertatur in humidum materiale, in quo est naturalis calor, per differentiam concordantiæ, quæ potestatem habet recipere virtutem informatiuam cœli ab illo. Quapropter

H ij apparet,

apparet, quòd natura non transit de vno contrario ad aliud sine medio, per quod causata est differentia concordantiæ, per quam materia transmutatur de natura in naturam, & hæc est specialis differentia, quam habet custodire. Nam aqua est æris amica per humiditatem, & vicina terræ per frigiditatem. De qua per rarefactionem, alleuiationem, & subtiliationem venit reincrudatio in rebus, quæ sunt & fuerunt coctæ, condensatæ, & terminatæ per naturam & artem. Et terra est vicina igni, propter eius ficcitatem, & ignis vicinus aeri propter eius calorem, à qua terra per rarefactionem, & alleuiationem vel subtiliationem fit reincrudatio in rebus, quæ sunt & fuerunt coctæ, & condensatæ, & terminatæ per artem & naturam. Fili cōdensatio & rarefactio est via originalis in elementorum transmutatione, in gradibus rerum. Et hæc est communis doctrina, per quam natura sagax conuertit sua elementa. Et ideo granum frumenti quando solutum, dissolutum, & reincrudatum est, transmutatum est de sua natura in aliud opus, ibidem operatur frigiditas, & humiditas, quæ est aqua cruda. Et ideo calor in quo est vegetabilis virtus potenti-

aliter, sed sentit adhuc formatiuam virtutem secundi instrumenti, quæ mouetur à cœlo, ad informandum per aliam informationem naturalem calorem, & per hoc non potest habere modum penetrandi actualiter, nec ibi se mouere in partibus humidi sui materialis. Quoniam quasi hebetatus est in suo materiali principio, ratione frigidi & humidi, quod intrauit in suo materiali per resolutionem dicti sicci, cum superfluitate multi, magni, frigidi, humidi. Sed postea à secundo instrumento descendit cœlestis virtus per calorem solis, resoluendo, & diminuendo à dicto humore frigido quantum opus est ad intentionem naturæ & non plus, sed in tâto & vsq; ad terminũ excitationis & accelerationis naturalis caloris, quia perdit materia istã superfluitatẽ frigiditatis, quæ eam tenebat mortificatã. Et quãdo istæ naturæ calor, qui est excitatus & acceleratus à calore solis, per continuationẽ instrumentationis illius caloris se mouere incipit in suo madido & humido materiali, per quod ligatus fuit, tunc in ipso se mouendo penetrat, & penetrãdo dilat, & dilatando format, & conuertit suum humidum materiale in suam pro-

priam speciem, & in suum proprium esse, & ens, & sic dictus calor non cessat operari infra suam materiam, vegetando, pullulando, crescendo, & augmentando, elongando, & extendendo, & etiam multiplicando tantum, & à quousque veniat ad terminum, qui non habet amplius materiam humidam, & tunc humor incipit terminari & inspissari per informativam virtutem alijs deferentem per concordiam, & calor per siccitatem mortificatur, quam granum frumenti accipit in sua terminatione per compactibilitatem & duritiem, tantum & quousque altera vice in resolutionem reuertitur & putrefactionem. Quapropter rota elementorum per naturam tota & in circuitu rotunda gyratur, & erit quousque venerit ad suum proprium terminatum punctum, & sic per evidentem experientiam natura tibi ostendit, quòd virtus quæ est in potentia in semine bladi in nullo tempore posita est in effectum & actionem productivam & vegetativam, nisi post corruptionem & putrefactionem suæ materiæ propriæ, quæ causa est alleviationis & subtiliationis, & rarefactionis, quousque veniat ad punctum generationis, quæ vocamus

vocamus multiplicationē, de vno grano in centum, & de centū in 10000. appellamus, & ideo vis est rusticis credere, quòd si granum frumenti nō proijciatur in terram, nullo tempore virtus eius multiplicabitur, quia natura sua sicca non vult illud pati propter causam suæ terminationis, factæ per conuersionem subtilis in spissum, & si proijciatur in terram, alleuiabit se per resolutionem, & crescet humiditas sua per putrefactionem, per quam eius animæ vis procedit, non tantum quòd faciat eum multiplicare in calore cœlesti superius ascendendo, ac si melius foret quàm hic inferius, sed sicut erat. vide igitur quomodo separatur per subtiliationem mundum ac purum à vili & immundo & cœnoso, viscoso per elementationem, quam accepit à putrido per rarefactionem, per quam exaltatum est, & frumentum appellatum. Dicimus ergo frumentum res exaltatas in altum, quæ per omnes mundi gentes sunt desideratæ ac sic nominatæ. Quare dicimus, quòd per opera rusticorum virtutes cœlestes adiuuantur, scilicet, per arationem, culturatiōē, seminationem, & impinguationem terræ. Et tali modo rustici iuuant naturā, vt

citius fructus expediantur, & emenden-
 tur. Simili modo tibi dicimus in magiste-
 rio nostro, quia primitus nobis est opus,
 quòd substantia, quæ est pura nostri lapi-
 dis natura, resoluatur per subtiliationem
 suæ substantiæ grossæ. postea putrefiat, &
 humidum quod est frigidum, & in natu-
 rale bene separetur per calorem solare, &
 qui contra ignem vadit: postea sibi admi-
 nistretur suus competens cibus, quem
 virtus iam dicta habet in se permutari. Et
 per hunc modum materia mineralis ad-
 iuuabitur per industriam Alchymistæ. Ta-
 li forma, quòd coram omni viro ipsa cla-
 ro lumine manifestabit effectus suos, &
 potentias non indigentes probatione lo-
 gicali. Quia bene conclusum est ad intel-
 lectum tuum huius operis naturalis, in
 qua forma artifex huius operis naturalis
 debet inclinari, & dirigi per considerati-
 onem instrumentalem aut rationalem, &
 non sophisticam, cum sententijs philoso-
 phiæ naturalis. Quoniam adhuc non ob-
 stante, quamuis ingenium profundum ha-
 beat logicus argumentabile, aut naturale
 de rebus extrinsecis, numquam cum hoc
 toto per aliquam rationem, quæ veniat
 ad sensum, poterit directè cognoscere
 nec

neci iudicare, cum quali natura aut virtute per fortitudinem intrinsecus habeat sua multiplicatio crescere super terram, nisi pro similitudine, quasi simpliciter credendo nostrum magisterium esse, aut nō esse, nec quomodo fieri potest, quōd nostrum semen in terra sua pullulat, crescit, & colligit fructus suos & suas messes, hoc nunquam scies nisi cum doctrina experientia prius intraveris in philosophia naturali, & non sophistica, quæ nascitur per diuersas præsumptiones fantasticas infusas in illorum capitibus, qui cum prænostificationibus eleuatis contra vim & voluntatem rationis & naturæ faciunt multos pertinaciter errare in sophisticatione mentis. Quapropter concludo per rationes supra dictas, quōd si per industriam naturalem, cum claris & euidētibus experimentis tu nō habueris rectā rei cognitionē iam inquisitā, nunquā ad tam preciosum epulū eris inuitat⁹ per naturā. Qui ergo lapidum virtutem ignorat ac proprietatem eorum, qui de potentia deferunt corpora in effectum, & in actum, prout experimentaliter cognitum est, nō stitit de cibo precioso non gustabit. Est igitur tibi necessarium, vt lapidū nostro-

rum experientia naturam agnoscas per
 practicæ viam, mediante theorica, & do-
 ctrina ostensibili, aut per reuelationem
 secreti, quia pauca format theorica, nisi
 per practicam habeas experientiam, & per
 experientiam practica formatur, ac et-
 iam clara veritas, quæ humanum intelle-
 ctum illuminat. Fili ergo bene cognosce-
 re debes processum, qui tibi naturam o-
 stēdet lapidum ac virtutem, quæ per vim
 suam conuertit illud, quod nulla res alia
 facere potest, nisi ipsa per similitudinem
 suam, & illa est res ignorantibus secreta.
 Est tamen omnibus sapientibus commu-
 nis, vt lux mundi, notitiã cuius per expe-
 rimentorum viam habebis, & non sine il-
 lis, aut eorum aliquo. Quia de ipsa expe-
 rientia exiuit veritas rei, per quam multi-
 plicatur tinctura adiutorio informatio-
 nis nostri magisterij naturalis.

*De corruptione & putrefactione om-
 nium rerum. Et quomodo omnis res
 nascitur, & recipit vitam, & animã
 naturalẽ à putrefactione, sicut de vē-
 tre putredo matris suæ, per mu-
 tationem elementorum.*

CAP. XXVII.

Hic cognoscere potes, quòd nulla res potest esse animata, nata, aut creata, nisi post sui corruptionem & putrefactionem, ac mortificationem. Quia tunc naturam materiæ mutatur de natura in naturam, sicut res fragilis, & materia que nõ habuit suæ perfectionis complementum. Trahe igitur formam à sua materia per corruptionem illius, vt ipsa materia separata à sua corruptione possit perfici in sua sublimatione. Fili in omni materia est quædam potentia actiua, sicut dictum est, si intellexisti nos, quæ forma nominatur non completa, & ratione suæ imperfectionis commuuis est duobus contrarijs, quæ quasi nominantur informatiua ipsius, secundum suum instinctum, & institutionem. Nam quando hæc potentia per virtutem informatiuam ducitur de potentia in actum alicuius formæ, statim habet appetitum standi sub forma contraria, sicut hæc potentia que commuiter se habet in frigido & humido, nam existente sub vno eorũ, statim appetit esse sub forma contraria .i. qualitate contraria. Quia nulla forma corporis corruptibilis

bilis aut generabilis potest vnquam sufficienter complere potentiam suæ materiæ actiuam, quoniam compleri sub forma alia desideret, nec forma hæc (cùm sit desperata) potest eam introducere in materiam, nisi post primæ formæ corruptionem. Et ideo secundum quod virtus agens formæ introducendæ, corrumpit præsentem, sic excitatur, & acceleratur potentia passiuæ ad formam contrariam, & dat paulatiuè, quòd sit magis & melius cõpleta ad maius cõplementũ, quousque sit facta sub actione completa illius formæ, & sine suis proprietatibus non potest esse, nec est tota materia. Quando igitur fili corrumpere lapidem nostrum uolueris, hoc fac per siccum ignem, ut siccũ illud in frigidum conuertatur. Et quando uoles generationi appropinquare, fac quòd humidum in calorem conuertatur per frigiditatem. Et quando eris in puncto generationis, pone frigidum humidũ cum calido sicco suæ naturæ. Et quando uoles aquam cum calore refrigerare, calefac eam magis. Et quando uoles ignem accendere, cum aqua frigida balneetur intus. Et si niuem per frigiditatem. F. dissoluere uolueris, congeles melius, & sic
 versæ

versæ sunt, & inuenies mutationes natu-
 ræ graduales, secundum gradus scalæ na-
 turæ, quæ est rotunda, & elementa rotun-
 dat, vt dictum est. Si ergo conuertas siccū
 in frigidum, frigidum in humidum, &
 humidum in calidum, habebis magiste-
 rium. Quia tali modo natura exit de na-
 tura mala, & conuertitur in bonam, bo-
 naque in meliorem. Et ideo hac in arte na-
 turam modo duplici capimus. Primo re-
 cipimus pro retento, vt est ignis naturæ.
 Secundo accipimus pro continente ipsi-
 us, vt est aer, in quo ignis se habet moue-
 re ad formare res naturæ. Et quia aer esse
 non potest, nisi habeat naturā ignis, nec
 ullus potest aliquam formare speciem ma-
 terialem ad suam similitudinem, nisi in
 natura propinqua, patet, quòd lapis no-
 titer est de materia aeris compositus, quia
 nisi esset materialis tinctura, ignem non
 posset manifestare in effectu vel actione,
 nec ignis ardere posset sine cibo aeris, nec
 claritatem daret per se absque aere. Quia
 in quolibet composito est ignis naturæ:
 & ille certa informatione mouetur, &
 mouendo se mouet materiam, omni tem-
 pore ipsam & semper terminando. Et est
 necessarium, quòd ducat mouendo ad a-
 liquam

liquam speciem, secundum quòd forma-
tor sciet psam bene informare, scilicet,
ad illam, ad quam materia habebit con-
uenientiam secundum cursum natura.
Propter quod extitit declaratũ, quòd nõ
opereris nisi de nobiliori materia quam
habere poteris, quia res non fit nisi secun-
dum naturam, & cum ea commendatur.

*De humiditate nostri lapidis, & quo-
modo ipsa est aqua permanens, & de
diuersis actionibus ignis, & de
subtiliatione elementorum
grossorum, & de
nigredine.*

CAP. XXVIII.

Humiditas nostra fili, est aqua per-
manens, quia suum humidum radi-
cale non amittit, neque per ignem
combustum est, nec ignis nostri lapidis
mortui potest ipsum consumere, quin de
vno calore in aliũ mutari videatur, & de
pluri in melius, imo augmẽtari, meliora-
ri, & crescere in proprietate videatur. Nã
ignis est eius rectum nutrimentum, &
causa

causa eius nobilis incrementi. Ideo quando volueris preparationem nostri magisterij incipere, recipe aquam proportionatam in qualitate secundum naturam corporis, quod dissolvere volueris, tali modo, quod virtus ignis contra naturam, non superet calorem naturalem. Quia corpora non sunt eiusdem qualitatis in mensura, quamuis semel fuerint omnia vnus virtutis, in mensura in Domino Deo nostro, modo habent participationem in differentia concordantiae. Nam aliqua ipsorum non adeo fortis compositionis sunt, neq; ipsorum sulfur tam subtile nec temperatum. Et ideo fragiliori virtute se disligare possunt. Charissime fili, ignis, qui calefacit hominem, leonem frigescit, & ignis calefaciens leonem, ardet & cremat hominem. Per hoc autem scire habes, quarum fortitudinum sunt virtutes nostrorum lapidum, ad finem, quod argentum viuum respectu potentiae sulfuris naturae possit temperari per notitiam certam graduationis in sua prima resolutione, quia in eo iacet totum periculum. Et ideo tibi notifico, quod habeas sulfura per calorem destructa simplorum argentorum viuorum in forma

forma tali, quòd eorum proprietas actiua
 nõ exterminetur extraneo calore, & quòd
 separari non possit à suo subiecto humi-
 do, quòd ex toto apparet nigrum plenu
 de nobili spiritu. Ista nigredo demõstrat
 signum primæ portæ, ad intrandum no-
 strum magisterium. Et sine ipsa non po-
 test aliquid fieri, quia est ignis nature, qui
 habet lapidem creare, qui sine sui corpo-
 ris corruptione manifestari non potest.
 Et nisi manifestetur, nunquam in actio-
 ne erit, per quam possit crescere aut ge-
 nerare. Cùm autem sit reuelatum, quòd
 initium operationis nostræ est in forma
 capitis corui, & operationes præcedentes
 absque nostræ initio operationis sunt er-
 roneæ omnes, quousque compositum to-
 tum nigrum se manifestet: ideo fili intel-
 ligere noli, quòd nigredo nostra subito
 veniat, neque cito, sed suauiter & paula-
 tiuè, quia necessarium est, quòd calores
 per sua media transeant sicut elementa.
 Quia ignis naturæ cùm sit inclusus in
 profundiori sui corporis, non potest se
 ostendere statim, quousque sit apertum.
 Nam in grossis elementis ignis est inclu-
 sus & absconditus. Et ideo necesse est ele-
 menta subtiliare, scilicet, terram & a-
 quam,

quam, per debilem digestionem, vnde
causatur viriditas, quæ est primus color,
cuius signum dat cognoscere, quod actio
caloris resoluti friuola est & lenta, & per
consequens insufficiens dissoluere & ra-
rificare partes terrestres. Ideo in cute &
superficie, & vbiq; color viridis mani-
festatur indigestus & terrestris in ventre,
cuius calor naturæ multiplicatur, qui
propter causam humidi excellentis, te-
nentis eum hebetatum, non potest mani-
festari, sed vt prædictum est, calor natura-
lis paulatiuè vigoratur calore ignis adiu-
torio, administrati ab Artista & operato-
re, qui bene scit intellectu suo disponere,
informare, & coquere materiam suam,
quousq; appareat desuper induta nigra.
Quia tunc ignis naturalis pugnat contra
humorè, à quo creatur nigredo. Quando
igitur apparere incipit, cresce eã, & multi-
plica per naturalem informationem, per
quam se habet regere naturalis ignis, qui
incipit materiam digerere, vt apparet ex
nigredine. Et ex hoc extitit declaratum,
quod in puncto nigredinis noster ignis
incipit operari, & nõ aliàs. Et ideo nostri
magisterij principium dictus est, quia
tunc excitatus & acceleratus est nostræ
I materię

materiæ calor, qui habet potentiam putrescendi omnia elementa sua, vsq; ad huiusmodi digestionis finem, quæ est præuia caloris nostri naturalis artificij, donec sit completa materia, quia humor ponticus & terrestris per suum contrarium alteratus, & adiutus à suo simili habiliter & aptè se digerit. Et tunc in materia completa per gradum dictæ digestionis color niger multiplicatur, non tantum in superficie, vel in cute, sed per omnes partes subtiles, & separatas in tota materia per multiplicationem, quæ est generata à calore naturali in humiditate radicali. Vnde nostra fit alba tinctura sicut nix, & tunc dicimus, quod corpus fufum est, & liquefactum intus, & extrà, & non potentia vel actione ignis cõmunis, sed potentia ignis, qui est calor naturalis. Quia iste ignis apprehendit, impregnat, & ingrossat fortiori calore lapidem nostrum, quàm sit elementalis ignis. Et sic videmus potentias & virtutes rerum, & per earum effectus cognoscimus. Hanc rem tene secretam filii, quod calor naturalis capit ante diminutionem humidi totam grossam substantiæ terrestritatem, quam prius non potuit bene dissolvere. Et postea per suam fortio-
 tiorem

tiorem actionem resoluit & digerit tantum, quòd venit ad vltimum suæ actionis punctum in digestionem prima. Et quando materia sic digesta, putrefacta, & optimè cocta est per dictam digestionem, natura separat subtile à spisso, & grossum proiectum est ad partes retro positas & remotas per actionem secundæ digestionis. Et tantum, quantum oportet, conuertit ex subtile in substantiam sulfuris, ab ar. viuo creati, secundum hoc conuersio facta est per informationem datam calori naturæ in tertia digestionem.

De modo philosophandi. Et quomodo ista scientia & ars non est data nisi philosophis. Et quòd congelatio argenti viui est principale secretum & finale. Et de patientia operatoris, vsque ad albedinem transeundo.

C A P. X X I X.

H Vius scientiæ libri loquuntur per voces tacitas fortiter notandas, ad finem, vt principalis res in ipsis cõtenta. Et quòd illud secretum non manifestetur nisi philosophis, & filijs
I ij philo-

philosophiæ nostræ, qui sunt indagatores & inquisitores veritatis, & amotores eius, & non sophistis plenis mendacijs, nec auaris, nec amatoribus mundanis, sicut sunt vsurarij, mercatores, & renouatores monetæ, cambiatores, & congregatores thesaurorum, condemnatis & per diabolum incantatis, qui nolunt laborare, nec inquirere, nisi in reb' palpabilibus, quia imbibiti sunt & potionati in rebus mundanis, nec possunt aperire intellectum ipsorum ad intelligendum bonas doctrinas nostras, per quas possent habere thesaurum perdurabilem & saluationem. Ideo que tibi dicemus fili, quod sapienter consideres doctrinas, quas tibi dabimus in libris nostris, & nota illas, & glosa fortiter per multas considerationes, & reiterationis speculationes, si desideras nos intelligere. Et quando nos intelligas, capias cum ambabus manibus coopertum cum tua camisia vestimento philosophiæ, & sic alijs relinquo doctrinas, sicut patres nostri nobis reliquerunt & non aliter. Et si contrariū feceris, tu eris maledictus, sicut ille, qui est participans de confusione mundi. Et noli ipsam reuelare per vocem viam, quia nemo sine labore debet artē possidere, nec

re, nec sine consideratione alicui manifestare actualiter, nisi per cooperturam philosophiæ, & illis qui per intellectum illuminati & leuati sunt, & qui habent instrumenta rectificata ad penetrandum causas & res naturæ secretas. Et tu qui desideras esse filius noster, & nutritus in philosophia, debes perscrutari per reuelationem tui nobilis intellectus, id quod dicemus esse verum in nostro magisterio. Videlicet, quòd fumus auri nostri fermentati, post reductionem & fixationem in terra sua apparebit visibiliter in igne philosophiæ. Et ideo fili necessariæ sunt considerationes multæ, antequam procedas ad formationem lapidis nostri, & quòd sis scrutator per reuelationem nobilis intellectus illorum, quæ dicimus esse vera in nostro magisterio, videlicet, qualiter fumus auri nostri fermentati post fixationem & reductionem in terrâ suam visibiliter apparet in philosophico igne. Scito ergo, quòd terra in qua nostrum aurum debet seminari ac plantari, primitus est alba antequam visum ignis nostri manifestare possit, habebis tamen filii in dealbatione patientiam, quoniam ibi magna tarditas est. Fac igitur dealbari ter-

ram tuam, & nutriri eam, si vis quòd rene
 sciat, & in tuis necessitatibus sustineat.
 Hæc terra est magnesia nostra, in qua iacet
 secretum nostrum. Et nostrum finale
 secretum est, nostri ar. viui congelatio, si-
 ne qua iamq; fieri non potest certitudo
 scientiæ nostræ, quæ in principio magiste-
 rij nostri est nostri ar. viui congelatio in
 magnesia nostra per ingenium, certumq;
 regimen. Spiritus essentiæ quintæ in ma-
 gnesia nostra est. Nostra magnesia est ar.
 viuum quale tibi diximus. Et ex isto exi-
 uit fumus auri nostri & argenti, per què
 venit õnis color. Et si scias eum extra cor-
 pora projicere, medietatem habebis secre-
 ti. Et si facias eum reuerti, habebis colo-
 ratam suam magnesiam vt niuem. Nam
 sicut à corporibus projicitur, ita in ea re-
 uertitur, scilicet, tam à medijs minerali-
 bus, quàm à metallis cum ar. viuo. Nam
 cùm ar. viuum sit medium coniungendi
 tincturas in puro subiecto: ita erit mediũ
 separandi eas ab impuro, quod est res cõ-
 tra naturam. Et pro isto Mercurio intelli-
 ge aquam, in qua deportatur tinctura.
 Quia ignis quando ab vno subiecto se-
 paratur, immediatè introducitur in ali-
 ud, nisi per ignem impediatur extraneũ,
 cùm

cum sit incorruptibilis. Et ideo est necessesse, cum non possit haberi sub forma essentialiter, quod habeatur sub forma substantialiter, scilicet in materia Mercurij, quæ est aqua nostra. Et scias fili, quod noster ignis trahitur à corpore parum & parum, & postea vertitur in corpus per suum nobilem calorem. Fili hoc est necessarium semen, cum quo fixatur nostra tinctura in corpore, quando trahitur ab illo cum aqua ignis. Fili impregna igitur corpus ab igne, & multiplica suam combustionem, & fortem habebis tincturam. Et intellige secretum. Nam initium est atque complementum totius, prout in secunda parte dicemus practicæ.

Vnde propria tinctura philosophorum extrahitur, quæ tingit argentum vivum congelatum in album, in medicinam rubeam per fermentationem.

C A P. X X X.

Tinctura, quam dicimus fili, extracta est ab auro nostro, & illam in auro vulgari fermentamus, quod portat illam de potentia ad actum, nec in isto

eramus extoto certi, nec possemus credere, quousq; vidissemus nostræ magnæ potestatem, quæ magno calore suo spiritum congelat per suæ exuberantis naturæ mutationem, multiplicatę in calore permanente. & hæc fermentatio facta est adiutorio sulfuris rubei fixi, & postea nõ est nisi ignis, aqua & terra, pleni quinta essentia, & per aquã terra abluitur, per ignem terra tingitur & coloratur, & tunc omni homini manifestatur. Hęc enim est tinctura, quæ à vili terra se spoliat, & de alia multũ nobili reinduit se. Et scias, quare nostrum primum venenum non facit deauratum fumum, quando de ipso Mercurius sublimatur. Ideo, quia in suo ventre Mercurius totã accepit tincturam fumi, & est impregnatus à dicto fumo, qui est noster ignis dictus, & per successiuam decoctionem, quę in natura sua est correspondens naturæ dicti ignis, qui absconditus est in ventre dicti argenti viui congelati per extensionem partium subtilium suæ ignibilitatis essentialis in dirigendo partes dicti Mercurij colorat, & transmutat eum in suam propriam naturam ignis, qui est pura tinctura, infixa essentiæ materiali indiuiduorum metallorum

metallorum, quem clamamus spiritum Mercurialem, cum in eo manifestè sit resolutus, & adhuc sit resolutius in eodè, & erit quamdiu poterit, quia sic voluitur natura per circulationem.

*De modo procedendi in practica,
& quanta res requiritur
in magisterio.*

C A P. X X X I.

AD informandum super hac re filiũ artis opus est magna scientia, scilicet reuelatione, vel ostensibili doctrina, vt possit nostri magisterij practicam intrare, & indiget forti ac magna theorica, quæ fortitudines reuelet per velle naturæ. Et si es negligens perlegere, & perscrutari contentum in nostris libris, cæcus ibis ad practicam sicut ignorans. Et ideo fili debes præmeditari, cui rei debes manum apponere ad operandum. Et debes scire, quot, & quæ requiruntur principaliter in nostro magisterio, vel propinquitate suæ operationis. Et idcirco fili tibi dico, quòd tria requiruntur, scilicet, Ingenium subtile, naturale, nõ sophisticum; manuum operatio, & liberum arbitrium, & hoc requirit sapientiam, diuiti-

as, & libros. Sapientiam ad sciendum
 facere. Diuitias, ad habendum potesta-
 tem faciendi. Libros, ad intellectum a-
 periendum diuersum, qui est in multis
 gentibus. Quoniam hoc quod vnus
 comprehendit per doctrinam vnus, nun-
 quam poterit comprehendere, nisi per do-
 ctrinam alterius. Et sic doctrina vnus
 aperiet doctrinam alterius, fortassis da-
 tam per figuram, & secundum traditi-
 onem maiorum aut minorum. Sed hic
 tibi nos manifestabimus in clara voce
 principale celatum, ad intrandum secre-
 ta secretorum naturæ. Vnde tu vide-
 bis multa pulchra mirabilia, quæ in secre-
 tis naturæ sunt reposita, & quasi miracu-
 la reputabuntur per secretum domina-
 naturæ. In quo est necessarium, quòd in-
 cipias ad intrandum per istum modum.
 Fili necessarium est tibi, quòd primò ha-
 beas in cognoscencia virtutem formati-
 uam, ex suprà dictis rememoratam, qua
 dependet à nostro magisterio ex certa
 scientia cognita. Quia ars, id est, scientia,
 quando veraciter est cognita, sine aliqua
 ignorantia, per sensum intelligentiæ,
 qui venit de nobili operatore, informat
 materiam ad illud esse, ad quod calor na-
 turalis

turalis instrumentalis, in quo à virtute informatiua influitur virtus actiua, & dirigitur in sua materia ad operandum & formandum directè: tunc apparet, quòd dictus calor instrumentalis sit directus per virtutem formatiuam, & virtus formatiua dependet de scientia operatoris, in custodiendo cursum naturæ in magisterio, per quod ista est influxa in materia, quia calor excitatus & auctus ipsemet mouet illam. Sicut in naturam omnis alterius rei influitur virtus formatiua de cælo & de stellis. Quia cælum est principium mouens totius naturæ, sicut sapiens operator est in magisterio nostro, per doctrinam suæ nobilis intelligentiæ. Reuelatum ergo tibi sit, quòd duo sunt in magisterio nostro necessaria, scilicet, virtus informatiua, & instrumentum eleuatum, per quod nostrum debet formari magisterium. Informatiua virtus est gubernata per quatuor virtutes principales, conuertibiles & conuertentes, scilicet, calor, frigus, humidum & siccum, ad finem, quòd materia tractetur cum instrumento directo & conducta & deducta ad illum actum, per quam pati debet suam operationem secundum

secundum intentionem conuertentis & conuertibilis, & in actione debet informari materia, vt per ipsam informatione ipsius instrumentum gubernetur ad complementum suæ operationis, voluntati operatori correspondens in materia informata per artem secundum exigentiam naturæ venerabilis, quæ sagax est, & intenta peruenire & perficere suum perfectionis opus.

De quatuor naturalibus virtutibus mutatiuis, & quomodo appellantur, & quomodo operantur.

C A P. X X X I I.

Intellige fili, cùm dicta formatiua virtus se habeat regere per quatuor antedictas qualitates elementales, à quibus sine medio, & successiuè quatuor virtutes naturales mutatiuæ causatæ sunt. Et ideo habes diuidere gradualiter informationem, quam omnis bonus operator debet influere in materia conuenienti, & successiuè in quatuor partes, videlicet, In attractatiuam naturam, & per hanc causatur cōgelatio spiritus & dissolutio corporis

poris in naturam retentiuam & coagulationem, & in naturam expulsiuam, & continentiuam, & digestiuam. Natura attractiua operatur per calorem & temperatam siccitatem; natura retentiuua per siccitatem, & temperatam frigiditatem; expulsiua per humiditatem & temperatum calorem; & natura digestiua per calorem & temperatam humiditatem. Et in illa actione, in qua materia melius operatur in completionem ipsius, habes tu eam adiuuare, quia secundum plus & minus fortitudinis sue complexionis materia tibi ostendet suam velocitatem aut tarditatem, vel temperamentum sue differentie transmutationis, vnde sui causantur effectus secundarij, qui tracti sunt de potentia in actum, sicut sunt ponderositas, leuitas, grauitas, durities, mollities, dulce, amarum, album, & nigrum &c. Scias ergo fili, ad quam virtutem, ad quam formam debes tuam tractare materiam, vel ad virtutem appetitiuam, vel ad virtutem digestiuam, vel ad virtutem retentiuam, aut ad virtutem expulsiuam. Quia tibi opus est, quod materia accipiat talem informationem per artem cognitam, & scitam, tali forma, quod suum instrumentum ibi sit motum, & bene directum

rectū, vsq; ad suæ operationis finē, qui fi-
 nis certū signū monstrat suo magisterio.
 Quapropter si ipse habuerit in memoria
 sua signa, habebit scientiam certā, & habi-
 tudinē corrigendi & emendandi confor-
 tationē, & debilitationē, quæ sunt extre-
 mitates operationū naturalium. Et ideo
 intellige, quòd ignis est instrumentū na-
 turæ, sicut instrumentū, quo faber opera-
 tur, est martellus, qui mouet materiā ferri
 ad talem dispositionē, quæ sit de mētione
 fabri, qui informat malleū per formalem
 motū. Sic autem facit calor naturæ in ma-
 gisterio nostro, quia secundū artem diri-
 gitur ad intentionē Artistæ. Nam vel diri-
 gitur ad destruendū & corrumpendū, vel
 ad generandū, vel ad ligandum, aut aliās.
 Et ideo tibi necessariū est, quòd per hanc
 scientiā cognitam habeas directionē eli-
 gendi & cognoscēdi talem ignē, secundū
 quē per artem formatū debet materia de
 natura in naturam mutari, quousq; mo-
 tus naturæ supremæ, quæ est in igne, per
 terminationem & expulsionem extrane-
 orum motuum in sua propria materia si-
 ne corruptione aliqua possit perpetuò
 quiescere. Et iste est calor omnium gene-
 ratorū, sicut est solis calor, qui est effectus
 principa-

principalis omnis generationis. Ideo tibi sit certum, quòd si ars operatoris sit incerta ad disponèdum materiam, in illa lapis noster formari non poterit in potentia, cuius formaliter & naturaliter totus cursus virtutù quæ sunt in centro medicinæ nostræ est inclusus. Benedictus sit Deus gloriosus omnipotens, qui humano generi dedit intellectum administrandi, addèdi, & integrandi particularitates confusas totius medicinæ vniuersitati reali, per quã remanebunt rectificata omnino. Et ideo fili monemus te, si desideras esse perfectus medicus, non ponas te cõplacentiæ particularitatum medicinæ, quia cõfusæ sunt, nec sũt hodie integræ. Natura enim eas pati nõ potest propter confusionẽ nimiam, sed complacere in vnica medicina quia nõ est nisi vna sanatiua totius maliciæ prauitatis & infirmitatis, & cõfortatiua spiritualium virtutù. Habe ergo & tene opinionẽ securã emorroytorum. Quia tota sciẽtia medicinæ est, & esse potest reducta stabiliter opinioni illorũ, qui tantũmodo contẽplantur in vniuersalitate, in qua est operatiuarũ virtutù cõgregatio intellige cursu naturæ. Quia qui multas & plures particularitates scie tad vniuersalitem

litatem reducere, inter alios erit melior.
 Quia in particularitatibus sunt virtutes
 confusæ, & in vniuersalitatibus sunt re-
 les virtutes in vnum congregatæ, & exci-
 tata, sicut totius naturæ cursus manife-
 stat, & est medicinarum medicina. Et qui
 talem habet medicinam, donum Dei ha-
 bet, quia thesaurus est incomparabilis.
 Recupera igitur scientiam, per quam tuâ
 possis naturam informare, à qua taleior-
 cale, & tale bonum creatur & formatur
 per artificium, superans totum natura-
 cursum. quia si ars operetur in certa ma-
 teria, non poterit bene disponi secundum
 exigentiam intentionis naturæ, nec na-
 tura poterit creare illud, quod sibi ma-
 net, neq; illud quod petit operator, quia
 materia defecit in formatiua virtute. Et
 quia instrumentum, quod erat ad forma-
 dum motum, non erat bene rectum, &
 hoc fecit ignorantia in intellectu tota,
 quando Artista non habet scientiam co-
 gnoscendi certam informationem, de
 qua dicta materia debet recipere suum
 motum, per influentiam scientiæ cog-
 nitæ ab operatore naturali. Et ideo quando
 influit ignorantia & incertitudo scientiæ,
 natura deuiat ab intellectu talis artificis.
 Et

Et etiam bene debes considerare, quòd virtus quæ est in medicina non ei vniatur plus per calorem extraneum, quàm possit dirigere. Quia calor ardens & combustius qui venit ab igne elementalī, sibi datus est per instrumentum, quæ res nunquam fuit de intentione naturæ, & ideo formare defecit illud, quod petebat Artista.

De informatione caloris naturalis per excitationem factam per ignem communem, vel de informatione naturalis cum calore, qui est contra naturam.

C A P. X X X I I I.

Fili intelligere potes, quòd solus ignis naturalis, aut ignis naturæ confortatus cum igne non naturali, cum operatione confortationis, vel creationis, vel transmutationis, vniuniformiter operatur in materia, excitata solummodo per ignem contra naturam, tali modo, quòd ignis naturalis in quo est virtus actiua, non sit suppressus per elementalem ignem. Et in

K opera-

operatione prima suæ corruptionis ob-
 seruare debes, quòd ignis contra natu-
 ram superet calorem naturalem innatum
 in nobili subiecto vno gradu tantum, &
 non vltra illum numerum. Quia spiritus
 indiuiduus, qui est speciei conseruati-
 uus, desiderans similem generationem
 recto instinctu suæ naturæ corrumpere-
 tur, per suæ destructionem essentiæ, &
 tunc amplius non haberet appetitum si-
 milem generationem faciendi. Quia na-
 tura exiret per corruptionem & destru-
 ctionem, quæ contra naturam sunt, & ter-
 minationem acciperet, & suæ conuersio-
 nis finem, quia non haberet locum in
 quo requiesceret, nec aerem in quo respi-
 raret. Et debet intrare vacuitas de qua
 locus erat plenus extranea natura. Et
 debes habere magnū alembicum, vt matè-
 ria liberius possit ascendere, & cum paruo
 igne excitari, vt veniat in aerem. Et nõ est
 necessariū, quòd per ignem excitatū aer
 multum condensetur in aquam, eò quòd
 virtus actiua submergeretur & suffoca-
 caretur nimis in aqua, & tincturæ na-
 turales comburerentur, quando actio
 caloris ignis elementalis occuparet par-
 tes ignis naturalis, aut locum vbi depor-
 tatur.

tatur. Sicut videtur quòd magna flamma paruam destruit, & istam in se conuertit. Non enim volumus, quòd ignis contra naturam conuertat naturalem in tota sui substantia essentiali, & accidentali: sed quòd naturalis conuertat sua prima potentia in parte iam alterata ignem contra naturam. Et ideo tibi existat reuelatum, quòd duæ operationes certæ sunt tibi necessariæ, scilicet, corruptio, quæ facta sit sub suæ formæ conseruatione, & per ignem contra naturam fit cum ignis elementalìs excitatione adiutorio neutralitatis ignis, non naturalis. Alia operatio est generatio, quæ fit cum igne naturali multiplicato ab igne non naturali & contra naturam. Quia duo ignes isti conuersi in igne proprio naturali, scilicet ignis non naturalis deper se, & per accidens, & ignis contra naturam per accidens amore attractationis ignis non naturalis. Et in isto naturali igne sunt reperti & conuersi. Quare igitur sunt inter ambo instrumenta naturæ calida, & multum temperata, ex multum forti virtute, quæ est alta, & potentissima ad faciendum

nouam regenerationem aut colligationem multarum virtutum coniunctarum in vno proprio subiecto, quòd est secretum naturæ per artem magisterij coniunctum ad naturam humidi radicalis.

Quomodo materia nostri argenti viui reperitur. Et potest inueniri in omni corpore elementalī.

CAP. XXXIII.

SI vis filii nostri magisterij effectum habere, ar. viui nostri naturam ignorare non debes, quòd in omni elementalī corpore reperitur. Et omne corpus elementale in quacunque forma natura fuerit illud, compositum est de quatuor elementis principalibus, vt per reuolutionem circuli naturæ manifestè patet, qui ostendit, quòd nulla res creata vel generata per naturam, iam non erit adeo diuersæ formæ seu figuræ, quin per principia naturalia reperiamus eam esse compositam ex vno genere materiali, scilicet, ar. vi. quòd quidè volumus nominari genus naturæ propinquius generale, tanquam propri-

proprium eius subiectum naturale, in quo domina natura pingit & protrahit suas figuras diuersas. Et nota, quando dicimus, propinquius, nos ad differentiam generis vniuersalis dicimus à quo istud descendit. Et quando dicimus illud generale, dicimus ad differentiam maioris propinquitatis alterius generis, quam habet cum natura. Et ideo cum de isto sit genus, in eo conuenitur, quando per artem vel naturam appropriatum est primæ formæ generis vniuersalis, à quo alia genera omnia descendunt, quæ sunt ar. viua nostra. Et ideo, cum omnia genera veniât successione naturali graduâ à primo ar. viuo, quod est generalissimum, remotû à principali, & propinquiori, medio naturæ: quare dictum est materia prima omni generi succedenti, nec sic discordant vel discrepant in natura primi generis, quod est vniuersale vel generalissimum clamat in philosophia nostra, vnde decepti sunt logici & logistæ, quia tantummodo habent in specie vel figura, prout manifestè vides die qualibet, quòd genus nutriti conuertitur in genus nutritæ rei, quòd natura facere non posset, nisi genus conuertentis generi & naturæ con-

uerſi concordantiam haberent. Hæc con-
 cordantia fili deſcendit à prima coſta ſi-
 ue latere generis, in tria genera diuerſa,
 animale, vegetabile & minerale. A primo
 genere venit vapor, generatus ab elemen-
 tis immediatè & ſine medio. Et iſte vapor
 eſt compoſitionis primæ, & de ſecunda
 ſunt corpora mineralia, & de tertia com-
 poſitione vegetabilia. A quarta beſtiæ, bru-
 ta, & à quinta ſunt homines. Sed omnia
 hæc deſcendunt à genere principali prin-
 cipaliſſimo, à quo natura recipit ar. viii
 naturam, ad creandum omne aliud com-
 poſitum. Et omne compoſitum ratione
 dictæ materiæ tanquam in prima re Mer-
 curiali tranſmutatur in aliud, ſicut dictum
 eſt, in naturam & materiam alterius com-
 poſiti, videlicet quòd genus Mercuriale
 vegetabile tranſmutatur in genus animale
 & minerale, & genus animale in minerale,
 hoc eſt quando appropriatur & coniun-
 gitur per retrogradationem ad ſecundæ
 gradum compoſitionis, in qua ſunt cor-
 pora mineralia, ſic natura facit tranſmu-
 tationem talem ſubtili ſeparatione puri
 ab impuro, ſcilicet homogeneæ rei, & he-
 terogeneæ. Quia nature intentio talis eſt,
 quòd quando vult diſponere ad deſtru-
 ctionem

tionem suum compositum, immediatè cogitat separare naturam, quæ participat cum re quinta, & in illa saluat & conseruat primam speciem, quia consilium aliud recipere nequit. Et si adeo materia sit excitata, & data corruptioni, quòd fieri non possit conseruatio speciei, & de materia grossiori remaneat, tunc natura dictam materiam transmutat in genus alterius compositi vegetabilis vel animalis aut mineralis. Nam secundum quod corruptio in potentia se extendit, secundum hoc materia corrumpitur. Et sic in illam vel aliam, aut similem transmutatur, vt si materia simplex quintæ compositionis corrumpatur, absque conseruatione formæ, statim appetit quartæ compositionis materiam, per naturam immediatè grossam. Sed ista diuisio fieri non potest per artem, neque per naturam ad perfectionem naturæ, nisi conuertès actiuum reddat materiã totã homogeneam, & quòd pars illi⁹ similis sit totalitati, vel simplex sit forma, vt est forma elementorum, aut forma mixta, sicut est forma lapidis aut metallorũ. Et hæc homogeneitas facta est vt materia separetur ab õnib⁹ formis, quæ nõ sũt de sequela harmoniacę cõmixtionis cor-

porum ad quæ natura, vel ars intendunt dictam constituere materiam. Aut forte dictum conuertens est naturale aut contra naturam. Si est naturale, tunc creabuntur lapides fusibiles per calidum & siccu. Et si contra naturam, tunc creabuntur lapides non fusibiles, in quibus non remanet humiditas, quæ erat informanda per naturam conuertentem, nisi sit secundum continuitatem materiæ. Quapropter lapides non possunt fundi, nec funduntur. Et quando dicta materia per gradus separationis est disgregata, tunc est vicina primæ causæ. Et quanto illi proximior, tanto multiplicabilior nobilissimis virtutibus, videlicet, quando corpus ex quo est perfectio, quod vocamus unguentum fixum, in quibus, & ubi tincturas suas habet & figuras, quæ sunt multiplicatæ tincturæ aureitatis aut argenteitatis, per quas figuras virtus nobilissimæ materiæ perficit effectus & officia, & suas transmutationis proprias actiones, sicut in sua videmus projectione tam in corporibus mineralibus, quàm animalibus.

De genere supremo, à quo omnis natura exiit.

CAP. XXXV.

IDeo fili satis elucidatus esse debes, & videre, quòd nisi esset vniuersale & supremum genus per quod natura gubernatur: nulla res, quæ per naturam creanda vel generanda esset posset esse, neque res animata viuere, nisi sustentatione generis supremi, quod genus est materia naturæ, sed perderet natura suum esse. Et cù tale genus sit in esse materiali, quanuis cõfusus sit potentialiter in substantia & materia cuiuscunque generis: necessitas est tibi, quòd transmutationem suæ formæ per certos gradus separationis conuertat dictas materias de potentia ad actionem, scilicet, in primam materiam, non tamen remotam à genere metallino, sed propinquam & vicinam ad lineam, aut ad genus, in qua erant in eorum initio. De qua materia vel genere natura incepit operari, antequam aliqua forma esset materiæ primæ introducta, seu generata propinquiori aut viciniore generi.

De materia, quæ desiderat habere unitatem formæ, vt de sua

K v perfe.

*perfectiōne in vnitāte spī-
ritus quintæ essentia
integre-
tur.*

C A P. X X X V I.

Ista prima materia Fili, est terra subtilis
sulfurea, quæ multum optat integra-
tionem de vnitāte spiritus quintæ essen-
tiæ, sicut aliqua propria materia deside-
rat aliquam propriam formam, causa &
ratione sui complementi: & ideo præpa-
retur materia ar. viui humidi per septem
distillationes, vt materia sit pura, cū qua
per resolutionem pura forma habeatur: &
ideo hoc intelligatur in materia sicca &
humida: & ideo quanto materia nobilior
& melior est, tãto desiderat formã nobili-
orẽ, & quãto nobilior est forma, tanto ma-
gis materiam nobilitat suam. Et postquã
materia sit habilis ad resumendum illam,
sicut est quãdo appropriata fuerit aut per
artẽ, aut per naturam ad actum primæ rei,
tunc multũ habilis est ad recipiendũ for-
mam mineralem aureicam, quæ clarifi-
cat,

cat, illustrat, & eam penitus nobilitat. Ideo hæc nobilis terra, dictum est subiectum Mercuriale, cum in primam substantiam ar. viui reuersa sit, & in ea recipiat terminationem atque finem. Et in hac terra fili debes fixare elementa, in quibus opus est, quod portetur fumus auri nostri tanquam ad primum elementum, quod est omnium aliorum subiectum & fundamentum, quæ sunt ab eo fixanda. Ideo, quia est magis materiale aliorum omnium, quamuis subtile sit multum ac spirituale in forma terræ albæ, multæ, & magnæ virtutis. Si hæc fili tibi sit abscondita, habes omnem artem nostram atque scientiam ignorare, quia est totius magisterij nostri principale fundamentum. Et si vis eius habere notitiam per doctrinam nostram tibi est, & erit reuelata. In omni loco eam reperies, & à quo trahes, sicut in secunda parte dicemus, quia est sulfur & argenti viui, vt ex eius apparet proprietate, quando recipit in se rubeam & sanguineam tincturam supremi metalli, & accipit ingressum & fusionem perpetuam, non tamen sine magisterio nostro tibi fili reuelato in secunda parte. Et quia proprietates argenti viui est dissoluendi & dealbandi

bandi suum sulfur. Et proprietates sulfuris est congelandi & rubificandi suum Mercurium, talem reperiens eam suis virtutibus munitam à primo genere receptis. Et adhuc multas alias proprietates habet perfectionis, ut audies postea. Scias tamen quòd nō est ar. viuum vulgare in tota sua substantia, nec in sua natura, sed est ar. vi. philosophicum, auri, scilicet, & argenti, appropinquatum generi creato ab entibus realibus, certis mensuris naturæ, per artem iam notam.

Quomodo omnes res mundi sunt de sulfure, & de ar. viuo, sicut de vniuersali materia, & de suis succedentibus, & quòd in omni loco reperitur per suas proprietates.

CAP. XXXVII.

ADhuc fili tibi manifestamus, quòd omnis res mundi composita ex substantia quatuor elementorum substantialiter, non est nisi sulfur & arg. viuum pura

pura, munda & incōbuſtibilia in primo ſuæ creationis puncto, & hoc ſcire & videre poteris per artem, quæ hoc facit per operationem magiſterij noſtri, ſcilicet, quando humidum, terreum, ſiccum congelatur, ſicut per vinum apparet, de quo Mercurialis ſubſtantia in naturam humanam conuertitur, hoc eſt primum germen, vel prima materia, & media ſubſtantia, in qua natura inſigit, & fixat omnes colores ſuos, diuerſas ſubſtantias figurando. Iſti colores adueniunt à proprietate naturæ coniuncto ſulphuris, & ar. vi. per inſinctum & excitationem eorum. Adhuc multas alias proprietates habet hæc prima materia, per quas ſcimus de natura ſulphuris hanc eſſe & ar. viii. Nam in igne corrumpi nõ poſteſt, nec in aere, aqua, vel terra. Et habet proprietates diſſoluendi, congelandi, trahendi in appetitum, attrahendi, retinendi, expellendi, pellendi, & digerendi, quod eſt perfectio & complementum rei animatæ in contrarias paſſiones, per quas proprietates conſtat certiffimè, quòd eſt de natura ſulphuris & ar. viii. Sicut faciendo contrarias operationes, quas facere non poſſet, niſi eſſet de natura amborum ac proprietate ipſorum.

Et

Et cùm proprietates dictæ nequeant esse sine substantia, sicut nullum accidens sine materia, nos dicimus, quòd hæc substantia non est nisi sulfur & argentum viuum, collecta secundum suam compositionem. Per quæ patet, quòd lapis noster in omni loco reperitur causa & ratione proprietatum suarum, & ex illa experientia cognoscimus, quòd est prima materia omnium rerum vniuersaliũ, quæ per generationem & corruptionem formatae sunt secundum compositionem earum. Quare nobis declaratum est, quòd est de natura sulfuris & argenti viui, & propter hoc non est argentum viuum in tota sui substantia, nec in tota sui natura, respectu argenti viui communis, sed in parte de ipso est, & ideo amicabiliter adhæret suæ naturæ, & ipsius est perfectiua, ratione potentis digestionis suæ, per quam crudum conuertitur in coctum, tunc enim natura lætatur natura, & est ipsius mater & eius naturæ mansio per concordantiã eius, quæ mouetur à prima causa, & ideo congelat reliquum, & perpetuò se fixant, & iungunt sine vlla disiunctione, quæ res fieri non posset nisi natura vnius esset affinitate participans naturæ alterius, &
hoc

hoc propinquitate & vicinitate primi generis, à quo omnia processerunt. Et ideo dicimus esse cognitum manifestè, quòd hæc materia prima est de natura argenti viui, & est ei propinqua, cùm in sua projectione defendat argentum viuum vulgare contra ignem ab adustione absque fuga, & eum congelet, & mirabiliter retineat post ipsius perfectam fixationem. Unde notandum, quòd natura medicina nõ est nisi argentum viuum bene digestum, & coctum per naturam sui sulfuris depurati. Et cùm materia argenti viui sit de natura metalli, ideo penetrat illud & mixtionatur secum, quoniã ipsum est de substantia & natura illius. Quare debes intelligere, quòd argentum viuum fixari debet primò in quadam decoctione humidæ, descendente ab vna proprietate, quæ est digestio & perfectio ipsius per fermentum solis & lunæ, antequam projectionem facias super argentum viuum vulgare, quia tota aerea est, & volaret omnino ab igne, sed post fermentum remaneret, quia tota eius substantia est incombustibilis & aerea, quæ res est operatiua & similitudo totius perfectionis.

Quomodo

*Quomodo in omni loco lapis noster re-
peritur. Et de ingenio quomo-
do potest reperiri.*

C A P. X X X V I I I.

CVm ergo fili tibi dixerimus, quòd
à talibus materijs omnes mundi res
suam accipiant formam substantialem,
accidentalem, & spiritualem, propter hoc
dicimus, quòd in omni loco nostrum la-
pidem reperies, cùm de illa omnes res mū-
di fuerunt procreatæ, hoc cognito, vide
qua materia cupis esse philosophus, quia
ab omni re, vel aliquibus eorum tu extra-
hes primam materiam, etiam de potentia
in actum, de facto & actualiter, vt iam tibi
reuelauimus. Et quòd de illius tantum
modo materia, in bona veritate, magni-
tudine & potentia erunt procreatæ, verbi
gratia, quando faber vult clauum facere,
opus est, quòd materiam conuenientem
accipiat, scilicet, ferrum, quia sine mate-
ria ferri non potest clauum fabricare: de-
inde per sua instrumenta habet figurare,
per informationem ab intellectu suo ve-
nientem, quousque ad optatum finem
veniat: sic est de natura, quia quando vult
aliquam

aliquam rem incipere figurare in forma
 substantiali, materiam primam accipit
 simplicem, quæ est sine forma completa,
 & in illa fixare incipit elementa, quæ sunt
 de natura diuersa, secundum quod sunt
 depurata & magis simplicia facta in natu-
 rali præparatione per actionem caloris
 temperati, figurando formas diuersas, co-
 lores, odores, sapores, & in complexioni-
 bus diuersis, secundum diuersitatem mi-
 xtionum elementorum in hac prima ma-
 teria, siue sit in animalibus, seu vegetabi-
 libus aut mineralibus rebus, quoniam ad
 omnia habet respectum conuertibile ad
 dictam materiam ratione suæ incomple-
 tionis. Idcirco in omnia se habet conuer-
 ti, veluti generale semen omnium rerum,
 secundum operationem influentiarum
 rerû, & causarum coniunctarû & secun-
 dû attractatione loci, in quo est materia.
 Et propterea genus simile primo, in quo
 est materia per individualitatē primi ge-
 neris, quod dicitur genus generalissimû,
 quod per corruptionem naturalem cum
 artificio trahitur ab illa materia iam com-
 pletè formata per naturam & per genera-
 tionem, conuertimus & congelamus in
 propriam naturam similem formæ sui pri-
 mi ge-

mi generis, quod dicitur argentum viuū, quod est subiectum receptiuū omniū colorū & formarū, cum coniunctiōe suorum elementorū, taliū, quales sibi appropriātur, nā materiæ proprietās est appetere formas infinitas. Idcirco huic nobili materię est nobilis adiungēda forma. habeat ergo nobilissima elemēta, quæ contineāt formā aut speciē quā petis, quia recipiet talia, qualia sibi ministrabis, & ex illis tingetur, & de toto cōuertetur. Quia fermenti proprietās est lapidem vertere in naturam fermenti, scilicet, in naturam liquabilem & fundentem ratione oleaginitatis subtilis, & olei incombustibilis & fermentabilis, quod leniter intrat omnes partes dictæ materiæ, quæ in liquore permanente submergitur, quæ postmodum vocatur fermentum potens. nam in sua natura omne metallum conuertit, secundum potentiam eidem limitatam, & secundum quod sua elementa pura sunt & temperata. Sic similiter erit temperata. & quoniā hæc materia cōuertitur & in omnem formā & in omnē cōplexionem temperatā ad quā appropriatur, vocamus eū Mercurium nostrū, ad instar Mercurij celestis planete, qui est frigidus, calidus, humidus

midus & siccus secundū reuolutionē circuli reperitur, vel est téperatus vel intéperatus secundū diuersitatem pluris aut minoris suarū oppositionum, coniunctionū, aut respectuū. & eo modo hic lapis, quando est in aqua, tūc est valde frigidus, & quando est in igne, tunc est multū calidus, & quādo est in aere, tunc est valde humidus, & sic de alijs elementis. Et istud téperamentum debet eligi sicut dicit Arnold^o de Villa noua in suo Rosario in ca. 14. quod incipit, Omnia sub termino definito &c. & in fine &c. Cōsimiliter fili, est hęc materia cōuertēs se ad naturā cū qua cōiungitur, tam cōiunctū, quā diuisim secundū modū & virtutē cōiunctionis aut diuisionis terræ fermēti. Idcirco fili, si velis, quòd vertatur ad naturā metalli, coniunge cū natura metalli cū quo approximat^{ur} vsq; ad passū suæ virtuosæ fermētationis, videlicet, quòd adiungatur siccū, quod est materia, videlicet sulfuris metalli cū materia humidi metalli, videlicet aeris, vt possit fluere & fundere eò quòd de homine exiuit homo, de tauro taurus, & de metallo metallum. Et in hoc euitabis errores illorum, qui tépore suo fecerunt lapidem coquentem & coctum sine effe-

ctiua fusione, quòd non venit de propri-
 etate metalli, quod est liquefactibile atq;
 fluens. Et notare debes, nullum est fer-
 mentum metallicum, nisi in auro & argen-
 to, quia sunt tincturæ, per quas nostrum
 argentum viuum coloratur. Et qui sine
 tali argento viuo metalla tingere credit,
 cæcus ad practicam tendit, & ad transmuta-
 tionum suarum effectum, nam aurum
 tingit metalla in colore aureico rubeo, si-
 cut sanguis, & argentum tingit metalla in
 colore albedinis bene penetrantis ac in-
 trantis omne metallicum corpus. Si ergo
 cum auro & argento scis tingere, tum ve-
 nies ad magnum secretum, quod est ignis
 noster, & ista sunt media materialia depu-
 rata per ingenium naturæ, in quibus sunt
 entia realia intensa & virtuosa per omnia
 sua accidentia temperata, per quæ debet
 semper contemperare lapidem in sua ne-
 cessariâ mixtione & intentione per fermenta-
 tionem.

*Ad tenendum secretè lapidis in-
 uentionem.*

CAP. XXXIX.

Tene secretum, quòd in omnibus re-
 bus creatis & formatis per naturam
 in

in eorum vltima depuratione reperta est materia prima omnium rerum & cuiuslibet ipsarum in forma Mercurij. Et hoc nobili videmus experientia, si facere velis, quæ materia dicta est genus generalissimum, non tamen quòd accipias sicut capiūt laici, qui capiunt per terminū confideratum, vel per ens phantasticum, sed sicut est ens reale, qui est terminus materialis naturæ, à qua recipit sua propinquiora principia materialia in actione generationis, quia est ens primum, qui est terminus materialis in natura, & philosophia nostra sub vmbra logicali clamat eum generalissimum genus, quia est primæ naturæ subiectum, quod in tribus est diuisum, per quod est genus generis mineralis: rem est genus generis vegetabilis: & iterum est genus generis animalis, & ideo philosophiam nostram volumus comprehendere à tribus principalibus generibus in arte experientiæ, scilicet, de minerali, vegetabili, & animali. Scito fili, quòd plures libros nostros legent & eos intelligere non poterunt, quia in eis erunt ignoti & absconditi, atque cooperti termini principales nostri veri intellectus, & aliorum similiter, qui per eorum ignorantiam &

defectum laborabunt de die in diem nos reprobare, quia dicimus veritatem, & in fine cognoscentur omnia cum illorum reprobatione. Ideo si posses attingere ad libros nostros à talium manibus absconditos tene, & maximè ab illis, qui hanc tractant artem. In quibus libris apertè reuelamus totum secretum. Et super omnia custodi præsentem librum ab inimicis mundi, quia magna mirabilia ibi sunt & erunt inuenta per certas experientias, sicut dicemus in secunda parte huius libri.

Quomodo lapis post inuentionem suam recipit adiutorium ab alijs rebus ad efficiendum elixir completum.

C A P. X L.

CVM vlterius tibi dixerimus, quòd dictum genus custodiatur ab omni nigra combustionè, hoc est tibi necessarium, quia per illud genus omne tuum opus perficies adiutorio tincturarum solis & lunæ, sed opus est, vt scias illud per artem & scientiam nostri magisterij extrahere, prout dicemus tibi in secunda parte, & expoliare ipsum ab omnibus suis extrin-

extrinsecis figuris, quas natura in magisterio posuit, sicut sunt diuersarum plantarum figuræ, ac diuersorum mineralium & diuersorum liquorum. Et de omnibus istis tamen plus in quibusdam quàm in alijs propinquius reperta est, & maioris abundantia & adhæfionis proprijs substantijs & naturis metallorum, secundum quod plus continent de spiritu quintæ essentia, sicut inter vegetabilia vitis dicta materia masculina, & magna lunaria, quæ est succus vitalis, & radix frumenti siue straminis & portis & portulaca, malua & Mercurialis & chelidonia, & aliæ arbores, & herbæ, quæ sunt calidæ & humidæ naturæ quæ portant flores, & gummas, vnde potest fieri oleum, quorum genus multum adiungitur materiæ & naturæ metallorum & mineralium, & alia omnia quæ natura sunt calida & humida. Et inter bestias est species basilisci, & apum quæ faciunt mel, & niel. Et inter liquores sunt sanguis humanus & capilli iuuenum hominum ac vrina, lac animalium & aliæ humiditates viscosæ. Et inter mineralia sunt sol & luna, quia lapidum sunt fermenta. Et de ipsis propinquius exiuit dictum genus, quod melius adhæret

proprijs substantijs & naturis metallorū,
 scilicet, auro & argento. De quibus debes
 fermentationem facere lapidis per con-
 iunctionem naturalem, & postmodum
 habebit in omne aliud metallum ingres-
 sionem mediante fermento, quod attra-
 hit ipsum in naturam propinquam veræ
 medicinæ, quæ participat essentiæ perfe-
 ctorum corporum & essentiali corrupti-
 oni perfectorum. Et per hoc tibi exti-
 tit reuelatum, quòd quanto magis appro-
 pinquat naturæ gradualiter, tanto meli-
 us naturæ participat, & quanto magis par-
 ticipat, citius amore naturæ eidem se adiū-
 git, & in eam conuertitur. Quia natura sa-
 piens citius gaudet & letatur cum sua na-
 tura, quàm cum extranea. Et sic apparet,
 quòd per media naturæ habes trāsire sua-
 uiter ad extremitates, & lapidem nostrum
 trahere de potentia ad actum.

*De terminatione ac fine lapidis in di-
 uersis figuris. Et quomodo est inter la-
 pides, & inter sales, & inter
 vitra, quæ omnes exiue-
 runt de sua natura.*

*Et quomodo debet
nasci.*

C A P. X L I.

IN hac nobili natura terminatur & finitur genus (tibi suprãdictũ) quòd à lapidibus traximus, de herbis & animalibus in forma aquæ claræ impregnatæ à spiritu quintæ essentiæ, quam postea congelamus cum vapore sui sulfuris, & tunc apparet lapis qui antea nobis erat absconditus cum sua homogeneitate liquorosa. Fili nostrum sulfur inter lapides creatum est, & crescit inter sales & inter vitra de prima substantia, de prima re, quæ est dicta substantia argenti viui. Et non, quòd de ipsius argenti viui substantia facimus omne opus nostrum, quia est sal incorruptibile, sed non de sale, quod non terminatur in rupe, nec de vitro, neque de alterius lapidis substantia, sed inter illa creamus, quia ipsa credimus esse vasa naturæ, quæ dictum genus elegit. Et ideo, quando lapis noster creabitur, fac eum nasci de ventre matris suæ, nec amodo aliud ponas, quia secum defert virtutem ventris matris suæ, scilicet illam naturam sulfuream, quæ omne argentum viuum congelat.

lat. Illa est terra in qua nostrum aurum feminamus, quia posse habet eum retinendi. Et talem intentionem habere debes in extractione lapidis à principijs naturalibus tam lapidum, quàm herbarum: cùm Deus gloriosus posuit virtutes plures in lapidibus & herbis, per quas si bene cognoscerentur, multa ex eis mirabilia fierent supra terram, quæ simplices absq; dubio miracula reputarent.

De magna coniunctione. Et de modo masculi & feminae. Et de solis & lunæ eclipsi. Et de secunda nascentia nostri ar.

vi. ad faciendum elixir cōpletum.

C A P. X L I I.

MOdo tibi reuelatus est locus, vnde potest exire nostrum ar. vi. quod facit coniunctionem femellæ & masculi. Non credas, quòd sit in loco femellæ nec masculi in magno magisterio, imo est quasi mediator solis & lunæ, quoniam sine ar. vi. isto bene nõ coniügeretur in perfectione hominis, qui requirit retinaculū
 oppor-

opportuniū, hoc est femella, quæ portat eum infra suum ventrem. Et hoc erit luna quæ impregnabitur ab igne nostri solis, donec sit nigra sicut carbo. Hoc facit noster Mercurius, qui resoluit tincturam solis, quæ est rubicundior sanguine draconis, & ipse remanet totus tinctus. Postea venit femella, quæ concipit totum hoc, & exinde fermentatur donec ad partum. Igitur tibi clarissimè reueletur, quòd generatio nostri lapidis virtuosi & magni precij non potest fieri nisi cum masculino iungatur femella conueniens. Quoniam licet absq; femella dictum compositum solis possit dissolui, attamen actio & passio non potest esse in natura sine agente & patiente in actu generationis & corruptionis. Et per hoc te facimus scire, quòd secundum terminationem graduum naturæ componit & discomponit, sic, quòd Mercurius in primo gradu suæ conjunctionis tantum, quātum in actu corruptionis illius, cum quo commiscetur, quousque fuerint decolata, scilicet, & Mercurius & sol, & Mercurius & luna. Sed luna respicit ad actum generationis ad faciendū magnum lapidem, videlicet, quando Mercurius cum illa cōiungitur,
tunc

tunc non est nisi vnum compositum, verum nigrum sicut carbo. Quapropter tunc apparet, quod noster Mercurius non est femella conueniens, cum corpus sit de tam magna puritate, quod per suam magnam claritatem corpus compositum corrumpit, & habet potentiam diuidendi suam naturam ab natura extranea, quæ venit ab elementis in eorum coniunctione. Ob hoc indiget alia nobili femella, quæ habeat potestatem per viciniam recipiendi & portandi, & nutriendi nostrum charum infantem absque deperditione suæ nobilis materiæ, propterea vertitur nigra, quia ipsum totum vult retinere. Tunc poteris dicere quando videris hoc, quod luna patitur eclipsim supra totam terram, quam portat in suo ventre, & sol similiter, quoniam nihil inde videtur, quoniam ambo eclipsim patiuntur. Et sic vidimus. Vnde sunt multi Astrologi, qui credere nolunt, dicentes, quod hoc est contra naturam, & de hoc dicunt verum. Sed non habent intellectum nature, quia contra naturam est corrumpere compositum, quod ipsamet creauit per suam diligentiam magnam. Igitur necesse est fidei, quod dicta femella sit substantiosa in natura.

natura, & propinqua generi minerali ad omnia accidentia totius substantiæ vniuersalis respectu masculi in complexione. Quoniam de carne exit caro, & ab aqua ventus, & de vëto pluuia. Et ideo necessarium est, quod habeamus duas substantias materiales & principales, quæ concordant ad vnam naturam, & sunt magis approximantes ad illam, vt natura passiva de sua plenaria volûtate, & de sua propria natura habeat appetitum recipiendi formam virtutis masculinæ. Velut fœmina appetit virum per instinctum naturæ magis quàm vlla res alia. Veruntamen fieri non poterit per simplicem femellam, cùm ipsa venerit, & deuallatur à genere generalissimo, ex quo õnes aliæ res sunt generatæ cum linea gradualis: sed cum multis operationibus & cum longa digestionem, in qua multe, & quasi infinite species indigerent, cùm adhuc opus nostrum non sit inceptum: & quando lapis per artificium subtile de natura metalli cum dicto argento viuo exuberato fuerit creatus. quoniam necessarium est, quòd noster Mercurius misceatur cum natura durorum corporum, & postea ab illis proiectur, antequam ab illo poterit fieri elixir

xir completum. Et ideo sunt delusi Artista modernis, qui credunt esse ad finem quando deberent incipere, & faciunt projectionem cum magna abusione, quoniam non integraverunt totum cursum naturæ, qui durat per spatium duorum annorum, completæ, unde lapis est unius anni, & elixir alterius omni nouo Artista, qui nunquam fecerit. Sed omni bono Artiste experto, qui est subtilis, habetur vnus annus & tres menses, quia secundum quod corrumpitur, similiter generatur. Idcirco si est expertus in sua corruptione, tantum magis erit expertus in sua creatione, quoniam id quod corrumpit, hoc idem creat, & totum hoc per operationem fit, que per nos clamatur solutio & congelatio, quas tibi dabimus per practicam scitam & per nos cognitam in secunda parte huius testamenti.

De naturis radicalibus ad consequendum & citius attingendum perfectiorem, & naturam specialiorẽ matrimonij. Et de virtute quæ exit ab hoc matrimonio.

CAP. XLIII.

Per hoc fili, cum noster sol masculus indigeat magis appropriata femella in natura, idcirco eligimus materiam magis coctam, per quam decoctionem sua natura vertitur in naturam metalli, mediante quo nostrum magisterium melius completur cum magna perfectione. Ideo fili, tu debes eligere & cognoscere meliores radices minerales naturæ, quæ sunt magis approximatae & approximandæ in naturali liquabili cum toto eorum ingenio. Cum quibus precor te, quod nostrum magisterium teneas secretum, quoniam generans actiuè, & generatum passiuè, esse debent in vna specie & forma cõsimili, scilicet, forma metallina, quia sic requirit natura, sicut loquemur plenius in fine nostræ theoricæ pro melius intelligendo perfectionem nostri magisterij, quod cõparatur generationi humanæ, ratione distinctionis sui sexus aut generis. Sed licet dicta femella mineralis sit de calidiori natura quã prima, quæ nõ habet aliquid de calore nec frigore cõplexionali, nisi in termino excellenter simplici, dicta tamè
femella

femella mineralis est frigida in natura complexionaliter sui masculi respectu, qui est calidior actu quàm ipsa sit secundum gradus naturales in complexione generationis. Et sic secundum diuersas actiones per naturam introductas, diuersæ formæ productæ sunt in complexionibus diuersis de potentia in actum. Et ideo si femella esset adiuncta, & additæ primæ femellæ simplici, quæ descendit à genere generalissimo intentione, quòd generatio de ipsis duobus fieret, femella mineralis in hoc casu, esset dictus masculus ratione sui magni caloris, & teneret locum mascululi, sed non est talis, sicut masculus perfectus agens, qui est dator formæ per actionem generationis, & in quo est generatio perfecta forma, quæ portat materiam in esse completo. Et quia licet in luna est forma actiua & materialis, est tamen remota usque ad certam gradualitatem, & illi conuenit dare actiuum tale materiale, quod habeat posse dare ei certam formam spiritualement, quoniam aliter esset nimis tarda in generatione sibi similis. Et ad euertendum talem errorem, natura nobis ostendit experientiam certam, qua virtutes eius debent augmentari. Vnde tibi dicimus.

mus, quòd hoc fit sui masculi calore, tam in prima coniunctione solutionis ipsorù, quàm in secunda de sui germinis reductione, tunc copiose & in abundantia magna concepit femella nostra in suo ventre humido sui masculi calore, quem postea reddit libenter cum magno impinguato & amplexatione crassa in sua reductione, & hoc per attractionē & appetitum, quos natura cepit de calore sui masculi in prima coniunctione. De hoc damus exemplum, prout potes videre de aquis, quæ fluunt & defluunt per conductum fortium virtutum mineralium, quibus se ad aquant & imbibunt, & per illas virtutes conuertuntur in lapides, citius aut tardius, secundum virtutem mineralem, prout ipsa fuerit per suum locum commineraliter confortata aut debilitata. Et ideo cõfortamus nostræ femellæ virtutem cum calore sui masculi, vt leuius & sine vi, sed amicabili amplexu naturæ possit suum germen primum fermentare, & extra suum ventrem trahere, conuertere, & congelare per calorem sui masculi, per quem calorem dictum germen venit in forti & nigra exuberantia, & tunc nihil agendũ in transmutatione naturæ, quia virtus

corporalis femellæ nostræ confortata, ita retinet & alterat nutrimentum cum materiali calore, & per virtutem attractiua eidem per concordiam naturæ infusam, trahit ad ipsam, & sic inspissat per subtile vaporem fulfuris, qui est in natura minera in similitudine fumi Mercurialis sicci & sulfurei in ventre cuius est ignis non vrens nec ardens, qui est vicinus & amicus naturæ. Et ideo dicimus, quod aurum est magis placens nostro argento viuo, quam quoduis aliud metallum, sicut manifestat suæ puræ naturæ attractio, virtute cuius argentum nostrum viuum purè congelatur in sulfur multum placens. Quare tibi dicimus, quod ubi hæc est virtus, ibi est propriè locus certus generationis nostri sulfuris, & transmutationis nostri proprii germinis.

Quomodo generatio non potest venire de qualitatibus nimis remotis. Et de differentia, quæ est inter masculinum & feminam. Et de calore philosophico.

Post hæc fili satis tibi potest esse declaratum, quòd de femella nimis frigida, & masculo etiam nimis calido non potest fieri generatio, propter extremitatem & intemperantiam suarum qualitatum. Ideo capere debes aliam femellam si vis nostrum facere magisterium, quæ sit calidior, & habeat qualitatem frigoris temperati & complexionati, ac materialé humorem, respectu proportionis caloris sui masculi, secūdum quod corpus naturale requirit. Nam à tali proportione fit patenter & extrahitur generatiua virtus de potentia ad actum. Vis ergo fili, quòd dicamus tibi, in quot rebus debes cognoscere virtutem, qualitatem & quantitatem philosophici caloris. In quatuor igitur reb⁹ eū habes cognoscere. s. in subiecto, in quo est secundū naturā, quod est ar. vi. Nā secundum qualitatem materię, vel proprietatem recipit propriā determinationē, vt patet in elementis, in quibus est secretum secundum naturam, & in illo quod est procedens ab informatiua virtute, habentem respectū ad ccelestē virtutē, quę est naturæ naturatæ informatiua virtus, & hæc dependet à naturali calore. Tertio habes cōsiderare in virtute potētiae generatiuæ

simplicis, & ista dependet à calore ignis
 communis simplicis bene informato. Et
 vltra debes considerare proportionem
 huius tertiæ virtutis inter alias scilicet,
 quòd virtus potentia generatiuæ teneat
 in se captam formatiuam virtutem, scili-
 cet calorem artificialem rectum & guber-
 natum ab Artista respectu cœlestis virtu-
 tis, & quòd dicta formatiua virtus, scili-
 cet, calor artificialis excitans, captam te-
 neat sua temperantia magna, quæ fit fri-
 giditate contemperante ac temperante
 calorem stimulatium & cogente calore,
 remanente in prima compositi captione.
 Nota, quòd ignis philosophorum cõstat
 ex quatuor: Igne videlicet innaturali ap-
 posito in subiecto proprio argenti viui,
 sicut præcipit philosophus, quum dicit,
 quòd proprius ponatur ignis in corpo-
 ribus. & calor naturalis simplex illius sub-
 iecti, est calor virtus informatiua, & pro-
 portio istorum trium, quia si vnus exce-
 dit alium, præoccupat ipsum, & diminu-
 it ab actione sua, sicut per calorem dige-
 stibilem apparet, videlicet, quòd virtus
 potentia possit operari, & si non, quòd
 operetur sub potentia virtutis informa-
 tiuæ & eius influentia. Et quòd subiectum
 dicitur

dictæ potentia non sit excedens, & hoc fit per solutionem. Vnde nota de temperamento aquarum similitudinariæ in quantitate substantiæ, hoc est quod non excedat in potentia dictam virtutem, tali actione, quod non diminuatur materia, & sit in qualitate contraria repugnans, & hoc habes scire, quod alterum elementorum debet poni in alterum. Et quanta proportio erit talis potentia in actione sua, tanto erit actiuum productum maioris virtutis operatiuæ in suis naturalibus operationibus secundum cursum naturæ. Et quia fili fortè tibi videbitur impossibile esse cognoscere ad faciendum magisterium, nos tibi declarabimus clarius in secunda parte, cùm pro hoc faciendū tibi dixerimus, quod addes solem & lunam in æqualitate, & de Mercurio plus, quousq; omnes tres patiantur eclipsim, & sunt in capite & cauda draconis. tunc fili fecisti vnitatem de pluralitate, de qua natura nouam generationem faciet, quando dicta vnitas in se pluralitatem continet essentialem, & non accidentalem, que venit ex parte Mercurij vulgaris, qui accidentibus plenus est. Et ideo venit error illorum, qui decipiunt homines per suas

accidentales tincturas, & credunt, quòd illud sit ar. viuum nostrum essentialè & substantiale, quod quidem habet maiorem virtutem in centuplo, quàm accidentale, quia operationes essentialès & substantiales nobiliores sunt, quàm accidentales, & melius in nostro magisterio. Et in illo casu declinat ars à similitudine naturæ, quia materiæ naturæ respectu materialium artis, non sunt nisi accidètia philosophicè loquèdo vel mediocriter. Quare opus est naturæ, quòd subtilius habeat formare creaturas suas omnes, & cùm ars non possit adeo subtiliter operari, opus est, quòd ei secundum suam potentiam succurratur, & adiuuetur. Et hoc est, quòd ei non administratur materia tam subtilis, scilicet per pluralitatem essentialis & substantialis materiæ per omnia eius accidentia. Et quanto natura est magis essentialis per vnitatem pluralitatis, tanto virtus est pluris maioritatis & magnitudinis in essentialia actiua & passiua, nec dicta virtus habebit in se operationem nec aliquod subiectum essentialè, in quibus bene se sustentare possit sine tali actione & passione. Et ideo talis pluralitas in nostro magisterio naturaliter desiderabilis est.

Quomodo

Quomodo ex vnitate argenti viui nostri, quod est factum de pluralitate, exit virtus simplex assimilatiua lapidis.

C A P. X L V.

A Bhac vnitate fili facta in pluralitate exiuit quedam nobilis potentia, & vnum secretum principium naturale, quod per suam simplicitatem à se transmittit foras de primis realibus entibus ad finem, quòd in illis manifestentur sua secreta. Et sic per simplicia secundaria reuelantur potentia primæ speciales in vnum coniunctæ, quod nominamus chaos, natura, origo, leo viridis, argentum viuum, vnguentum, oleum, pastura, & liquor magni valoris. Ideo, quia multæ virtutes vnitæ sunt in vnum potentia naturæ, per artem magisterij gubernatæ. Et de illa exeunt operationes secundaria, quæ ad generationem tendunt. Quia finis realium entium prædictorum est in fine primorū simpliciū, & sic est in toto cursu naturæ, secundum quod vnū eius reale

per suam substantiam nobilem ac eius dignitatem habet plus vel meliorem virtutem quàm aliud. Et quanto maioris virtutis est, de tanto eius operatio est in maiori & meliori virtute ac potentia. Et ideo in sophisticis operationibus possunt reuelari omni inquisitori huius scientiæ & scrutatori secretorum naturæ, & suæ nobilitates secretorum, quæ sunt in entibus realibus, quod dictum est, si sciat ea considerare, per quas notitias ad magnum nostrum secretum poterit deuenire, dum tamen habeat primò notitiam de substantijs materialibus, à quibus exeunt entia realia de potentia in actū. Et ideo fili scias, quæ species sunt in maiori virtute, & illas sub quibus partes indiuiduales erāt virtuosiores respectu proprii generis ipsorum. Et ideo aliqua indiuidualia sunt in natura mineralium, quæ maiorem & nobiliorem habent operationem quàm alia, sicut sunt primò sol, postea luna, & sic secundum quod virtus est maior in vno genere, quàm in alio, sic eius operatio virtuosior est in illo, quàm in alio. Et ideo noli operari nisi in dictis duobus luminaribus, & in eorum mediatore, qui est noster Mercurius, quia eorum operatio est nobilior

bilior & maioris virtutis in sua specie, quã
 in aliqua alia. Et quando videbis, quòd
 pluralitas duorum conuertetur in vnita-
 tem, aut totum in genus vnum per poten-
 tiam principij actiui & simplicitatis dictæ
 nostre materiæ, tunc omnes vbiq; in vno
 participant fines specierũ, & in isto gene-
 ris principio & in ista vnitae fines indi-
 uiduorum incipient primorum, quas na-
 tura pacificauit. Et ideo necessarium est,
 quòd corruptio istorum sit incipienda
 & principanda in dissolutione sui gene-
 ris noui, in quo sua prima materia vel na-
 tura saluata est. Quare patet manifestè,
 quòd sine simplicitate non esset poten-
 tia & dominatio in cursu naturæ, & sine
 posse non esset species, & sine specie indi-
 uidualia non essent, quia necessarium est,
 quòd habeant esse sub vna specie pro-
 pria. Et sic tibi reuelatum est fili, quòd cũ
 intesa simplicitate omnia entia realia & e-
 orum naturæ mouent se, & etiam phan-
 tastica, & quanto eorum maior est motus,
 tanto melius potes cognoscere, quòd vir-
 tus naturalis est maioris potestatis, & per
 consequens eius operationes, & ideo in
 maioritate & in virtute motus, multipli-
 catur maioritas & virtus suæ operatio-

nis. Notitiam autem maioris virtutis habebis, si scias eius maiorem finem cognoscere, quia motus venit à potentia, & potentia à simplicitate, intellige corporaliter & naturaliter. Et simplicitas venit à subtilitate, & subtilitas venit à solutione, quæ est finis corruptionis indiuiduorum veterum vel antiquorum. Ideo dicimus, quòd per solutionem trahitur lapis noster de potentia in actum, cùm de illa descendant entia realia concreta, quæ sunt instrumenta omnium naturarum phantasticarum & realium per confusionem nobilis mixtionis, & inde veniunt omnia nobilia agentia. Hi sunt maiores motus, & in nobilibus patientibus, in quibus semper mouentur sua agentia propria. Et quando motus habent maiores virtutes ad agentia, vnde recipiunt nascentiam & originem immediatè, quam non habent in patientibus, de tanto ipsorum operatio est maioris virtutis in actiuis, quàm passiuis. Et ideo sol est maioris virtutis, & maiorem instinctum habet generationis, & citius creandi sibi simile, ratione sui motus, quàm luna vel alius quiuis planetain toto cursu naturæ, sicut homo maiorem habet appetitum quàm fœmina, & anima

anima melius quàm corpus. Si ergo filii
 scis talem masculum appropriare tali fe-
 mellæ, habebis puerum qui nunquam
 morietur, imo faciet mortuos viuere, &
 post mortem viuet cum illis.

*Quomodo Artista debet considerare
 potentias duorum argentorum
 viuorũ post coniunctiones ipso-
 rum, & differentias sui esse
 etus respectu suorum
 effectuum.*

C A P. X L V I.

POSTEA fili non debes ignorare poten-
 tiam istorum duorum argentorum
 viuorum, quando scilicet simul coniun-
 cta sunt per dissolutionẽ, cùm vnum sit a-
 ctium, aliud passium. De istis duobus
 per concordantiam differentialem, quæ
 venit à potentijs & virtutibus vnitis exe-
 unt quatuor naturæ principales, quæ vo-
 cantur alio modo quatuor virtutes natu-
 ræ regitiuæ. Prima nominatur attractati-
 ua vel appetitiua. Secunda natura reten-
 tiua & coagulatiua. Tertia natura expul-
 siua. Quarta quæ est continens digestiua.
 Natura

Natura attractatiua facta ex dominio caloris per siccitatem temperatam. Retentiua fit per dominium siccitatis. Expulsiua fit ex dominio humiditatis & constrietiua frigiditatis. Et natura digestiua fit per putrefactionem, quæ facta est per dominationem caloris per moderatam ac temperatam humiditatem. Natura attractatiua mouetur à masculino calido, & retentiua à terra patiente. Expulsiua mouetur ab humoribus parentum, qui miscetur se in dicto genere quod nominamus arviuum, quod quidem propinquius descendit à genere generalissimo. Et digestiua mouetur à qualitate ignis ab omnibus contemperatis cum ipsorum humore per decoctionem omnia simul immiscendo. Et ideo nos hanc clamamus meliorem partem totius compositi digestam & separatam, vnguentum, animam, aurum nostrum & oleum. Vnguentum, quod colorat & tingit & fundit, & facit fluere omne arviuum ratione sue perfectionis, quam acquisiuit per dictam digestionem, quia in eo frigidum conuersum est in calidum, siccum in humidum, ponderosum in leue, quod libet per sua media, & quilibet per suum motorem. Fili si nescis differentias quæ sunt in ter-

ter calidum & frigidum masculum & feminam, nunquam scies opus nostrum facere. Scias, quòd nihil potest nasci nisi ex femella & masculo, nec aliquod germè generari nisi ex calore & humiditate. Fortitudines appetitiuæ sunt masculinæ calidæ & siccæ, & sunt ignis coagulatis. Retentiuæ sunt etiam masculinæ, frigidæ & siccæ, & sunt terra. Et fortitudines mundificatiuæ aut digestiuæ, scilicet, alterantes sunt femellæ calidæ & humidæ, & sunt aer. Fortitudines expulsiuæ sunt similiter femellæ frigidæ & humidæ, & sunt aqua. Et quinta fortitudo vita est infantis nostri, quæ amplius non est alicuius qualitatis, scilicet frigiditatis, humiditatis, siccitatis & caloris, quia non amplius calida, sicca, frigida, nec humida, neque femina, vel masculus. Fili noster infans habet duos patres, & tot matres, ideo delicatè nutritus est ab eorum tota substantia, regnat & regnabit in mundo nec morietur. Fili fortitudines appetitiuæ sunt calidæ & siccæ, & sunt illæ, quæ attrahunt, tingunt, & colorant, formant colores sine separatione vel alteratione, & istæ exeunt ab igne, qui est eorum pater. Fortitudines retentiuæ, frigidæ & siccæ sunt illæ, quæ adiungunt calores

calores corporibus, & ea mollificant ligando forti vinculo dictas tincturas sine separatione aliqua. Fortitudines digestiuæ, mundificatiuæ, sunt illæ, quæ mundant & lauant immunditias corporum, & de ipsis extrahunt naturam & ipsam ardentem, accensam, & illuminatam constituunt & ordinant, quæ sunt calidæ & humidæ. Fortitudines expulsiuæ, frigidæ & humidæ sunt illæ, quæ expellunt vitia mundi, & quando fit corpus, ipsa transmutant corpora inter se simul quousque in illorum crudam naturam transierint, & post quando quodlibet elementorum, omnia versa sunt in vnum, nunquam separabuntur neque diuisidentur. Et sicut quodlibet ipsorum a corpore extrahitur, sic etiam in corpus in vnum adduntur, & adiunguntur eorum naturæ. Quinta verò virtus est illa, quæ totum facit, & omnia ducit & concludit ad finem suæ compositionis, & est spiritus quintæ essentiæ per naturam influxus in compositorum substantias ad finem, quòd sua virtus per artem sit reflexa, & infixata in ipsis corporibus.

Quomodo lapis sortitur diuersa nomina per suos diuersos effectus.

C A P. X L V I I.

Fili quando voles nostrum magisterium incipere, non opereris, nisi de naturis melius lucentibus. De quibus naturis melius lucentibus minor mundus creatus est, quas tibi nominabimus per suas proprietates. Scias ergo fili, quòd sulfur est ignis, & magnesia est charissima nostra terra, & secundariè est aer noster, & argentum viuum est aqua nostra viua, quæ fluit & currit per totum corpus. Sed spiritus secretus est aqua secunda, à qua omnis res habet accipere nutrimentum, & omne germen, vegetationem, & omne lumen illuminationem debet habere. Si autem operationem desideras facere magistraliter, & per artem sine falso, necessarium est, quòd in coæqualitate naturali ducas omnes istas naturas, scilicet calidum & frigidum, humidum & siccum, masculum, & femellam magistraliter. Ex hac coniunctione patet principium

um generationis lapidis, & postea nutritur
 per aquam, quæ secum portat in illa lumē
 & vitam, ac spiritum, coquendo æqualiter
 opus tuum cum residentia constantia, e-
 xistentia, atque compone istud secundū
 compositionem illorum de quibus vult
 componi, scilicet, sol & luna, & Mercuri-
 us noster. Fili de diuersis naturis funde-
 tur nostrū compositum. quoniā corpus
 & quātitas ipsius à melancholia fiunt, tūc
 ignis, qui est cholera rubea compositus
 additus est cordi vel epari ad bene dirigē-
 dum illud, quod ad cor venit, post hanc
 digestionem materia per ignem digesta
 est expulsa & trusa ad epar, cui additur a-
 er, qui est sanguis fluens & decurrens per
 omnes venas corporis, & tunc apparet co-
 lor, quādo in rubeum totum versum est.
 Et aqua quā phlegma vocamus, posita est
 in pulmone, & ascendit in lingua, & alijs
 oris instrumentis. Sic fili opus est tibi
 quod per scientiam & mēsuram artis, ad-
 das naturas quousque corpora facta sunt
 spiritus per fortitudines accidentales in-
 troductas in cursu philosophiæ nostræ
 per artem magisterij. Adde ergo duas na-
 turas quousque traxeris totam naturam
 puram & lucentem, atque claram, nam de
 illa

illis duabus debet vna clara nasci, quæ totum genus suum illuminare debet. Custodi tamen corpora in suis liquefactionibus, quando eris in opere noli transcendere mensuram, quam signa naturæ tibi monstrabūt in qualibet decoctione, quia natura in naturam mutatur, quousq; corpora in eo remaneant permanentia ad liquefactionem & ad fusionem, propter permanentiam materiarum fixarum, quæ sunt nostra secreta bene temperata & humida, in quibus corpora versa sunt per artem magisterij, & sunt vnguenta, olea, fermenta, & animæ, & soles, qui lucere nō cessant supra terrā nostram, atque radiare. quare fixare oportet te in attenuatione naturæ, ad formandum corpus philosophiæ, quousque sit aqua clara, quæ aqua vocatur aqua sapientiæ, nam tota est aurū & argentum, delata in actionem elementorum spiritualium, in quibus quiescit & gaudet quintæ essentiæ spiritus, qui totū facit.

*Quomodo Artista & operator debet
custodire naturam spiritus quintæ es-
sentiæ sicut formam formarum.*

N

Et

*Et quomodo debet illam intel-
ligere. Et de mensura
ignis.*

CAP. XLVIII.

IDeo fili necessarium est tibi custodire naturam spiritus quintæ essentiæ, si vis aliquid facere, quæ quidem à prima causa dependet, sicut forma formarum, quæ posuit se in dictis quatuor naturis honorabilioribus, & est nominata anima elementorum, lumē clarum, & spiritus quintæ essentiæ. Et quia omne formatum substantiale immediatè descendit ab ista causa proxima quinta, & nos clamamus eam matrem matrum omnium aliarum formarum, Fili non debes intelligere, quòd hæc forma & spiritus sit calidus, frigidus, siccus, nec humidus, nec masculus aut femella, sed intellige, quòd causa magnæ perfectionis eius attingit ad quamlibet earum quatuor naturarum, nam sine spiritu isto non esset complexio in aliquo complexionato, sicut manifestè cognoscimus & videmus cum certa experientia in ligamento & cõplexione quatuor elementorũ, quæ quidem contraria qualitate

te sibi ipsis repugnant, qua repugnantia dictorum elementorum contrariorum non possent concordare quod in vnum redirent, nisi esset illud nobilissimum medium, quod confuse per omnia vadit elementa, & in qualibet suarum naturarum participat. Idcirco fili, si istud vis cognoscere, illud est quod ponit inter inimicos pacem, & ad illud conuenit attendere, & gratia exempli, aer & aqua sunt inter duos inimicos, aer inter calidum & frigidum, & aqua similiter cum sit inter humidum & siccum, .s. inter aerem & terram. Et ideo quando volumus, quod siccum conuertatur in humidum capimus instrumentum quod est in aqua, quæ quidem participat per humidum humido radicali .s. vaporis hæreditario & aereo, deportato in suo phlegmate aquatico, in quo spiritus quintus delatus est, sine quo vapore, qui est materia nostri germinis deportati in suo phlegmate, quod descendit à dicto genere generalissimo, non posset congelari. Ideo tibi dictum est, quod bene scias substantiam aeream dispende lapidis nostri, & substantiam terræ eiusdem lapidis, quæ est sua mater, quousque sint absque separatione bene coniuncti. Fili substantia aerea est materia nostri germinis

nis, quæ alio modo aqua nominatur per-
 manens, humiditas cuius multum calida
 est, quia induta est proprietate ignis na-
 turæ. & ideo opus est, quod scias eam dis-
 ponere & cognoscere, supra quam terra
 debes eam congregare. Nam ibi est vis to-
 ta, omnesque virtutes ibi iacent nostri la-
 pidis. Nam si substantia germinis esset co-
 gelata & conuersa in ventre matris suæ,
 quæ est vas naturæ, nisi spiritus expirata
 aëritate, quæ suæ participat essentiæ virtu-
 te excitatiui caloris, germen sine anima
 remaneret, nec amplius haberet pulsam,
 neque motum alicuius spiramenti. Et sic
 ad modum terræ mortificaretur in albo
 colorato, quæ indigeret spiritu viuifica-
 tiuo, scilicet aere, in quo omnis res viuifi-
 catur & inspiratur. Quare terra nostra
 absque spiritu isto non portaret aliquem
 fructum, nam iste spiritus eam perficit.
 Velis ergo fili aëritatem volatilem in ter-
 ra sua congelare, amorofo nutrimento i-
 gnis appropriati, sicut infans inter brachia
 matris suæ, videlicet, quod dictus ignis
 sit in isto gradu proportionatus, quod
 vim spiritus calidi & humidi non supe-
 ret. Nam ipsius spiritus natura calida cito
 resolveretur per ignis improprij flammæ,
 sicut

sicut virtus magnæ flammæ virtutē par-
uæ annihilat. Et debes in hoc casu asimi-
lare naturæ, scilicet, quòd non capias de
igne elementalī in generatione rerum na-
turæ, nisi inquantū indigebis ad propor-
tionē excitationis ignis naturæ, qui mo-
uetur per totam materiam. Et de tali simi-
litudine natura, in qua est virtus genera-
tiua, est tua directrix & magistra. Quare
scias eam intelligere. Nam ipsa magna sa-
pientia prouisa, & magna sollicitudine in
suo naturali opere non capit de igne ele-
mentalī, nisi tantum, quātum indiget ad
informationem suæ materiæ. Sic fili de-
bes facere spiritum dictum in terra fixan-
do & infigendo, ipsum diligenter desicca-
re per calorē, quem nominamus escatesim,
ipse enim patitur sensum naturæ, quia
sufficit ei, quòd siccitas terræ sustentetur
per siccitatem multum debilis ac tenuis i-
gnis. Et cūm toto hoc per calorem subti-
lem dicti ignis sua sibi natura excitetur,
absque transgressione virtutis illius, quia
per illam spiritus calidus ad profundius
honorabilis materiæ penetrat & intrat, si-
cut anima corpus intrat hominis ad vitā
dandum. Fili, hæc est verissima substantia
aerea, quam debes per ingenium naturale

cogere, & eam in corpore fixare, ne mortificata remaneat. Et post hoc projicias superfluitatibus, & tunc habebis substantiam terream bene dispositam per humiditatem & calorem, sine separatione vnius ab altera, & totam conuersam ad naturam aeris, quod ligamen factum fuit per dictam aquam, quæ est medium ficci & humidum, & incertio nature vocatur, aut naturalis, eò quòd natura facit eam per generationem & viuificationem rerum mortificatarum, quando per sublimationem conterminat sic cum humido, & econuerso. Hæc enim mixtio est nature, quia cum igne fit, & sine illo non. Ideo necesse est, quòd de multo subtili terrestri & fortiter digesto ac subtili calore aereo sulfur sit compositum, sicut in vase nature, in quo dictum humidum & dictum terrestre simul miscentur subtiliter, & per minima, & insensibiles partes, sic vt minimum terrestris ficci & minimum humidum ad quantitatem vnius grani de vno, & ad quantitatem similem de alio congregentur simul, tali modo, quòd vnum nec aliud separetur à partibus generis sui, sicut per eorum sublimationem apparet mani-

manifestè. In qua certa & approbata experientia videtur, quòd hoc totum volat & ascendit, vel in toto remanet inferius. Et sic per artem inuenitur, quòd nulla partium separatur ab altera, postquam natura hæc colligauerit cum maiori & minori, & cum magna & miraculosa sollicitudine. Fili, hoc totum fit in prima nostri lapidis creatione, & est alterarum rerum mixtio, alias viuorum argendorum alterorum vino, quæ possunt colligari in essentiali spiritus quintæ vnitatis essentiæ per alterationem, adeo, quòd nunquã postea separabuntur à suis homogeneitatibus, sicut postea videbitur per experientiam sublimationis, quæ potest aggregare hoc quod de vno genere est. Postea non debes ignorare, quòd necesse est, vt medicina nostra de vna natura & vno genere componatur & componi debeat.

Quomodo sublimatio separat purum & mundum ab impuro & immundo, per subtilitatem ingenij artis & naturæ. Et quomodo debes intelligere

N iij anis

RAYMUNDI LVLLI

*animam. Et quid est
anima.*

C A P. X L I X.

POSTEA fili sublimatio nostra separat
totum purum & mundum, quod col-
lectum est Mercuriali vnitare, à fecibus
grossis terrestribus & immundis. Et ideo
tibi necesse est legere, scrutari, & multis
considerationibus rationabilibus stude-
re super isto regimine, quia hic est totum
periculum & vtilitas tota, totumque ma-
gisterium, scilicet puerum nostrum in-
formando, ac animam in corpus eius in-
spirando cum humore & calore veri lumi-
nis & clari quinti, quando quidem tunc
videbis transmutari materiam de colore
in colorem, nec intellige, quòd hoc vi-
eri debeat, sed per ingenium & subtilita-
tem, quas à natura debes intelligere, nam
per ipsius sapientiam habet natura mul-
tam sollicitudinem habendi & deportan-
di materiam ad suam perfectionem. Qua-
re si omni tempore desideras opus inue-
nire per naturam, administra semper na-
turæ disponere suam materiam cum sci-
entia tota in igne, secundum quod natura
eum disponere requirit & petit. Nā tunc
suum

suum proprium faciet debitum, quia format, collocat, & permutat materiam & nõ tu, quando eum reperit, quòd per artem respectu principiorum naturalium stabilitata est & præparat materia, tunc natura per sollicitudinem & intelligentiam in obediendi materia totam perficit materiã. Et sicut nihil habes agere nisi administra re naturæ, eò quòd nulla forma excepta anima est mouens naturam secundum proprium suum actum, & sine motu res non potest generari. Et ideo ab anima totus prouenit effectus. Non quòd intelligas quòd hoc sit secundum quod sit organicũ corp^o philosophicũ, & habeat potestaté vitalẽ & animalem, sed sicut operator est in artificio suo. Et ideo fili hæc anima nõ est virt^o sexta, sed est virtus quinta quatuor elementorũ, quæ suprã resultat, & de puriori essentia quatuor elementorũ. Et ideo in sphæra ignis quiescit, & ibi habitat per continuum motum, & causa sui motus est eius calor excitatus naturalis per ignem simplicem elementalem, sicut in eodem gradu. Custodi ergo ipsum ne exeat præ calore nimio, & habeas eum in amore.

*Quomodo naturæ elementales exeunt
à masculino & fœmina ad facien-
dum generationem.*

C A P. L.

CVM autem filii de quatuor naturis
suprà dictis duæ à masculino, ac alia
duæ à femella depêdēt, vnde vis est quod
in simul habeant pati in mutatione sur-
rum naturarum tantum, donec suprâ di-
cta virtus quinta ponet ea in vera concor-
dantia, & ligatura cum eis per talem ligamē-
tationem, quod nunquam ad finem termini suæ mi-
xtionis, aut per se aut per accidens & sit de
toto separata, dissoluta, & deligata à toto
composito. Et tunc elementa potentiam
non habent se retinendi, sed separata re-
manent, & deligata elementariè vnum
ab altero, quando eorum ligamen, hoc est
virtus quinta prædicta separata & dissoluta
est ab eis, tanquam res confusa & desola-
ta, quæ suum gubernatorem amisit. O vos
pueri filij doctrinæ deauratæ, notetis hæc
nobilissimam virtutem, si vultis quatuor
elementa simul per vnitatem ligare, quia
sine illa mixtio vera aurigraphiæ neque
vnio fieri potest ipsorum. Et cum ista sit
suo temperamento quod ex nobili con-
cordant.

cordantia nascitur cum propria mensura descendente à superiori natura, quæ natura habet in se philosophiam & scientiam septem artium liberalium quibus operatur. Quoniam ipsa in se portat omnem Geometricam formam, & omnem rem terminat virtute Arithmeticæ suæ per æqualitatem numeri certi, & per notitiam Rhetoricalem, intellectum suum ducit de potètia in actionem. Vos ergo filij doctrinæ, debetis hoc instrumētum cognoscere, si scire velitis & experientia certa videre, virtutes influxas, & reinflundas, tā naturæ sapientia, quàm artis sagacitate in suis compositis.

De intentione, per quam fit vnio quatuor elementorum. Et quomodo potest fieri, & quando, & quare est factum.

C A P. L I.

ANtequam facias fili vnionem spiritualium elementorum opus est sci re, quòd per intentionem fixandi ea velis vnire ad finem, vt ista vnitas fixari possit quousq; ipsa resistere possit cōtra bellū ignis. Fili ignis est proprietatis talis, quod nullā rem corruptionē habentē pati potest,

test, imo ipsam omnino secundum eius
 potentiam annihilat cum sua proprietate
 velit, quòd nulla corruptio post eum sit
 per differentiam magnæ contrarietatis
 quæ est inter proprietatem ignis, & impu-
 ritatem aliorum elementorum. Ideo fili
 necesse est tibi, quòd primò habeas ele-
 menta præparare cum purgatione philo-
 sophicali, quousque tu habeas illam puram
 naturam, quæ puro elemento est appro-
 priata, & primæ rei à centro ipsorum ex-
 tractæ in forma crySTALLINA clara & resplē-
 denti, & hic, id est illud elementum, ignis
 dicitur, qui est incorruptibilis, per quæ
 dicunt philosophi, quòd corpora resolu-
 untur in argentum viuum quem aufer-
 re sapientia est. Quia iam tibi diximus in
 capitulo formæ maioris quòd terra quæ
 calcamus non est purum elementum, sed
 elementatum à vero quinto elemento,
 quia in suo centro reperta est virgo & ve-
 rum virgineum elementum, & sic de alijs
 elementis intelligere debes. Hic iterū tibi
 dicimus, quòd omne illud quod nō erit
 de pura elementorum natura combure-
 tur, & ex toto annihilabitur, & tunc ipsa
 elementa pura, clara, & munda remoue-
 bunt, & terra resplendens clarior crystal-
 lo.

lo. Et hęc purgationē faciet supremus creator quousq; magnus mundus in suam primam rem conuertetur, scilicet, omnia elementa in suam primam essentiam, quę postea ignem cęli non timebit, quia tunc motus naturę supremę in semet remanebit absque aliqua corruptione. Sic fili opus tuum habes huic operi assimilari, quod nominatum est minor mundus, purgationi magni mundi quousque motus eius absque aliqua corruptione permaneat. Et tunc amplius nõ timebit ignē, sed simul omnia elementa magno quiescent amore. Vide igitur quātum creatori summo tenearis, qui tibi dedit esse ad saluandum te, & talia tibi demonstrauit si ea videre vis aut habere. Ideo fili scito, cum nulla res imbuta corruptione possit pati vel tolerare ignem, nec ignis in se pati corruptionem, oportet, quod lapis mundus magistraliter trahatur separatus ab omnibus immunditijs & fœtulentijs corruptilibus, antequam pręsumas eum fixare. quousque sit natura pura, quę est res puro elemento appropriata & primę rei.

*Quomodo tota substantia lapidis est
impregnata igne spiritus quin-
tae essentiae. Et de gümma
philosophorum.*

C A P. L I I.

SCias fili, quòd substantia lapidis no-
stri est tota pinguis & igne impregna-
ta, in quo mouetur, & est absconditus spi-
ritus quinte essentiae, & ibi habitat, scilicet
in sphaera ignis, cum lapis noster qui est
spiritus quintus est totus igne plenus, &
est in omnibus quatuor elementis diuis-
is, vel non diuisis, & in omnibus habitat
draco. scilicet in ignis, in quo est lapis noster aere.
hec proprietas est in omnibus mundi compo-
sitis. Et ideo dictum est, quòd lapis noster
est in omnibus compositis mundi, & per totum
mundum per illos qui bene intelligunt, sed
differentia est inter lapidem, & lapidem. Nam
temperamentum fieri non potest, nisi per
fermenta quae habent necessario fixare la-
pidem, postquam versus est in naturam
metalli, scilicet sulfur & argentum viuum
& non exit fermentum de hoc vel hoc,
sed de sole & luna tantum. Cum nihil pe-
timus, nisi quòd lapis conuertatur in su-
um.

um simile, quia de ipsis est totum temperamentum, nec fermentum est antequam dicta corpora in suam primam materiam conuertantur. Nam conuenit, quod de oleo & multum subtili terra fermentum sit componendum, similiter & medicinam per incerationem naturalem solutionem & indurationem, quousque sit tanquam substantia vna gummosa. Et hæc gümma habet attrahendi ad se omnem potentiam cui adiungetur. Fili hæc gümma est nostrum compositum fermentum, & similiter medicina, quæ potestatem habet conuertendi post supremam medicinam, quæ postea fermentata est de dicto fermento composito. Et dicta nostra fermenta simplicia sunt nostra prima olea, de quibus composita nostra fermenta facimus, quæ sunt magni valoris medicinæ. Quare nisi scias duo corpora perfecta ad primam suam naturam reducere, non poteris vlla fermenta composita habere.

*De virtute vniuersali, quæ separat elementa, & quæ coniungit ea,
& vnde illa est creata in
vniuersali cognitione.*

CAP. LIII.

Certum est fili, quòd quædam virtus
 influxa est in ònibus elemētatis cor-
 poribus, quia sine illa esse nō possent, sed
 in homogeneis rebus terminatis dicta
 remanet virtus in mineralitate perpetua
 & est illa, quæ omnē calorē habet pati, ra-
 tione suę perfectę decoctionis in forma
 humiditatis liquorosæ. Et ideo necesse
 est, quòd de metallis perfectis eā trahes
 quia de ipsis venit nostræ perfectionis
 terminatio, & claritas quinti luminis. hæc
 igitur virtutem per similé virtutē, quæ est
 in rebus crudis non terminatis per extre-
 mitatē, sed terminatis tantummodo à me-
 diocritate, à quibus separabis aquā, ignē,
 aerem & terram, & ista quatuor elementa
 cruda sunt impregnata simili virtute, sed
 magis cruda per suorum vasorum mate-
 riam & ratione potentiaę suæ naturæ cru-
 dæ, debes attrahere naturam magis coctā,
 calidam, & humidam & aeream subtilem,
 quæ ingenio naturæ congelata est in spe-
 ciem & naturam metalli in sua propri-
 minera influxa. Nam ista est magis propi-
 nqua naturæ, quàm prima materia, quæ
 magis propinquè descendit à forma for-
 marum.

marum, quæ nullo tempore adiungit se nec conuertitur in formam metalli, neq; faciet, quousque conuerterit in suam naturam crudam & ponticam, & amarum metallum, & quòd illud crudum passum fuerit per coctum, & e contra coctum per crudum. Et tali modo fili velis antiquam formam recipere cum omnibus suis partibus substantialibus, quia hæc est vera species & pura natura claritatis veræ, & per nouam velis eam confortare, vel eius augmentare vires per cœlestis influentiæ administrationem. Nam opus est, quòd natura iuuetur à natura, & inferior superiori indiget, sicut materia femellæ indiget confortatione: & quòd perficiatur à materia masculi sui, sicut diximus, quòd virtus masculi temperata in calore & humore, temperat ac confortat virtutem passuam, ad retinendum germinosam virtutem, & rumpit & ducit omnes frigiditates suas excessiuas, ad remotam regionem per suum appetitum in virtute cœlesti, quæ dicitur forma, & mater formarum, descendens in virtute coniuncta cū propinquiore natura metalli, cum sua virtuosa & subtili influenza, implendo formas medias, secundum genus & formam materia,

terie, cum complexione verissimi amoris.
 Nota ergo fili has tres virtutes. Prima e-
 nim descendit à primo motore, aut à me-
 tu stellato & suis figuris. Et istam in no-
 stro testamento nominamus primam for-
 mam formarum. hæc est prima forma, per
 quam inferiores materiæ transmutantur
 de forma in formam tantum per cursum
 & institutionem naturæ. Et de ista forma
 natura satis habet ad formandum, & po-
 nendum de potentia in actum sua prima
 composita per materias elementorum.
 Et ista forma non potest obediens esse
 arti. Secunda virtus est virtus infusa in
 materijs elementalibus compositis, quam
 trahere ab illis materijs opus est tibi in
 quibus est, per modum conuertendi ge-
 nus suum ad primam suam naturam, vel
 appropinquandi quantum est possibile
 suæ primæ rei, & hæc est arti sufficiens
 quia materialis est. Et in hoc puncto ars
 non potest assimilari naturæ, quia dare
 non potest formam substantialem rebus,
 sicut facit natura per ingenium suæ nobi-
 lis operationis, & intentiæ. Et ideo
 necesse est arti, quòd ad naturam recur-
 rat ad obtinendum de suis substantia-
 libus formis, quas iam creavit, ad for-
 mandum

mandum vnum corpus cum tali potentia, quod iacet mortuum in terra: & docere te, quomodo poteris illud corpus trahere à suis compositis creatis, & tibi ostendere suam creationem, qualiter conuertit materiam de potentia in actum generationis. Artista igitur, fili, subtilis habet multum inspicere, qualiter operatur natura, vt per artem ei assimilari valeat, & eam insequi quantum est possibile, & illud, quod nõ est possibile, quòd per ingenium intellectuale sciat supplere ad respectum naturæ, si rem nostram desiderat, quæ perficitur per naturã, & illa simpliciter nascitur de tertia virtute, quã intelligere potes per secundã. Et quãuis dixerimus, quòd sunt tres formæ, non est tamen vna tantum sola, quia non accipit finem terminationis nisi per naturam sui generis, in qua per cursum naturæ influxa est & capta per illam in formam substantialem, sine qua nulla res mundi potest viuere. Et ad hoc faciendum intelligere nos fortificamus ad aperendum intellectum humanum vt sciamus, quòd dicta virtus est influxa humidis radicalibus, quæ sunt imbuta in partibus essentialibus rerum compositarum Mercuriali-

rialium, & elementorum purorum & non
 purorum, quia de dicto humido ^{facte}
 sunt omnes partes essentialis omniū Mer-
 curiorū, & omnium quæ in mundo sunt.
 Et per hanc omnia, quæ habent cremen-
 tum & nutrimentum, crescunt & nutri-
 untur. Fili generaliter tibi loquimur in
 omni re, & si intelligas ea, quæ tibi re-
 labuntur, ea tene secreta. Nam talis est
 hæc virtus, quòd sine ipsa non possis li-
 gare, disligare, formare, transmutare, la-
 uare, desiccare, calefacere, humectare, ne-
 que animam in corpus ponere, per hanc
 autem elementa ligantur. Et nisi fili per
 theoreticam naturas intelligas, nullo tem-
 pore per practicam scies opus tuum corri-
 gere, nec eorum mensuras intelligere, sed
 potius in errorem cades, deuiando per
 punctum contrarium, qui iacet in casa
 fortuito.

*De natura menstrualis fœtētis, in qua
 est ignis contra naturam. Et de
 re quæ corrumpit totam
 naturam.*

CAP. LIIII.

Post hæc fili volumus tibi reuelare naturam mēstrualis fœtentis, in quo ignis contra naturam est, qui totum lapidem nostrum in quēdam draconē transmutat fortem guttorosam, qui ingroffat & impregnat matrem suam. Et dicimus, quòd natura ipsius est in sua natiuitate prima in complexione frigida & sicca in quarto gradu, & substantia eius est pōtica: sed per suas digestiones & decoctiones de natura in naturam mutatur, & de sapore in saporem. Nam cū materia subiectum sit transmutationis, statim ipsa proprio suo nomine in se contrarietatem recipit. Et si habeat mouentem, & mota sit secundum hoc in contrarietatem, habet & possidet contrarietatem transmutationis secundum contrarium propinquum illius entis, à quo mouetur contrarietas. Nulla res aliam corrumpit, nisi illa quæ superat aliam in qualitate contraria, sicut est calor & frigiditas. Et non sit eiusdem generis, sicut calor tolerabilis & intolerabilis destruens naturalem sensum. Et ideo parua flamma cito deuastatur per maiorem, ratione suæ excellentiæ

magnæ, quam habet contra illam. Nam
 humidum, quod magno tempore nutri-
 ret suam parvam flammam ac longius
 comburitur & consumitur paruo tempo-
 re per magnam flammam, & tunc abo-
 letur parua. Et sic tibi sit reuelatum,
 quod omnes res naturæ in vno momen-
 to factæ sunt, & in vno momento corru-
 ptæ. Et postea in alio momento con-
 stant & sunt, quoniam omnes contrarie-
 tatem habent, & in illa contrarietate alia
 res sunt excellentes, & sunt omnes vnus
 generis, & aliquæ aliæ omnino contrariæ
 & in omnibus tamen hoc superantur vir-
 tutibus. Et ideo in eis operantur conti-
 nuatim in illis & contiuiuatim patiuntur.
 Quare potes intelligere lapidis nostri cor-
 ruptionem per vitæ nostræ abbreviatio-
 nem longitudinemque & durationem eius,
 secundum complexionem aeris con-
 tinentis. In hoc magisterio filii duobus
 aereis indiges, vnus est temperatæ com-
 plexionis, & per istum lapis noster gene-
 ratur, quia in eo virtus viuificatiua, quæ
 est sicut instrumentum animæ ad cor-
 pus. Alius aer est complexionis non tem-
 peratæ, sicut ponticitas terrestris acuta &
 amara tibi certificat. Quare tibi sit reue-
 latum,

latum, quòd de natura frigida est in quarto gradu, & calida in primo. frigiditas est causa ponticitatis. Caliditas verò causa est amaritudinis & acuitatis, per quam acuitatem fœtet & pungit multum, & habet virtutem aperitiuam & incisiuam, sicut apparet per suæ actionis potentiam. Nam illud quod pungit & penetrat, facit vnum ab altero separari, & comminuit & corrodit. Et ideo potes cognoscere, quòd res acutæ inter alios sapes, qui sunt de caliditate causati, sunt magis calidæ, quàm aliæ, quia nultam possunt impressionem facere talem, sicut fecit illa, quæ à caliditate excellenti procedit. Et ideo talis res sic complexionata per suum calorem potest semper dissoluere & resoluere humidum, & in vaporem conuertere, & illud putrescere, virtute caloris naturalis, vel eius impressione, quæ quidem à nostro argento viuo venit, supra Mercurium illius descendit à natura lapidum, & est acuitati vicina, quia rodit & pungit, sicut acutum ponticum, sed non ita profundè. Et ideo reputata est substantiæ grossæ, prout alias patet experientia. Nam quando calidum acutum incorporatū cum amaro

in forma aquæ humidæ intrauerit in profundiora corporis, dissoluit, & corpus sit continuatū in partibus humidis separat partes grossas salis, quæ non possunt intrare corpus cum calido acuto. Et ideo cū sit sequestratum à suo loco, non potuit humidum habere, in quo possit continuari, sed capit se ad congelandum in profundo sui vasis, & remanet metallum dissolutum, & impregnatum à calido acuto in forma aquæ, vnde exit nostrum argentum viuū. Ratio quare sal apponitur est, ad attrahendum ignem contra naturam, qui lapidem nostrum corrumpit. Alia ratio est, quia abstersiuum est, & mundificatiuum vinctuositatis. Indiges tamen cōseruare mensuram. quia non est opus, quòd amarum superet calidum acutum, vt non impediat nostri lapidis putrefactionem. Quia nullum animal potest generari per ineptudinem & inhabilitatem sue putrefactionis. Natura animalis, quæ est in nostro menstrualis, talis est, quòd mortificat, & obscurat omnem rem, & obumbrat atque denigrat aerea nostra omnia, & omnem animatam rem corrumpit, & desiccatur res virides, & humiditas naturales, quæ sunt generatæ, aut in via generationis,

nis,acerbat res dulces, & congelat res dissolutas,&reincrudat res coctas & terminatas,& facit de calido frigidum, de sicco madidum, de duro molle, de ponderoso leue, de grosso delicatum & subtile facit. Et hæc omnia facit à propria natura sua prima per operationes certas. Item alias potentias habet meliores, quia viuificat omne mortuū, omne nigrū dealbat, òne animatū generat, res siccas humectat, hæc à cōbustione conseruat, dulcificat & dulcescit res agrestes, humidas & frigidas lenit, res siccas, amaras, & calidas mollescit, & in temperatam complexionem portat, & reincrudatam in maiorem decoctionem ducit. de frigido calidum facit, de sicco humidum temperatum, de leui ponderosum cum mediocritate, de subtili facit grossum quod cum simplo participat simplex condensat. rarificat spissum, & sic operationes contrarias habet quæ sunt operationes naturæ. Nam quando congelatum est congelat, quando dissolutum est dissoluit congelatum. Non mirum ergo fili, si virtus talis menstrualis ponatur in corde tuo, & diligenter perquitatur, cū sit generatrix & gubernatrix totius naturæ. Et ista est res vilis, quæ per seipsam vertitur

titur in rem nobilissimam, mirabilem ac
 preciosissimam, quam rem crudam non
 habebamus per nostros libros, nisi vi-
 dissemus eius effectum. Nota, quòd hæc
 virtus recipit animationem & finem à suo
 elemento. Et super hoc videas capitulum
 in nostra practica, quando dicemus de
 corpore & spiritu, simul dando exemplum
 de generatione humana. Et de ista dice-
 mus adhuc in capitu. 27. & alibi in 48. 49.
 ante Sed spiritus secretus. Quoniã ibi in-
 telligitur de proprietate indurationis me-
 strualis, quæ participat inter duas opera-
 tiones, scilicet inter durationem, & mole-
 lificationem. Et hoc bene si intelligis, co-
 gnosces, quòd virtus mineralis, siue in
 terra siue in aqua portatur, & deportatur,
 & considera bene super potentiam suam,
 quia non recipit determinationem, nisi à
 sua propria materia, & recorderis, quòd
 potest esse terrestris vel cœlestis per intro-
 missam virtutem, quæ in aliquo ab agen-
 te extraneo suffocari non debet. Sublima
 ergo Mercurium in quo est talis virtus,
 quia sublimatus virtute sua congelabit
 Mercurium in altam medicinam. Sed hoc
 non fiet nisi sublimatus. Vnde dicit Aui-
 cenna, quòd primò noster Mercurius de-
 bet

bet sublimari, & primum quòd debet fieri in opere, est quod sublimes Mercuriũ.

Quomodo Artista & operator se habituare debeat ad inueniendum dictum menstruale, & intelligere naturam suam.

C A P. L V.

Post fili menstruale quærendo, sine quo nihil naturaliter fieri potest, opus est ad materialia principia recurrere, ad illa, scilicet, in quibus natura incipit immediatè operari, quæ quidem principia materialia sunt adhærentia multum cursu naturæ suis proprijs substantijs sicut sunt prædicta humida radicalia, quæ per eorum naturalè calorem excitatione ignis solis terminatur & finiuntur in substantiam metalli, quòd nunquam possibile esset fieri, nisi naturæ metalli participarent. Quare dicimus, quòd hæc radicalis humiditas non est nisi argentum viuum substantia calote sulfuris impregnata. Et hic sulfuris calor, est causa congelationis humidi radicalis Mercurialis, & sue terminationis in metallum perfectum.

Ergo

Ergo patet, quòd illa metallina humiditas iam terminata in formam metalli habet actualiter potentiam & naturam menstrualis, & ideo vocata est prima nostri lapidis extremitas. Apparet ergo, cum lapis noster à natura sua proueniat, quòd dissoluitur & resoluitur in illud absq; præiudicio suæ naturæ, & sui cimenti, cum primum regimen & gubernamentum lapidis nostri sit resolutio & terminatio sua in argentum viuum. Et ideo declaraturus sum tibi, in qua forma lapis noster est tractus à corporibus, quàm ab argento uiuo. quoniam natura menstrualis fœtens erat, & est adhuc eorum continens cum natura argenti viui, cum per calorem illius in naturam metalli sit congelatum. quia calor illius multiplicatus est in substantiam argenti viui, est vbiq; in substantia humida argenti viui vaporaliter mixtus, primæ virtutis mixtionis vel continuationis homogeneæ in forma liquoris aut aquæ claræ. Et per similitudinem principij naturalis dicimus, quòd dissoluere facias lapidē, quousque sit factus aqua, quod argentum viuum vulgare facere nequit, propter defectum caloris & humorum, in quo necessè est, quòd lapis continuetur in forma liquoris.

quoris, cùm non fiat transitus de extremo ad extremum, nisi per medium. Igitur apparet, si bene nos intellexisti quòd lapis sine menstruali non potest in humidum dissolui, quod est spiritus scærens, vnde aqua viua extracta est quæ nobis apparet sicca. Nam argentum viuum vulgariter intellectum in sua pura existens natura, non potest aliqua corpora mutare, nisi sit in natura sua in quo mutatur, quoniam vertit corpus, quando mutatur, si sit aqua clara in aquam claram mutat. Et nisi mutetur, non potest mutare, nisi in suam naturam. Et ista mutatio fit per rationes capituli præcedentis. Et hoc quia impregnatur tali virtute, quæ semper determinationem recipit in materia, siue fuerit materia terrea siue aquea. & ideo plures decepti sunt, qui præter rationem credunt, quòd argentum vinum tale vulgariter intellectum, posset per naturam, quæ in ipso non est, corpus in aquam viuam transmutare, sed totum non valet vnum ficum putrefactum. Ideo intellige vt prædiximus, nam sic intellectum, videlicet vulgariter, non transmutat corpora solis & lunæ in aquam humorosam, nisi secundum suam naturam alteratione modica, quam

quam appellamus propriè combustionem
 & perditionem elementorum realium,
 & confusionem spiritus animæ & corporis.
 Ratio est, quia non habet rem quæ participat
 inter corpus & spiritum, scilicet argentum
 viuum prædictum, & metallum perfectum.
 Et hæc res est illud medium, quod potentiam
 habet faciendi contrarias operationes, scilicet
 elementa dissolvi, & illa ligandi, & ab omni
 combustionem & combustibilitate conseruandi
 contra bellum ignis. Et tamen oportet, quod
 ignis excitans ei moderetur, quoniam sicut
 plumbum adiuuat argentum, quando examinatur,
 & custodit à combustionem contra pugnam
 ignis, & est ibi plumbum loco medij
 positum inter argentum & ignem, sic illud
 medium defendit elementa à combustionem,
 & adiuuat, & iungit per proprietatem
 suæ naturæ, corpus cum spiritu, & spiritum
 cum corpore. Et ideo clamamus ipsum
 medium inter corpus & spiritum. Sed est
 adhuc aliud medium, quando corpus
 coniunctum est cum spiritu, & e contra,
 & illud est generi metallico propin-
 quissimū. Vnde per medium fit transitus
 ad extrema perfecta. per quæ patet,
 quod nullus transitus fit de vno contrario

trario in aliud nisi per mediã dispositionem, prout tibi per figurã arboris practicalis declarabitur. Fili dispositio illa est media illa, quę participat mollitiei ar. viui in primo suo esse, & duritiei metalli in alio latere. Cum de propria substantia illius natura sua posuerit de potentia ad actum, & de facto ponit, ideo tibi reuelatur, quòd extremitas immediata in opere naturę & primo esse est argen. viuum, non tamen tale sicut scimus facere per artem. Et ideo illud nos accipimus, quòd menstruali in reali, & in alio latere sunt omnia metalla, quia in ipsis repertus est finis circularitatis perfectę operationis naturę. Media dispositio ista duarum extremitatum, est argentum viuum extractum à dicta prima extremitate. Quod quidem appellamus menstruale in opere artis in forma aquę clarę factę ingenio naturę, quę in sulfure congelatur. Quare dicta est aqua sicca, non aqua nubis aut phlegmatica, sed aqua cholericã, igne calidior. Sed principia vera radicaliter nata, de quibus operatur natura illud, quod suprã dictum est, sunt veraciter sulfur & argentum viuum. Vnde exeunt extremitates duę, quę multum

tum remotæ sunt cū proprio medio, quæ
necessarium est quod scias, si velis prince-
piare, & incipere respectu naturæ & scien-
tiæ, qualiter sermone rustico nominan-
tur.

*De principijs naturalibus confusis
Et quomodo generantur per
virtutem successivæ ope-
rationis in altis na-
turis.*

CAP. LVI.

PRincipia naturalia confusa in opere
naturæ, sunt spiritus foetetes & aqua
viua, quæ vocatur aqua sicca, & tunc dicta
est medium reale. Spiritus foetentes sunt
media secunda, quæ participant inter cor-
pus & spiritum. Et alio modo nominantur
fulfur & ignis. Et sunt quemadmodum
sperma masculinum, quod est medium
inter menstruale & ignem esse
ctium. Et aqua viua est argentum viuum
congelatum in fulfur, sicut menstruale
quod congelatur in substantiam embri-
onis. De materia ista postmodum successi-
uè in suo proprio vase minerali genera-
tur & creatur, scilicet in suæ terræ visceri-
bus.

bus, vel venis mineralibus, quædam fumosa substantia, subtilis multum, quæ vaporabiliter coniungitur in vnum, & illic coquitur & depuratur multum. Postea supra illam venit virtus mineralis sulfurea in forma vaporis ficci, quæ eam penetrat, & congelat amoris ligamine tali, quod nunquam separabuntur. Dum tamen masculi virtus superet femellæ virtutem per coequalitatem rei quintæ, tunc remanet in vna re fixa, temperamento decoctionis naturalis, quam habuit materia in sua minerali forma, quod humidum Mercuriale à sicco sulfureo, neque ficcum sulfureum ab humido Mercuriali nullo separabuntur tempore, quoniam sunt vnita per actionem & passionem ad illud materiale medium, in quo metalli forma est plane constituta, non quod sit argentum vivum in tota sua natura, cum pars suæ naturæ iam sit alterata per coactionem aut constrictionem, quas suæ subtiles partes acceperunt via colligationis vaporis sulfuris, nec per hoc sulfur in tota sua natura. quoniam si esset sulfur, cremaret substantiam argenti vivi per eminentiam actionis suæ dominationis. Et ideo, quoniam virtus sulfuris non dominatur super

P

virtu-

virtutem ar. viui, nec potest suam claritatem metallinam consumere specificam, sed solummodo congelat eam, & fixat, & que ad gradum potestatis suæ virtutis sub cõseruatione speciei metalli, quam ar. vi. tenet materialiter, secundum suam naturam, & talis proportio sulfuris & ar. viui constituit specialiter formam & speciem talis metalli, à quo vapor sulfuris & argenti viui erit auri vel argenti, vel alterius metalli corpus. Et omne illud venit à diuersa depuratione dicti vaporis digestionem, vel decoctionem, quam accepit in propria sua minera. Et ideo bonus Artista capit mineralia pro medijs in opere magisterij, & specialiter solem & lunam. Ideo, quia ista duo venerunt in coæqualitate temperata & multum depurata de sulfuris & argenti viui substantia cocta pura, & bene digesta ingenio naturæ, cui proportioni Artista in vanum se vexaret, si à principijs naturalibus siue realibus medijs pro intentione faciendi velit incipere.

*De materia sulfuris proportione
nati, & de equipollentia sua
ad operationem naturæ.*

Fili hæc est metallica materia, in qua nostrum sulfur proportionatum est, quòd natura sagax nobis parauit vt diximus, quo mediante nostrum totum facimus secretum magisterium. Quare non li ignorare, quòd illud quod est dictũ secunda extremitas in opere naturæ, dicimus medium in nostro philosophico opere. Nam opus est, quòd per artificium suppleatur illud, quod natura reliquit, nam potentiam non habet transeundi motu suo vltra generationem metalli, quia suam circulationem compleuit. Post hæc tibi relucere debet, & subuenire manifestè causa & res perfectiua, manifestata omnibus experientijs, quòd humidum metallorum in suis calcinationibus non potest consumi, neque ab eis separari, ratione suæ homogeneitatis vnionis elementorum, quæ paulatiuè sunt ligata & coniuncta simul. Sed humidum lapidum separatur, vt in eorũ calcinatione patet, tantummodo per ignè absq; medicinali applicatione. Et hoc est, quòd humiditas in grossa lapidum substantia terrestri non est ligata per ficcum in minimis partibus vnus & alterius, sed in grossis & in pluribus partibus humidi & ficci. Contrà

est in materia vitri, per quam materiam
ars vitrearia subalternatur isti arti. Quare
dicit philosophus, quòd vitrum fit tibi
exemplar in nostro magisterio. Et hec est
causa, quare humidum lapidum, & medi-
orum mineralium, sunt atramenta, vitri-
ola, & azoquea, Marcasitæ, Alumina, Sa-
les & baurax, quæ non habent humidita-
tem suam in natura fixam per siccum ma-
teriale, sed est volatile ac fugiens ab igne,
humiditas autem metallorum est fixa
& permanens in igne. Ideo tali aqua fixa-
mus auiculas in aere volantes virtute lapi-
dis nostri, qui de ipsorum substantia pro-
pria creatus est. Apparet igitur, quòd ar-
gium nostrum materialis est substantia,
& humiditas radicalis omnium corporum
liquabilium. Fac ergo corpora esse aquam
liquefactionis, faciendo & fundendo in
argentum viuum. Nam cum ipsum sit ele-
mentum principale dictorum liquabili-
um, cum liquantur, resoluuntur in ipsum,
& sulfur est lapis. Et ideo dictum est me-
dium in opere naturæ, sed argentum vi-
uum & metalla dicta sunt extremitates,
quia sunt materia principij, & materia fi-
nis. Et ideo tibi potest apparere, quantum
teneamur assimilari nostrum magisterium
quantum

quantum est possibile operationi nature,
 non possumus tamen propriè suam in se-
 qui naturam, nisi per operationis modum,
 & non capiendo materiam crudam, sicut
 ipsa facit in suo primordiali principio,
 quanuis sine ipsa materia incipere non
 possumus, cum ipsa sit res necessaria, &
 cum necesse sit, quod metallum coctum
 quod est sulfur & argentum viuum in i-
 sto se habent reincrudari, insequendo si-
 militudinem operis nature in nostro ma-
 gisterio cum propinrioribus materia-
 libus, sicut conuenit scire omni sapienti
 Artista.

*Quomodo ars corrigit & supplet for-
 titudines, quas in materia na-
 ture inuenit, per mutatio-
 nem illius in actione
 pure forme.*

CAP. LVIII.

Flli ne tedeat te, nec displiceat sermo
 & doctrina, quam dabimus, quia per
 artem scitam nos corrigimus & supple-
 mus fortitudines & virtutes nature. In
 adiutorio eius nos per artem incipimus

operari, vbi natura dimittit opus. Cùm vifum fit, quòd metalla tingere nõ possunt, nisi quantum ipsorum natura extèditur per potètiã suã primã circulationis suę naturæ sulfureæ. Et ideo factum est opus certum, in nostri generatione lapidis, vt eorum tinctura magis accrescat, quàm erat in sua natura siue operatione. Si scias filii lauatorium nostrum, tu poteris ar. viui lauare naturam, tali modo, ad quem natura vilo tempore non potuit peruenire, quòd illa natura ar. viui fiet elixir completum. Sed cùm in natura, & in suo opere ar. viuum & metalla sint extrema, & extremitates, nec habeant posse simul mandendi & tingendi, nisi per virtutem dispositionis mediæ, quæ est inter molliciem argenti viui, & duriciem metalli, quia per istam mediam dispositionem constat vna obedientia naturalis, quæ est causa coniunctionis inter corpus & spiritum, sicut est in omni generato & generabili. Nota quòd & hæc virtus est duplex. Virtus operatiua, & virtus materialis, & quilibet istarũ habet suam dispositionẽ mediam. s. operatiua, quæ dependet ab arteifice erudito, & alia materialis, quæ dependet principaliter ex instrumẽto, quãuis

à tota

à toto cōposito iam subtiliato suã accipi-
at determinationē & finem, & hoc tripli-
citer antequã perficiatur. Item in natura
sunt plura media, quorũ duo sunt purio-
ra & minus viscosa quã alia, sicut sunt a-
zoquea, vitriola viridia cū natura lapidea,
quæ est sal & natura lapidum. Fili adiuto-
rio naturæ huius vilis materię procreatur
lapis noster, quẽ tantũ quæsiuimus, quia
mediũ est in opere naturæ inter spiritũ, &
corpus, & propriè materiale subiectũ. Et
ideo natura mediante illo conuertit ar.
vi. in metallum perfectum, quod metallũ
in nostro magisterio ratione suæ depura-
tionis dicitur mediũ reale, inter corpus &
spiritũ. Corpus dicitur quãdo est terra cõ-
busta. Spiritus verò, quãdo tractũ est à cor-
pore in forma aquæ claræ, ar. vi. dicitur.
Intelligas, quòd in opere naturæ sunt
propria duo media electa inter omnia a-
lia. s. azoc prædictum, & sal naturæ, qui ar.
vium conuertit in liquorem ignis, vnde
sulfur creatur, quod ar. vi. congelat. Fili pa-
ri modo habemus in nostro magisterio
duo, quę natura nobis dedit & depurauit
à suis medijs cõfufis, & sũt au. & ar. quę ra-
tione suę naturę purę maiori perfectione
participat. quare nostri lapi. extremitates

in sua creatione est argentum viuum extractum à corporibus in suo primo esse. Et in secūdo est elixir completum, & medium est lapis, quando de substantia dicti argenti viui creatus est. Et statim absque alio modo fit elixir completum, quod est vltimum extremum lapidis, & completum magisterij nostri. Fili ostēdemus tibi per gradus certos extremitatum & medicorum, vsque ad primas naturæ radices, vt intelligas media, per quæ de gradu in gradum natura transit, eundo ad extrema, secundum perfectionem, & plus & minus. Nam in hoc est notitia totius operis naturæ ac omnium secretorum suorum, & per consequens totius alterius scientiæ.

De natura extremitatum argenti viui nostri.

C A P. L I X.

HAbes ergo nostri lapidis extrema. Nunc argenti viui nostri dicemus extremitates. Et dicimus, quòd extrema eius in latere primo per totam substantiā eius, sunt aquæ leonis viridis cum metallo coniuncta, & in secundo latere, lapis qui creatus est, & illorum medium est sol & luna

& luna, à quibus exit argentum viuum nostrum, quod est corpus liquefactum putrefactum, à quo lapis creatur, quando à sua originali natura purgatum est. Filius azoqueus, qui dictus est vitriolum, per naturam factus est de propria substantia argenti viui communis, quod est radix naturale, vnde metallum creatur in sua propria minera. Quare in nostro magisterio tribus principalibus radicibus indigemus naturaliter, sicut opus nature, scilicet, extremitates duæ, & medium. Vnde opus est tibi, quòd ista cum magna patientia habeas scire, & opus facias secundum quod sagax sapiensque natura vult monere te, cum intentione tali, quòd habere debes & habes creare primum nostrum argentum viuum, vt habeas conuenientem materiam de qua possit lapis creari, quia media nostri argenti viui sunt duo propria metalla, & ipsorum natura habet conuerti argentum viuum in lapidem virtutis, quoniam natura non habuit potestatem metalla dicta componendi in aliam digestionem, vt per aliam circulationem fecisset elixir completum, & hoc ratione spissitudinis duriciei, & compactibilitatis humidi Mercurialis terminati,

nati, & inspissati per vaporē sui sulfuris, &
 caloris naturalis in forma metalli, quæ ad
 modū solē & lunā de subtili substantia su-
 orū priorū mediōrū virtute sui primi
 circularis operis. Ideo in hoc casu supple-
 mus impotētias naturæ. s. faciendo corpo-
 ra dura, mollia, grossa que gracilia adiu-
 torio naturæ, quæ secū impartit de re ista.
 Et liquefacimus & fundimus per putrefa-
 ctionē, quousq; ad naturā ar. viui reuerſa
 sint per subtiliationē grossi in simplū, &
 reductionē cocti in crudū, & resolutionē
 & dissolutionē ficci in humidū. Et omnia
 hæc opus est facere cōplemētaliter, vt ma-
 teria simplex melius & plus obediat natu-
 ræ digestiue. Quoniā constat iā manifestē
 ōni sapiēti, sicut in principio naturalibus
 ostēsū est, quōd res subtilis substantiæ si-
 milis suo toti, sicut corp⁹ simplex homo-
 geneū, est citius mutabile mundatū & ge-
 neratū virtute suæ naturæ, quā aliud durę
 substantiæ grossæ ac spissæ. Et ideo aurum
 & argentum dissoluimus in rebus radica-
 libus sui proprii generis, scilicet in liquo-
 re, & per liquorem argentorum viuorum
 nostrorum, quorum primum est men-
 struale fœtens, quod in prima materia
 duorum prædictorum luminarium in-
 trat.

trat sicut intelligere potes per principia naturalia in sua propria minera. Et ideo tibi dicimus, quòd in illud immediatè re soluuntur & dissoluuntur, ac in illo à quo facta sunt resoluuntur respectu illius, & conuertuntur in menstruale factens. Nec alio modo haberet actionem & passionem, nisi per concordiam & convenientiam, quæ sunt de vno ad aliud. Item recorderis, quòd cum menstruali nihil ponere velis, nisi rem, quæ de illo nata sit in principio tuæ commixtionis. Nam si rem extraneam ponas, statim corrumperetur per extraneam naturam, nec unquam habebis illud quod habere vis. Aurum & argentum & Mercurius dissoluuntur in nostro menstruali, quia participat cum eis in proximitate, & vicinitate primæ naturæ. Et de illis extrahes fimum album, quod est sulfur nostrum, & leonem viridem, qui est unguentum nostrum, & aquam factentem, quæ est secundum argentum viuum nostrum. Postea opus est, quòd leo viridis in aqua factente dissoluatur sole mni dissolutione, antequam dictum fimum album, qui est sulfur nostrum, habere possis, quod quidem sulfur etiã corpora dissoluit, spiritus congelando,

do in forma aquæ siccæ, quam lapidem
 appellamus, & medium supremum totius
 operis nostri, quia est connexio, & aggregatio
 omnium naturarum, scilicet corporis & spiritus. Fili hæc aqua dicitur
 aqua ignis, quia comburit & cremat au-
 rum & argentum melius, quàm ignis
 elementalis facere potest. Et quia in
 se continet naturalem calorem scindentem
 & rumpentem, qui sine vi dissolvit, quod
 ignis communis facere nequit. Quare ti-
 bi præcipimus, quòd de rebus calidiori-
 bus, quas in natura recipere poteris, faci-
 as magisterium, & aquam calidam habe-
 bis, quæ omnia dissolvit.

*De natura aquarum fortium, &
 de earum appro-
 batione.*

C A P. L X.

Multi dicunt & affirmant, aquas for-
 tes esse nostri lapidis corruptionem
 & non mentiuntur. quia qui suam corru-
 ptionem non intelligit, difficile est quòd
 intelligat suam generationem, cum fieri
 non possit sine corruptione & transmu-
 tatione

ratione indiuiduorum, quæ sunt entia
realia materialia nostri lapidis in sua na-
tura propria, quæ quidem corrupenda
sunt, & corrumpi debent per dictum mē-
struale, amore pio sine tota eorum destru-
ctione, quia mater pia nunquam vult fi-
lium, quem nutriuit, interficere. Fili om-
ne quod pones, quod non est de genere
suo, suam dissolutionem refutabit. Sed
hæc putrefit, quoniam est res communis
recipiendi totam naturam, cum qua ap-
propriatur. Vide ergo ne misceas cū aqua
nostra rem aliam, nisi quæ sit de propria
sua natura. Nam res, quæ melius & citius
putrefacit corp^o perfectū, est aqua nostra
ratione suæ ponticitatis amaræ, & naturæ
crudæ, & hæc est quæ cremat, ardet, & cor-
rūpit ōne quod est cremabile & corrupti-
bile per annihilationē suæ propriæ natu-
ræ ardentis & cōbustiua. Et si humidum
oleaginosum, impurum & vinctuosum est
in suo composito quod habet corrup-
pere per suam proprietatem & operatio-
nem omnia ad nihilum redigit. Et illud,
quod est purum & mundum, atque me-
lius dissolutum manet totum, ac illud ab
igne defendit, quia ipsa est pura natura, &
propria materia essentialis lapidis nostri,
virtute

virtute aquæ prædictæ dissolutæ, quæ cre-
 mari nec ardere potest, vel comburi, sed
 crescit eius humiditas quando in igne
 est. Et quòd hæc aqua potentiam habeat
 cremandi & comburendi omne illud,
 quod ei extraneum est, nos certa experie-
 tia probauimus & vidimus, nos in ista
 qua per artificium dissoluimus sulfur cõ-
 mune butirinum, Et postea sublimauim-
 us humidum illius, quod magis purum
 erat in natura per distillationem. Inde in-
 fra posuimus argentum viuum viuifica-
 tum, & statim congelatum est in forma la-
 ctis congelati nigri mollis multum: quia
 sulfureitas sicca vaporosa non vicit mol-
 liciam argenti viui. Deinde super eius lu-
 ciditate voluimus experiri, & ideo miscui-
 imus aquam dicti sulfuris, & aquã ar. fini.
 post hæc congelauimus argentum, & fun-
 di fecimus, & reperimus illud nigrum &
 terrestre, & illud per cineritium purgauim-
 us, & fuit bonum sicut prius, sed plus
 quam medietas fuit deuasata. propter
 quod manifestum est, quòd humiditas
 tota à sulfure tracta erat combustibilis &
 fortis adhuc, quãdo aqua non habuit po-
 tentiam vincendi immunditiam & mali-
 tiam sulfuris. Et post hæc iterum miscui-
 mus

mus de noua aqua cum aqua sulfuris, & distillauimus aquam, & reperimus, quòd tota substantia humida sulfuris cremata, & combusta erat, quia nullo modo còtra Mercurium operata est. Et ideo tibi fit reuelatum, quòd virtus aquæ nostræ habet potentiam congregandi res purè homogeneas, & partièdi atq; diuidendi heterogeneas, per combustionem & consumptionè ipsorum, quæ nō sunt eiusdè generis.

Qualiter Artista bonos & malos spiritus intelligere debet, & eos cognoscere per virtutes aquarū fortium, & per naturam illarum aquarum. Et de igne elemètali, qui elementat elemèta.

CAP. LXI.

ET simili modo fuimus experti arseni ci vulgaris naturam, quā minus fecerentē non reperimus, neq; minus còbustibilè. Et similiter de alijs spiritibus rusticaliter intellectis, qui sunt ònes pleni insecctione deuallādo. Igitur ad ar vi. quod scimus ipsum reperimus ab omni combustionē custoditū dicto naturali experimèto. Ideo tibi reuelatum fit, quòd per aquā nostrā visibiliter cognoscere potes, quis

quis spiritus in natura sua sit melior, & in
 opere nostro sit propinquior, cum secū-
 dum rei veritatem argentum viuum pur-
 gatum sit ab ea, sine consumptione su-
 puræ substantiæ, sicut per naturam vide-
 tur, & quod nos & alij vidimus per artem,
 quod natura eum in purum metallū per-
 mutat, & per artem in puram medicinam,
 quod fieri non posset, nisi eius pura sub-
 stantia perpetua esset contra ignem, qui
 non vult nisi res puras, & quia substantia
 sua est pura, in igne quiescit sine termina-
 tione consumptiui finis. Et sic apparet,
 quomodo per aquā bonū poteris cogno-
 scere spiritum, & per spiritum aquā, que
 causa est suæ rectificationis. Fili elemen-
 talis ignis, & qui elementat elementa, nō
 potest à corporibus animam trahere, sed
 aqua scētans bene trahit virtute amoris
 participantis inter ea per media eorū præ-
 parationum. quia per ipsas præparatio-
 nes trahuntur ipsorum animæ ac fortitu-
 dines, quæ sunt magisterium nostrum,
 distillando, & redistillando, soluendo, &
 congelando. Et sic fili aqua nostra facit
 totum corpus spiritum, & argentum mor-
 tuum in substantiam viuum vertit. Postea
 mortificat & reuiuificat in sua propria na-
 tura.

tura. Et postea quando congelatur, dicitur nostra magnesia, quæ quidem magnesia non est nisi aqua composita & congelata, quæ igni repugnat, nec post ipsa timet ignem, quia ipsamet ignis est, & de natura ignis facta. In igne conseruatur, & regimen eius & nutrimentum in igne est. Qualiter ergo posset pater interficere vel mactare filium suum quem generauit, vel mater pia infantem quem nutriuit verè? quanuis ambo vellent eum interficere, tamen nullo tempore possunt eum confundere, imo possunt extingui per calorem laboris, quia filius ipsorum tali calore est indutus, quem ignis amodo corrumpere non potest, cum calore maiore sit munitus, quàm elementum ignis. Et ideo tibi magnificauimus aquam nostram post sui fermenti congelationem. Et si aquas nostras intelligis, viua argenta etiam intelliges, quæ successiuè veniunt, & semper eam succedunt cum maiori posse fermentandi, quàm præcedens. Et sic est de ultimo, quod maiorem habet potentiã, quàm omnia præcedentia. Ideo fili, si intelligis nostra argenta viua, & eorum fortitudines, tū intelliges fermentorum nostrorū potentiam, & inde multam philosophiã,

Q quæ

RAYMUNDI, LVLLI

quæ totum ostendere potest experientia
visibili per patientiam bene & cautivè or
dinata, & moram temporis anticipat, ad
habendam medicinam talem, quæ nõ sen
per inuenitur. qui hanc habet, thesaurũ
æternũ habet, & omni alio incõparabilẽ.

*De natura fermentorum, & de eor
rum aquis, & de nostris argentis vi
uis, & de terris ipsorum. De magister
rio, & de cognitione aquæ fortis, &
de rebus, quæ eis debent iungi per cõ
cordantiam contrarietatis.*

C A P. L X I I.

Post hæc fili intēdimus in summa di
cere fermentorum naturã, & aquarũ
suarum, & nostrorũ argentorum viuarũ,
quæ omnia sunt vnum, cùm non sit nisi
vna sola natura, & de terris nostris. Et di
cimus, quòd hoc totum non est, nisi vna
res, quæ variatur in numero triũ per suas
operationes, & variando per vnã decocti
onem est vna res vnus potestatis simpli
cis, & post hoc gradualiter transeundo ad
informationem per aliã digestionem, erit
alia res, quam ar. viuum appellamus, ter
ram

ram aquam, & fermentum, gummam, & nostram falsaturam secundam, amaram & asperam, quæ omnia corpora soluit, virtute composita, & proprietate per secundam digestionem acquisitam. Et post per aliam digestionem habet maius posse. Et sic intelligere potes, quod in nostro magisterio sunt tres propriæ terræ, tres aquæ, & tria propria fermenta, tres propriæ gummæ, tres propriæ falsaturæ, & tria propria ar. vi. cõgelantia, sicut potes intelligere per operationem triangularis figuræ, per quam constitutæ sunt tres principales reductiones, quæ sunt totius magisterij nostri cõplementum, sicut in nostra declarabimus practica. Ideo fili ar. vi. custodi, & quod cõgelentur in mineris terræ suæ. Nã illud est ar. vi. nostrum, nostra guma, terra nostra, salsa nostra, amara, quæ dulcificatur virtute reductionis tertie. Et est fermentum nostrum, nostrum elixir, & medicina nostra ad oes infirmitates. Hæc est aqua nostra, nõ aqua vulgaris Mercurialis de phlegmaticis, sed est illa quam diximus quæ est in multum calidiori natura, quam sit ignis. Quapropter Hippocrates, Auicenna, Auerrois, Galienus & alij philosophi appellarunt vrinam inuenum cholicorum .s. aqua fortis,

acuta. Et de his, quæ suprâ diximus tracta
 conuersa & congelata in aquam fermenti
 sicut diximus. Et scito fili, quòd res cho
 lericâ non est nisi ignis, & hæc fili est aqua
 nostræ primæ ac vltimæ expositio. Dissi
 pa ergo rem, scilicet, corpoream, captam
 per colligationem naturæ, vel vnionem
 prius per rem, scilicet aquam, scilicet cor
 poream dissolutam, & in re aquea depo
 sitam satis aptam. De hoc vide alibi ca
 pto, de causa essentiæ metallorum super il
 lam glosulam, quæ tangit solutionem. Et
 hæc aqua est res suprâ dicta. Leniter ex
 tractam sic massam contere factam. Le
 niter extractam, scilicet, rem corpoream
 bene dissolutam, & in re aquea depo
 sitam, sic massam contere factam, scilicet
 terando opus solutionis, contritionis
 imbibitionis, & affationis supra massam,
 quæ indissoluta remansit, donec soluat
 usque ad signum tibi notum, scilicet, per
 ignem aquæ vel aqueum. Et etiam ignis
 sufficientis excitatione, cùm natura in a
 ctibus suis indiget informatione secun
 dum opus suum. Hoc non festine, sed re
 poris ordine sine. Rabies vrinæ disponit
 membra ruinæ. id est, ignis aquæ dispo
 nit

nit membra ruinæ, id est, partes indiuiduales corporum, in quibus species soluntur. Quia nulla res est in toto mundo tam bona pro tinctura, nisi aqua quam in memoria habemus. Scias fili, quòd per artem & naturam argentum viuum per aquam acutam congelatur. Ideo intellige philosophicaliter, quia si non esset acuta, non penetraret, quæ est prima actio in dissolutione, postquam solutionem in sanguinè apostematum reuertitur per mutationem suæ naturæ in aliam. Fili duæ res sunt, quæ debent adherere per concordantiam contrarietatis, vna pura, alia impura. Impura recedit, cum sit ignis inimica suæ ratione corruptionis. Alia remanet in igne, causa ratione suæ puritatis transmutatæ in sanguinem, & hæc est argentum viuum nostrum, atque totum nostrum secretum indutum indumento tripartito, videlicet, nigra, alba, & rubea. Et ista solùm indigemus pro intentione nostri magisterij, cum sit argentum viuum continens omne illud, quo indigemus pro substantia quinta. Est in Mercurio quicquid querunt sapientes, nam sub vmbra eius latet substantia quinta: nam eius substantia est pura & incombustibilis. Et omne illud

non est nisi aurum & argentum liquefacta & fusa intus & exterius videlicet in re corruptiua, quæ igni lapidis subalternatur, cum ipsa sit contra naturam, quæ corpora sunt virtute ignis menstrualis liquefacta & fusa intus & extra, & post depurata & separata ab eo, & à tota sua origine labae ac macula. nam aurum, quod est incombustibile remanet fufum & liquefactum, & est aurificans in dicto Mercurio, quia substantia sulfuris fit vniuersaliter dispersa per totam suam substantiam. Et Mercurius est in re seminali totus fermentatus propter dulcedinem auri, quæ nutrit semen, mouet & multiplicat, vt videre poteris in rebus naturæ. Intellige ergo filii Mercurium nostrum & suam proprietatem, & modum suæ copulationis, & in quo loco se habet administrari, & quantum aruium ab argento extractum se copulat bene auro. Ne quæras igitur operari, nisi cum Mercurio & luna pro argento, & Mercurio & sole pro auro. Nam aurum non est resolubile, nec reducibile, nisi cõ sua propria natura sua. Quare debes bene discernere, quæ sunt materiæ, quæ sic nominantur, vt in qua figura, & materia ipsa sunt.

*De præparatione lapidis per ipsius
diuisionem in quatuor elemen-
ta post putrefactionē suā.*

C A P. L X I I I.

Intentio naturæ fili ad faciendum magisterium nostrum est, quòd lapis in quatuor elementa sit diuisus, ad finem, quòd quodlibet per se secundum exigentiam suæ naturæ melius possit præparari. & hæc est purificatio vera, præcedens operationem perfectæ præparationis, & est propriè dicta, elementorum separatio, & ipsorum ablutio. quia hæc operatio diuidit omnes partes impuras à partibus puris, vt per illas puras, leues, & mundas fiat successiuè per naturalem coniunctionē nostra præparatio perfecta, quæ facta est per reductionem humidi in siccum præparatum statim & immediatè post beneficium separationis elementorum. Alio modo humidū non haberet matrimonium cum sicco, neq; corpus cum spiritu, nisi prius essent optimè à suis infectionibus abluta & mundificata per distillationes, calcinationes, dissolutiones, & congelationes. Fili post elementorum separationem corpus remanet combustū per

falsaturam sulfureitatis comburentis &
 ardentis, quæ venit in labe & macula ori-
 ginali nostri menstrualis, quod est nostri
 lapidis corruptio. Et ideo terra corpori
 calcinatur post extractionem aeris ad fi-
 nem, quod de sulfureitatibus falsis & cõ-
 bustibilibus bene purgetur & depuretur.
 Apparet ergo, quod si talis materia com-
 bustibilis non fuisset posita per corrupti-
 onem lapidis in suo principio, quod nũ-
 quam oporteret eum purgare. Et cum sic
 fit, necesse est, quod post corruptionem
 lapidis compositum depuretur ab omni-
 bus suis immunditijs post separationem
 illius per quatuor elementa per distillati-
 onem & calcinationem, antequam Mer-
 curius corpori coniungatur pro incipien-
 da reali præparatione, quæ est lapidis no-
 stri creatio, scilicet præparationem, quam
 natura facit per dissolutionem corporis,
 & congelationem spiritus, cui nature sim-
 plæ prudenter artifex ministrare debet
 materiam, per illum modum, quem natu-
 ra requirit in actibus suis. Et ideo neces-
 sarium est, quod lapis per quatuor elemẽ-
 ta diuidatur, & ista diuisio solutio est, quæ
 facta est ad finem, quod substantia lapi-
 dis facta sit mundissima, & quod totum
 non

non fit nisi purus Mercurius, qui portat in proprietate naturam fixandi & fundēdi. Quando igitur vis corpus post suam calcinationem dissolui, illud cum argento viuo dissolve, quod exiuit ab eo bene purgatum atque mundatum per septenā distillationem, quia tunc corpus est multum dissolutioni habitatum, & argentū viuum est multum efficax ad penetrandum illud, & ad intrandum per spongiositatem corporis sui, in qua spiritus congelatur beneficio dissolutionis naturæ fixæ, corporis ac illius mixtionis cum argēto viuo. Et fili si nos intelligis, hæc est nota dissolutio solemnis, quæ fit per congelationem spiritus, & sine illa non. Item nos intelligas, quòd elementorum separatio fieri possit, nisi post eorum putrefactionem, per quam spiritus miscetur cū corpore, & cum suis elementis, & illa facit volatilia, sicut in eorum separationibus apparet. Ideo sunt elementa digesta, & putrefacta in eorū fecibus, adeo, quòd illud quod bene digestum est, erit pro satisfaciendo voluntati naturæ, vt bene separari possit, & postea inhumari. Et facias res separatas inhumari, vt iterum melius separari possint, & fiant argentum viuum

RAYMUNDI LULLI

ad modum aquæ claræ, nisi superes lapidem. s. substantiam quintam per quatuor elementa. scias, quòd humida elementa non possent naturaliter adiungi cum corpore sicco, nisi quodlibet ipsorum elementorum teneat de natura quintæ essentia. Nam ipsa est commixtio quatuor elementorum, & eorum reductio in vnam puram & mundam substantiam, quod dicta elementa sint optimè depurgata, atque mundata à sua corruptione. Tibi dicimus, quòd sulfureitates combustiue, & corruptibiles beneficio calcinationis separantur & penitus annihilantur, & per ignem, & ab igne terra corporis comminuitur, & multum per talem digestionem subtiliatur, & aquæ à suis immunditijs depurantur per distillationem, & subtiliantur, & in naturam vertuntur aeris per leuigationem leuitatis. Post hæc potes facere coniunctionem masculi & femellæ ad finem, quòd ipsi per artem generant filium ignis, qui est tantum in amore omnium philosophorum. Si bene nos intellexisti, hic iacet tota philosophia.

*De effectu totius artis in summa
uersali.*

uersali. Et quòd totius magisterij effectus non est nisi multiplicatio virtutum substantialium in essentias quintas.

C A P. L X I I I I.

MEmoriae nos ducimus & reducimus, quòd totum illud, quod in libris nostris determinamus, quòd effectus totius magisterij non est aliud in totali summa, quàm multiplicatio tincturæ adherentis in natura omnibus generibus metallorum. Et tinctura metallica in summa vniuersali non est nisi sulfur, ex quo fit multiplicatio per suum proprium calorem naturalem in ar. viui substantia digerente illud & conuertente in substantiam sulfuris per certum digestionis modum. Ergo multiplicatio tincturæ non est nisi per augmentationem & multiplicationem caloris naturalis, qui est sulfur nõ vrens nec ardēs in materia ar. vi. Cũ certũ sit, quòd ipsum est materia metallorũ, & substantia eorũ, in qua eorũ claritas infixata est, quia metalla nõ indigēt, nisi substantiali tinctura, in qua tinctura sulfur infigitur & tenetur. Et necesse est, quòd sit de eorũ metallorũ
salua

salua & custodita ab omni combustione
 & effectiua omnis fusionis, & amabilis
 & placens omnibus metallis. Et ideo ne-
 cesse est, quòd tinctura sulfuris talem in-
 sequatur substantiã, & quòd in illo collo-
 cetur, si vis quòd sit metallorũ tinctura, &
 quòd dicta substãtia sit talis, quòd fixari
 possit sine consumptione suã humidita-
 tis sine reuersione, aut recurso illius in
 terram, & sine crematione & combustion-
 ne suã propriã substantiã, & omne hoc
 est in argento viuo. Quare notandum est,
 quòd ipsum causa est perfectionis ad ne-
 cessitatẽ metallorum, quia ipsum est suf-
 ficiens in quolibet gradu fusionum cum
 ignitione, sicut demonstrat aurum & ar-
 gentum, ferrum & cuprum. Aut sine igni-
 tione, vt patet in plumbo & stagno. Et
 hoc est per bonam adhãrentiam omniũ
 partium suarum in fortitudinem suã no-
 bilis mixtionis. Ideo si aliquo modo
 inspissare possis ipsum per ignem sub con-
 seruatione suã humiditatis, nullo tempo-
 re se corrumpi permittit, neque per flam-
 mam furiosam vnquam in fimum rece-
 det per aggrauationem ponderosam, quã
 in se habet, & per carentiam adustionis
 omnis quam habet. Veruntamen istam
 inspissat

inspissationem non possumus facere de argento viuo vulgari, sed de nostro philosophico, cum in suo effectu habeat substantiam inspissandi, & fit per opus secundum aut tertium gradus. Si ergo manifestè perfectum est in omnibus suis partibus non curemus de aliqua probatione, cum visibilis experientia nobis demonstrauerit. Nam quado fixatur, tam magna venit inde tinctura exuberatæ refectionis, & in tanto splendore, quod vix posset exprimi. Medium est adiungendi tincturas, nam cum eis miscetur per minima, & in profundiori ipsorum naturaliter adhæret, quia est de natura illorum metallorum & specialiter solis & lunæ, quæ sunt tinctura omnium aliorum metallorum imperfectorum. Et ideo tibi in doctrina relinquimus, quod necessarium est, quod tinctura sulfuris & ignis, quæ est in materia argenti viui complexionalis sit confixus in propria substantia dicti argenti viui, cum sit materia metallorum ad finem, ut tinctura mediante materia in qua colligatur per communitatem suæ naturæ possit addi, & adiungi metallorum profundo ratione argenti viui, in quo dicta tinctura infixata est, & adhæreat sine separatione. Et
si

si in alia materia credis fixare sulfur, non
 erit amicabile metallis, nec per conse-
 quens coniunctiuum per extraneitatem na-
 turæ. Et in materia perfecta ar. viuo pro-
 pinqua si fixes erit ad perfectionem, & virtutem
 metallorum. quare ab illo omnia creatur,
 & in ipso omnia dissoluuntur & resoluuntur,
 & in sulfur conuertuntur per multiplicationem
 tincturæ addito dictæ materiæ dissolutæ,
 & congelatæ virtutis cuiusdam retrogradationis
 propinque naturæ, & per intellectum rei patet
 veritas. quare tinctura sapientum Alchymistarum
 est maior, quàm illa de natura. Quoniam
 magnitudo tincturæ creuit in substantia
 ar. viui medicinalis ex pura natura per
 artem magisterij, hæc magnitudo multiplicata
 in pluribus modis & tincturis vnita est,
 & multarum potentiarum constituta & facta,
 & hoc per potentiam commixtionis materiæ,
 quæ fit dicti caloris virtute naturalis, & sui
 motus in dicta materia metalli, quæ postea
 ponuntur & constituantur in sulfur, quod est
 ar. viui substantia, in qua sunt vnite addita
 materiam multæ tincturæ sulfuris ar. viui
 albæ, & rubæ lapidificatiua virtute sulfuris
 essentialiter infusa in materia argen. viui.

Quare

Quare fili omni Alchymistæ experto patet, quòd illa maioritas & magnitudo tincturæ est maior, quàm in omni alia tinctura lapidis per naturam creati, prout largius nominauimus in tractatu quæstionario. 22. quæstione, & in mixtione fermentorum in secunda parte.

Quæ res est materia argenti viui, & sulfuris.

C A P. L X V.

Fili tibi diximus, quòd humiditas radicalis, in qua calor naturalis hospitatur & residet multum est vnctuosa, & ideo difficulter separatur, & per cõsequens sua æqualitas & siccabilitas, quòd nisi sic esset, natura non posset suis necessitatibus providere, quæ sunt soliditas, duricies, fluxibilitas permanentes &c. Et ideo natura desiderat esse perpetuo in suis indiuidualibus sub conseruatione suæ speciei: quare natura sagax ordinauit hanc humiditatem Mercurialem vnctuosam multum subtilem, quæ tenet in se materiam terræ vnitam nutrimento caloris naturalis, & per separationem talis vnctuos-

tuositatis permanentis tibi reuelatur la-
 pidis creatio, qui de aqua post segregati-
 onem & recessum spiritus vinctuosi factus
 est. Fili humiditas vinctuosa est proximi-
 or & vicinior materia nostri argenti viui
 philosophici, & substantia suæ vinctuosi-
 tatis est propria essentialis materia sulfu-
 ris. quare vides, quòd vnum sine fixatione
 alterius fixari non potest. Cũ ita sit, quòd
 vnum non est sine alio, sicut materia nõ
 est sine aliqua forma, ideo sulfur est quali-
 complexionalis calor in substantia argen-
 ti viui, & est ibi tanquam spermatis vir-
 tus masculi, quòd est in femine femella,
 aut alterius generatiuæ virtutis, quæ est
 in feminibus. Quare intellige, quòd ma-
 teria talis sulfuris est multum lucens for-
 titer munda, & ad puritatem deducta vir-
 tute abluitionum fortium & acutissimarum
 tali modo, quòd nullam vinctuosita-
 tem cremabilem, aut ardentem habet in
 se, nec aliquam humiditatem vaporabilem,
 nec phlegmaticam. Et cùm ita sit, quòd
 ipsorum quodlibet subtiliter sit subtili-
 atum, ad formam superiorum elementorum
 deportantur, & vt apparet simul mi-
 xta per calorem & dispositionem vasis vi-
 terini præfocantem & reflectentem vapo-
 rem

rem in seipso contra hospitium suæ con-
 uersionis ligamento forti naturæ simul
 colligantur in vna sola re pura & minera-
 li.

*De cognitione caloris naturalis. Et
 de loco suæ dispositionis ad sul-
 fur procreandum.*

C A P. L X V I.

Flli humiditas argenti viui non potest
 congelari neque conuerti in sulfur,
 nisi per sui vasis virtutem, quod est de sua
 materia propinquum totum porosum &
 apertum. In ventre cuius est illa natura
 subtilis, quæ congelat argentum viuum
 in substantiam sulfuris in qua contine-
 tur pars caloris naturalis. Et ideo per suos
 poros argētum viuum habet ingressum,
 & per resolutionem dicti caloris natura-
 lis ipsum, & ipsa in purum sulfur conge-
 latur, & nisi corpus esset apertum & spon-
 giosum, alio modo argentum viuum in-
 trare non posset. Nam in natura, quæ to-
 tius artis & scientiæ magistra est & exem-
 plar nunquam reperitur, quòd posset nu-
 trire & crescere, nec augmentare rem ali-
 quam, vel multiplicare in specie & re soli-
 da

da compacta & clausa, sicut apparet in me-
 tallis in eorum specie manentibus. Et
 deo dicimus, qui vult mutare metallum
 in metallum opus est, quod ad primam su-
 am speciem propinquam generi conuer-
 tatur. Quia ipsa metalla in sua propria
 specie permanentia non possunt permutari.
 Nam si permutanda sint, necesse est
 vt bonum permutatorem & perfectio-
 rem ipsis habeant. Et si habeant permuta-
 torem habebunt pati. Sed hæc passio du-
 plex est secundum naturam conuertendi
 & conuertendi. Nam aut permutator
 erit argentum viuum simplex, tamen philo-
 sophicaliter intelligendo, aut erit sul-
 fur in medicinam delatum. Quod si est
 sulfur portatum in medicinam, corpus
 tunc habebit pati per conuersionem vni-
 us in alterum, sicut cibus in substantiam
 animalis conuertitur sub conseruatione
 suæ speciei. Si sit argentum viuum, tunc
 corpus per resolutionem suæ naturæ &
 conuersionem eius, virtute argenti vi-
 ui in substantiam sulfuris habet necessi-
 riò pati vsq; ad vltimū passum mortis sue.
 Et ratio est, quia tale sulfur in aliquo loco
 reperiri non potest, nisi in profundioribus
 sui ventris. Et cum illud sit ipsorum pu-

ra natura, per quam in sua actione tenetur necesse est, quòd per corruptionem suæ substantiæ debeamus extrahere. quoniam sine illo non possemus creare medicinam perfectam. Et ideo reliquerunt in scriptis Aristoteles & Plato, & omnes alij philosophi, quòd species metallorum permutari non possunt in formam specificam, & speciem metalli, & sub conseruatione suæ formæ metallinæ, nisi primò in suam reducantur naturam primam, scilicet in sulfur & argentum viuum, à quibus postea creatur medicina & non antè, & non procedit vltra. Et hoc intellige de perfectis corporibus, quia illa habent reuertere & conuertere imperfecta metalla ad perfectionem, sicut minor per maiorem rectificatur. Quare fili, cum tale sulfur non posset haberi & multiplicari, prout natura docet, quo usque corpora sint apta & spongiosa facta per operationem alleuiationis, certæ & verissimæ omnium elementorum, à quibus sunt composita. Ideo diligere debes corruptionem, quæ tibi aperit corpora per resolutionem, & conuersionem humidorum naturalium, quæ sunt vera elementa, per quæ

insipientes ignorant, & idiotæ causam si
 magisterium nostrum sit verum. Quo-
 niam penitus ignorant aperitionem &
 aperturam pororum & foraminum clau-
 forum & stimulationem virtutis actiue
 & multiplicatiuæ. Credunt enim impos-
 sibile quod nesciunt, sed mentiuntur,
 quoniam res non est impossibilis, cum
 sit in actu reali & per artem fiat opere cui-
 iusdam practicæ, quam si tibi abscondi-
 mus eam facere non poteris. Videre enim
 poteris opus distillationis & redistillatio-
 nis, reuersionis & reiterationis, sed nullo
 tempore scies cognoscere magisterium
 supposito, quod ante te videris opus cõ-
 pleri, nisi intelligas materiam quo habet
 transmutari. Fili non est nisi vnum opus
 quod diuersimodè operatur secundum
 intentionem transmutationis de sua pu-
 ra natura intellecta per operatorem cum
 omnib⁹ suis facturis. Item nisi habeas in-
 tellectum propriij modi operis nature, &
 ponas te ad distillandum, & credas bene
 facere cum illa, consumeres prius totum
 vitę tuę tempus, etiam si per mille annos
 haberes viuere, & semper distillares ante
 quam adduceres ad bonum quatuor ele-
 menta, nisi primo eis mutatis, & depuratis

eorum non intelligas virtutes, & postea omnia sua signa si ea bene cognoueris in suis mutationibus, quæ fieri non possunt sine proprijs instrumentis, quæ tibi ostendemus dum scias ea retinere. Iam tibi ostēdimus quatuor regimina, si habeas intellectum, quæ sunt dicta & nominata conuertentia quatuor elementorum obediendo voluntati naturæ tanquam instrumenta. quare ipsa vertere velis postquam cōpleueris, nam alia vice tibi gratis præstabo. Et vocantur in nostro magisterio, primū solutio: post depuratio: inde reductio, ante fixationem. Et per horum ignorantiam opera naturæ ignorantur. Et gustici rurales mendaces, & totus ignorās clerus, prædicta tenent & credunt, quòd nostrum dictum magisterium assimilari non possit naturæ aliquo modo. Sed nos fli ex certa scientia tanquam amici fideles naturæ, qui scimus visibili certificatione ac experimento probato, ac sine fallacia naturam propriè operari in suis proprijs locis siccis, calidis & porosis. Ideo nos in hoc casu & passu dicimus, natura nobis voluit demonstrare omne crescens, & multiplicans debet reperiri, & hospitari infra concauitatem & porositate illi-

us quòd crescit & multiplicatur. Et ideo
 Hermes philosophorum, & Alchymista-
 rum pater operibus naturæ prouidendo
 & ipsam insequendo & assimilando in
 sua multiplicatione inuestigationes illi-
 us docendo in quantum possibile est in
 veris peculiaribus, & vtilibus transmutati-
 onibus nos admonens docuit, & reperi-
 mus probato ac certo experimèto, quòd
 omne metallum solutum & dissolutum
 indiget necessario poroso hospitio, quòd
 sit de propria ipsius materia continen-
 de pura natura dicti metalli soluti & dis-
 soluti, quod est dictum argentum viu-
 In quo poroso hospitio se habet crescit &
 multiplicari òne illud, quod natura mu-
 tiplicat, prout facit omnem rem aliã, quòd
 in actione multiplicationis est. Ideo fit
 corpus porosum, vt crescendo possit dilata-
 tari & in ipso præfocari, conuolui muta-
 dari & purificari in naturam illius conuer-
 ti, quod est conuertens & multiplicans.
 Et quando corpus est spongiosum recep-
 pit illud, quod amisit magis virtute motus
 sui caloris naturalis, qui motus est in
 attractatione nutrimenti, & nutrimenti
 mouetur in partibus illius, quod nutri-
 tur prout mouetur & trahitur per aliquam
 virtutè loci. Fili causa attractationis nutri-
 menti

menti inquantū est in loco ad quē attrahitur nutrimentum est fortitudo & virtus generatiua, quā alio modo nominamus calorē naturalē & philosophicum in nostris secretis, sine quo nulla res creatur, cum sit virtus & potentia naturæ. Et ideo porofitas indiget acritate naturali, quæ est subiectū & proprium retinaculū dicti caloris, quæ quidem aeritas manifestatur in calore nigro, quando elementa bene mixta sunt & corpus est combustum & arsum. Et si elementa bene mixta non fuerint, iam non videbis nigredinem, quæ est caloris manifestatio. Ideo quia nigredo ostēdit, quòd corpus non remanet priuatū neq; pulsū à virtute actiua. Virtus autē actiua est suus calor elemētaliter & instrumētaliter. Et hic est, qui causat nigredinē quādo in suo humido operatur. Et quando operatus est in suo humido, demonstrat quòd ipsa elemēta sūt fortiter mixta quādo aqua in pfundiori corporis bene penetrauit, & resoluit & dissoluit calorē qui humido radicali est ligat⁹ in calore nigro. Ideo quando humidū radicale quod est ignis subiectū separatur à corpore in sua calcinatiōe, tūc suffocatur calor naturalis, quia suū subiectū ei deficit & corpus in calore rubeo manifestatur quod opus est

sine lucro, quoniam naturalis calor rece-
 dit, & corpus sine vita remanet. Fili humi-
 ditas quam tibi diximus est materia spiri-
 ritus, in qua naturalis retinetur calor &
 hospitatur, & in calefaciendo operatur con-
 tra humidum suum, & generat nigredin-
 em. Nam cum sit separatus à vero tempe-
 ramento necessarium est, quòd habeat ope-
 rari in quantum est ignis. Et quoniam
 non habet aliud subiectum, quod ei re-
 frenet actionem suam per qualitatem con-
 trariam, prout primò faciebant aqua &
 terra, in quibus erat ligatus, & per quem
 erat temperatus, quia ipse est calidus mul-
 tum ardet, & comburit suum proprium
 subiectum, in quo retinetur & facit rotum
 nigrum sicut carbo. Ideo fili attēde, quòd
 talis humiditas in qua hospitatur natura-
 lis calor non separetur penitus à corpore
 per ignem excessiuum extraneum, quan-
 do eris in suis naturalibus & proficuis cal-
 cinationibus. Nam postea trahere non
 posset nec conuertere lapidis nutrimentum,
 quia non esset principale agens, etiam
 multiplicatio deperiret omnino. Ideo
 quòd attractio fieri non potest ali-
 qua nisi per caliditatē & humiditatē à qui-
 bus causatus est & factus naturalis calor.

De effectu ignis, & quomodo ipsum appellamus in nostro magisterio.

C A P. L X V I I.

PROpter antè dictas rationes intelligere potes, & euidenter discernere, si talis calor causatur in omni re generatiua. Sed cùm visum sit, quòd omnis res generatiua in se habet operationes contrarias, dictus calor captus modo prædicto tanquam calor & instrumentum naturale, nō est ònino vnus in forma & in virtute, imo de pluribus formis & virtutibus secundū vim & posse, quod accipit specificè, & in speiali per determinationē subiecti in quo est. Et ideo nulla res defendit nec prohibet quin habeat operationes multas & mirabiles, & formas notabiles, quarum quælibet est ei propria & naturalis. Fili vi rationis extraximus potentiā naturæ, quæ occulta erat, & absconsa in manifestū, & rationem exquisiuimus per virtutem sensus intellectus: nam illi sunt primò cognitiui, & cognitores substantiarum & operatio-

rationum naturalium. Et hoc totum directum est & cognitum experientie instrumento, virtute cuius tibi manifestamus prout vidimus, quod quaelibet dictarum operationum diuersarum est de diuersis mensuris aut fortior, aut debilior. Sed hec diuersitas causata est per diuersitatem mixtionis elementorum. Cuius mixtionis non est tantummodo, nisi vnus actus in genere. scilicet distillare & redistillare, & dissoluere, & congelare, & per causam illius reiterationis est magisterium nostrum per ignorantes mundi reputatum ludus puerorum aut mulierum, vel vnum monstrum capite & cauda carens, sed qui parum sentit, parum scit, & tantum sciunt ipsi. Dicimus vltimus supponendo, quod dicta mixtura sit terminata, vel non quanto calidior erit calore naturali, tanto erit calefactiua & deficcatiua humoris Mercurij, & magis effectus suos imprimet in dicto Mercurio, quousque sit ipsemet in suum simile conuersus ratione virtutis vincens virtutem humoris, qui dicitur Mercurius, licet quandoque calor naturalis intantum, quantum est paucus & infixus in materia grossa, hoc non possit facere, nisi informetur seu adiuuetur per calorem extrinsecum sapienter

pienter administratum per naturalem operatorem, sicut in creatione sulfuris est visum sua multiplicatione. Et hoc est, quòd opera naturæ in contrarietate fiunt respectu virtutum effectualium, quæ sunt in elementis, & secundum materiam aut naturam illius capiunt dictæ virtutes determinationem. Nam virtus agens quando est in humiditate exhalatiua & volatiua cito penetrat omnem humiditatem condensatam sine adiutorio extrinseci caloris. Et quoniam humiditas in qua erat dicta exhalatiua virtus separatur & dimittit suam virtutem in corpore densato, quando postea est vacuum virtute sine aliqua impressione remanet. Ideo tibi dicimus, quòd humiditas cito recuperatur, & deinde statim deperit. Sed in sicco est causa contraria, & hoc per contrarietatem humidum & sicci. Nam si humidum est alicuius operationis, sicci operatio est contraria. Contrarietas est, quia impressionem grauius accipit & grauius eam dimittit. Item humidum hoc agit sine accidentali igne, & siccum non. Et ideo, quoniam siccum igne indiget ad impressionem complendum, illud siccum quantum possumus subtiliamus, & in humido miscemus quousque
sit

sit medium temperatum, & mediocriter
 subtiliatum, vt cum adiutorio modici ca-
 loris faciat penitus in suo corpore nobilitate
 impressionem. Sufficit tibi tamen ad hoc
 agendum calor ignis communis excitantis,
 & calor communis naturæ operantis
 de quo tantum diximus, quod nos intel-
 ligere potes. Opus est tibi fili, quod dictus
 calorem plantes & ponas in terram subti-
 lissimam, vt grossum terrestre non eius
 impressionem impedire possit. Et huius
 rei sume exemplum in subtilitate hu-
 mido. Fili dictus calor est tanquam prin-
 cipale effectiuum totius illius quod peris,
 quoniam id quod non est nisi potentia
 defert in actum manifestum cum experi-
 entia manifesta ratione adhærentiæ colli-
 gata à calore & instinctu naturæ. Qui qui-
 dem ignis intantum, quod ignis est nul-
 lo tempore facere potest. citius enim ma-
 teria per eum incineraretur, quia non o-
 peraretur sicut instrumentum organica-
 le, sicut facit calor innatus in composito
 & influxus in eo à sole & stellis, & non ab
 igne communi, sicut multi credunt per
 eorum ignorantiam magnam: nam quan-
 do dicimus, quod lapis per ignem genera-
 tus est, non vident aliū ignem, nec alium i-
 gnem

gnem corparaliter credunt nisi communem ignem, nec aliud sulfur, nec aliud argentum viuum, nisi sit vulgare. Ideo manent decepti per eorum cæcas æstimationes inferentes, quòd causa sumus suæ deceptionis, & quòd dedimus intelligere rem vnam pro alia. Sed non est verum salua eorum pace sicut probabimus per illa, quæ philosophi posuerunt in scriptis. Plures enim facti sunt filij Hermetis, & nos similiter sicut in pluribus verbis & locis nostrorum voluminum, & specialiter in arte cõpendiosa magisterij nostri ad illuminandum euentiam & certificationem omnium filiorum doctrinæ declaratum est, scilicet, quòd solem appellamus ignem & vicarium suum vocauimus calorem naturalem. quia defert fortitudines solis cū adiutorio caloris communis, sicut patet per eius effectum. Nam illud, quod agit calor solis in mineris metallorum in mille annis, ipse calor naturalis facit in vna hora supra terram. Item nos, & multi alij vocamus eum filium solis. Nam primò per solis influentiam fuit generatus per naturam sine adiutorio scientiæ, vel artis. Et ideo Aristoteles vocauit solem patrem & terram matrem omnium vegetabiliũ, qui

quia sol impregnat terrā calore viuificati-
 uo. Et postea in naturalē cōuertit calorē,
 qui multiplicatur adiutorio caloris ignis
 in nōstro magisterio. Vnde pōst per ipsos
 philosophos clamatus fuit filius ignis, ut
 suprā dictū est & ostēsum. Idcirco iā mani-
 festatur, quod philosophi dederunt eū in
 magna claritate. vel si occultauerūt eū in
 magna obscuritate. Sed tibi qui nihil vidisti,
 neq; perscrutasti in philosophia, quomo-
 do potes cogitare, quòd melius tibi dare
 possum? Vide & cōsidera, aut tibi potest
 sufficere hoc, quod modo volum⁹ dare si-
 ne aliquo rignate, hoc est ignis naturalis,
 qui generatur per solē & multiplicatur eū
 adiutorio ignis cōmunis ac dispositione
 philosophi. Nā si aliquis trium igniū deti-
 ceret in arte, totū nihil valeret. Ideo appa-
 ret, quòd filius est solis, quādo per eū na-
 turaliter est genitus. Et fit post hęc filius
 ignis, quoniā per illū creuit & multipli-
 catus extitit in virtute ignis innati. Et ter-
 tiū filius est philosophi, quoniā per eū fit
 rectus & gubernatus vsq; ad suæ perfecti-
 onis finē. Et sic ostēsum est, quòd tres pa-
 tres habet. Primus est causa suæ generatio-
 nis. Secūd⁹ est causa suæ multiplicationis.
 Et tertius est causa suæ perfectionis. Ideo
 fili dicim⁹, quòd capias terrā nostrā im-
 pre-

pregnatã à sole & nutrias bene puerũ per
 nutrimentũ subtile. Nã ille debet stare in
 loco solis, habẽs & portã fortitudines pa-
 tris sui in se ipso, & pater cõcessit filio suũ
 posse. Ille est aurũ nostrũ influxũ, siue sol
 noster, cũ est nostra anima, & nõ in alio.
 Postea est æs nostrũ, in quo dictus est sol,
 & est terra leprosa & nigra, in qua aurum
 vulgare corrũpitur. Honora ergo naturã
 illius, & habeas eius virtutem in notitia,
 quia lapis est honoratus, repertus in ho-
 spitijs desertis, & est intus inclusus velut
 magnũ secretũ & thesaurus incãtatus. Itẽ
 fili materia nostre medicinæ debet esse be-
 ne quatuor rebus munita ex quatuor ele-
 mentis. Prima est proportionalis mixtio
 quatuor elemẽtorũ, tali modo, quòd opus
 est tibi, quòd ignis naturalis adiuuetur
 per calorem digerentẽ, & aqua per fluxũ
 sicci, quod versum est in humidũ, & aer
 ad finẽ quod dictũ humidũ possit inspira-
 ri in terra, & terra propter cõsistentiã suã
 substantiæ & retentionẽ figuræ virtutis cõ-
 lestis, quæ forma erat & est in calore & in
 spiritu. Et in hoc opus est, quòd proporti-
 onabiliter misceatur secundũ mensuram,
 quæ dicta est geometrica mensura & non
 postea æqualiter in quantitate, sed in
 quanto requirit ad virtutem & speciẽ, vel
 sulphu-

sulfuris vel medicinæ, & hæc mixtio est prima & principalior res necessaria, quam omnis materia generationis requirit. Secunda est, quòd materia habeat potentiam bene lapidificatiuam, vel vegetatiuam antequam clamari possit munita à vapore sulfuris, & non sicut anima vegetabilis est in plantis, sed sicut in fine capituli de virtute formatiua dictum est, & tertia & quarta sunt, prout dicemus plane in capitulo sequenti de fortitudinibus & virtutibus.

Quomodo Artista se debet habituari pro imbibitionibus mensurandis, habendo respectum ad fortitudinem ignis, qui dictus est nature instrumentum.

CAP. LXVIII.

TAmen fili damus tibi pro memoria & præmeditatione, quod in imbibitionibus habeas te temperatè secundè quantitatem virtutis ignis nature, quia tunc oportet, quòd virtus ignis militet contra aquam, sicut victor vi sua & fortitudine

tudine vincit parem suum in bello. Ideo
necesse est, quod virtus aquæ non sepa-
ret calorem naturalem, quia pro modico
resolueretur & dissolueretur ipsius vege-
tabilis virtus, & conuerteretur in natrã
aquæ, sed in maiori calore. Et huius rei
dat exemplum natura, quòd fortior de-
biliorem vincit propter minorem succur-
sum. quare considera, ne ille minor suc-
cessus superet, postquam vis cum sensu a-
gere. Nam opus est, quòd sicut aqua vin-
cit sulfur, & vertit eum per dissolutionem
ad naturam suam, tali modo non est opus,
quòd sulfur habeat potestatem vincendi
argentum viuum. Nam primò vicit eum,
& ipsum vertit per congelationẽ ad pro-
prietatem suæ nobilis naturæ, & profe-
quendi eam, & terminandi ad propriam
naturam argenti fini, clari & preciosi. Et
hæc conuersio fit per reuersionem diffe-
rentiæ, quæ mouetur à concordantia, si-
cut ostendit ratio naturalis, & experientia
nobis certificauit confortando virtutem
lapidis ei condonando tantum succur-
sum, & quousque habeat potentiam con-
uertendi argētum viuum nostrum, quod
quidem primò ad sui similitudinem suis
virtutibus eum conuertit. Fili quoniam

omnium corporum mensura & temperamentum fuit per suorum confortationem membrorum. Ideo districtè scire oportet non tantum qualis res sit, sed quot modis, & quibus modis potest & debet operari. Et per illud posse visibiliter ostensus est ignorantibus effectus, per quem habet notitiam potentiæ, quoniam in rebus generalibus sapiens & ignorans participant in notitia. Et hoc ad cognoscendum rem quæ coram eis manifestè ostensa est. Et de hoc manifesto æque bene notitiam habebit fatuus, sicut sapiens. quia unus & alter habebunt notitiam, quod materia est talis, vel talis. Sed quando virtus illius confortata est, & quomodo citius potest facere & demonstrare suam operationem scit unus & non alter. Nunquid scis fili, quod una res est ante omnes alias res & generalis, quæ omnem materiam, & omne corpus, & omne membrum in virtute sua non debilitat, neq; confortat, nisi amore operis, quod dicta virtus debet facere insequi & attingere, & si postea cōsecuta fuerit, vel nō, illud opus statim cognoscetur per ignorantē sicut per sapientem, si erit perfecta, vel imperfecta? Sed propter hoc nō habebit ignorans iam scientiā maiore aut

aut notitiam de dispositione materie, nisi in quanto ille, qui viderit hominem & dicat, hic homo infirmitatem patitur, vel habet malam dispositionem in corpore, & hæc est generalis causa dicendi ignorati pro ut & sapienti, & ita bene cognoscendi per unum sicut per aliū. Sed iam propter hoc ignorans non cognoscet proprietatem dispositionis virtuosæ, per quam corpus vel materia attingat, vel non attingat suas operationes bonas aut malas, & nisi illam cognoscat, nunquam habebit notitiam debilitandi eam, vel confortandi. Idcirco tibi dicimus, quod totum hoc non potest consummari, nisi per discretionem rationis naturalis informatæ per instrumentum, quod mouetur ab intellectu respectu euidentiū experimetorum non sophisticorum, propter quæ omnis ignorans est quasi exul & banitus à nostro magisterio per tales ignorantes sophisticos & mendacijs plenos. Testificat hoc philosophus filijs veritatis per euidens exemplum, quod medicus bestialis est & nihil scit, qui tantummodo dicit, hoc corpus patitur debilitatem virtutis, non melius indicat de dispositione corporis, quam vnus rusticus ruralis, qui nec magis, nec minus dicit: imo illud dictum dicetur & multi-

plicabitur in ore rustici. Quare manifestè patet, quòd nisi ratione euidenti ac discreta dispositio virtutis proprietariæ non est cognita per consideratam artis nunquam sciet credere illam virtutem, quæ crenatum facta est per viam confortationis & debilitationis. Nam confortatio vnus non potest fieri sine debilitatione alterius, sicut manifestè patuit omni tempore, & apparebit in dispositione lapidis nostri.

Quomodo debilitatio vnus est confortatio alterius. Et quomodo per confortationem virtutis mineralis generatur lapis noster.

CAP. LXIX.

Fili omnis debilitatio corporis dissolutio est, & omnis dissolutio ipsius est eius labilitas temperamentum. Et omne temperamentum est restauratio rei deperditæ, & ideo conuenit cum lapis noster habeat debilitari per dissolutionem, diuisionem & corruptionem, quòd virtus quæ in qua indiuidua naturæ fugiunt in omni-

omnibus suis speciebus & virtutibus elementalibus habeat se confortare ad faciendum coniunctionem & vnionem rerū alterarum in noua generatione mixtarū, vt per succursum huius confortationis virtus aquarum cōfortatarum possit melius & acceptabilius appropriari cōtra debilitatis aduentum, & bona exuberatione obtinere potestatem vincendi virtutes lapidis nostri debilitati ad conuertendum in se, & suam qualitatem ac naturam. Et per hanc conuersionem sic factam per debilitationem vnus, & confortationem alterius est lapis noster comparatus homini submerso in imo aquæ golfo magno. per hunc modum oppositum patentiatione nobis ostendit sapiens natura, quòd virtus lapidis debilitata potest confortari per debilitatem virtutis aquæ confortatæ igne in modum, quòd habebit potestatem conuertendi aquam ad suam naturam, scilicet, quòd illud, quod erat de natura humida in naturam siccam reuertetur per modum temperamenti, & quòd illud, quod erat de natura frigida conuertetur in calidam. Sed antè opus est, quòd natura sicca conuertatur in humidum: nam in omni transmutatione e-

lementorum est talis tolerantia, & passio
 præcedit transmutationem substantiæ,
 scilicet antequam substantia possit trans-
 mutari perfectè, quod virtus elementati
 transmutatis obtineat in suo posse partes
 elemèti transmutandi, & quòd fixetur in il-
 lo ante transmutationem substantiæ, & se
 miscendo tali modo, quòd illud elemen-
 tum habeat materiam in aliquo alio ele-
 mento. Et ideo est assignata ratio, qualis
 differentia sit inter elementum, & alterius
 elementi virtutem, scilicet, si in tres do-
 ctrinas notatas & notandas nostri magi-
 sterij, quæ dicunt opus & quietem nostri
 lapidis dulciter & magno ingenio habet
 ascendere de terra in cœlum. Et alibi o-
 pus est, quòd de cœlo in terram descen-
 dat, & ibi recipiat ventum quietis, qui la-
 pidem fixat portatum in ventre venti ve-
 lantis. Qualitercunque sit fili, sic intel-
 ligas, quia noster lapis per passionem
 & tolerantiam suæ naturæ habet opus
 transire per qualitates omnium aliorum
 elementorum antequam sit perfecta me-
 dicina. Et ideo si siccum petrosum ver-
 sum est in frigidum petrosum, ibi habet
 pati. Et si frigidum lapidosum quod est
 passum vertatur in humidum, ibi etiam
 habet

habet pati, quousque sit perfectè humidum. Et si humidum petrosum vertatur in calidum, ignis noster accésus est inextinguibiliter, neque vnquam deficiet, & medicina nostra ad complementum perfectum est deducta. quia nobilis natura relinendo & rotando per omnia sua elementa transiuit vbi calores & caliditates sustinuit, quare tam nobilis est.

Quod conuersio lapidis in argentum viuum, non est nisi conuersio elementorum vnius solius nature.

CAP. LXX.

IDeo fili tibi sit declarata doctrina philosophi dicentis, quòd conuersio lapidis in argentum viuum non est, nisi mutatio naturarum. Non intelligas tamen, quòd substantia lapidis nostri sit plures vel diuersæ naturæ, cum non sit nisi vna tantum substantia conuersa de toto in totum. Et antequã aliquid faciamus nos expectamus, quousque acceperit appetitum

titum se transmutandi in aliud elementū,
 seu qualitatem alterius. Et ideo tunc por-
 tamus eum in elementariam diuisionem
 in quatuor partes secundum instinctum,
 & statum suæ puræ naturæ, quæ vult sepa-
 rari omnibus viribus suis à corruptione,
 vel à re quæ in eo est corrupta, in qua
 multum patitur, in tantum, quòd ad mor-
 tem venit, & quælibet ipsius pars ad pro-
 prium elementum suum. Quia nulla pars
 naturæ potest esse sine elemento proprio
 de qualitate, cuius induta est, quousque
 veniat ad expoliationem eius virtute alte-
 rius quam qualitatem appetit natura, nec
 tota natura in solo elemento frigiditatis
 ab extra quousque per elementum sit
 terminata ignis, quia tunc est de natura
 magis calida. Fili attende, quādo dicimus
 elementatum, hoc est elementum, quod
 per naturam suam, quæ est vna pars no-
 stræ totius naturæ lapidosæ, in qua est v-
 num elementum elementale. Et elemen-
 tale dicimus ad differentiam, quia vnum
 totum elementum elementale tardat cor-
 ruptionem fiendam, & tardat genera-
 tionem in seipso. Et ideo simplicia elemē-
 ta parum operantur & proficiunt in hac
 arte. quia in ipsis non sunt essentiæ primæ
 elemen-

elementorum, in quibus sunt virtutes, quæ mundificant, generant, & corrumpunt. Et ideo scias, quòd elementa simplicia sunt extra corruptionem & generationem, & causa est, quia non sunt obedientia nobili naturæ, quæ omnia facit nasci. Et ideo nos & omnes philosophi prædecessores dicimus, quòd magisterium nostrum potest fieri naturaliter, nisi de quatuor elementis, quæ dicimus composita coniunctim, & diuisim. Et in illis natura, quæ est homogenea metallorum, quiescit integraliter & deportatur.

*Quomodo lapis noster mutat se
in omnibus qualitatibus
elementarijs.*

C A P. L X X I.

HÆC est lapidis nostri natura, quæ potest mutari in omnes qualitates elementales, in quas bonus considerator artis vult mutare. Et ista elementa dicta sunt qualitates compositæ, quæ habent posse conuertendi naturam hanc de qualitate in qualitatem, primò in siccum, secundò in humidum, tertio in frigidum, S v quartò

quartò in calidum, secundum quod pars
 naturæ per diuisionem, vel tota per con-
 iunctionem ad complexionem sui elemē-
 ti fuerit confortata vel debilitata. Fili la-
 pis noster nunquam fieri potest, nisi de
 pura natura, prout quilibet sapiens Arti-
 sta scire duobus modis potest, scilicet, sci-
 entia speculatiua cum intellectu modera-
 ta, & experientia visibili perfectæ lucidita-
 tis & claritatis magnæ. Et de hac sola natu-
 ra facta est tantummodo nostra medici-
 na, & sine ista non, prout declarare pro-
 ponimus in secunda parte huius libri.
 Cui nihil miscere velis, si videre ipsius po-
 tentiam intendas, nisi tantummodo res,
 quæ sunt de sua propria natura, à quibus
 habet confortari atque nutriri, quousq;
 fortitudo suæ naturæ, quæ debilitata fuit
 ab illis rebus possit cresci per nutrimentū
 perfectum contra bellum ignis. Fili quor-
 niam hæc materia est de substantia subtri-
 pli, & statim intrans ac penetrans elemen-
 torum qualitates, & in qualitatem illius
 elementi, quam reperit abundantio-
 rem in illa conuertitur: ideo quando lapis no-
 ster rotatur, & ruminauit omnia elementa
 secundum velle naturæ, & intrauit purus,
 & mundus in regione ignis sui, tunc ignis
 philo-

philosophiæ perpetuò accensus est, quã-
 diu elementa durare poterunt in mundo
 & mundus deficiat. quia lapis noster est
 sicut materia elementorum, in qua formã
 suam ponunt, & in qua retinentur, prout
 natura in omni generatione demonstrat.
 Et quia lapis noster est subtilis substantiæ
 in ea descendunt purorum elementorũ
 qualitates, & condensantur, & capiuntur,
 sicut in lardone rato. Nam elementa sunt
 quæ dant tot virtutes eidem substantiæ,
 quot penetrare, intoxicare, ac impotiona-
 re potest, & mirabiles operationes facere
 per potentiam, quam accepit & acquisi-
 vit in bello magno altarum & bassarum
 virtutum, & potentiarum. Et ideo ipsa
 vincit omne superius & inferius cum for-
 titudine sua magna, & est in natura secre-
 tissima res & multum mirabilis, quam sim-
 plices tenent & reputant ad miraculum,
 vel incantationem, aut artem magicam,
 cum ipsorum memoria non possit eas ha-
 bilitare ad intelligendum magisterium
 nostrum, quod p̄r naturam & in natura
 & de natura fit.

Quod

*Quòd tota substantia nostri
lapidis est essentialis.*

CAP. LXXII.

OVos pueri doctrinæ intelligatis, quòd si hæc natura nõ esset de subtili substantia tota, omnis essentialis essentialitas elementorũ purorum nõ posset imponi, nec posset supra substantiam dominari. Et si elementa alia, quodlibet secundum suam naturam non dominarentur basis elementis in qualitate, substantia non posset intrare neque penetrare, nec ingressionem habere. Et nisi habeat ingressionem, non posset colorare, neque per consequens dominari, & dare alias differentias speciales secundum complementum actionis nostri intellectus, quod medicina nostra habere debet secundum proprietatem suam igneam, per quam oportet quòd ignis dominetur, & hospitetur in ista suprà dicta substantia. Item, etsi hæc natura de subtili substantia non esset, non posset habere fusionem vniformem, neque dulcificationem continuam, nec vna pars bene consequeretur aliam, & per hanc proprietatem opus est, quòd

quòd aer in dicta substantia dominetur, hoc est, quòd lapis noster de natura aerea sit generatus. Nam alio modo proprietas aeris in eo dominari non posset, nisi de vera eius substantia generaretur. Pari modo per oppositum est de duobus alijs elementis: sed pro causa antè dicta ipsorum substantia in aeris substantiam còuersa est. Quare tibi sit reuelatum, quòd substantia aeris exiuit à substantia aquæ, sicut aquæ substantia exiuit à substantia terræ. Quare patet, quòd à terra exiuit tota lapidis nostri substantia mirabilis. quoniam si natura ipsius non esset in aliquo esse substantiali, iam siccitas neq; frigiditas, quæ debent esse in temperamento ignis & aeris in dicta natura nõ possent ligari, prout opus est ad perfectam fixationem. Ideo necesse est tibi terram habere subtilem, & non illam, quam cum pedibus calcas, sed illam, quæ volat supra caput tuum, quã accipe & amplectere, & charam tene, propter ipsius proprietatem. quia sine ipsa nullum fixum temperamentum fieri potest. De istius temperamenti natura philosophus loquendo dicit, quòd non est calida, nec frigida, nec humida, neque sicca, & tamè vtrumque est. Dicimus, quòd non plus tenet

RAYMUNDI LULLI
tenet de vna quantitate quàm de alia, nisi
quantum opus est eius temperamentum
suæ proprietatis, quæ per concordanti-
am facta est de differentia speciali nostror-
um elementorum. Et qui ad tale venit
temperamentum dignus erit poni ad me-
sam duodecim parium.

*Quòd medicina debet esse de
subtili substantia.*

C A P. L X X I I I.

IDeo vos intellectu filij potestis cogno-
scere, quòd medicina nostra debet esse
de pura & subtili substantia. quia sic no-
bis dimisit philosophus in scriptis per do-
ctrinam probatam in veritate claræ experi-
entiæ dicens: Quare tibi dicimus, quòd
opus est, quòd de fortiori & subtiliori
substantia, & fusionis liquabilioris medi-
cina nostra sit, quàm sint corpora metallo-
rum & fixioris retentionis, quàm argen-
tum viuum in sua natura. Ideo tibi dicit
philosophus Hermes, quòd se pares subti-
le à spisso, & purum ab impuro ad haben-
dum dictam substantiam, & simplicum à
grosso, vt de leuiori & meliori puro no-
stra possit fieri medicina ad finem perfe-
ctionis, sed in in faciendo ipsam separati-
onē non est parua sciētia. Sed multi sunt,
quibus

quibus propter intellectus cecitatem hæc
separatio est abscondita. Et quando ipsi
non intelligunt illud, etiã non intelligunt
rem, in qua in præsumptione inflati sunt,
quòd æstimant intellectum habere aper-
tum, & habent ipsum totum inferatum
& clausum, sicut ista ars potest eis manife-
stare in clara experientia, quæ est in veri-
tate. Ideo ista scientia tibi sit speculum ve-
ri intellectus, si viam rectã habere cupis
in alijs scientijs. quia ista tibi monstrat ra-
tione tangẽtem veritatem per claram ex-
perientiam, quia illa non suffert aliquam
probationem, nec rationes, nec argumen-
ta logicalia, quæ sunt longinqua & remo-
ta de claro intellectu. Et plures alij sunt,
qui nõ possunt intelligere, nisi quantum
possunt corporaliter videre. s. res quotidi-
anas & mūdanas, & in illis per nimia vi-
sitationem intellectus ipsorũ est iunctum
& ibi arrestatum. Et ideo, cùm illud est op-
positum, & contrariũ sine aliquo medio
ad nostrũ rectũ & verum intellectũ, & illa
de causa ipsi, plecti & multũ remoti sunt
de nostro naturali magisterio, sicut popu-
lus expulsus & condemnatus de nostro
supremo secreto. Tibi autem fili, qui
nos intelligis, es de electis in arte nostra
diuisi-

diuifimus testamentum noſtrum, in quo theſaurum perpetuum inuenies, ſi in mirribus tuis peruenire poſſit, & à te obtineri. Audi quid dicimus, quoniam non breſca, nec zuccara, nec baſamum aromatiſcum, quod tantum te faciet delectari, ſicut faciet noſtrum conſectum, ſi ſemel tantum guſtaueris vnum paruum ſaporè iuro tibi, quòd de illo habebis maiorem famem comedendi, quàm prius.

De recapitulatione, quomodo de vna ſola natura fit omne id, quod quaeritur.

CAP. LXXIIII.

Recapitulando dicimus fili, quòd res iſta cùm ſit vnus ſolius natura, & de iſta tantum modo facta eſt, quam omnes non habentes, vel potentes, aut dadores, & etiam habentes, & diuitias cõſiderantes, & poſtulantes deſiderant & petunt. Quapropter iſta natura per concordiam amorofam, & abſque violentia aut fortificatione combuſtibili, & ſine trituratione manuũ, aut de mollitione per calorem ſui ipſius abſque ſenſibilitate ſua proprietatis naturæ mutatur de vna quaeritate

litate in alteram. Nam ea existente in sua
 prima natura vel qualitate non valet tan-
 tum de fumo, sed quando transiit per
 rotam circuli, tunc est incomparabilis &
 perdurabilis thesaurus. Fili adhuc tibi di-
 cimus, quòd antequam hoc natura possit
 pertransire per rotam circulearem elemen-
 torum, necesse est, quòd diuidatur in qua-
 tuor partes, vt pertransire possit per qua-
 tuor qualitates elementarias, scilicet, de
 sicco in frigidum, & de grosso in simplū,
 de frigido in humidum, & de ponderoso
 in leue, & de humido in calidum, & de a-
 spero, leue, aut suaue, aut dulce, & molle
 & placidum per dulcificationem amari.
 Sed hæc diuisio non potest fieri per mu-
 tationem naturæ sine perditione propri-
 etatis, nisi natura, quæ est in massa dura &
 sicca cum omnibus suis partibus reuer-
 tatur ad similitudinem ipsius primæ na-
 turæ, in qua mundus erat primò consti-
 tutus diuina potentia in modum formæ
 confusæ, in qua erant omnia media con-
 fusa, sine quibus natura complere non
 poterat operationes suas, quando spiritus
 sanctus diuinus portabatur super aquas,
 quæ occupabant partes omnium aliorū
 elementorum, sicut Deus & Dominus
 T noster

noster creator supremus naturæ ordina-
 uerat in eodem momento sine temporis
 occupatione, antequam placeret facere
 mirabilem ipsorum separationem sine
 diuisionem. Hanc operationem fecit re-
 demptor noster ostendendo primæ na-
 turæ, qualiter operari debebat per nobi-
 lem intelligentiam. Et hoc non intelligi-
 tur, nisi de tota natura, quæ primò fuit
 creata ex nihilo, & post in tres partes diui-
 sa cum certa mensurâ. Et de prima parte
 ori creauit angelos & cœlum imperiale
 per hanc luciditatem & puritatem parti-
 cipant animæ puræ angelis in natura, quæ
 participatione facta est inter eos vnio ve-
 ra in glorificatione magna, & de secunda
 parte naturæ minus pura fecit Deus fir-
 mamentum, sicut supra declarauimus in
 capit. formæ maioris: solem etiam stellas
 & lunam, & dedit cuique suam virtutem,
 quæ in natura rebus inferioribus parti-
 cipant. Et de tertia parte minus pura fecit
 Deus hunc mundum, & composuit quæ
 in eo sunt, prout scriptum in hoc præsen-
 ti testamento in modo tibi dicto. Sic fecit
 Deus Dominus noster naturâ diuersam
 vt res ex qualibet fieret secundum eius
 voluntatem proprium verbum, & edictum

ad suam certitudinem propriam: nam de puriori fecit rem meliorem, de impuriori verò minorem. Et sicut scriptum est in ratione naturæ, quanto res est melior, tanto ab altiori natura procedit. Quare patet, quòd natura inferior minus in puritate perfecta indiget alta in omnibus operibus suis, antequam ad suæ perfectionem operationis perueniat. Si ergo natura superior dat sibi de puritate sua tanto plus, quanto melius inferior natura appropinquat ei ac suæ claritati, luciditati, puritati, ac lumini ipsius per attractionem superioris naturæ, quæ facta est propter coniunctionem, ac sortem, & vniformem nexum coniunctionis ante ipsorum diuisionem, & hoc propter associamentum reorum quintarum, & quintæ essentiæ libro declaratarum sub consideratione tibi fili tradita per agiographum spiritum. Quapropter apparet, quòd primò erat totum vna natura.

*Quomodo debet intelligi magisteriũ
respectu constitutionis mundi, scilicet
istius magni mundi facti
per Deum.*

NVnc loquemur de tertia parte, hoc est de natura bassa. Ista est natura, quæ facit diuersitates tantas in hoc mundo. Et de ista dixi superius, quòd tu debes strictè intelligere, aliter poteris in errore cadere. Et ideo nolo magis tibi dicere, nisi tantum quod tibi possit sufficere ad intelligendum secretum, quod datum est nobis. Vnde fili intellige huius magni constitutionem mundi, quem Deus omnipotens post naturæ creationem fecit in forma confusa, scilicet, quòd omnia elementa erant mixta tali modo, quòd ignis nec terra, nec aer apparebant, nisi in forma confusa aquæ, quæ vsque ad circulum attingebat lunarem, sic quòd ignis calorem, nec aer humiditatem habebat, nec terra siccitatem, imo totum in frigiditatem versum erat propter suarum confusionem naturarum. Quoniam de quanto natura aquæ magis erat frigida, de tanto natura in calidam magis stringebat, scilicet ignis, ad profundum aliorum elementorum, & per consequens naturam aeris magis puram, cum aer sit cibus & materia ignis, cum mirabilis ipsorum per potentiam

tiam diuinam facta fuit diuifio, & quodlibet eorum fuit associatum & hospitatum in suo loco secundum debitum naturæ, fuit postea repertum, quod in terra remansit de igne & alijs elementis, in quibus est res quæ rebus coniunctis participat. Ac si vitrum plenum aqua clarescit & lucet in medio aeris supra rotundum, & percutit incassum per substantiam & saporem aquæ, & aqua plena de substantia quinta ascendendo in natura sua alta approximatur, cum hoc facere sit debitum naturæ. Hoc sit tibi per figuram reuelatum, quia debes scire, quod natura non operatur, nisi per suum velle, eò quod respicit voluntatem magistri sui Dei Domini nostri, vt sibi satisfacere possit, quia eam creauit, & per illam voluntatem Deus fecit & facit per naturam omnia, quæ videmus, & non per miraculum, sicut tempore diluuij, quando per amicabilem concordantiam Deus supremus subtraxit stellarum virtutem, quæ trahebāt aquas à maribus, quæ in alto pendent supra regionē aeris, & postea ceciderunt inferius in pluuijs, aut grandinibus cooperiendo totam terram, quia deuiatæ fuerunt à parte illius climatis in aliud, vsquequo ad ipsarum

locum reuerſæ ſunt ad complendum di-
 uinum velle. Fili ſi Deus vellet, quòd duo
 montes vnus ab oriente, & alius ab occi-
 dente in vno congregarentur in medio
 terræ, & eſſent vnus mons ſtatim fieret
 & non per miraculum, ſed per aperta & ha-
 bilia inſtrumenta virtuofa, quæ Deus po-
 ſuit in natura per ſapientiam totius ipſo-
 rum concordia, per quam ſuas faciunt
 ctiones. Et ſic totum opus naturæ non eſt
 occultum Deo, ſed mundanis homini-
 bus. Ideo fili, ſi aliquid facere vis omni-
 pore fac per naturam, & inde ſcias concor-
 dantiam naturæ, quia ſine ipſa villo tempe-
 re nihil facere poteris. Ideo quia nulla
 res mundi, quæ facièdo eſt, eſt extra ter-
 minos, nec itinera naturæ, quin per illam
 & de illa, & in illa ſit facièda.

*Quomodo terra plena eſt intelliger-
 tiæ, & quomodo operatur. Et de
 creatione Adam & Eue. Et
 quomodo magiſterium no-
 ſtrum aſſimilatur operi
 creationis hominis.*

QVoniã fili potes intelligere, quòd tota terra plena est intelligentia ad operationem naturæ inclinata, quæ intelligentia mouetur à natura superiore. Ita quòd natura intellectiua inferior in quantum assimilatur naturæ superiori. Nam per intelligentiam adiuuatur à suo simili per conuersionem & potentiã attractiuam. Deinde post illam mirabilitatem naturalem, creauit Deus Adam de limositate elementorum, scilicet de limositate terre, aquæ, aeris, & ignis, & viuificauit eum à sole, sanguine, & spiritu, & de luce, & claritate & lumine mundi. Et ex omnibus resultauit in eo mixtionem rei quintæ in suo composito, sed magis specialiter fuit creatus de terrestri elemento, prout ex ipsius de luto patet. Et sic ex illa limositate Deus omnium creator constituit, & fecit naturam homogeneam, à qua fuit Adam formatus, à quo successiuè transcreauit Euam. Quo factò præcepit naturæ, quòd haberet multiplicare, & multiplicauit ipsorum species doctrinam capiendò à massa confusa mundi, & per intelligentiã nobile, quæ primò cõfusa erat, & postea diuisa. Hęc enim est generalis

regula operandi, quam Deus & Dominus
 noster dedit naturæ, & nobis monstravit
 per figuram. Et qui habet aures audiendi
 habebit totum in suo intellectu. quia hæc
 insequendo doctrinam naturæ omnia
 sua facit opera. Quare patet, quòd qui
 ignorat hanc diuinam doctrinam extra na-
 turæ opera est. Noster lapis assimilatur in
 operatione operationibus naturæ ani-
 malis & naturæ vegetabilis, & naturæ mi-
 neralis & melius. quoniam assimilatur &
 assimilari debet creationi hominis, qui
 de limositate terræ factus erat. Ideo filii
 vis operationem nostram per naturam fa-
 cere, insequere operationem doctrinæ na-
 turæ. Nam ei non est datum, quòd per illam
 doctrinam possit operari, nisi per illam
 quam habet à Deo magistro suo præ-
 ceptam & doctam per intelligentiam per-
 fectam, per quam suæ mouentur operati-
 ones, nec festines. Et ex hoc fit speculum
 tuum natura, quæ breui tempore res suas
 non format, sed tempore certo assimilan-
 dum magisterium operatio eidem con-
 stituta.

*Quomodo operator debet res suas ordi-
 dinare ad assimilandum magisterium*

*um operationi creationis vniuersalis
in creando massam confusam
quæ continet omnia quatuor
elementa.*

C A P. L X X V I I.

Post hæc fili tempus est, quòd ponas in ordine naturæ istud, quo indiges pro recta notitia, scilicet pro reductione, quæ per retrogradationem facta est illius in forma confusa respectu massæ huius mundi, quousque versa sit in qualitatem frigiditatis magnæ, in qua primò fuit. Et quando sic erit versa notare potes & cognoscere, quòd non est nisi vnum cõpositum per artē respectu naturæ confectū, vt si absque artis adiutorio factum esset per naturam ad consequendum sui intellectus finem, qui est creare perfectum metallum, vel medicinam perfectam respectu naturæ, quæ per artem adiuuatur, & in hoc composito continentur quatuor elementa naturæ mineralis, simplicia & composita, per quæ resultant quatuor qualitates elementarię. Et per hanc primam cõuersionem lapis noster in naturam fri-

gidio rem vertitur. Et ideo oportet, quòd aqua ibidem dominetur, & in se continet alia elementa, ex quibus natura per diuisionem se habet postea verti de qualitate in qualitatem. Et hæc est res nostra, quæ in se continet omnia quibus indiget nostro magisterio. Et ideo dat intelligere ratio scripta philosophicè per Hermetem, quòd sicut omnes res factæ fuerunt ex vna sola re per potentiam supremam sementificè, & exiuerunt à massa confusa globosa, voluntate diuina miraculosè sic lapis noster natus est & exiuit ab vna compacta massa confusa, in qua omnia sua quatuor elementa sunt contenta per naturam creatam, de qua per voluntatem Dei & operationem naturæ noster lapis postea nascitur.

*Quomodo philosophi appellauerunt
massam confusam, & de diuisione
ipsius, & de natura elementorum suorum.*

CAP. LXXVIII.

PRO hac massa confusa nominanda fili similitudinariè philosophi eam nomi-

nominauerūt totum mundū. Nam in ipsa sunt quatuor elementa confusa, quæ separari possunt, & diuidi quodlibet ad partem suam, impregnata ex natura quinta, & per quam separantur & sunt separata. Ergo fili, elementa ab illa massa separata per industriam sapienter, quæ à nobili mouetur intelligentia, & reperies naturam quæ in ipsis est in quatuor partes diuisam, & quælibet pars illius naturæ ornata erit & induta qualitate sui elementi. Quia pars quæ remanserit pro terra, erit in siccitate complexionata. Et illa, quæ pro aqua remanserit magis pura & magis subtilis est conuersa in qualitatem frigidam. Et illa, quæ pro aere remanserit, reperiatur in qualitate humida conuicinante qualitate ignis. Vide ergo fili naturam, quæ erat in toto composito integraliter, primò frigida, & postea reuerfa est in principalibus qualitatibus elementarijs scilicet in siccitate, frigiditate, & humiditate, & calore per diuisionem elementorum. Et sicut quodlibet elementum habet participationem cum sibi propinquiore, sic quælibet pars huius lapidis vel naturæ habet maiorem affinitatem sibi propinquiori, quàm habeat illi, quæ sibi est

est remotior. Et hoc est propter posse elementorum ac eorum qualitatum, in quibus vaporabiliter diffusa est dicta natura quinta quam tantum diligimus. Filii istas qualitates elementales dictæ sunt appropriatæ elemētis propter grossitiam & simplicitatem dictarum partium, in quibus iacet natura pura per magnam corruptionem, à qua corruptione si scias eam amouere, habes nostrum magisterium certificatum per certam præparationem. Nam lapis noster nunquam inuenitur, nisi in ventre corruptionum, & de hinc eum extrahimus, substantia vnde mouetur corruptio est multum pinguis lutosa & fortiter vnctuosa æreæ, in ventre cuius est ignis quem petimus, & in ipsa eum accendimus. Et ideo tibi reuelauit Morienus sagax Romanus per bonitatem subtilitatis, cui non fuit alter similis in securitate per bonitatem præparationis metuēs Deum, fidelis, benignus dando totum suum consilium dicens, quòd scientiæ hominum manifestè coniunguntur, mansio cuius manifestatur in carne, & sanguine, & in profundiori ventris. Et alibi tibi reuelauit, quòd secretū nostri lapidis est in coxis & femoribus calidis, hoc est in profundiori

ori elementorum compositorum, ex quibus elementa sunt per ea, quæ superius dicta sunt. Ideoq; supra dictum est & adiungendum propinquiora propinquo-ribus, & affines suorum affinium. Nã scis, quòd natura sicca vel pars illius, quæ est sui elementi terrestris, non habet potestatem vertèdi se in naturam humidam, nec seligandi parti humidæ, quæ est de natura aeris propter duas causas contrarias. Vna est, quòd terra & aer sunt contrarij, & in qualitatibus discrepantes. Quoniam terra per naturam, quam habet est sicca & frigida, & aer per partem naturæ quam tenet est humidus & calidus. Et ideo natura sicca in humidam, & frigida in calidam conuerti non possent, nisi primò quælibet ipsarum per sua transeant media, quæ sunt germana extremitatum. Quoniam scriptum est pro reformâda natura, quòd contraria existentia quælibet ipsorum in sua natura non bene possunt simul ligari, nisi primò mutantur de sua cõtraria qualitate in mediam, quæ participat veris extremitatibus per affinitatem naturæ. Et ideo natura terræ non potest conuerti in naturam aeris, nisi primò vertatur in naturam aquæ: nec natura ignis potest conuerti

uertit in naturam aquæ, nisi primò uertatur in naturam aeris. Quoniam nullus transitus potest fieri vnus extremi ad alterum, nisi prius transeat per media germana. Nam quando volumus facere transitum de prima extremitate ad tertiam, oportet transire per gradus medios. Quare filia aqua & aer sunt germana media elementalium scilicet rotundæ, per quæ natura ab extremis elementalibus habet transire antequam operationes suas cõplere possit ueniendi ad perfectionem. Nam aqua est frigida & humida, & per frigiditatem participat cum aere, & per suum humorem rarificat terram eam alleuiando. Et per frigiditatem suam aerem condensat eum constringendo. Ita, quòd quando aqua conuertit terram ad naturam suam, postea potest eam in aerem conuertere per concordantiam humiditatis, quam terra ab aqua suscepit, & frigiditatis, quam aer recepit ab aqua quæ eum constringit, & sic per consequens est aer medium ignis & aquæ, cum aer sit humidus & participat aquæ, & cum calidus participat igni, & per suum humorem condensat ignem & uertit eum in naturam aeris per inspissationem, & per suum calorem attenuat & interificat

neriscat aquam & vertit eam in aerem per leuigationem. Et ideo quando aqua in naturam aeris est conuersa, aer eam conuertit in naturam ignis. Vel quando ignis conuersus est in naturam humidam aeream, humiditas & frigiditas eum conuertit in naturam aquæ secundum quod iacet in intentione nature, vel boni & perfecti artificis. Nam sicut aqua est materia, & terræ, ita aer est materia ignis & aquæ. Et vnum est materia alterius.

*Quomodo elementa subtiliantur, & ingrossantur per rotam circula-
rem, quæ per philosophos huius
artis dicta est Cathena
aurea.*

C A P. L X X I X.

IDeo fili tibi dicimus si velis nos intel-
ligere, quando terra per suum contra-
rium erit subtiliata vertitur in natu-
ram aquæ propter qualitatem, scilicet, fri-
gidityatem, quæ participat inter ficci-
tatem & humorem. Et quando aqua
illa plus subtiliatur per ignem in na-
turam aeris vertitur. Et quando ille aer
plus

plus subtiliatur, vertitur in naturam ignis,
 & per consequens per retrogradationem
 est, quod quando natura ignis ingrossa-
 tur conuertitur in naturam aeris humidi
 & tunc ignis tantum de calore suo per-
 dit, quantum humiditas potest sibi con-
 trariari per hebetationem suam ingrossationis.
 Et quanto hec natura humida melius
 condensatur per inspissationem, tanto
 melius in aquae naturam conuertetur,
 quae per suam condensationem mortifi-
 cauit maiorem partem caloris. Et per-
 dit magnam partem humoris per induc-
 tionis approximationem naturae aeris ad
 qualitates terrestres, & quando haec aqua
 magis inspissatur, tunc vertitur in terrae na-
 turam, & propter sui frigiditatem amittit
 partem sui humoris gyran- do se & portan-
 do in siccitatem. Quare si vis ignem no-
 strum accendere, administra ei cibum le-
 uem & tenerum: quia eius hebetatio & mor-
 tificatio non venit nisi per cruditatem & mor-
 grossitiam materiae, sicut patet in decla-
 ratione praedicta. Quando igitur volēs de
 terra ignem facere, subtilia terram quanti-
 poteris, & quando velis de igne terram fa-
 cere, condensa fortiter ignem. Dicimus
 quod aer & aqua causa sunt ingrossatio-
 nis.

nis ignis, & melius aer quàm aqua, & melius aqua quàm aer. Et minus terra, quàm aqua, & aqua minus quàm aer. Sed terra omnibus suis viribus inspissat aquam eam vertendo ad suam naturam terræ & aquam, se condensando & conuertendo ad naturam terræ inspissat aerem, & vertit eam ad suam propriam naturam aquæ. Et aer se ad naturam aquæ conuertendo per inspissationem condensat ignem, & facit eum conuerti in aerem per suæ subtilitatis ingrossationem. Similiter ignis omnibus suis viribus nititur aerem vertere ad suam ignis naturam per subtiliationem suæ puræ substantiæ. & iste aer conuersus ad naturam ignis subtiliat aquam. Et indeo vertit ad naturam suam aeris per rarefactionem alleuitationis. Et hæc aqua versa in naturam aeris rarificat terram, & facit eam verti in naturam suam aquæ per subtiliationem suæ grossæ substantiæ. Et per hunc vltimum ordinem relucet secretum compositionis aquæ nostræ filiis intelligentibus, cum viuaciter appareret, quòd natura sicca non potest in humidam conuerti, quousque in naturam frigidam conuertatur. Fili manifestè tibi portam naturæ aperimus ad intrandum

omnia opera sua si intelligas. quia superiora elementa causa sunt subtilitatis inferiorum. Et subtiliatio causa est viuificationis & animationis. Elementa verò inferiora sunt causa ingrossationis aliorum elementorum. Et hoc ratione attractionis proximioris consonantia, quæ iacet in suis naturis, vt nuper extitit declaratum per terram & per ignem, & ingrossatio causa est mortificationis, & hebetationis caloris animalis. Et nos bono iuramus animo, quòd subtiliatio non fit sine ingrossatione, nec ingrossatio sine subtiliatione, nec dissolutio terræ sine congelatione aquæ, nec aquæ congelatio sine dissolutione terræ. Fili in spiritu dissoluitur corpus congelatum, & per corpus constringitur spiritus congelatus, quia congelando spiritum, dissoluimus corpus, & corpus dissoluendo, congelamus spiritum. Fili vide & aspice multiplicationem veræ transmutationem faciendum. quia de vno pugillo terræ, & nouem aeris facimus decem aquæ. Et ideo de vno pugillo huius aeris, & nouem ignis facimus decem aeris, per scalam viuificationis ascendendo ad subtiliationem naturæ grossæ in naturam

naturam simplam. in superiore similiter
 devno pugillo ignis, & novem aquæ fi-
 unt decem aeris mortui, qui est aqua vi-
 ua. Et devno pugillo istius aeris mortui,
 & de novem pugillis terræ fiunt decem
 aquæ gloriosæ. Intellige fili verba, quoni-
 am hæc est doctrina, per quam omnis mē-
 sura & omne temperamentum fiunt. Et
 est necessarium, quòd in nostro magiste-
 rio fiant, sine quibus fieri non posset.
 Hæc est cathena deaurata & rota circula-
 ris totius mundi, per quam natura sagax
 omnia sua regit instrumenta rotando &
 circulando trāseundo in circuitu, quam
 supremus creator conseruare in suis di-
 uinis mirabilibus & infinitis potentijs
 voluit & vult.

*Quomodo Artista debet scire corde
 tenus rotam circularem, &
 naturam conuersionis ele-
 mentorum respectu
 primæ & secundæ
 qualitatis.*

CAP. LXXIX.

Opus est tibi fili hanc rotam corde
 tenus scire perfectè, si ad nostrum
 magisterium velis peruenire. Quia tibi di-
 ximus, quòd elementa per naturam iam
 dictam vadunt rotando per ipsius circui-
 tum successiuè, quousque compleuerit
 eorum circuitum, & circulum, qui est per-
 fectio operationis eorum, & per scienti-
 am suæ circularitatis apparet clarè istud,
 quod superius diximus per primam rati-
 onè. Alia ratio, quare natura sicca, quæ est
 in terra, in naturã aeris cõuerti nõ potest,
 nisi per suum mediũ, est diuersitas gros-
 sitiei & subtilitatis, vel grauitatis & leuita-
 tis, per contrarietatem partium natura-
 rum aut materiæ illius, sicut de superius dictis
 qualitatibus iam complexionatis. Quia
 omnes aliæ res, quæ considerari possunt
 in istas pro maiori reducuntur, videlicet,
 fluxibilitates, & soliditates reducuntur
 ad humiditatem & siccitatem, & leuitas &
 grauitas reducuntur ad subtilitatem &
 grossitiem. Et notetur hic primus gradus.
 Ideo te intelligere oportet, quòd pars na-
 turæ, quæ est in terra, grossa est, & grauis,
 frigida & sicca. Et ideo frigiditas, grossi-
 ties,

ties, & grauitas cum siccitate causantur à natura, quæ est in terra nobiliter causata sunt, & natura, quæ est in aqua, est mediocriter grossa & grauius mediocriterque subtilis & leuis, humida & frigida, per huc secundum gradum, & ideo causantur ab eis grauitas cum frigore, & leuitas cum humiditate. Et natura, quæ est in aere, subtilis est & leuis, calida & humida. Et ideo causantur ab illa leuitas cum humiditate, & suauitas per caliditate. Et notetur hic tertius gradus. Et natura, quæ est in igne, multum subtilis est & leuis, & multum ac fortiter calida, & sicca, & ideo causantur ab illa leuitas cum siccitate & caliditas acuta. Per hanc doctrinam fili debes intelligere, quod in nostro magisterio naturali, non debent elementa definiri secundum quod sunt principium motus de loco in locum, sed secundum quod sunt initium alterationis. Hancmet viam in sequuti sunt, & sequuntur medici. Et ideo dicunt, quod terra est elementum, per quod omne corpus ad corpus deferatur sanabile, & per quod corpus sanabile frigiditati & siccitati in substantia participat, de sua ratione multum grossa, & aqua participat cum frigiditate & humiditate

tate in substantia mediocriter subtili. Et aer participat humiditati & caliditati mediocriter subtilibus ratione suæ naturæ. Sed ignis participat calori & ficcitati in substantia multum subtili, & fortiter ætætiua, ratione suæ simplicis naturæ. Fili hoc vltimum capitulum aperit tibi potestatem, & postea firmat. quia tibi supra diximus, quòd de vno pugillo ignis & noue aquæ fiunt decem aeris mortui, quæ est aqua viua.

De causa & ratione, qua elementa non possunt conuerti, & etiam causa per quam bene possunt conuerti.

CAP. LXXXI.

PER hanc descriptionem elucidata est ratio secunda, quare natura sicca non potest in humidam sine medio suo conuerti. Et per illud medium transeundo patenter extitit declaratum descriptione prædicta, quòd elementa sunt cause suæ mutationis & alterationis, prout hoc probari potest experientia visibili & manifesta in nostro magisterio naturali, absque alia logicali probatione. Fili accipe de nostro aere, & de terra modicum, & per

& perfora latus eius acuta lancea tota calida, & videbis à ventre suo exire tantum de cholera nigra cremata & cōbusta, quod habebit potentiam intoxicandi & impositionandi totum mūdum. Retine igitur illam, ne à te recedat, quia tibi bona erit cōtra inimicos tuos. Postea perfora aliud latus eius cum punctura magni serpentis, tantummodo quousq; totum phlegma exiuerit, nec amplius habeat infra suum ventrem. Deinde crema & combure, quousq; sit prope mortē, & quòd anima exiuerit, & corpus sit in puluere reductum indutum de nigris oculis. Scias, quòd natura illius est remissa grossa & grauis, frigida & sicca, per pprietatē, quæ est in eius elemēto terrestri, aeri cōtrario, in tota sui natura & proprietate. Quare si ipsum in naturam aeris vis conuertere, adde ei de capite rubeo nouam partem. Et natura huius rubei capitis est vna substantia multum subtilis & leuissima, & in complexione multum calida, & sicca & acuta. Post hæc adde illis duas partes de pedib⁹ albis. Natura illorū pedum alborū est vna substantia grossa mediocriter, & in qualitate mediocriter frigida. Et propter hæc pprietatem eidē participāt oculi nigri & vltra

in substantia mediocriter subtili per suam
 qualitatem humidam & calidam. Et per
 hanc proprietatem participat substantia
 aeris. Et ideo sit tibi reuelata definitio a-
 quæ & aeris in suis dispositionibus, tan-
 quam amica contrarietatum, quæ sunt in
 composito isto, scilicet ignis & aquæ, ter-
 ræ, & aeris, nascitur vnum medium purum
 ad vniõnem mixtionum qualitatum alte-
 ratarum ipsorum in forma terræ conge-
 latæ albæ multum subtilis, & transparen-
 tis secundum perspicuitatem aquæ aeris,
 iam congelatæ per vaporem materiæ di-
 ctæ terrestri, iam confortatæ per calorem
 acutum.

*De symbolo, retinaculo ele-
 mentorum.*

C A P. LXXXII.

Flli in hac mutatione, grossities, & gra-
 uitas substantiæ terrestri nature in-
 ferioris habet potestatem retinendi a-
 quam, per totam suam naturam, sapore
 homogeneitatis frigidæ, quæ est qualitas
 grauis participas illis duobus elementis,
 quæ sunt de natura sua: sed sis securus
 quod hoc totum dominatur in retenti-
 one

one attractationis aeris, quæ facta est per confortationem caloris acuti, sapore humoris, qui est materia ignis, & totius naturæ. Ergo fili pone de calore alto in natura inferiori, ad confortandû suam siccitatē, & mortificandum suam frigiditatem, per temperamentum cognitum ratione naturæ. Nam scias, quòd maxima frigiditas est mortificationis ignis causa, & durificationis, & grossioris naturæ attractatiuæ causata à calore & humore. Fili calor naturæ debet per humiditatem radicalem temperari, vt vapor calidus per nimiam suam actionem non cremet, aut ardeat materiam nostri chari infantis, quæ temperantia facta est tantummodo per additamentum naturæ sui humoris, quousq; veniat ad gradum illius acuitatis temperatæ, per quam possit penetrare inuisibiliter omnes partes naturæ humidæ, & ponere formam suam, ac eam figurare in materia aeris. Debes videre fili, quomodo hoc temperamētum debet fieri, qualiter, & in quo loco debeat creari. Et causa rei tibi dicimus, posse naturæ reuelando, quòd per subtractionem humidi radicalis fit intantum, quòd calor naturæ excitatus & expeditus per stimulationem no-

bis monstrat dictam actionem. Ideo tibi
 opus est, ne illud trāseas, ne compositum
 se exaltatum reperiatur, vel separatum à tota
 sua natura. Quia postea videre non posses
 ita promptè, nec propriè naturam deper-
 ditam in corpore infigere sine parte ipsi-
 us. Et si hæc pars esset omnino remota à
 corpore prædicto, & postea velles in suo
 initium ponere per viam corrigendi de-
 fectum, esset tibi multum graue, propter
 causam tardationis, & sicut prædiximus,
 natura ipsius non esset ita bene radicali-
 ter, & per suas proprietates infixæ in suo
 corpore per hæc artem, nisi fieret hoc in-
 genio forti atque subtili huius magiste-
 rij, quod est multum graue fieri, tanquam
 per aerem. Si natura, quæ multum omni-
 bus suis adhæret intelligentijs, ad com-
 plendum & finiendum completè suas o-
 perationes non ministraret, quia per ar-
 tem à Deo non est intellectus, quòd pri-
 mæ virtutes in corruptionibus suis pri-
 mis occultæ, & in corruptione suorum
 obiectorum debilitentur. Ideo fili opus
 est tibi, quòd auises te in prima corrupti-
 one, & intelligas bene istius præsentis vl-
 timæ conclusionis ordinationem.

*De qualitatibus accidentalibus. Et
de vnione nature.*

C A P. LXXXIII.

Post hæc opus est tibi, vt scias acuitatem prædicti vaporis calidi ab ipso met igne creari, qui recedit ab illa natura, qui quidem ignis est quarta pars totius naturæ in quatuor partes diuisæ, & ideo humorem penetrando per suam acuitatem ignis digerit, & adiuuat grossam naturam cum natura simplici per continuationem, ac copulationem minerarum suarum, & minerarum partium insimul coniunctarum vniformiter admodum naturæ homogeneæ, sic quòd natura sicca, & grossa per suum confortamentum retinet naturam humidam, & subtilem, per ingrossationem naturæ simplæ per coagulationem. Et natura simpla per conuersionem rarificat grossam per subtilem vnionem. Sic apparet manifestè, quòd in quanto natura grossa de simpla retinebit per attractionem naturæ calidæ & humidæ, intanto est propinquior subtilitati aeræ, quàm esset in sua natura, & habet maiorem perfectionem, in quanto etiam natura simpla erit magis adiur.

adiuncta, vel addita cum natura grossa per condensationem, intanto erit grauitati & ponderositati propinquior, & minoris perfectionis. Et sic fili potes intelligere multiplicationem, vel diminutionem operatiuarum virtutum. Nam philosophus in libro Meteorum ait, quod natura terrestris in loco generationis metallorum continet in se virtutes cœlestes per quas conuertitur sua indiuidualitas in formam, naturam, & speciem metallorum coadiuuante virtute naturæ terrestris. Alio modo, si virtus naturæ terrestris superet in potentia virtutem naturæ cœlestis, quæ erat in specificatione metalli magna siccitas, & magna frigiditas naturæ grossæ condensaret humidum, quod formam debet recipere metalli in naturâ & conformitatem terræ, & non in forma metalli propter defectum virtutum cœlestium, quæ non sunt in dicta natura. Quare filij veritatis intelligere possunt, quod forma metalli venit, & est à virtute cœlesti, influxa in materiæ ipsorum profundiori, ideo dictum est per rationem Meteoricam, quod anima est in semine naturæ, sicut magister in suo artificio. Filialis virtus cœlestis est in proprio loco generati-

generationis metallorum, & ideo dicta est
 forma metalli. Facias ergo tunc fili, quòd
 in loco generationis aut conuersionis ta-
 lis, sit potentia cœlestis, quæ possit trans-
 formare humidum indiuidui sub conser-
 uatione actionis, appetentis hanc ex na-
 tura terrestri, in formam & speciem trans-
 parentem & finissimam, per congelatio-
 nem terrestriis sicci, hæc erit res magnæ
 virtutis. Quia terræ virtus, per temperatū
 frigus, & per siccum complexionatum,
 operata est congelando, inspissando, &
 retinendo. Et virtus cœlestis formatiua
 influxa in virtute terræ, format speciem
 in calore cœlesti, quando materia conge-
 latur, sic quòd congelando trāsformatur
 species, & informando illam congelatur
 materia. Quapropter fili scriptura præci-
 pit, quòd habes argentum viuum tot vi-
 cibus abluere, quousque vertatur in colo-
 rem clarum cœlestem. & hæc est terra, in
 qua animas nostras seminamus, & in illa
 est congelatio nostra & non in alio loco,
 & per hanc retinentur simplices spiritus
 quinti fugitiui, qui habent formare, &
 debent formare terram claram in virtute
 & forma elixiris, per specialem differenti-
 am, quæ mouetur à nobili concordantia
 quinta-

quintarum rerum, sicut clarè notabimus
in secunda parte huius libri dicta practi-
ca nostra.

*Quomodo tota intentio operatoris de-
bet esse in præparando mate-
riam lapidis, & in suo
temperamento.*

C A P. LXXXIIII.

Propterea potest tuus sentire intelle-
ctus rationabili cõsideratione, quod
quanto magis materia erit debitè præpa-
rata & subtiliata, tanto virtutes cœlestis
naturæ superioris obtinebit, & in se rete-
nebit, & quanto minus, minus. Fili vides
ergo & auises, quomodo aqua mutatur
in aerem, & aer in ignem, si vis habere præ-
parationem naturæ. Si velis de materia
terræ ignem facere, opus est tibi à princi-
pio, vt eam bene subtilies, & quod in na-
turam aquæ & aeris transmutetur, & quan-
do in contrarium voles operari, in re-
ne naturæ elementa in contrarium mu-
tabis. Veruntamen facias factum tuum ex
re simpliciore, quoniam in illa appropri-
tur virtus cœlestis tanquam forma re-
simplici-

simplicioris, & hoc est secundum actionē
 materiæ & cursum naturæ. Et tenē super
 hoc dictum philosophi vij. Methaphysi-
 cæ, Quòd secundum proprietatem mate-
 riæ ei erit appropriata certa forma, & pro-
 pria secundum suam actionem. quare si
 materia est simplex, appropriabit sibi for-
 mam nobilissimam & multum puram,
 causam suam simplicitatis & similitudinis,
 quæ nascitur à proprietate naturæ superi-
 oris simplicis. Ideo quando voles contē-
 perare lapidis substantiam, pone ipsam in
 loco generationis, vel conuersionis ad
 qualitates, de quibus vis per notitiam cer-
 tam, quòd lapis tuus mutetur, videlicet,
 in humido calore. quia hæc est qualitas,
 per quam causatur dulcedo in lapide a-
 maro, per conseruationem humidi lapi-
 dis in suo igne, quousque possit æternum
 ignem pati.

*De demonstratione præparationis la-
 pidis per differentiam exem-
 plificatiuam in operatione
 naturæ in suis mineris.*

C A P. L X X X V.

Tali

TAli fili modo natura vtitur temperamento in mineris per successivam operationem, quanuis accidenti fortuito multum erret. Nam si materia sulfuris & argenti viui depurata, & ducta ad splenditatem, reperit locum suę retentionis & congelationis siccum terrestrem fuscum & immundum, vel frigidum sine temperantia aliqua, generatio istius convertetur in complexionem intemperatam, fuscam, terrestrem, crudam, ponticam, & amarā, & accipiet formam specificam secundum speciem ad quam virtus crudæ terrestris & cōplexio loci mouet materiam sulfuris & argenti viui, ad formam secundum suum actum, sicut manifestè in omnibus generibus visum est de extremitatibus & medijs alijs metallicis. Quia illorum materia non est aliud simpliciter, nisi sulfur & argentum viuum mixta simul vaporabiliter, & specificata in terrestrem speciem atramentosam, & vaporem grossum terrestrem, qui nascitur à loco transmutabili generationis. Fili reuerte igitur materiam grossam in simplicem, quousque induerit virtutem cœlestem, quę habet claritatem in lapide nostro formare, propter

pter hoc, quia potes istud bene facere in
 elementalī reuolutione, si intelligas ele-
 mentorum conuertibilitatem. Fili va-
 por grossus atramentosus, à quo creatū
 est atramētum, est multum acutus & pon-
 ticus, & ideo partes penetrat sulfuris &
 argenti viui depuratorum, & penetrando
 infixat & infigit illam materiam depura-
 tam, congelando in speciem illius vapo-
 ris atramentosi & lutosi terrestris, qui mi-
 xtus est ipsis. Quare patet id quod dixi-
 mus, quæ est maior porta, scilicet, quòd
 virtutes terrestres non obtineant super-
 cælestes, sed econuerso, & habebis rem pe-
 titam. Per hanc mixtionem apparet, quòd
 fit medium inter lapidem & metallum,
 cum dicta mixtio facta sit in materia la-
 pidis, & in materia metallorum, & corpo-
 rum liquabilem. quia medium est omne
 illud, quod aliquo modo cū lapide parit-
 cipat ab vno latere, & in aliquo modo cū
 metallo in alio latere, & vltra adhuc magis
 proprietas lapidis est, non posse fundi. Et
 proprietas metalli, quam ex eius materia
 tenet, est posse fundi per calidum & siccū.
 Ergo per hæc notare potes, quòd lapides
 sunt in genere terræ siccæ, & metalla sunt
 in genere aquæ humidæ. Medium ergo

vocatur omne illud, quod cum duabus
 extremitatibus participat illorum. Sed
 aliqua illorum sunt, quæ magis participant
 cum siccitate, & illa continent calidum &
 siccum, constat calido & sicco, vt Marce-
 sita Antimonium &c. Sed aliqua illorum
 mediorum sunt, quæ melius participant
 gradui humoris, & de illis distillatur aqua
 per calorem & siccitatem, vt sal gemma.
 Per hoc fili relucere potest doctrina ante
 oculos tuos declarata per hoc, quod est de
 proprietate metalli, est humidum aquaticum,
 & argenti viui separatum per artem magi-
 sterij tibi reuelati. Habe igitur fili notitiam
 naturæ mediorum, quia de ipsis totam sci-
 entiam nostram trahimus, & potestatem
 ponendi ar. vi. in opere, & trahimus ar. vi.
 à suis cauernis vitreis, & cū illis portatur
 lapis ad suam primam naturam, qui est si-
 premum medium purgatum ab originali
 macula.

*De extremitatibus nostri lapidis, &
 quæ sunt, & vnde extrahuntur.*

C A P. LXXXVI.

POSTEA cognoscere potes, quod ar. vi.
 uum nostrum est prima extremitas
 lapidis

lapidis nostri, & in primo gradu & in secundo est elixir completum, & modo tali per artificium nostrum subtiliter inuentum, & ingenio naturali trahimus extremitates ex predictis medijs, quæ participant cum lapide nostro, sicut natura sapiens dedit nobis scire: nam aperte nobis ostendit medium qualiter transmutat materiam mediorum, de argento viuo, scilicet naturam mediorum de argento viuo ad metallum perfectum, hoc est fili medium commune ad trahendum & ponendum summum medium de potentia in actum per modum supremum. Tamen fili debes intelligere in tua operatione metalla loco mediorum, quæ sunt extremitates naturæ. Nam quanto media sunt nobilioris nature, tanto extremitates sunt nobiliores & digniores in potentia. Et ideo de ipsis medijs extremitates separamus. scilicet viuum ar. argenterum viuorum, & elixir perfectum, quod est medicina medicinarum. Quoniam in omnibus medijs aliquo modo secundum formas confusas sunt extremitates. Alio modo nisi ibi essent, non possemus in actum ponere, quod est in potentia naturæ, & sic inseparabiles essent propter impotentiam ibidem existentem.

Item natura nobis manifestat secundum quod experiētia certificat, quòd natura illorum comminuit argētum viuum, & illud mortificat constringendo & congelando, & post ipsius congelationem commiscibile est corpori, & tunc operatur, & non antè, omnem colorem dando, quo indigēmus, & virtute suæ siccæ naturæ terrestris retentum est, & fugere non potest à corporibus quibus miscetur. Apparet igitur, & est sine dubio, quòd vapor mediorum est causa constrictionis ar. vi. & in natura, & in nostro magisterio, quòd esse non posset, nisi conuenientiam vnus, & disconuenientiam alterius haberet contra se per differentiam concordantiæ, prout apparet in sui caloris cōseruatione per conuenientiam cōseruatiuam. Ideo vocata est hæc substantia leoviridis, & serpens viridis leporarius, & argentum viuum, & pastura basilisci philosophici. Sed nos illum vaporem, propter potentiam præsentem, appellamus magis propriè humorem menstrualem, qui quidem humor ab argento viuo deriuatus est, quanuis alteratus sit per corruptionē, & fragilitatem terrestrem, quæ sibi aduenit, & hoc argentum viuum cum corpore coniun-

coniunctum, sunt duo spermata, à quibus nasci facimus dictam aquam viuam, quæ est argentum viuum nostrum, & aqua vitæ, quæ corpora mortua resuscitat.

*Quomodo menstruale est causa mortis argenti
viii.*

C A P. LXXXVII.

Per istum humorem mēstrualem declaramus quem nos dicimus, quòd argen. viuum est causa mortis suæ, quia ipsemet seipsum interficit, & postea occidit patrem & matrem suos, & extrahit animas à corporibus, & epotat omnes ipsorum humiditates, facitque ipsos nigrescere sicut carbonem. Deinde eos resuscitat tali ac ita magno splendore, quòd per illam resuscitationem pater & mater sui cū ipso viuent, nec vnquam morientur. Et pro certo, in præsentia & voluntate certorum sociorum argentum viuum congelauimus per suum menstruale, & aliàs vni de socijs nostris, in cuius eramus societate expressè, quasi ad duas Lencas prope Neapolim, in quo loco in præsentia

Phyci regis & vnus fratris de sancto Io.
 de Rhodis, & Bernardi de la. Bret, & alio-
 rum congelari fecimus argentum viuum
 per suam menstrualementem naturam. Et quan-
 uis hoc vidissent, & manifestè palpasset,
 tamen non potuerunt scire quid esset, ni-
 si simpliciter solummodo rustico more,
 regia maiestate salua. Et si realiter ac phi-
 losophicè cognoscere potuissent per spec-
 culationem intellectiuae virtutis dictum
 menstruale ac suas virtutes, artem ac sci-
 entiam absque dubio habuissent, prout
 dicti focij, qui per nos multum benein-
 tellexerunt manifestè & habuerunt. Et
 tunc argentum viuum vulgare dimissi-
 sent ad creandum lapidem, & ad exuber-
 randum suam humiditatem, & ideo nos
 cogitatio, quòd ignorantiam habeamus
 ignorare. Et tibi fili non celauimus, neque
 celare volumus, cui, & quando diximus,
 quòd rem vilem accipias, ac eam facias
 suos amplexare parentes, quousque pe-
 nitus crepentur, & sint velut mortui, &
 recipe ab ipsorum ventre argentum vi-
 uum, à quo lapidem formes, & postea
 medicinam, quæ non omnibus est con-
 ferenda, & sic vertetur de pauco in bo-
 num, & de bono in melius. Benedicetur
 Deus

Deus supremus conditor & redemptor
 noster, qui de tam vili re preciosam ita
 creavit, quæ teneat in se proprietatem &
 virtutem, ac virtutum ac proprietatum
 possessionem, quæ in alia non est.

*Quod argentum viuum philoso-
 phorum, non est argentum vi-
 uum commune, & quare
 sic raro inuenitur lapis
 super terram.*

C A P. LXX XVIII.

Post hæc intelligere potes, quòd ar-
 gentum viuum nostrum non est vul-
 gare. Imo argentum viuum] nostrum
 est aqua alterius naturæ, quod reperiri
 non potest supra terram, cum in actione
 venire non possit per naturam absque
 adiutorio ingenij & humanarum manu-
 um operationibus respectu naturæ. Et i-
 deo, cum natura sola non possit eum tra-
 here in actum à rebus, in quibus erat in
 potentia, nisi per tenebrosam resolu-
 tionem, & ideo est nobis opus si veli-
 mus nostram creare medicinam, quòd

de illis, in quibus potentialiter erat, nos trahamus de potentia in actionem respectu naturæ per industriam rationabilem boni magistri ac operatoris, per viam generationis factæ per præmeditatam corruptionem, quam nobis philosophia concessit, & scire dedit. quare ad nos illius generationis spectat, virtutem ac potentiam naturæ sequendo, quam virtutem philosophiæ nostræ germanæ ad naturalem reprimimus, & non rustica virtute, quæ contra naturam est. Et hac ratione illud argentum vivum nostrum est, & non rusticorum, qui impotentes sunt ad metallificandum naturam mineralem. Postquam ergo supra terram generari non potest per solem artificem naturæ, nostri artificij adiutorio magistrali, per nos philosophicè reposito, sine aliqua ruralitate vulgari, ideo in sua generatione opus est, quod nos subtiliter introducamus actionem naturæ metallinæ in materiam, in qua habet generari, ad quam rem peragendam omnis vulgaris rusticus absurdus est penitus & cæcus. quia ei defecerunt rationes nostræ philosophicæ, quæ regunt intellectum ad directionem absq; deviatione per A. B. C. D. punctualem magisterij nostri. Quare

Quare patet, quòd argentum viuum nostrum non est de vulgaribus, quoniã natura nõ potest eum creare supra terram, neque rusticus similiter: imo nostrum est, & penitus nostræ philosophiæ, sicut filius est patris qui ipsum genuit. Ideo scias fili, quòd causa quare lapis noster supra terram ita modicè reperitur, est: quia non est potestate naturæ per superiorem concessa, quòd illum possit generare sine ingenio & operatione manuum humanarum. Et quia homines ignorant naturam, & naturalem illius commixtionem & operationem, ideo rarus est & paucus in actione manifesta. quia succurrere non possunt naturæ, ratione suæ ignorantia, quousq; per philosophiam transferint vniuersalẽ, & desideratam, quæ reuelat eis res, quæ eis erant absconditæ & celatæ, atque ignotæ.

Quomodo magisterium istud fit per naturam, & per operationẽ artis & scientiæ, & non miraculo, & de ipsius demonstratione.

Non credas tamen fili, quòd hoc per aliquod miraculum fiat, nec te confusa, sicut aliqui fatui credunt: imò fit secundum cursum naturæ per artem notam, de qua certam habemus operationem, quæ nobis attulit desiderium nostrum per præparationem. quia mundat & purificat naturam vilem & immundam, & ponit & conuertit in naturam nobilem, & siccum in humidum, calidumque in frigidum, si hæc mutatio non esset terrestris, natura dominaretur superiori naturæ, & conuerteret naturam indiuidualem homogeneam ad suam naturam grossam & terrestrem, & quòd hoc sit verum, apparet per experientiam in contradicibilem. Nam quando argentum vitium ponitur in vapore sicco atramentali, sicut est aqua acuta, statim dissoluitur per incisionem & penetrationem, quæ mouetur ab acuitate forti patenter, & in dissoluendo conuertit se in naturam atramenti terrestris, non capiendo formam metallicam, nec formam claram, nec cœlestinã, sicut apparet post euaporationem dictæ aquæ, & suam congelationem in forma lapillorum croceorum, quæ

quæ croceitas à terreatate pontica & sulfurea procedit, quæ ultra mensuram erat in dicta aqua mixta per parua frustra cum vniuersalitate & simplicitate homogenea, quæ simplicitas erat capta & ligata per dictam terreatatem, mutatione lucis & claritatis atque luciditatis in obscuritatem. Consimiliter per operationem mediam cum contraria forma vertitur argentum in viuum mixtum cum atramentis per abluionem aquæ & ignis, quæ totum suum vaporem grossum deuorat & consumit, imo quòd mixtio illius fiat cum argento viuo, quæ per simplicem contrarietatem naturæ grossæ vertitur in simplicitatem, mediante acuitate moderato congelatur, & miscetur cum illis, quæ magis participant sua natura in luciditate chrySTALLINA, sicut apparet post sublimationem suam. Et inde mouetur causa, per quam percipimus temperantiã ignis in sublimatione ar. vi. quousq; acuitas quæ nimio igne grossam terreatatẽ portat, quæ dat infectionem ar. vi. sit penitus euacuata, vel euaporata, Ideo quia ista per expressionem sicci ignis, portat naturam suam in ventre suo, sicut apparet in aquarum fortium confectiõnibus,

nibus, de qua natura nō indigemus: quia
 nostri magisterij corruptio est. Sed quod
 velis nos bene intelligere per hunc mo-
 dum. Accipe igitur aeritatem simpli-
 cem, & ablue optimè, & fac aquam, & e-
 am præpara præparatione philosophi-
 ca, quousque per quinque planetas transe-
 rit, & postea peruenit ad lunam, & quan-
 do per sex transferit, venit ad solem, qui
 clarificabit & illuminabit omnia. Filii
 quod dictum est, nobis notificat præpe-
 rationum multitudinem, per quas habet
 ire, & in qualibet præparatione per virtu-
 tem eius infixam, est cuiuslibet planetae co-
 mplexio, & ideo, si indiuidua natura repe-
 riat aptum & habilem locum suæ gene-
 rationis in forma metalli, vel locus ille ge-
 nerationis est complexionatus à natura
 plumbi secundum suum planetam, vel
 Iouis, vel Martis, Veneris, Mercurij, Solis
 aut Lunæ. Si ad naturam Saturni sit com-
 plexionatus propter suam debilem dige-
 stionem, transmutabit indiuiduum in
 formam & speciem plumbi crudi, lutei &
 immundi. Et si ad naturam Iouis, Martis
 aut aliorum, & indiuiduum conuertetur
 in naturam loci, ad quem addetur pro-
 pter eius infectam digestionem. Et vlti-
 quo-

quoniam si locus prædictus generationis est complexionatus ad naturam Mercurij, erit debilioris digestionis, & minoris potentia ad terminandum individuum in forma corporis duri. Et ideo conuere non potest, sed tantum inspissare, & de natura aeris conuertit in naturam aquæ per condensationem, quam capit aer de suis paruis partibus terrestribus modicè digestis, quæ immiscentur cum eo vaporabiliter, defectu constrictiua virtutis, & ideo inspissatur in rem crudam, se reincrudando per actionem vniformis caloris & humiditatis vnctuosæ, laxatiua, tardaricæ, sicut lac facit in mammillis.

De natura abortiua corporum imperfectorum, & de temperantia vasis nature.

C A P. XC.

IDeo fili tibi sit manifestum, quod corpora supra dicta non sunt nisi abortiua, quæ terminum suæ perfectionis habere non potuerunt, sicut illi, qui nati sunt & nascuntur in locis menstruosis indigestis & corruptis, patiētibus infirmitatem lepræ

lepræ & corruptionem in suis corporibus, & hoc facit natura ob defectum debitæ præparationis & naturalis caloris qui non possunt bene digerere menstruale, quod est materia metalli, vel per suam nimiam excitationem, vel stimulationem caloris adurentis, ardentis, & cholericæ vel individui, vel loci sui nimis mutabilis, in quo plurima accidentia multoties ens possunt aduenire: cum sit continens totius materiæ omnis generationis. Quære si locus mutationis individui sit talis quod sit tali modo temperatus, quod per suam digestionem, vel bonam temperantiam habeat magis potestatem depurandi cum conseruatione mutatiua germen suum clarum & purificatum, verisimiliter congelabit & transmutabit illud in finem lunam, & puram virtute sulfuris iam à macula originali purgati leprositatis, qui dicitur locus dictæ transmutationis, vel in solem perfectum secundum bonam temperantiam, quam capiet humidum individuale à loco suæ generationis & digestionis completæ, aut incompletæ. Nam illic ubi locus generationis est Solis, & conmutationis & congelationis humiditatis Mercurialis in finem solem, ibi certè dominat

minatur ignis cum multum nobili temperantia, & in loco generationis lune, dominatur aer cum cœlesti virtute. Et ideo clarificatur, & demonstratur, quod fumus aut vapor menstrualis terrestris, & argenti vivi non debent excedere, neque superare pondus metalli puri, nisi æqualiter illi aliàs in præparationibus est auisandum. Quare patet, quod si sit plus de virtute terræ in loco generationis habet de lumine & de nobilitate, quæ veniunt per illuminationem planetarum in dicto loco, congelatum accipiet & obtinebit tenebrositatem, fuscositatem, ponderositatem lutulentam, & frigiditatem, sicut plumbum. Quare patet, quod in plumbo dominatur elementum terrestris, sicut in auro dominatur elementum altum cum temperantia perfecta. Et si dictus locus in plus participaret cœlestibus virtutibus, & minus in terrestribus, esset fulgens ac resplendens absque aliqua corruptione, firmum & solidum per constrictiorem partem, quod demonstrant gravitas & ponderositas necessitate laxationis, quantum est de hoc per contrarium, est dicta proportio constituens speciem auri, ad quam proportionem venit materia depurata in illum

illum terminum proportionalem in materia congelatione per frigiditatem localem & siccitatem localem, quæ importauit omnem calorem naturalem ventris materiam per terminatam digestionem, & materia mortua remansit absque aliqua virtute, & in frigiditatem versa, quæ constringit Mercurium congelando plenum calorem perfecto in metallo iam formato.

Quomodo Artista debet notare virtutes minerales propinquiores perfectioni. Et de operis abbreviatione per fermentationem.

CAP. XCII

QVare de omnibus, quæ tibi diximus, sis auisatus simul & singulariter, multum notando virtutes minerales perfectioni propinquas. Quia tibi dicimus, quòd argentum viuum de puratum potest reuerti ad naturam illorum, quibus adiunctum est, & intellige hoc tam in parte prima, quæ est purgationis & creationis lapidis, quàm in secunda, quæ est fermentatio & mutatio eius in finem & veram

veram medicinam. Quando igitur transferis ad secundam partem gradus secundi, adde iam curatum sulfur cum fermento lauato & abluto, quod appellatum est unguentum, vt totum conuertatur in fermentum, ergo totum unguentum erit. quoniã scitũ est, & cognitũ, quòd ille qui dat formã, cum eo concordat quod illam recipit. Item apparet, & supra positũ est, quòd omnis generatio debet esse ex cõuenientibus naturæ, quæ formas portat, & virtutes cœlestes in se, & hæc est causa, quare preparatio nostra suppleri non potest, nisi fortè virtute lōgitudinis tēporis per multos errores in prima parte fermentũ supplet, & cõplet per suas virtutes benetemperatas, & multum bene digestas, temperis per breuitatem sine impedimento magno. Si hoc scias in secunda parte facere, & in hoc transimus cursum naturæ, quia finit suam operationem vna digestionē sua sola. Et nos facimus per fermentum illud, quod natura digestionē sua iã compleuerit. Et ideo habeas in te præparationes notas, & patientiam in longa ipsarum mora. Nam omnis prolixitas temporis est in opere naturæ, quia non operatur nisi per modicum. Et præparationes

non facimus nisi in terminis reuolutorū
temporū perfectæ sunt, sicut res aliæ per
naturam creatæ. Fili nisi nostras agnoscas
præparationes nunquam habebis thesaurū
omnibus electis præparatum, & beati
qui illum intelligunt.

*Quomodo Artista debet intelligere,
quando lapis perdit suam naturam
& minuitur, ad illum
emendandum.*

CAP. XCII.

PER hæc fili tibi dicimus, quòd opus
est tibi, quòd scias in prima parte e-
mendare lapidem, qui perdit de sua pri-
ma virtute temperata in toto regimine
præparationis: nam in illa præparatione
indiget reuerti, & transire de illa ad maio-
rem per partem gradus secundi. Ideo fili
tibi dicimus, quòd de tanto magis elon-
gatur à suo temperamento per mortifica-
tiones corporis factas in prima parte, tãto
magis perdit de sua prima natura, & est
corpus passum tanquam homo in magna
existens infirmitate per turbationē suorum
spiritualium virtutū ab eo separatarū, &
elongatarum per resolutionem ipsarum,
quam continuè passum est. Et hanc rem
labili-

labilitatem clamamus, quando corpus à
 suo nobili temperamento remotum est,
 vel à coequalitate sua complexionali in-
 quantum patitur, quia ei deficit ipsum
 quod ei confortaret. Et in quantum sui
 elongamenti partem accepit, tanto meli-
 us per viam confortationis appropin-
 quat per reductionem naturalem, vel at-
 tractionem ad temperantiam naturalem,
 & de tanto quòd magis extendes rotam
 in portando corpus ad longiorem corru-
 ptionem & mortificationem sub aliqua
 conseruatione, de tanto erit maioris vitæ,
 & perfectionis, si postea per confortatio-
 nem suorum spirituum deperditorum
 reducatur ad suum temperamentum. Et
 hoc est ratio illius, quod accipiet in sua
 prima attractione facta in regimine redu-
 ctionis, quo superabit in melius, quàm per-
 diderat in sua mortificatione. Quoniam
 temperamentum non fit, nisi per restau-
 rationem rei deperditæ, scilicet spirituum
 deperditorum viuificatorum, & restauratio
 nequit fieri absque naturali attractione,
 neque attractio absque euacuatione,
 neque aliqua euacuatio sine mortali-
 tate quadam, quæ fit per cremationem
 & combustionem corporis & calcionati-
 onem,

RAYMUNDI LVLLI
onem, & euacuationem humidi radicalis.

*Ad sciendum quomodo lapis est res
motior à suo temperamento.*

C A P X C I I I.

SCire debes quo tempore lapis est à suo temperamento remotior, quando corpus est crematum, & à suo spiritu vacuum & inanimatum, tunc remotior est, quàm possit esse à suo temperamento, & finiuit rotam corruptionis ad essendū locus proprius generationis. Et quanto plus humorem superfluum in sua solutione perdidit, tanto plus attrahet ad se ductum humorem exuberatum in sua reductione. Exemplum, si corpus perdat B. & C. in suis solutione & corruptione per rotam extensam reintrabit, & attrahet D. & E. qui æquipollent perditioni de B. & C. Et vltra ad plus per naturam in regimine reductionis attrahet F. & G. qui sunt exuberati per D. & E. propter fermentationē de B. & de C. Et si corpus non perdat nisi B. per minorem rotam non potest recuperari loco sui, nisi C. & postea D. exuberati de B. proeundo ad temperamentum maius. quia sua perditio nō suffert, nec cursus naturæ, & in quantum temperamentum

tum rotæ minoris est minus perfectum
 causa suæ minoris corruptionis, intanto
 est maior temperantia rotæ extensæ ad du-
 plicem perfectionem, quæ à maiori nasci-
 tur attractione humiditatis in profundi-
 ori ratioe suæ calcinationis fortioris solu-
 tionis & mortificationis. Et per hoc intel-
 ligere potes totâ intentionem nostrâ, sci-
 licet, quòd totum magisterium nostrum
 non est, nisi colligatio humoris resoluti,
 vel resolutio vnius, & congelatio alterius,
 vel mortificatio vnius quæ est spiritualis,
 & viuificatio alterius, quæ est corporalis.
 Quoniam quocunque modo lapis sit dis-
 soluendus, in eodem modo componen-
 dus est. Et hæc colligatio nihil aliud est,
 quàm argenti viui exuberati & fixi mul-
 tiplicatio. Per cuius multiplicationem no-
 ster lapis venit ad maiorem perfectionem
 & temperantiam.

*De causa supplementi diminutionis
 corporum imperfectorum, & quomo-
 do lapis noster complebit eorum dese-
 ctum. Et de interligamento ad respe-
 ctum elementorum naturalium.*

C A P. XCIIII.

IN hoc fili est complementum diminutionis corporum imperfectorum, quæ deficiunt à quadam pauca humiditate fixa & inspissatione perfecta. Quare patet, quòd nostra medicina portat complementum illorum in corpore perfecto, scilicet, multiplicationem argenti viui & inspissationem bonam, & fixationem permanentem. Fili considera omne illud, quod tibi ostendimus, quia totius nostri secreti manifestamus tibi primas causas, quæ sunt entia realia magisterij nostri, & sine illis villo tempore non potest adimpleri. Ideo illud intellige, quod notamus in testamento nostro per acuitatem tui intellectus, & vide, qualiter doctrinæ nostræ sunt associatæ, & in quibus melius aduenit, & quædo fiendæ sunt, & quot sunt regimina, & quod vadit primò, & quod vltimò, & quæ potentiam habent. quia iam tibi diximus quòd magisterium nostrum non est nisi vnus formæ corruptio, & generatio alterius per conseruationem suæ speciei multo magis resplendentis. Ideo fili, quod potes per naturalẽ corruptionem, & tuã elucidationem ad verum temperamentum appro-

appropinquare appropinqua, & illud quod elongare potes ab illo elonga, & tu venies ad corruptionem primæ formæ, verissimi passus, & ad generationem secundæ formæ, quæ nobilis generationis est. Filii nostri magisterij regimina sunt interligata & incathenata. Quia primùm adiuuatur à tertio & à secundo, & tertium à primo & à secundo, & secundum à primo & tertio. Et quando eris in primo, media ipsum de secundo & tertio. Et quando eris in secundo manu leua ipsum à primo & tertio. Et quando eris in tertio manu leua ipsum à primo & secundo. & omnia ista ligantur vnum ab alio, non tantum sola operationis mixtione diuersa, sed per decoctionis diuersam digestionem, quo reducuntur per reiteratam putrefactionem. quare tibi ostendimus, quòd totum non est, nisi vnum solum regimen decoctionis, quod per diuersas mixtiones operatiuas cum intentionibus ordinatis primum gradum adimplent magisterij nostri, quem si bene intelligis, intelliges secundum & tertium, quod est tota veritas adimplens magisterium nostrum. Filii intentio naturæ est multum ordinata per operationem erraticam

cam. intellige ergo naturæ intentionem
 & suæ operationis, & totius vniuersionis
 eius. quia prima mutatio respicit ad vni
 actum, & per intentionem illius ipsa agit
 & per illam transitur ad actionem secun-
 dam mutatiuam, quæ tertiam respicit mu-
 tationem. Et nulla istarum finiri potest
 sine alterius adiutorio, cum se habeat fieri
 per contrarias operationes, prout senti-
 re potes per corporum solutionem, quæ
 est causa congelationis spiritus, & conge-
 latio spiritus est causa dissolutionis cor-
 poris. Et sic quilibet respicit actum suum
 differentem cum ratione discordantiæ.
 Hæc est erratica elementorum conuer-
 sio, quam intelligere bene tibi opus est,
 & si bene intelligis, resplendet intellectu
 tuus vberaliter & plenè, ac confortatio
 & debilitatio, quæ factæ sunt in nostro
 supremo secreto, & in omni corpore na-
 turæ. Nam per illas est omne temperamen-
 tum, vel distemperamentum nostri ma-
 gisterij, quæ sunt latitudo complexionis.

*De latitudine complexionis, & quo-
 modo ex duobus terminis com-
 prehenditur.*

C A P. XCV.

Omnis

OMnis latitudo complexionis filii, cuiuscunque sit speciei, ad temperamentum, vel distemperamentum vertitur. Et ideo primæ differentiæ complexionis sunt duæ tantum, scilicet, Temperata complexio, & distemperata. Temperata est illa, in qua primæ qualitates per mixtionem disrumpuntur, quousque veniant ad illum terminum per quem resultat melior dispositio compositi, secundum illum modum, qui suæ speciei debetur. Nā in qua libet specie absolute est temperamentum, quod quidem est tale ad suam speciem respectu suæ individualitatis. & complexio distemperata est illa, in qua corpus solare à meliori dispositione recedit per dominationem quarundam qualitatum primarum. Quare apparet, quòd cum in nulla complexione possit aliqua dominari qualitas, nisi simpliciter vel compositè, ideo omnis complexio distemperata, vel erit simplex vel composita. Simplex est illa, in qua vna qualitas tantum dominatur, sicut in nostro lapide siccitas cum qualitate simplici dominatur. Nec intelligas, quòd dicamus adeo simplam, quin cum alijs participat in aliquo: nam hoc esset contra rationem complexionis, cum sit qua-

litas cōposita de quatuor primis. Sed quā
 per iudicium euidentis notitiæ, quam no-
 bis concessit per sensum manifestum,
 nos videmus ac scimus, quòd vna illarū
 quatuor tantum dominatur multum suę
 contrariæ. Et ideo dicere volumus quan-
 do lapis reducitur, verti debet de humi-
 ditate magna in magnam siccitatem, & in
 humiditatem minorem, & frigiditatem
 minorem, ac minorem caliditatem. Quo-
 re apparet, quòd cūm per istam siccitatem
 elementum terre determinetur no-
 ster lapis humidus in naturam terre æ-
 reæ per regimen reductionis naturaliter
 conuertitur. Propterea voluerunt aliqui
 dicere, quòd noster lapis siccus erat in ve-
 timo gradu, & remotior sui perfecti tem-
 peramenti iam passus ratione suæ siccita-
 tatis & acuitatis. quare voluerunt illum ci-
 bum foras educere ad suum temperamen-
 tum cum nutritiua humiditate fermenta-
 bili: sed hoc contra stabilem rationem vi-
 sum est, per naturæ sapientiam, & suo in-
 tellectui magnum inconueniens, cūm la-
 pis noster per regimen reductionis iā sit
 informatus per oppositas qualitates dif-
 ferētiales per concordantiā, per quā infor-
 mationē omnis res suo tēperamēto se tē-
 perat

perat & appropinquat. Quoniam cum lapis noster fuerat per secundum regimen occisus mortuus ac subuersus in gurgite Sataliæ magnæ, & sua pastura & nutrix fu-
 erat de toto cremata, arsa, & combusta, de-
 ficiens à vita perfecta, quæ est causa oppro-
 ximationis nobilis temperamēti, idcirco
 visum est, quòd lapis noster est remotior
 quàm esse possit à tēperamento suo exi-
 stente in regimine secundo stante infra il-
 lum terminum, in quo sunt duæ cōplexi-
 ones magis extremæ & longinquæ, quia
 opus est, quòd materia non sit ad contra-
 rium proiecta extra dicti termini latitu-
 dinem, sed quòd participet quodam mo-
 do alicui de complexionibus metallinis,
 quæ sunt proximæ extremitati. Et quòd
 materia non transeat vltra extremas com-
 plexiones quæ participāt morti. Alio mo-
 do, si incensio vel remissio procederent
 cōtra naturā à qualitatibus fortibus & op-
 positis, ibi penit^o deficeret dicta materia à
 cōplexione metalli, intātū, quòd postea
 saluari sub illa nō posset indiuiduū me-
 tallinæ speciei, sicut apparet in cōbustibi-
 litate materiæ, quādo per ignē nimiū cor-
 rumpitur, ònino separatur à natura sua ob
 defectū informationis naturalis. Fili vide
 ne

ne corpus tuum omnino recedat à natura sua, hoc est à suis particularibus complexionibus vltimatis, quæ continentur sub latitudine temperamēti. & in tali p̄fecto materia existente dicimus, quòd à suo temperamento est remotior: sed si velis propter hoc dicere, quòd magisterium nostrum haberet incipi per tertium regimen, deficeres ab intellectu nostri operis, cū adhuc non habeamus subiectū aut materiam conuenientem, in qua & per quam elementa fixanda sunt. Quare opus est, quòd per tertium regimen aquæ & terræ noster lapis procreatur.

*Quomodo substantia sulfuris extrahitur
et ab extremitatibus, quando lapis creatur.*

C A P. X C V I.

Dicimus ideo, quòd noster lapis primò creatur, vt subtilis substantia calida & sulfurea extrahatur à suis extremitatibus, & quòd ille contemperetur cum humore, & cum calore, qui est tertium instrumentum perfectiū naturæ, & medium participans immediatè dictæ substantiæ, per quod recipit metalli tincturam, quæ est in dicto instrumento. sic filii trahimus

himus lapidem nostrum ab extremitatibus, in quibus sunt media confusa, ut nō sit vnum nec alterum: sed ut sit medium, aut neutrum dictis extremitatibus, id est, inter eas, à quibus materialiter exiuit, quā neutrum vocamus, secundum considerationem expressatam in tractatu de intentione Alchymistarum sapientum, & subtilium: non quod sit neutra propter negationem extremitatum, sed propter participationem vnius & alterius. Et omnes extremitates suæ sunt corpus dictæ ac spiritus, de quibus corporibus neutra in omnibus medijs procreantur, & sunt procreata. Cū igitur tale neutrum sit à suis extremitatibus procreatum mineralibus certis & notis, absque dubio in natura eorum participat indistinctè, secundum iudicium sapientis & experientiæ. Et per consequens, sic habebit & possidebit certas extremitates subtiles & mixtas & indistinctas absolutè. Et ideo dictus est neutrum, sicut sunt sani infirmi. Et ideo habet in ipsis indifferenter operari per suā proprietatē neutram, & corpora infirma reddere nec sana, neq; infirma, quousq; virtus sanitatis in eo sit integra. Et ideo patet, quod hoc est ppter causam

RAY. LV L. THEORICA.

fam imperfectam, quæ venit à sua infirmitate et ægitudine. Postea fac de illa neutralitate extremitatē perfectam, sicut et imperfecta. Tu adiūges ei alia vice de sua natura homogenea, ex qua creabantur in parte, videlicet simpliciter, vt de perfectione sanitatis, quæ est in aere, tollat infirmitatem & ægitudinem neutri, et quod virtus vnius per alterius virtutem confectetur, et quod infirmitas et ægritudo dicitur neutri, quæ ex parte terræ, et aquæ venit, sit commensurabiliter per humorem et calorem alienata, et tunc inuenies appropinquatum extremitati perfectæ ac temperatæ, et non tenet nisi mediam partem ægitudinis, et duas sanitatis. Altera vice fac istud extremum imperfectum, et adde ei duas operatiuas virtutes, videlicet aerem et ignem naturales, et reperies ab extremitatibus et medijs imperfectis reuersum ad extremitatē plenā sanitatē, et omnitemperamento. Intellige fili, nam omnia hæc diximus post considerationem capi. 168. quod incipit, Lapis noster remanet in omnibus suis elementis etc. Laus, honor et gloria Iesu.

Finis Theoricæ testamenti.

Incipit

INCIPIIT PRACTICA MAGISTRI RAY-

mundi Lulli super lapide philosophico.

Et primo definitio, quæ res est,

seu quæ scientia, vel ars

Alchymia.

C A P. I.

Alchymia est vna pars naturalis philosophiæ cœlica, magis necessaria, quæ constituit & facit vnâ artem & scientiam, quæ nõ omnibus est nota, & do-

cet mundare & purificare omnes lapides preciosos, non perfectos, sed decisos, & ponere ad verum temperamentum, & omnia humana corpora lapsa & infirma restituere, et ad verum temperamentum reducere ad optimâ sanitatem, & etiam transmutare omnia metallica corpora in verâ lunam, postea in verum solem, per vnum corpus medicinale, ad quod omnes medicinæ particulares reductæ sunt, & fuerunt.

runt. Et per quod integratum & factum
 per vnum manuale regimen reuelatum
 est philosophiæ filijs perfectis, mediante
 ignis calore, respectu sex latitudinum ca-
 liditatis, quæ in tres principaliter reduci-
 tur. Primus vocatur Hebetatus, & iste pro-
 hibet & defendit motum nature integra-
 lem. Et ideo ducit & inducit putrefactio-
 nem in rebus mixtis, sine qua putrefactio-
 ne venire non potest animatio in rebus
 elementatis. Secundus calor est calor ex-
 citatus cum calore tolerabili viuificatio-
 nis, & hic calor ducit & inducit generati-
 onem & multiplicationem. Tertius est ca-
 lor excessiuus & mortalis, qui destruit om-
 nes sensus & instrumenta, instinctus, & ap-
 petitus naturales, per quos fiunt corruptio-
 nes, generationes, & multiplicationes.
 Fili hæc sententia appellatur hos regu-
 lis, per quam intellectus humanus rectifi-
 ficatus est, vi experientiæ, respectu oculi
 & veræ notitiæ, cum experientiæ suæ pati-
 non possunt aliquas probationes phan-
 tasticas, sed omnes alias sciētias viuaciter in-
 trare ostēdit intellectui, quomodo habet
 virtutes diuinas penetrare, quæ velande
 sunt: etiam per naturā intelligimus illud
 quod est, vnde plures fatui & infames cre-
 dunt

dunt, quòd nihil est: sed nos scimus, si hæc res sit an non. Et ideo secretum hoc non erit notum ignoranti. Nam per scientiam talem, intellectus est expulsus superfluitatibus, quæ ipsum remouent à tota veritate, & alio modo hæc scientia nominatur vexillum & instrumentum philosophicum, per quod boni philosophi, et antiqui Poetæ sensum ipsorum direxerunt ad quamlibet scientiam, ad intrandum per hoc in omnem experientiam, per artem fiendam, secundum naturæ cursum per realem notitiam.

Quomodo practica traditur per duplex instrumentum. Et quæ sunt instrumenta quæ dat.

C A P. I I.

Flli in hac secūda parte practicali fuit, & est intètionis nostræ practicā tradere, ac modum practicandi duplici instrumento. Primum instrumentum est memoratiua practica, aut recordatiua, vel recolutiua. Secundum est practica operatiua, totum in simul mixtum, tamē successiue, per modum & formam Alphabeti factum, secundum cuiuslibet regiminis de-

Z termina-

terminationem, & hoc vt melius regale
 magisterium intelligas, & illud formare
 per artem, ad faciendum & consequendū
 practicæ factum quod est certum. quoniam
 ante oculos tuos actione tibi nota per
 experientiam claram ostēdemus. Et quia
 virtus principij currere, neque discurrere
 aut fluere non potest vsque in finem, nisi
 virtute media, extremitatum copulatiua
 mediante, hæc procedit à ratione, quæ de-
 cit, quòd nos formabimus per memorati-
 uam artem suprà dictum instrumentum,
 maximè cum ita sit prout dictatus nobis
 ostendet naturæ realis, quòd theoricæ in-
 tellecta nõ debeat separari per vnum pas-
 sum, nec elongari à practica scita. Nam ve-
 na format aliam, & suos corrigit defectus.
 Et ideo posuimus practicam memorati-
 uam secundum hanc scientiam in forma
 media, quæ naturaliter exiuit de suis pro-
 prijs extremitatibus, & sunt propriæ ex-
 tremitates suæ, practica operatiua in secu-
 do latere, & in primo sua soror, scilicet,
 theorica. Et illa sunt verorum instrumen-
 torum principia, quæ integrant & perfici-
 unt totam scientiam & artem, quæ for-
 matur per primum. Quia nunquam erit
 ars aut scientia, nisi primò inchoetur, &
 incipi-

incipiatur à suis certis principijs.

*De secunda diuisione huius partis
per instrumentum memo-
ratiuum.*

C A P I I I I.

Iste liber, qui est dictus & nominatus secunda pars, diuisus & partitus est in quatuor operationes principales. Prima est dissoluere, secunda abluere, tertia cōgelare, quarta est materiam fixare. Prima & principalis operatio est in duas partes solutiuas diuisa, sicut in nostra theoricā tetigimus. per primam facimus de pluralitate vnionem, per secundam de vnione pluralitatem, prout tibi per honestam & pulchram doctrinam ostendetur. Fili omnes operationes istæ tibi datæ sunt intelligi per certas & determinatas distinctiones alphabeticas, scilicet per modum Alphabeti A.B.C. & figurarum, & definitionum, mixtionum & applicationum.

*De prima distinctione, quæ est
de A.B.C.*

C A P I I I I I.

PRO prima distinctione, quæ est A. B.
 C. in prima operatione A. significat
 Deum Dominum nostrum, qui omnia
 creauit, & à quo omne procedit. B. signi-
 ficat argentum viuum, quod est commu-
 nis substantia, stans in omni corpore cor-
 ruptibili, prout per eius proprietatem ap-
 paret. quia habet corrumpendi actionem
 & generandi, coniungendi, diuidendi,
 inspissandi, grossificandi, rarificandi, in-
 durandi, mollificandi, augmentandi, in-
 minuendi, dissoluendi, congelandi, di-
 ficandi, mortificandi, viuificandi, crudi-
 ficandi, maturificandi, abluendi, desic-
 candi, humefaciendi, calefaciendi, refri-
 gerandi, lenificandi, blandiendi, asperifi-
 candi, dulcificandi, amarificandi, confort-
 tandi, debilitandi, intrandi, ingresio-
 nem faciendi, tingendi, pondus dandi,
 incerandi, pascendi, impregnandi, in-
 grossandi, sublimandi, ac primum mate-
 riam faciendi, desponsandi, ac primum
 matrimonium faciendi, corporis ac spiri-
 tus fixandi, obscurandi, & accedendi. Per
 hoc enim argentum viuum, sciant omnes
 doctrinæ filij opera naturæ per suas pro-
 prietates discernere, & plures ac multas ex
 illis

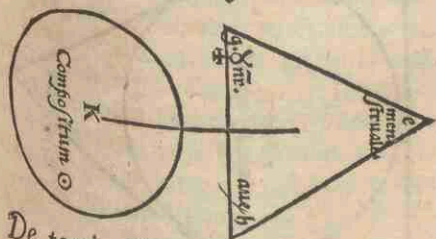
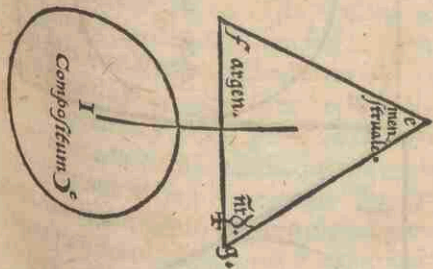
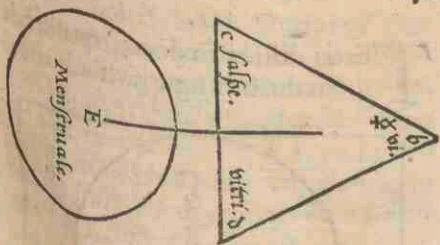
illis per suam proprietatem reducere de potentia in actionem, & illius operationes secundum quod instinctus & institutio naturæ vult regulare & ordinare. Et ideo tibi dicimus, quòd cùm sit pater omnium liquabilium, propter conuenientiam & communitatem suæ propriæ naturæ, tene ipsum charũ & secretũ, & noli difsamare. Iste est materia nature, sine qua aliqua res nature non generatur corporalis, quæ ab eo principiũ nõ habeat ab vna limositate, in qua est natura, quæ operatur, percutit, & semper fabricat, sine suæ transitu mensuræ. C. significat salis petrã, qui communem habet naturam & similem ar. viuo per proprietatem suæ fortis' naturæ. D. significat vitriolum azoqueũ, quod corrũpit & confundit omne illud, quod est de natura, & esse communis argenti vi. E. significat menstruale, quod continet naturas trium dictorum totum simul. F. argentum finum, purum, & resplendens significat. G. significat Mercurium, quem icimus. H. aurum significat, quod tantũ est honoratum. Quæstio, quare posuimus A. in hac arte, hoc est, quia sine Deo domino nostro nihil creatum aut generatũ est, nec opus inceptum, neque sine ipso

RAYMUNDI LULLI
consummatum, & quia ipse est efficiens
causa principalis & finalis omnium crea-
turarum & operationum, digna & verari-
tio nobis ostendit, quod præponatur &
anteponatur, tanquam formator & crea-
tor totius creati, quodque ipso mediant-
te ac sua immensitate Artista in hoc illu-
minetur opere, qui quidem coram oculis
suis habere debet Dei creatoris nostri bo-
nam, veram, fortè, ac principalem memo-
riam.

*De secunda distinctione, quæ est
de figuris primæ partis
solutivæ.*

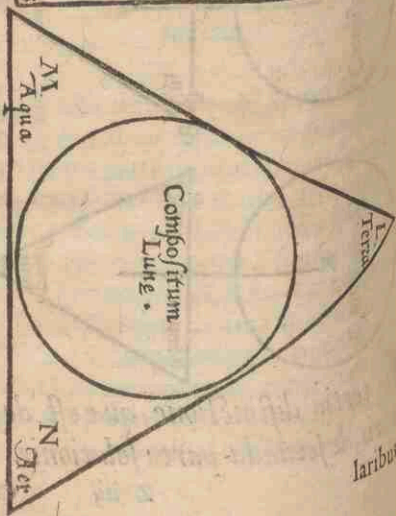
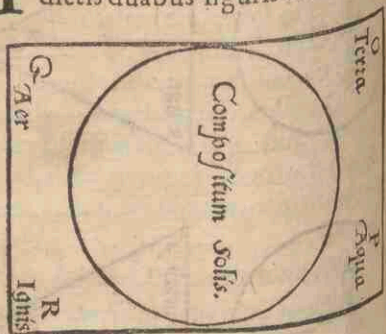
C A P. V.

HÆC figura docet, quod mediante
A. componuntur sex dictæ figure,
pro prima parte solutiua. s. tres triangula-
res, & tres circulares. Prima circularis figu-
ra significatur per E. & est facta de B. C. D.
Secundus circulus per I. significatus, est
factus à secundo triângulo, compositus de
E. F. G. Tertius circulus significatur per
K. factus à tertio triângulo, composito de
E. G. H. & istæ figure tantum pertinent ad
primam partem solutiua, quæ magis
propriè vocatur liquefactiua.

De tertia distinctione, quæ est de figuris, de secunda parte solutionis.

Tertia distinctio docet, qualiter de
dictis duabus figuris vltimis circ-

laribus, scilicet de I. & K. in quibus est cō-
fusa prima figura de E. alia diuisione for-
mantur duæ figuræ per modum, qui po-
stea patebit in capit. subsequenti. Ideo sci-
endum est primò, quòd per figuram cir-
cularem de I. significatum est compositū
& compositio lunæ. per aliam figuram cir-
cularē de K. significatum est compositū,
& compositio solis. à dicta figura I. trahū-
tur, & exeunt L. M. & N. Et istæ tres literæ
constituunt primam figuram sequentem
triangularem tertiæ destructionis. & ab
alia figura de K. circulari sunt per diuisi-
onem separatae O. P. Q. R. per quas est figu-
ra sequens constituta & facta quadrangu-
laris. per hanc literam L. terra est signifi-
cata. per N. aer, per O. est significata terra
cōpositi rubei pro sole, & per P. est aqua di-
cti compositi significata, per Q. est signifi-
catus aer, per R. significatus est ignis terre
nostræ rubeæ siue compositi, qui est di-
ctus lapis noster. Et istæ duæ figuræ tan-
tum spectant ad partem secundam soluti-
uam, per quam integrata est, & perfecta
prima & principalis operatio, quæ est dis-
solutio facta per reductionem illius in ar-
gentum viuum. opus est fili, quòd bene
scias istud A. B. C. corde tenus: nam si vis

practicam habere, quæ sit formata per ar-
 tē in ratione theoricæ, quæ promptè veni-
 et ad memoriam tuam firmam per nobilē
 intellectum. Si studuisti, etiam habebis
 habituata[m] practicam in figura reali, quæ
 in actionem ponere poteris ad tuum vel-
 le, sine vexatione magna. Et nisi corde te-
 nus scias dictum A. B. C. praticare, non
 poteris, neque quid incipere, & sic à Deo
 impeditus eris, quòd nescies quid agere,
 quia ignorabis specierum receptiones,
 quas literæ significant, neque illas misce-
 re tali modo, quo natura requirit, neque
 tuas facere mixtiones, quæ tibi, & omni
 Artiftæ practicali atque praticanti opus
 est scire facere, vt dictæ mixtiones sint o-
 perationes naturæ, quod quæ dictæ literæ,
 vel ipsarum significata sint propria ma-
 teria, & quòd ipsa postulat.

*De secundo instrumento practicali in
 primo. Et de prima parte solutiua.*

CAP. VII.

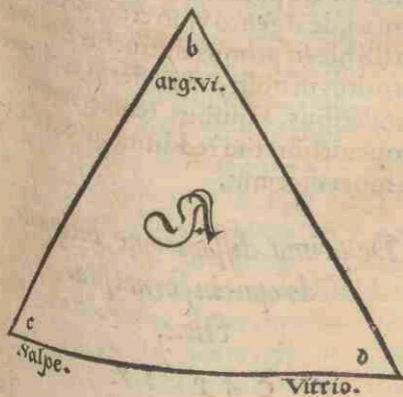
Instrumentum practicalē, tantum valet
 dicere, sicut ponere theoricā, ad factū
 operatiuā, mediāte instrumēto, quod est
 memoria, quæ tibi habet ostēdere, quali-
 ter dictæ literæ sunt figuratæ pro prima
 parte

parte solutiua, quæ sunt sex figuræ principales. Ex quo igitur tale instrumentum habes habituatum, reduc illud in practi-
cam, conuertendo ipsum ad primam figuram, quæ composita est de B.C. D. in modum qui sequitur.

De figura prima triangulari, quæ demonstrat principium practice, & de intentione triangulari.

C A P. V L I I.

*S*uper hanc figuram sequentem, quæ est prima triangularis, tibi ostendi-

mus

mus principium districtum practica, & dicimus quod fit, vel fieri debet de duabus substantijs corporalibus, & vna substantia essentiali & actuali, deportata in eorum ventre, prout per hanc figuram tibi representabitur. Fili intentio quare hunc triangulum facimus, est, vt de ipso per artificium, diuina bonitate de A. mediante nos trahamus & habeamus tale menstruale humidum, temperatum à calore contra naturam, in quo, & per quod metalla corpora possint in argētum viuum dissolui, quod est elementum omnium corporum liquabilium, & prima materia, & quod in illo possit noster ficcus lapis continuari, de argento viuo creatus. Cùm ergo fili hic sit primus distinctus & primus introitus in nostro magisterio, applica te ponderibus, à quibus temperamentum prouenit libratim redditum, prout fili sine mora dicemus.

De prima dispositione, incipiendo opus in forma practica.

TIV in virtute ac honore de A. primò recipies vnam partem de D. & dimidiam partem de C. quæ simul optimè molentur & cribellentur super marmore subtiliter puluerifentur, & bene misceantur. ponesq; in vna cucurbita vitrea, situata in furno, & superposito alembico, in quo per resolutionem secundantur spiritus & condensantur, & lutabis iuncturas vasorum, cum panno lineo, impastato & madefacto in luto, facto de flore farine, & albuminibus ouorum distemperato, vt proprietates trium Mercuriorum vnitæ, scilicet sulfuginosus, vitriosus, & aquaticus simul iunctæ, & in vnum positæ, non perdantur, vel non perdamus. Et aduerte, ne dicti pulueres in cucurbita positi non transcendant, neque superent pondus octo vnciarum, & ad tempus abbreviandum, pones in alijs duabus cucurbitis, de pari puluere secundum pondus octo vnciarum in qualibet cucurbita, & illas colloca supra furnellos longos, per modum quem declarabimus in capitulo furnorum, nec pone nisi tres cucurbitas supra vnum furnellum: nam ignis non posset pluribus æqualiter ministrare, prout requi-

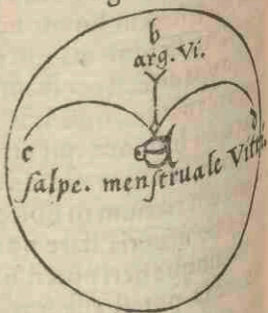
requirit mixtio naturæ, & sint dictæ cucurbitæ collocatæ vna ab alia remota quinque, vel sex digitorum spatio. & ludentur fundi cucurbitarum de terra argillata percussa fortiter cum pilis animalibus, quantum illi fundi furnellum intrabunt per tria foramina summitatis dicti furnelli, & ad spissitudinem materiæ: & pone cineres puros bene cribellatos subtus bene compressos ad spissitudinem quinque digitorum, & pone ad nasum cuiuslibet alembici phialam vnam vitream colligatam ad finem, quod continens illarum phialarum non sentiat furni calorem, nequa phialarum possit refluere, neque spiritus recedere aut fugere. Postea habes lignorum ferraturas, de quibus prouisionem habeas magnam, & accipe duas partes, & partem dimidiam marci torcularis vindemiarû, aut de tomba minuta, vel de tanno sicco, & misce cum dicta ferratura. Et de tali compositione furnum tuum imple, post ignem tuum accende in duabus extremitatibus, & eum accendere permittite. Nam alius ignis non est tibi faciendus, quousq; videbis distillare sex guttas aquæ, vel 10. aut 15. vel 20. Et quando ad viginti distillauerit, fac ignem cum paruis

paruis lignis, siue busquetis lignorum
siccorum, & sic paulatiue incipe facere i-
gnem flamme in directo materie. Et vide,
quando distillabit, quod aqua sit clara, &
quando erit ad quindecim puncta, & a-
qua erit clara, & fumi subtiles continua i-
gnem illum æqualiter. Et si videas, quod
de quindecim punctis ad duodecim re-
uertatur, aut minus, fortifica ignem, &
continua secundum punctum suæ distil-
lationis, & postea tertio fortifica ignem
tuum de vno puncto vltra, & continua
vsque nil plus distillet, & tunc dimitte i-
gnem facere, & claude furnum tuum, &
refrigerari permitte, & si aqua sit fina &
clara sine aliquo colore turbido, vel sine
turbulentia, hæc accipe & custodi, & phi-
alam obstrue cum cera tepida, ne aliquid
respiret, nec aer intret, quia statim corrū-
peretur spiritus, qui sunt subtiles per aerē,
qui intrat plenum immunditia ac extra-
nea natura. Recordare, quando incipies
ignem facere lignorum siccorum, quod
vasa tua debent esse habituata de pasta su-
pra dicta, atque lineis pannis circumdata,
phialæque bene lutatæ ad nasos alembi-
corum, de luto eodem ponendo vnam
paleam inter nasum alembici & bendam
lineam

lineam. Nam plerumque dum ignis operatur, aer vult exire & respirare, quando continentem non habet, qui eum possit retinere. Nam calidus & calorosus est, & subiectum quod eum retinet, calorem excellentem pati non potest. Et ideo indiget aliquo loco, in quo valeat respirare. Aperi ergo ei foramen, quando sufflare audieris. O pater quomodo fecisti practicam ita longam? Fili, vt sit habitus in omnibus rebus paruis & magnis, & vt habeas specialiter & generaliter ignis notitiam, & aliarum operationum, per praesens capi. & etiam omnium lutamentorum, quia nostrae non est intentionis, quod amplius de ipsis dicamus, cum sapienti intuiti & intelligenti mediante praedictione nihil est tibi subtile. Et quia postea dicere potes, quod menstruale foetens est ad tuum praecipuum, quod est res vilis, per quae omnia corpora in eorum primam naturam breuiter conuertuntur, & est pura & propria origo rei mirabilis & utilissima, sed cum intellectu claro ipsam cognoscere scias. Fili, menstruale hoc elementarie factum, est vnum corpus organifatum & quosum, per altam virtutem, quae quartum elementum est, quod est ignis calorosus, quae

quæ miscet omnes res vniformiter, ad quam mixtionem homo non potest attingere, nisi sit ignis magister, qui de tribus reb⁹ vnã fecit per suã reductionẽ, prout vult natura, quæ hoc vniformiter miscet cum humore, qui est principium naturæ maioris operationis. Quæstio, Pater quid est? tertium tu non posuisti. Fili, forma sine materia stare non potest, nec res quæcunque fieri potest, si forma defecerit, nec D. potest esse sine B. qui habet res formare, quæ in mundo sunt, hoc est argentum viuum, & inde nomen habet, prout in theorica dictum est. Sic dicimus de C. quod formatum est de B. quoniam sic vult A. propter quod probatum est, quod plus est ibi de B. quã de C. vel de D. & hæc est causa, quam per proprium nomen menstruale vocamus, & hoc est quia in simplici vnitate ipsa collocatur cum magna potestate, quam lucrata fuit à tribus proprijs substantijs coniunctis in vnã, quæ est intus, communis cuilibet corpori & lapidi similiter, & est rei vegetabili subalternata, prout tibi traditum in proprietario nostræ præsentis artis. Quare tibi dicimus, quod bene eius virtutem agnoscas, ac suã potentiam: nam

postea cum illa alias cognosces, quæ sunt
 maioris po-
 tentiæ & va-
 loris. Quare
 in memoria
 habeas pri-
 mam ipsius
 figuram, per
 E. significa-
 tam, quæ est
 hic præsen-
 tata.

*De prima parte solutiua per for-
 mam practicæ. Et de lique-
 factione.*

C A P. X.

Flli lucem mundi, vel partem ipsius o-
 portet, vt nunc dissoluas per liquefa-
 ctionem omnium suarum partium, quæ
 sunt substantiales & accidentales custo-
 diantur in trituratione facta motu ignis
 contra naturam, vnde stolidi delusores i-
 gnorant eius mensuram, & ideo hoc mo-
 do facies, absque tangendo materiam pe-
 dibus aut manibus. Tu in virtute A. vni
 vnciam accipe de F. bene purgatam per
 capel.

capellam, vel per cinericiū forte. Et illud bene percussū in rotellas scinde per peti-
as paruas, curtas & strictas. Postea in duas partes æquales diuide, & accipe duo vasa vitrea, solutoria nuncupata: sed melius li-
quefactoria sunt dicta & vocitata, quorū in hoc regimine forma & mēsurā tibi de-
monstrabuntur in capitulo vasorum, & in quolibet istorum duorum pone vnam vnciam cum dimidia de E. scilicet octa-
uam partem totius menstrualis, projice statim intus quamlibet partem de F. & in-
continenti non negligenter obstruas os vasis suo cooperculo, & luta bene iuuctu-
ram de luto iam dicto, vel de cera clara & munda, quo facto, pone in balneo Mariæ calido per triduum, vt Deus det tibi bonā diem.

*De liquefactione G. qui est Mer-
curius philosophorum.*

C A P. X I.

Fllivnam vnciam accipias de G. & po-
ne in phiala vitrea longi colli, in qua prius posueris tres vncias de E. & statim obstrue, vt nihil respiret de suo cooperculo cum cera commuui, & bene sigilla, &
Aa ij pone

RAYMUNDI LULLI

pone in balneo Mariæ calido per biduum naturale, & post biduum in aquam claram reperies dissolutam.

De coniunctione & matrimonio dictarum liquefactionum.

C A P. X I I.

Postea accipies F. & aquam in aliam ampullam colabis vitream mundam, & vas multum bene inclinabis & caute, ne terra de F. cum aqua colari possit, nec aqua turbari, & dictam phialam, ubi posueris aquam de F. obstrue, vt supra de alijs dictum est, & ad partem pone. Postea incontinenti super solutoriũ de F. quod debet dissolui, pone suum alembicum, qui districtè & sapienter iungatur cum luto supra dicto, post hoc supra cineres cribellatos situetur, & ponatur inde supra furnellum, & fac primum ignem, faciasque distillari, & humorem in phiala vitrea sume, & fac de sarraturis lignorum ignem, & quando humor quasi distillatus fuerit totus, fortifica ignem de carbonibus paulatim, secundum quod videbitur

tur ad punctiualiter calcinandū terram, sed à nimio calore custodi, nam vidimus quod ad calorem solis factum est. Intelli-ge bene, nisi velis fatuus fieri, & da hunc calorem cōtinue per vndecim horas, pōst furnellum obstrue, & vade dormitum, & de mane accipe tuum calcinatoriū (quia sic nominatur propter operationem suæ proprietatis, quod tibi offert actus mate-rialis) & infra proijcies menstruale sæpe dictum, in quo G. dissolutus est, & illud vi- debis operari, & furnum in altum ascen- dere, & metallum calcinatum pone in li- quefactionem, sed melius quàm antè ob- tura de proprio cooperculo, quod intrat intus, & caue ne ponas in alium calorem, quousque fuerit operatum sua propria virtute, & postquam operatum fuerit & requieuerit, luta bene iuncturam cum ce- ra communi, & sic lutatum pone in cali- do balneo Mariæ per triduum naturale, prout aliàs fecisti, quia sic expedit, postea aquam cela & humorem distilla, & calcina terram, vt suprà dictum est, & totiens rei- tera, quòd tota terra sit dissoluta per istud regimē in forma liquoris, & semper liquo- rem ad partem pone, vel oleum arte disso- lutum, quod est substantia corporis per

aquam depurata, & portata in ventre ventri. Et quando totum erit dissolutum in simul coniunge, postea pone per mensem cum dimidio ad putrefactionem in calore temperato, vbi vas optimè sit lutatum cum suo dicto cooperculo, & sic debet fieri figura de I.

De coniunctione rubei.

C A P. X I I I.

Postquam diximus de albo, dicemus nunc de rubeo. Fili corpus solis totum essentialiter est respectu argenti. Ideo auferri debes, qualiter eum habeas transmutare, per quæ, & cum quibus: nam omnia ipsius opera concordant in vnius operationis essentia, si scias considerare illud, quod principaliter philosophicè dicimus de aqua corruptibili, quæ sua virtute magna liquefacit & fundit solem & in aerem superius fert, quod est nostrum secretum, & omnis alterius philosophiæ.

De aqua corruptibili.

C A P. X I I I I.

TIV in virtute A. recipe vnam vnciam aquæ compositi argenti per alembicum distillatæ, & in illam projice ꝛ de G. vegetabili, postea pone intus de auro fino, secundum pondus de G. pòst pone in balneo Mariæ per triduum, vel quatri-duum. Et infra illum terminum reperies, vt carbo nigrum, tunc infra pone duode-cim partes de E. pòst ad putrefactionem pone per mensem completum.

De alia aqua corruptibili.

C A P. X V.

REcipe duas ꝛj. de G. vegetabili, & hu-morem eius per alembicum extra-he cum duabus vncijs, vel tribus aquæ re-ctificatæ simpliciter, quæ est aqua viua, & projice intus tuum solem quem dissolue-re volueris. Hęc dissolutio est sub conser-uatione suæ formæ. Ideo sapientes Phy-sici faciunt de illo potabilem aquam, sepa-rando per alembicû, pòst infra projiciunt de iure, vel succo lunariæ quantum vo-lunt, & quòd vident aurum totum disso-lutum in illa aqua vegetabili in colore so-lis, & sic de tribus rebus formamus figu-ram circularem, significatam per K.

*De secunda parte solutionis, quæ
est solutio & separatio ele-
mentorum.*

C A P. X V I.

Flli, quando tuum album compositum per mensem cum dimidio putrefactum fuerit, tunc erit bene animatum, & virtutis magnæ & bene appreciatum, & ab isto separabis elementa per modum, qui sequitur. Amouebis à vase, in quo tuum est materia, cooperculum, & superpones alembicum, optimè lutabis, & in balneo Mariæ calido pones, prout melius ac discretius scies, & sicut per nostram doctrinam ostendetur. Et primò recipies aquam, quæ per distillationem exiet per leuem ignem æqualiter continuatum, quousque nihil distillari possit, tunc ab igne cessa, & in frigidari permitte. Postea vas accipe, & super cineres pone in alutello, & paulatim uè vigorando ignem in furnello, aerem distilla totum cum suo igne mixtum, & illum recipe in phiala vitrea, quam obtura bene, ut dictum est, & ad partem pone, illud autem, quod in fundo remanebit cucur-

cucurbitę combustum & arsum, erit tanquam terra sicca & nigra. Pater quare aquę distillatio fit in calido & humido, cū aer distilletur in sicco & calido? Fili ratio est, quia substantia aquę de natura subtili ostenditur, quare opus est illam aquam extrahi per substantiam humidam & calorem subtilem multum, cū artificialiter non posset esse subtilior separatio balneo Marię, in omni quod visum est, quia aqua stans in sui natura ignitionem non sustinet, & ideo necesse est, quòd cum igne per medium corrupto, separetur. Sed aer & ignis, qui sustinent ignitionem, supra cineres distillantur, quoniam partes grossę & calores terrestres separantur, & ad aera superius ascendunt. Sic diuides & separabis tria elementa, quę ad albū sunt, significata per L. M. & N. quia ad album non est ignis, sed ad rubeum sunt omnia quatuor elementa significata per O. P. Q. R.

Quomodo Artista debet habere terram fixam.

CAP. XVII.

Fili post hanc separationem habebit
 terrā fixam, & quòd nihil ex ea pot-
 sit amplius sublimari, & hoc post rectifi-
 cationem quatuor elementorum, per
 quam secundum regimen est constitu-
 tum, quod est vnum de quatuor princi-
 palibus regiminibus, in hac separatione
 nitaris superare proprietatem Mercuria-
 lem in tua mixtione. Nam si hoc feceris
 naturæ victricis magister eris. Et hanc rem
 intellige in promissa mixtione prima,
 prout tibi diximus in theorica nostra. I-
 deo tibi necesse est, quòd Mercurialium
 proprietates superent proprietates sarten-
 tis menstrualis, si velis inuentor esse pre-
 ciosi perfectionis naturæ. Fili ratione hu-
 ius vocabuli proprietates tibi datæ sunt
 ònes res ad cognoscendum, videlicet mate-
 riarum virtutes, & sicut in proprietario
 huius artis extitit, declaratum. Ideo, quia
 proprietas quælibet, quanuis non sit nisi
 vna omnibus mineralibus communis,
 veruntamen ipsa determinationem recipit
 à sua causa, sicut visibilis experiétia cū
 lumi-

lumine claro nobis effectualiter ostendit post eius diuisionem per quatuor elementa, & sicut videre potes manifestè modo simili, quia proprietas, quæ est in parte terræ desiccatur multum, congelatur & fixatur. Et illa, quæ est in aqua refrigeratur multum, dissoluitur & lauat. Et illa, quæ in aere est, humectatur, madidat, lenificatur & fluere facit partes discontinuatas, & quæ in igne est, calefacit & tingit. Adhuc accipit hæc proprietas aliam determinationem secundum materiam elementi sui in grossitie & subtilitate, per varietatem & variationem, propter quam sunt quatuor ignes principales obseruandi ad respectum substantiæ proprietatum quatuor elementorum. Ideo, quòd proprietas, quæ est in terra grossioris est substantiæ, & fixioris naturæ, per quam contra ignem maiorem tolerantiam habet. Ideo sibi proprius debetur ignis, secundum suam naturam exigentiam, & sic est de alijs elementis. Quare patet, quòd sub conseruatione suæ proprietatis materia gubernatur per certos gradus excitantis caloris & stimulantis. Ideo, quando separabis elementa, respice, quòd materia non euacuetur à proprietate sua per nimium ignem

RAYMUNDI LULLI

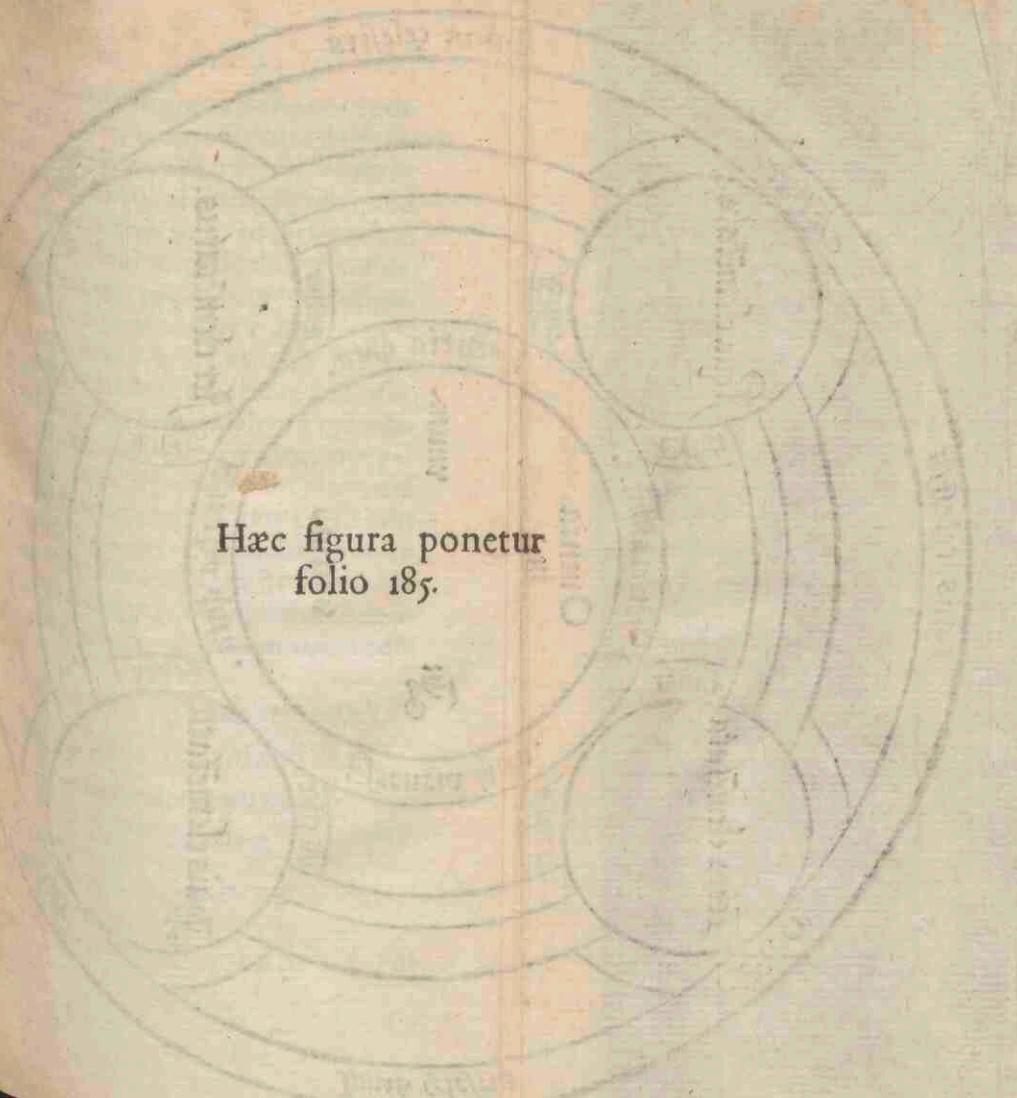
ignem vel excessiuum, nec contra naturam
Nam adhuc illa elementa sunt dissidentia
& inimici mortales generationis, nisi
Geometriæ regula obseruetur, cum qua
trahere poteris per tuum velle aerem, &
sine hac regula non. Fili hic est secretum,
quod valet melius omni denario, ad tra-
hendum extra quæ est verus Mercurius
proprietate plenus. Fili practicam tibi di-
ximus, qualiter eam poteris extrahere, cum
igne appropriato. Sed nunc dicemus totum
nostrum instrumentum, per quod
poteris custodire, & rectè ducere, & opus
dirigere. Quando tu volueris aerem tra-
here à suo proprio hospicio, tibi opus est
assimilare naturæ tuum opus. Fili in sub-
iecto vacuitatis sunt extrema & media se-
cundum magis & minus, propter quod
vnum elementum fugit in aliud, & in il-
lud reuertitur, ad vincendum naturam
necessitate naturæ, prout manifestè tibi
exemplificabimus, per aquâ, in qua dis-
solvitur tantumdem salis, quantum con-
tinuari potest in humido aquatico respec-
tū aeritatis salis. Quapropter tibi osten-
dimus, quod humidum est porosum, & for-
raminibus plenum, in qua porositate con-
tinuatur sal, quod est lapis naturalis in a-
qua

qua deportatus, quia assimilatur lapidi
 in sede sua existenti. Fili sedes sua sunt po-
 ri & parua suarum aquarum foramina,
 quæ primò erant plena aere nimio subti-
 li, & pòst implentur de re se inspissante.
 Quare patet, quòd in quanto magis in-
 spissatur, tanto fugit rarefactionem, & va-
 dit ad condensitatem, quando pori & fo-
 ramina parua implentur materia grossa,
 per euacuationem simplicis, quia nullo
 tempore est dare vacuum naturæ, plus e-
 nim destrueretur, quàm illud possit pati, &
 ex hoc exemplum ostendemus, Physici
 in scientia ventosorum, & nos in extracti-
 onibus aerum naturalium. Vnde volue-
 runt aliqui philosophorum antiquorum
 dicere, quòd natura vacua erat ab omni
 entitate, quãdo ad se rem attrahunt à suo
 proprio gradu, sed non habent de natura
 profunditatem omnem. Ideo, quia quan-
 uis calor ignis consumat materiam aeris
 humorosam, & porosam reddat, dicta ta-
 men materia adhuc habet dictum locum
 plenum, non obstante, quòd attrahat se-
 cundum proportionem naturæ vacuæ à
 dicto loco plus quàm perdiderit, prout
 apparet in conualescentibus post infir-
 mitates magnas, natura quorum plus ap-
 petit,

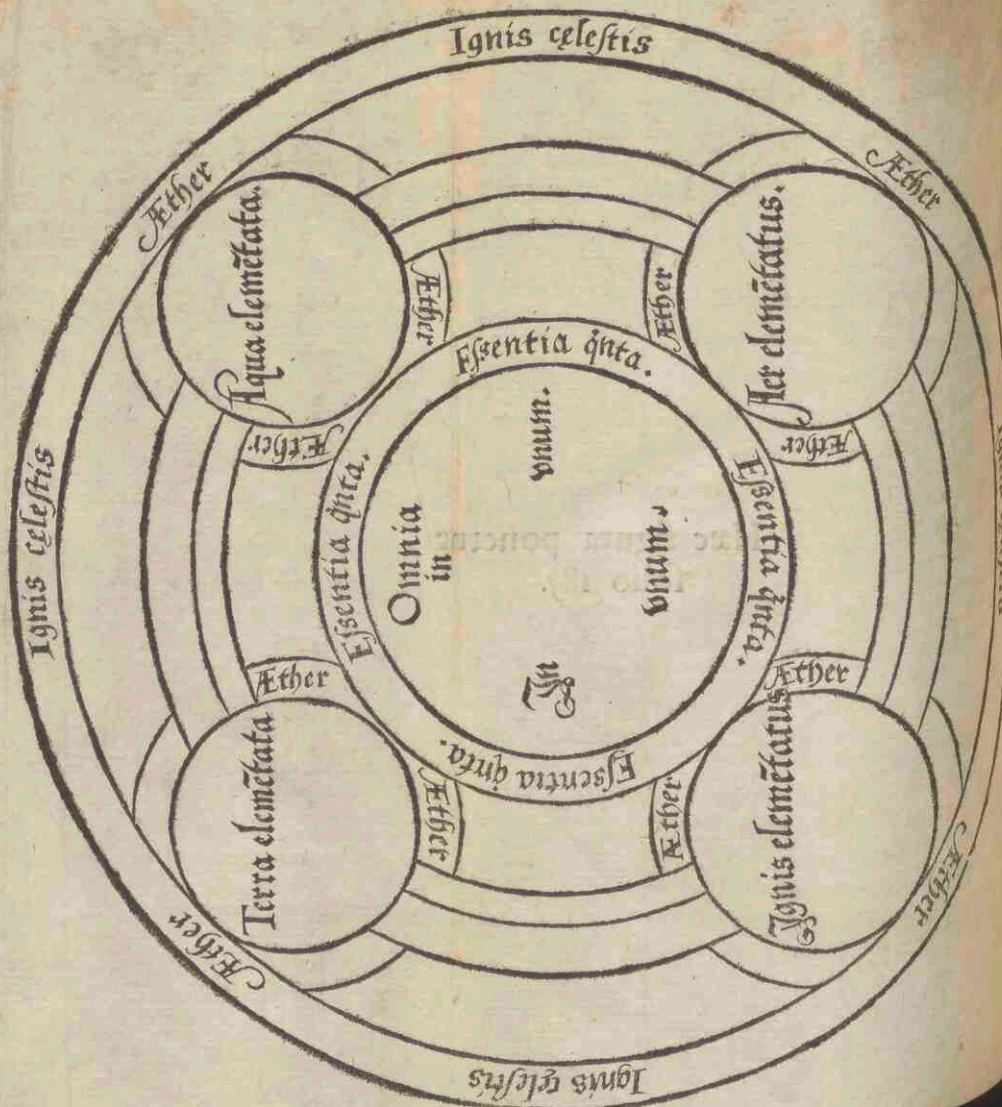
petit quam digerere possit, & tamen locus ille propriè secundum veritatem non quam moratur vacuus omnibus entibus naturæ. Sed solummodo à sua materia magis simplici, quæ ibi participat secundum scientiam nostram sensibilitatis inter simplex & simplicissimū, quæ sunt extremitates magis simplices, sicut est aer in quo spiramus duarum extremitatum suarum respectu, videlicet elementi aque simplicis & aeris puri simplicissimi, qui per clericos æther vocatur, quia propriè & post ignem existit, & si hoc erat verum nullum elementum veram spheram haberet animationis & stationis, & maximè ille aer, qui vocatur æther, qui destrui non potest ab igne, neq; per eius calorem corrumpi, qui semper sibi sit propinquus & iungens. Ideo declaratum est, quòd non quam vacuitas data est naturæ, quin sit de alto in basis spheris, quia ignis ibi locum habet, sicut natura suam est appetens perfectionē. Alio modo corrūperetur, & remaneret ignis naturæ in animatis, qui est spheræ certa vnius elementi, vel alterius, & nihilominus sine virtute, & sine attractione, & per consequens remaneret sine vacua, quod non fuit aut erit unquam requi-

requisitum per naturam, quòd remaneat absque illis potentijs, quare vastata materia simpliciore, scilicet, aeris, quæ erat humorosa in hac sphaera, quæ sibi data est & propriè sibi debetur per medium ponderositatis & leuitatis, deinde omni tempore in omni loco remanet altera simplex, quam ignis destruere neque vastare potest. Sed quantum ad hanc materiam simplicissimam, cum sit sufficiens, aut sufficienter occupatiua, vel repletiua loci dictæ sphaeræ, secundum suam substantiam, ideo volens natura in dicto loco per suum instinctum & institutionem recuperare per restorationem suæ deperditæ materiæ cum re simili vel ei pari, desiderans semper ad suam perfectionem attingere recuperat eam in attractatiua virtute, cum appetitu magno ad se trahendo aliorum elementorum substantiam per ipsorum rarefactionem, quouisque natura debitum suum recuperauerit, scilicet illud, quod per ignis calorem perdidit, & quanto plus euacuat locus, tãto magis illorum elementorum naturam attrahit per suum magnum appetitum, & habet maiorem vim maioris attractionis, vt tibi diximus, sicut apparet in
con-

condensatione aeris & pluuiarum. Et sicut videtur, quando natura vitalis in restauratione confortans, rectificat membrum vulneratum, quod est vna de partibus substantiæ suæ veræ individualis, in qua lætatur, & ista est ratio radicalis & posse naturæ, sine cuius intentione nihil facere potes, quia per istam elementa ascendunt & descendunt, ingrossantur & rarefiunt, componunt & afficiunt, dillicant, & subtiliant vi amoris. Et quanto ignis simplicior est cum actione magna in dicto loco naturæ, tanto fortioris deperditionis suæ propriæ materię est dictus locus continens, & per consequens attractionis fortioris. Fili si hanc rem intelligis bene, scies qualiter omnes res mundi per naturam factæ sunt, & quomodo eas facere poteris respectu naturæ, si aerem habere poteris qui hoc per naturam causat. Sed animatio quintæ essentia rationalis, nulla res est, quæ sciat facere, nisi Deus creat illud. Ideo certas res habemus, & alias scientias multas, ad plures artes & scientias, de quibus est vna, quæ est forma ad sciendum omnes alias, à sublimiori subiecto per naturam causatas: nam illud quod facit natura, destruere possumus.

Hæc figura ponetur
folio 185.

mus, & postea reformare, infra ponendo naturam, sine qua quæuis cura fieri nequit per physicum. Et hoc tibi datum sit ad diuidendum quatuor elementa, quod est maximum secretum, ad formandum instrumentum. Et sicut de albo composito fecisti, fac de rubeo, propter quæ figuram sequentem aspice, quæ docet, quomodo elementantur elementa, & qualiter vnum elementum intrat in aliud circulat per artificium naturale. Figura sequens ostendit, quomodo elementa per artificium constituunt vnum elementum rotundum: ita quod minima pars vnius est in parte minima alterius, aliter non esset vera nec bona mixtio in terminatis corporibus, nec per consequens esset bonum ad aurum, vel argentum operandum.

*De operatione secundi regiminis,
quod est lauare. Et primò de aqua & aere, qui habent generare.*

C A P. X V I I I.

Bb

Fili

Fili quando diuideris elementa lapidis
 seu lapidem per elementa quatuor,
 opus est vt ea purges per hoc regimen. Sed
 primò sciendum est, substantiam qua-
 tuor elementorum & eam cognosce-
 re, vnde tibi dicimus, quòd terra & ignis
 similes sunt in substantia lapidea, & ideo
 necessaria est præparatio ignis calcinati-
 ui. Et alia duo, scilicet, aqua & aer, sunt in
 substantia aquosa, & natura aquatica. Et
 idcirco opus est, quòd scias præparatione
 ordinatam ad exigentiam suæ naturæ,
 quia aer & aqua indigent præparatione,
 quæ fit per septenas distillationes, aut plu-
 res, quousque omni adustione vacuen-
 tur, quæ venit ex parte menstrualis, & tunc
 quælibet ipsorum plenus vera tinctura,
 manebit sine crematura vel adustione. Si
 li aquam & aerem distillabis ad partem
 quemlibet in sua rectificatione, & vase
 per se, & feces aquæ pones cum terra, quas
 in qualibet distillatione facies. Et post se-
 xtam distillationem pones vnã guttam
 vini & puri, quæ si nigrescat, non est omni
 adustione sua vacua. Pone igitur ad septi-
 mam distillationem & plus quousque ar-
 gentum dimittat absque corruptione
 nigra,

nigra, & tunc habebis aquam vitæ, cum qua terram abluēs, & Mercurium philosophicum, confortatiuum & medium, quod facit matrimonium tincturarum. Et sicut fecisti de aqua lunæ, facias de aqua solis, & sicut audiuisti de aqua, sic etiã intellige de aere, & illud quod remanebit post aeris distillationem, erit ignis, tinctura totus plenus, & aurum & anima, & vnguentum philosophorum, sine quo dictum magisterium compleri non potest. Et intellige fili, quare dicimus, quod ignis distillatur cum aere, & non cum aqua. Fili aqua non habet aeris officium facere, sed tantummodo lauare & non tingere. Nam si tingeret, ignis absque humore remaneret. Quia aqua fugit ignem, nec faceret tincturam fusibilem defectu humiditatis, ideo tibi dicimus, quod distilles ignem per aerem, quia in qualitate se concordant, & aqua fugit ignem, quia induta est qualitate igni contraria. Per hoc autem discordant. Sed aer, quia est aqua magna digestionem tincta, est oleum, & etiam tinctura fortis, & magnæ mixtionis. Et ignis est sua tinctura, & corpus fortiter digestum. Et spiritus est aer, qui ignem ducet. Considera fili ad ea, quæ ti-

bi diximus & dicemus, scilicet, quòd velis operari lapidem humidum, qui est substantia limosa ad aquam & terram tantum quia de illis duobus procreabitur purum sulfur, & sulfur siccum velis operari ad ignem & aerem, cum sit tinctura & perfectio totius magisterij. Fili si misceas ignem lapidis cum Mercurio, statim sine separatione rubeus efficietur. Et ideo quando voles facere permanentem tincturam, sulfur tuum in igne lapidis rubifica, & omni tempore se amabunt.

De ablutione ignis & terre.

C A P X I X.

Fili quando ignem voles abluere, primo separabis aerem, in quo quiescit per distillationem, & omnes feces, que coloris sunt, inter nigrum & rubeum in simul pones, in quibus pones suum pondus de aqua prima, & postea totum distillabis, quousque non remaneat nisi ignis siccus, & hoc septem vicibus reiterabis, & inuenies ignem tuum rubeum in pulvere subtili. Fili sic de terra facies, quousque vacua sit ab omni humiditate, & humiditas quam separasti à terra, est oleum album, multum

multum preciosum pro incerādo, & quia naturæ corporis magis participat, tanto ab eo difficilius separatur, & per consequens tenetur pro re preciosiori pro complendo omne elixir. Et quando videbis terram inter ponderosum & leue in modum pulueris esse, ponē de ipsa modicum super calidam laminam cupri, & vide si de ipsa aliquid euaporet, quòd si non, ostendit quòd priuata est & mundata ab omnibus spiritibus suis, qui eam tenebant in vita. Custodi ipsam multum charè: nā ipsa est magnesia, quæ dabit tibi illud quod petis post suam resurrectionem, & quando, sicut prædiximus quatuor elementa purgaueris, custodi ea bene, quodlibet ad partem in suo vase vitreo bene obturato cum cera, & maximè & specialiter oleum: nam aer subintrans statim corrumperet & consumeret propter conuicitatem naturæ quæ in ipso est, quod quidem aereum est ac multum volatile, & tibi sufficiat quod diximus de bene lauando omnia quatuor elementa.

De tertia operatione, quæ est creare lapidem de suprâ dictâ substantia

Bb ij præ

præparata, de quatuor elementis.

C A P. X X.

Fili nostri lapidis operatio tertia, est quod tu reducas aerem, qui est significatus per M. post suam rectificationem cum O. qui reducitur cū L. quia ipsi duo sunt duo elementa sicca naturæ fixæ. Adde ergo O. de composito rubeo cum L. quæ est de composito albo, ut mixtio quæ per confortationem fit, sit utilior præparatio de O. & L. sic ut recipiant & recuperent maiorem humiditatem per attractionem, quam in sua calcinatione perdidērunt, per quam priuatum est ab omni humiditate. Et ideo quādo siccū est, & omni humiditate sua vacuū, specialiter libentissimè suum humidum aquaticum eporat. Et si tu nos intelligis, intelliges id quod diximus in nostra theórica in capitulo sexagesimo tertio, quod incipit, Intentio naturæ fili. & super illo, quod diximus de perfecta præparatione, quæ succedit purificationem elementorum supra dictorum. Fili hæc præparatio valet omnine aurum: nam per eam lapides fini sunt & preciosi ac omnes perlæ & margarite. Ergo fili ad consequendum dictam hanc præparationem, accipias M. ad consequendum

dū naturam, & suum effectum, & illud di-
 uides in duodecim partes ad pōdus de O.
 & L. quoniam medietas de M. ad plus est
 necessariū vt custodias, & quòd alia pars
 sit æqualis ad pondus de O. & M. diuisum
 in duodecim partes, & quamlibet partem
 pones cum eo, & cum L. totum in simul
 mixtum infra vas simile alijs. Sed illud ap-
 pellam⁹ isto regimine Ymon. Postea ob-
 turabis vas tuum de suo cooperculo vi-
 treo cum cera, & pones in fino, & ibi faci-
 es enutrirī in pascendo cum modica aqua
 primò, & postea cū maiori, sicut natura te
 docet in paruorū puerorum educatione.
 Et non sis lentus, neque piger de imbi-
 bendo terram de quindecim in quindecim
 diebus, secundū quod videbis, quod
 comedet & conuertet, nec te tædeat hoc
 opus multis reiterare vicibus, & quando
 reperies quòd erit congelatum & conuer-
 sum, & siccum, pone in sicco igne per diē
 vnum naturalem. Postea da ei plus M. &
 factotum vt tibi diximus: nam in isto o-
 pere non potes errare, dum tamen patien-
 tiam habueris in longo, & tædioso nutri-
 mento. Fili videbis ibi tot, & tãtos colores
 de quib⁹ nō cures quousq; materia duca-
 tur & terminetur in pulueres albos finos,

vel in terrā albæ foliatæ in colore margaritarum translucētium. Et si videris in forma puluerum alborum subtilissimorum, scias quòd est maioris fortitudinis, & maioris virtutis mineralis sulfurei ad congelandum Mercurium, & transmutandū omnia metallica corpora post suam elixationem. Fili non volumus hic tibi longū facere sermonem, ne tuus impediatur intellectus per verba. Nam nostra theorica tibi satis potest sufficere, quam bene conuertere potes in practicam veram per hanc, quam tibi damus. Hæc est res quæ sita terra foliata congelabilis, noster arsenicus, sulfur nostrum, quod completum est ad album pro faciendo medicinam ad argentum, sicut tibi dicemus, cū iam sit sulfur cōpletum album non vrens, per quod medicina fieri debet.

*De compositione sulfuris
rubei.*

C A P. X X I.

Fili sulfur album accipies, & illud imbibes per imbibitam rorationem de aqua rubea post dissolutionem eius in dicta aqua. Et quando aqua in illo fuerit

rit congelata ad medium sui ponderis totum album erit, tunc ignem carbonum fortifica: nam aliud facere non est opus, quousque videas rubeum sicut scharletū, post fortifica ignem cum flamma, quousque sublimetur. Fili scito, quòd sublimabitur erit sulfur album, nobile multū, & illud quod remanebit in fundo vasis fixum, erit sulfur rubeū fixum, sicut sanguis, rubeum, multum clarum & preciosissimum, & tibi hic sit ostensum quòd illud quod erat album, versum est in rubeum manifestum per ignitionem & ignibilitatem aquæ, quæ ibi posita est per substantiam sulfuris albi essentialiter. & de hoc sit tibi speculum substantia plumbi, & pro tanto tibi sufficiat traditio compositionis sulfuris albi & rubei, à quo per artificium quartæ operationis beneficio elixir factum est ad complendum & transformandum omnia corpora metallica imperfecta, & diminuta in verum aurum, & in verum argentum.

De quarta operatione, per quam fit compositio elixiris. Et primò de com-

Bb v posi^a

positione lapidis, qui est primum sulfur.

C A P. X X I I.

Flli quando velis facere medicinam, considera primò cui perfectioni preparationis ducere proponis, & supra quale corpus vis projectionem facere: nam de illo corpore supra quod vis facere projectionem medicinæ, debes in ea ponere, sed si ad vltimam præparationem intendis ducere philosophicè, quale corpus imponas non est curandum, nisi solummodo argentum viuum, quod est medium & mediator omnium, & si non intendis, nisi ad quandam subtiliationis simplicitatem frondem medicinam ducere, debes corpus, supra quod projectionem facere velis subtiliare. supponamus ergo, quòd sit supra stannum, tunc sic tuum elixir compones, recipe duas partes cum dimidio argenti fini subtilissimè limati, & de illo fac amalgama cum quinque partibus argenti viui communis simul iungendo, & ducatur ac formetur ad modum butiri, quòd partes argenti dicti sentiri non possint. Deinde cape mediam partem

partem Iouis, & illum funde tribus vicibus, & projice in aceto distillato, & amalgama, & ciba de vna parte argenti viui in simul molendo, quousque fiant vnum corpus. Postea illa duo amalgamata laua, quodlibet ad partem, cum sale communi preparato, & in aceto distillato, dissolutum, quousque acetum exeat clarum, purum & mundum, inde amalgamata duo iunge, & iterum simul abluere cum sale & aceto distillato, molendo, & miscendo, & lauando, quousque acetum, vt supra clarum remaneat. Postea laua totum in aqua dulci, vt totum sal exeat, & desicca aquam ad solem, vel ad ignem lentum. Fili magisterium nostrum in duas partes est diuisum, scilicet, in creando lapidem, & componendo medicinam. In prima parte argentum viuum ponimus, tale, vt diximus in tota nostra theorica, & in principio nostri magisterij in practica positum. In secunda parte debet addi sulfur cum materia metalli. Fili sulfur est suus ignis, qui materiam digerit metalli, & argentum viuum, quod ibi nominatur loco medij, & stat inter sulfur, & corpus. Et hoc tibi dicimus, vt in verbo rusticano non intelligas, neque
communi

communi, sed in verbo philosophi-
 cali nos tibi dicemus, quòd alia sunt
 media cum extremis differèntialibus, quia
 alio modo non possemus dicere quando
 materiæ sunt transmutatæ philosophicè.
 Et ideo, quando philosophicè dicimus,
 debes intelligere de materijs iam trans-
 mutatis per virtutem, opusque philoso-
 phiæ. Et quando rusticaliter dicimus, in-
 telligere debes de materijs, quas natura
 communis omnibus gentibus creavit
 accipiendo ab illa similitudinem. Ideo in
 verbo philosophico tibi dicimus, quòd
 alia media sunt sine quibus tincturæ fer-
 mentorum addi nec misceri possunt cum
 tincturis vnguenti rubei. Et ideo nobis
 opus est, vt transeamus ex eodem medio
 ad medium, donec simus in extremis que
 petimus. Fili cibamentum quod nos tibi
 dedimus, philosophicè loquendo, est v-
 num de medijs inter aquam & spiritum,
 scilicet, quando in puluerem versum est
 per alterationem. Et sulfur & aer sunt ex-
 tremitates: sed absque philosophiæ volun-
 tate tibi dicere poterimus, cum ibi sit al-
 teratio, quòd argentum viuum vulga-
 riter intellectum, ratione suæ similitudi-
 nis, est medium perfectium, multiplicatum,

tuum, & completiuum elixiris, quia effectiuum est omnis fusionis metallicæ, & totius ingressionis, ratione sui ponderis, de quo supra loquebamur ad voluntatē nostræ philosophiæ in sua prima extremitate, quod eum eleuauit de necessitate, & alterauit in sua speciali differentia. Secundæ extremitas absque voluntate philosophiæ dicimus, quod sunt metalla ad componendum elixir. Et alia media & extremitates, philosophicè loquendo, sunt materia post earum purificationem mundā, ideo, quia inter sulfur & argentum viuū est puluis factus ex corpore, & argento uiuo, & inter dictum puluerem, in quo est sulfur & finis magisterij, sunt duo argenta uiua, quæ sunt causa continuationis partium dicti pulueris in finam medicinam, & inter aquam est calx & aer. Fili totum initium & finis huius operis, fit tantummodo per vnā solam operationem, quam uocamus propriè reductionem. Fili intellige bene potestatem naturæ, quæ totum debet mutare. Sulfur nostrum est terra subtilis, vel aqua sicca, in ventre cuius ignis nature fortiter multiplicatus est, causa suæ siccitatis est terminatio humiditatis calorosæ, quam accepit à compressione

fione ignis, qui est in suis visceribus & vete-
 tre. Fili argentum viuum est liquor in-
 undans & fluens, præseruans ignem à
 combustione & arsurâ, & aer est materia
 sulfuris, in qua compromittitur & com-
 primitur ignis per ingenium magisterij
 respectu naturæ, quousque terminetur
 in terram siccam & subtilem, quæ est sul-
 fur, & sicut aer, qui est materia ignis indu-
 it eius formam in eo, ita argentum viuum
 est materia sulfuris, & couertitur in i-
 psam ratione proprietatis suæ naturæ.
 Quare fili non mireris, quando res vide-
 bis mutari coram oculis tuis per potenti-
 am sulfuris, quia multum calidum est &
 siccum, & calorosum. Ideo necessarium
 est, quòd proprietatem ignis habeat, vi-
 delicet aperiendi partes totius corporis,
 & argenti viui, & penetrandi ac terminan-
 di, quia per calorem quem habet in se, na-
 turaliter aperit poros clausos & seratos.
 Et cùm ignis sit substantialiter colligatus &
 collectus in substantia subtili, cum tota
 illa etiam vaporabiliter intrat infra to-
 tum corpus, cùm eius substantia, per
 quam ligatus est & collectus, sit multum
 sicca, terminat & congelat humidita-
 tem, in quam intrauit, secundum sui ca-
 loris

loris informationem, qui est instrumentum informativum & digestivum naturæ. Et sic fili dictum sulfur nostrum habet virtutem sigillandi & formandi simile sibi, & omne quod petitur, & non retinendi in se. Et ideo dicimus, quod est pater & semen masculi, per ignorantiam cuius multi deciderunt Alchymistæ fatui & non experti, credentes sine igne naturæ fixare amalgamata, non custodientes rectum, neque rectitudinem rei propriæ, quæ deberet eis deducere & adducere ad perfectionem veræ digestionis. Quia argentum vivum minerale res est multum crudæ, & grossæ substantiæ. Quare opus est, quod fortis virtus sibi administretur, quæ iuuet eum duci ad perfectionem, & de hoc largè fuimus loquuti in libello intentionis Alchymistarum. Idcirco fili in nomine illius Domini nostri, qui pro peccatoribus passus est mortem crudelem, incipe nostras alterationes philosophicas facere per hunc modum, faciendo primò signum sanctæ crucis, ne Diabolus tibi noceat, & intellige quando dicimus ar. vi. vulgare, hoc dicimus ad similitudinem illius, quod ei assimilatur per artē vivificatum: quia metallo-

tallorum corpora differentiam recipiunt
 per illum modum, per quem argentum
 viuum differt à suis similibus. Et quando
 similes dicimus, hoc est ad differentiam
 purorum, & impurorum metallorum, &
 hoc tibi fili datum sit pro regula graui &
 profunda in tuo adiutorio ad cõponen-
 dum regalem medicinam in hunc modũ.
 Accipias vnum vas vitreum cum longo
 collo, vnus palmi, & fundo rotundo, &
 ore stricto, adeo, quòd non possit intrare
 nisi tuus digitus medius largè, & ad mo-
 dum colli ampullę factum, & habeat coo-
 perculum, quod subintret & bene iun-
 gatur. Põst recipe amalgama, & in sex par-
 tibus illius pone partem vnã lapidis no-
 stri in fundo dicti nostri vasis. Põst arrisi-
 ciose pone tuum amalgama infra sine vi-
 olentia ad longum vasis, & quòd coope-
 riat lapidem totum, modo tali, quòd la-
 pis respirare non possit, quando sentiet
 calorem, nisi per medium amalgamatis
 quia necessaria res est, quòd amalgama
 nostri lapidis vaporem accipiat, & in suo
 ventre retineat, & per illum alteretur. Po-
 stea colloca vas tuum suo cooperculo coo-
 opertum, in furnello, inter cineres com-
 pressos vsque ad quantitatem materię,
 vel

vel modicum minus, videlicet de spissitudine dorsi cultelli, vel minus, & hoc fac, vt videre possis alterari materiam, & post accende ignem, si vis, de puluere carbonum, vel de sarraturis lignorum. Et sic dimitte, vt paulatiuè calefieri incipiat, vel si vis de carbonibus, qui faciant ignem sine fumo. Et quando sentiet calorem, tunc calor sulfuris mouere incipiet, & quòd est in suo vapore inspirabit in substantiam argenti viui, & penetrabit, & cõgelabit amalgama. Primò in forma argenti fini, demitte adhuc ignem continuari, quia metallica species tibi ostendet, quòd totum sulfur non est adhuc in vapore eleuatum, dum adhuc omnes suos effectus non prestitit, neq; virtutes, nec adhuc intrauerunt ventrè dicti amalgamatis, quoniam non debes intentionis esse, quòd habes creare vnã petiam metalli per dictum sulfur, in quo metallo modica est virtus, sed creare medicinam, in cuius substantia sunt congregatæ plures, & multæ virtutes, per quas, & in quibus facies postea talia, quæ ad miraculum sunt reputata, per omnem personam magnam & diuitem, nisi sit philosophus, qui suas agnoscat potentias atq; virtutes, per quas

operatur, & quas tibi dicemus, dum eas teneas secretè. Fili effectus sulfuris quem debet tradere & præstare dicto amalgamati, est, quòd ratione potestatis proprietatis suæ, conuertit eum in finissimos pulueres. permitte igitur eum continuare in tuo igne: quia aliter non habes facere, quousque videbis dictum amalgama in puluerem in sua superficie conuersum. Et hoc totum fit in quatuor, vel sex horis, vel modicum plus, aut minus, secundum quòd ignis bene & discretè continuatus est, respectu proprietatis materiæ: sed statim, cùm videris signum dicti pulueris, amoue à furnello ignem, & refrigerare permitte, vt virtus ignis nostri non debilitetur. Fili si modicum huius sulfuris præiiciatur per talem infusionem, vt tibi supra diximus, supra multum corporis, tali modo, quòd habeat potentiam super illud, statim illud reducet in puluerem subtilem, color cuius erit talis, sicut color corporis, in quo spiritus totus infusus est virtute diuina. Ideo fili habeas intellectum bonum multiplicandi dictam materiam virtute sulfuris primi, antequam facias medicinam.

*De multiplicatione nostri secundi
sulfuris, & proprietatibus eius.*

C A P. X X I I I.

Flli non debes potentias omnium tuorum sulfurum ignorare, potentia quorum duobus reperiuntur modis, secundum numerum graduum suarum virtutum, scilicet per signa & experientias, quæ ratificant claro lumine rationem sensus. Fili virtutes punctualiter, & gradualiter sunt colligatæ & congregatæ per augmentationem, & confortationem in substantia sulfuris nostri. Ergo tibi dicimus, quòd quanto plures habet gradus punctuales, tanto habet maiorem potentiam sua substantia alterandi omnia ponderabilia, & duplicia, quodlibet de decem numeris. & hoc agit propter dictæ virtutis proprietatem, quæ est in eius forma, per quam materia specificata est in substantia sulfuris, & si plus ponas, maiorem virtutem accipiet substantia succedens, propter pluralitatem virtutum captarum

& collectarum in præcedenti substantia exemplum ponamus, quòd primum sulfur in se non habeat nisi quindecim gradus punctuales in numero virtutum, propter quam rationem vis experimentalis nos docuit, quòd sulfur, quod non habet nisi vnum gradum virtutis, reseruat pondere simplicis substantiæ, alterat duo pondera, integra, quæ possunt partiri, vel diuidi in 20. numeros, qui sunt dicti & nominati simplicia pondera. Nos numeramus pondera simplicia 1. 2. 3. 4. 5. & 6. 7. 8. 9. vocamus numeros compositos simplices, & 10. vocamus numerum integrum, quia recipit relationem de vno, & ideo gradualis virtus nostri sulfuris correspondet 10. & sic de alijs. Et ideo intelligit quòd per differentiam ponderum materialium conuertibilium, & per intentionem & remissionem virtutis sulfuris, virtus specificat dictam materiam in diuersam formam, sicut declaratum extitit in tractatu graduum magnæ medicinæ. Igitur filii, postquam vna virtus integra punctualiter congelat 10. argenti viui in metallum perfectum per projectionem vnius ponderis supra 10. substantialiter, consequenter vnum pondus 50. virtutum, congelat

gelat 300. argenti viui proportionaliter
 in metallum perfectum, quia nullo tem-
 pore virtus minoritatem accipit propter
 diminutionem sui actus, quin operetur
 secundum proportionem gradus suæ ac-
 tionis, prout gradus piperis calidi in
 quarto gradu, sensibiliter operatur in na-
 tura humana, ac etiam pars eius propter
 virtutē, quæ vniformiter stat in toto, & in
 tota substantia piperis, & ideo pars gradus
 similiter est in eodem gradu. quia tantū,
 quantum substantia & virtus potest con-
 tinuare, tanto monstrat effectum propri-
 um suæ operationis, quæ dependet à sua
 gradualitate. Et si pondus vnus aut alte-
 rius projiciatur supra minus sui ponde-
 ralis, tunc faciet in illo me-
 tallum maiorem combustionem siue igni-
 tionem, & in tanto vltra, quanto igneitas
 & virtus suæ potentiæ extrahitur digeren-
 do, & vltra ardendo & comburendo. Et
 in quanto erit vltra proportionem pon-
 deris conuertibilis, in tanto magis ac me-
 lius consequetur effectum alterationis
 perfectæ, si pondus conuertentis non ei
 augmentetur proportionaliter tantum,
 sicut conuertibile est in substantia au-
 gmentatum vltra proportionem recti pō-
 deris.

deris. Fili per hanc intentionem si nos be-
 ne intelligis, potes habere verum pondus
 virtutum nostri lapidis, quousq; tibi po-
 tentiam ostendat simplicis ignitionis no-
 vrentis, & est terminus & mēsurā, hoc est,
 quando congelat ar. viuum in metallum
 perfectum, & eum in speciem specificam
 auri vel ar. dimittit. Et quando dimittit e-
 am in speciali forma sulfuris .i. pulueris
 subtilis, tunc ostendit, quod magnæ igni-
 tionis est, nec propter hoc eum minus ap-
 preciari debes, sed fortius honorare, cum
 ferri possit ad simplicis ignitionis termi-
 num, per discretionem operatoris sapien-
 tis in doctrina, quā superius ars cōfert in
 substantia multiplicatiua. Ideo multe vir-
 tutes collectæ in vno paruo subiecto, se-
 extendunt & ampliātur in multam & ma-
 gnā materiam terminantem eam, & por-
 tantem ad aliquem gradum perfectionis,
 secundū actionē potentiæ perfectiū, ac
 exhibitionē ponderū administratorum.
 Postea fili ad melius intelligendū partem
 illorum, quæ diximus per experientiā vi-
 sibilem, accipe lapidis partem vnam, & ei
 decē partes ar. vi. administra amalgamati,
 vel simplicis, & vide quomodo termina-
 bitur post ipsius transmutationē, si eum
 ja

in forma specifica dimittet argenti, potes
indicare, quam virtutem habet. Et si per-
fectè ar. vi. non congelat, minoris virtutis
est, & tunc requirit, quòd pondus conuer-
tibilis debet diminui cum pondere con-
uertentis augmentando. quod si dimit-
tat argentum viuum in forma terræ albæ
in vna massa, virtus eius ignificatiua dat
tibi agnoscendum, quòd fortioris actio-
nis est, quàm erat in principio, & ideo ma-
ioris valoris: nam quanto plus tenet ultra
specificationem formæ metalli perfecti,
tanto magis potest contra aliud argen-
tum viuum, propter potentiam virtu-
tis lapidis in ea diffusam. Et si in formam
pulueris dimittat, tunc signum ostendit,
quòd nobilis & fortis virtutis poten-
tia munitus est. Accipe igitur vnum pon-
dus illius pulueris, & appropinqua illud
decem ponderibus argenti viui sicut su-
prà diximus. Et si transmutet in similes
pulueres, debet iudicari virtutis excellen-
tis. Continua igitur fili hanc operatio-
nem, quousque venias ad illum gradum,
quòd vltimò mutat nõ solum argentum
viuum in puluerem, aut metallum perfe-
ctum, sed solummodo in terram albam
in modum massæ frangibilis. Fili hoc est
Cc iiij argen-

argentum viuum, quod mutatum est in
 formam perfecti metalli, & habet virtutē
 simplicis ignitionis ad æqualitatem sui
 numeri integri, sed quando hæc virtus
 respectu dicti numeri in compositione
 medicinæ nostræ non sufficit, cum pro-
 portionabiliter se nõ extendit, nisi ad ter-
 minationem dicti argenti viui ad formā
 metalli, & non ad terminationem suorum
 elementorum, quæ in medicinam debent
 terminari, nisi hoc per aliud pondus fe-
 ret, & per ingenium subtile in decoctione
 longa. Ideo ponere non debes ad finem,
 quod non erres, nisi sis multum efficax
 in scientia & arte, nec adhuc in forma pul-
 ueris, quia ignitionis nimie foret, & cre-
 maret ac arderet elementa simplicia. Et
 quando simplicia dicimus, hoc est ad dif-
 ferentiam substantiæ fermentabilis, quam
 in elixiri ponimus, nec poterimus tibi e-
 ius temperamentum ostendere: sed illud,
 quod in formam terræ mutatur totum
 in massam frangibilem, illud est contem-
 peratiuum medium simplicis ignitionis
 artificialis, ad creandum medicinam im-
 mediatè, & conseruatiuum omnium suo-
 rum elementorum. Contempera igitur
 sulfur tuum, quousque venerit ad pas-
 sum

sum terræ, quam massam frangibilem ap-
pellamus. Fili de quantis numeris integris
successiuè conuertet, tot virtutes inte-
gras habebit. quando igitur de virtuti-
bus suis volueris experiri, noli de toto la-
pide facere experientiam, sed de parte mi-
nori qua poteris, & aliam ad partem po-
ne, quousque videris, & sciueris quot vir-
tutes, & quâtas potentias tenebit. Et quâ-
do scies virtutũ suarũ potentias adde ei, &
da cibum secundum proportionem suæ
fortitudinis. Et quia eius virtus est decem
ponderum, proportionabiliter ei addere
debes & administrare argenti viui 100.
pondera, & si 15. adde 150. et si 100. est su-
pra 1000. Nunc igitur pone in actu reali,
postquam sciueris, quantas virtutes inte-
gras tenet lapis in minori parte. quando
dicimus minorem, hoc est propter medi-
am rationem loquendi, & sic intelligere
debes, si multiplicare velis lapidem mate-
rialiter, etsi certitudinaliter scias, quòd in
se teneat vim 50. integrarum virtutum, tu
capias totum lapidem, & pone in 450. pō-
dera ar. viui amalgamati, vel non amal-
gamati. quia de quolibet denario sub-
trahatur pars decima, & hanc subtractio-
nem facimus, vt materia non terminetur

in metallum perfectum. & tunc ipsius ignitio esset hebetata & minorata. Ideo de quanto illud minus ascendit de substantia argenti viui, de tanto plus est superans in actione virtus diffusa, quæ est in sua substantia. Et hanc magis facimus secundum temperamentum rationem. De isto igitur fili medicinam creabis, sicut dicemus: sed primitus dicimus tibi multiplicationem virtutis dicti sulfuris. Fili, nos vocamus sulfur, totam substantiam supra dictam in terram conuersam per primam nostri lapidis virtutem. Hanc igitur accipies, & de illo capies vnam partem, secundum proportionem ponderis materialium, quæ ponere vis in elixiri. Nam opus est tibi, quòd de ipsa sit decima pars, & totum residuum sulfuris pone in ampullam cum longo collo, & illam in calore serua. Si velis, quòd virtus de pluri multiplicetur de mense in mensem, da ei de ar. viuo 50. partem ipsius in ampulla, quam firmiter claude: nam aliud non est tibi opus facere. Sic habebis in re tua, & domo duplices mineras pro regnando in Dei seruitio, sed scias tenere secretum. Fili tibi dicere non possemus huius rei potentiam, quia innumerabiles sunt, si tibi scimus

mus terminum dicere fines huius mundi, cum eius potentia, aut multiplicatio sit infinita, quia infinita eius erit duratio. Nos dicimus infinita, non simpliciter, sed ad differentiam vitæ hominis, & durationem huius mundi.

*De fixatione, vel de confectio-
ne medicinae.*

C A P. X X I I I I.

Fili tibi præcipimus, quòd capias duas partes cum dimidia argenti fini, fac inde, vt tibi diximus amalgama in capitulo præcedenti de multiplicatione lapidis. Postea adde ei partem vnã dicti sulfuris vltimatè congelati, & postea misce totum simul in vitreo mortareo molendo, donec totum fiat vnum corpus. Postea elixir tuum humecta cum vna parte aquæ suæ, & nutri totum in calore febrili, sicut in creatione nostri lapidis fecisti, hæc cõtinuando decoctionem, quousq; aqua super eum sit congelata per viam sublimationis. post paulatiuè ignem tuum fortifica, quousq; ad vltimũ per expressionẽ ignis, omne quod est volatile sublime-
tur.

tur. scias tunc, quòd corpus efficitur & vertitur in volatile per potestatem volatilis, quod detulit rē fixam. Postea quādo vas erit frigidum, accipe illud, quod est sublimatum, & cum vna alia parte aquæ suæ iterum supra feces repone, molendo, & imbibēdo, & affando secundum quod natura vult, coque & sublima. Et sic amodo continua dictum regimen vigorando ignem, quousque duæ partes aquæ fixæ sint cum terra, & quòd de illa nihil possit sublimari. Fili omnium istarum fixationum regimen fit in tali vase, quale est illud, in quo reductiones fiunt, nec est differentia inter fixationem, & reductionem, quantum ad regimen faciendi, nisi quantum ad intentionem fixandi, & non tantummodo indurandi. Et ideo debes ignē tuum multiplicare in fixatione, vt humidū fixetur in igne per ignem, & semper reuer- ti debes illud, quod sublimabitur supra rem fixam manentem, quousque totum fixum sit, quia sulfur antè dictum, cum sit fixum & congelatum per suam proprietatem, & à se coagulatum, naturaliter coagulat suum Mercurium, & hoc est per frequentem sublimationem supra rem fixā reiteratam, & hoc facimus, vt dicti sulfu-
ris

ris partes sint in dicto argento viuo bene continuate, quod est de suo proprio naturali humido. Fili si scias bene ab extra disponere naturam, erit tibi & ipsi sufficiens eundi ad perfectionem totius rei, de qua indiget. Quia ipsa, cum sit multum sagax per suum instinctum, est multum sollicita pro appetitu naturali ad incerationem sui corporis, cuius sollicitudinis non habet finem. Et ideo tibi sit declaratus natura motus, quod est instrumentum, per quod omnia facit. Fili si ab extra scis naturam bene disponere, ipsa sufficienter ab intra operabitur, usque ad vltimum suae perfectionis passum. quoniam sui motus per quos intrabit, & ponet, ac iunget siccum cum humido, & continuabit humidum cum sicco, ita fortiter ei adhærendo tali ordine actum magna vnitate, quod melior ac certior homo mundi non posset, aut sciret considerare, quam magna est perfectio naturæ, ratione & causa motuum adhærentium, quæ sunt propinquiora instrumenta suis operibus. Quare fili tibi sit intellectualiter reuelatum, quod ratione complendi omnes motus antè dictos tarditas præparationi debet esse in nostro magisterio, vt natura transire non possit

possit motus suos per lineam transfuersam, quæ mouetur ab impedimento contrario, sicut est nimis cito complere, videlicet antequam naturæ motus per successiorem ordinis naturalis sit continuatus intentione rationis perfectiua. Ideo fili recapitulamus, quòd natura certum habeat tempus ingrossandi, & impregnandi, & certum habet tempus pariendi, certum nutriendi, & certum operandi. Ergo fili, quando terram impregnaueris, expecta partum, & quando peperit nutri eam vt infantem, quousque pati possit totum ignitionis ignem. Et tunc de illo facere poteris multum nobilem projectionem, propter quod ad implendum, vt supra dictum est. Et Morienus dicit: Creatio hominis sit tibi speculum.

De fixatione aeris.

C A P. X X V.

SI vis fili scire finem, qui est nostri magisterij perfectio paterna doctrina traditum, hoc est, quod reuerti facias dictam materiam non fusibilem ad perfectam liquefactionem, opus tuum assimilas modo naturæ per reiterationem, ac mollificationem, & quòd partes discōtinuatæ, sint conti-

continuata per talem humiditatem, quæ supra omnes humiditates alias habeat morari, ad calorem cuiuslibet ignis sine exhalatione aut terminatione ipsius, ut assimileris fili in hoc passu operi naturæ, inquantum est possibile tibi dicimus, quod ipsa in radice incerationis non cessat suum incerare corpus cum humiditate subtilium, scilicet sulfuris, & argenti viui: quia nullum aliud corpus magis conueniens natura reperit, quam in sulfure. Sed bene credas, quod totum procedat ab argento viuo, & ista humiditas non est terminatiua, neque consumptiua, sed potius perfectiua radicalis, multum subtilis, in qua naturalis calor omnium fusi- bilium, aut liquabilium concalescit. quamobrem natura ratione eius instin- ctus, desiderat multum stare in esse, & in specie per longum tempus in suo esse perpetuali individuali. Ipsa ratione suæ perfe- ctionis ordinavit, & stabilivit in nutri- mento caloris naturalis tale humidum, sicut dictum est supra, & infra illud po- sita est. Ideo fili naturæ sagaci assimilan- do debes præparare per exuberationis viam illam, seu similem humiditatem. Nam si- cut vides, quod natura susceptiua in crea-
atione

atione hominis formauerit partes menstruales, non solum nutrimenti sufficientis ad restaurandum rem deperditam, sed ratione deportandi, ac ponendi ipsum ad maius clementum in tempore suo. Ideo natura dictas partes spongiosas formauit, ut magis de humiditate nutritiua recipiant, & nutrimento, quam deperditio ipsius ascendat. Et ideo re perditia restaurata remanebit adhuc illis partibus spongiosis magna & notabilis quantitas nutrimenti, quam quidem capit foetus à substantia indigesta per umbilicum, quamuis nobilior sit sine comparatione illa, quae superius ascendit ad mammillas propter necessitatem finis, quod nutriat infantem post puerperium, quousque valeat comedere panem. Ideo, quia omnis res vitalis re multum temperata indiget, quare natura limitata, omni tempore in suis operibus est hoc facere ingeniata, & sicut in membrorum humanorum formatione prima sufficit quantitas parua seminalis principij: simili modo parua sulfuris quantitas sufficiens est ad creandum medicamentum, sicut per dicta nostra praecedentia manifestum extitit. Sed ad crescendo, & augmentandum illum, & beneperfe-

Et nutrire opus est tibi, quod exuberare scias dictam humiditatem nutritiuam, assimilando naturæ ratione nutrimenti, quia hoc sciendo est magisterium, & perfectio totius alti secreti huius artis & nobilissimæ scientiæ, & facies sicut tibi dicemus post elixiris incerationem. Ergo filius, quando aqua erit cum terra fixata imbibeam cum rorida imbibitione cum vna parte sui aeris, & post pone ad mollicandam in fimo, vbi sit pepanticus & paruus calor. Ideo, quod cum dictis terra & aqua miscebitur per motum, quem in sua conuersione facit natura, post pone ad sublimandum paulatiuè ignem augmentando, quousque illud, quod volatile erit sit sublimatum, & humidum cum sicco misceatur. Post hoc pone volatile supra fixum cum altera parte aeris per modum roriadæ imbibitionis in principio lentum ignem, & postea fortiorem facièdo. Et sic reitera, quia nihil aliud opus est tibi facere, quousque per reiterationem continuam sublimationis, & motu continuo tota res fixetur in vna parte cum dimidia aeris. Et tunc per diem naturalem fortè continuabis ignem, & per secundum diem naturalem fortiorè, & per tertiū fortissimum, sicut

RAYMUNDI LULLI

est ignis ad fundendum cuprum, & sic
 qua mediante, aer fixatur in terra, quia na-
 tura terræ alleuiatur & subleuatur à natu-
 ra aeris, & natura terræ continet in se aeris
 naturam, & aqua similiter, & hanc ipsa re-
 tet. quia vult perfici à natura calida ae-
 rea, & docet naturas aquæ & terræ debel-
 lare contra ignem per sui concordantiam
 amoris. Nam in amorem conuerterunt, &
 fugientem in pigrum, quando aer obui-
 am prosequitur fugientem, & auis non
 plumata volucrem plumatam retinet,
 quòd non possit euolare. Fili pone spiri-
 tum tuum, ad intelligendum quæ dici-
 mus: noli potare, nisi comedas, nec come-
 das, nisi bibas. Hoc tibi dicimus ratione
 imbibitionis vniformis, quam habes fa-
 cere de humido cum sicco vicibus suc-
 cessiuus, ad dictæ creationis instantiam
 exemplo naturæ ad iuuandum calorem
 naturalem corporis transacti à latitudine
 temperamenti siue à distemperamēto, si-
 cut homo senex, propter sui temperamen-
 ti habilitatem, hoc modo non debet uti,
 videlicet, quòd non bibat nisi comedat,
 & econuerso: nam partes siccæ debent flu-
 ere in humido & cōtinuari in illo, & sim-
 plificari ad naturalē calorem confortan-
 m. du

dum. Et ideo in fixatione aquam miscemus in terram paulatiuè, & sic conuertitur, & cum illa ligatur & fixatur potentia natura. Et deinde fixatur aer super illam, quousq; per victum victus vincens vicerit, quia quando aqua est mortua, tunc aer fixatur, & non antè. Nam aer ignem nutrit, sicut aqua terram, & ignis à limositate aeris viuit, & aer à limositate aquæ, & aqua à limositate terræ. Fixa ergo fili primò aquam in terram, vt aer in ea fixari possit, quia natura sic vult potès, & si aquam interfecisti omnia alia sunt mortua & occisa, aqua tamen siue terra non fixatur, & ideo dicit philosophus hos versus, Cõsurgit nullus nūquam sine corpore fructus. In quo dum moritur semen fructum dat refertur. Sic cibus in stomacho fomentum suscipit intro.

*De inceratione, quæ dat fusionem
elixiri perfectam fixationem.*

C A P. X X V I.

Quando fixaueris aquam supra terram, & aërem supra aquam successiue, sicut tibi diximus, tu accipies de

D d ij me-

medicina ꝛ vnam & illam pone in cruce
 bulo terreo supra ignem leuem, & statim,
 vt sentiet calorem e gutta supra guttam,
 post guttam de oleo suo albo, scias, quod
 oleum omnes ipsius penetrabit partes, &
 insensibiliter corporis profundius intra-
 bit elixiris, & ponet se ibi, & reddet eum
 fusibilem ingredientem, & bene intran-
 tem. Tunc recipe de ipso modicum, & te-
 ta ipsius fusibilitatem supra cupri lami-
 nam ignitam, si resoluatur vt cera sine su-
 mo creata est medicina, si non & det su-
 mum, repone ad incerandum supra ipsum
 de oleo suo eguttando guttam post gut-
 tam, quousque faciat signum supra dictu
 modo predicto. Postea in frigidari permit-
 te: quia elixir est completum, & imprecia-
 bile precium, quod omne corpus di-
 minutum & imperfectum conuertit
 in infinitum limificum verum & bo-
 num. Projice igitur de ipso pondus vni
 supra 1000. argenti viui vulgaris ablu-
 cum sale & aceto, & conuertetur in puram
 lunam meliorem, quam de minera in om-
 ni probatione approbata. Et similiter su-
 pra quodlibet corporum imperfectoru
 si projiciatur, statim post humiditatem ra-
 dicalem in ar. verum transformabitur.

*De exuberatione humidi nutri-
trientis, vel nutritiui.*

C A P. X X V I I.

EXuberatio humidi nutritiui, & nutri-
trientis filii non est aliud, nisi appro-
priare nutrimentale ad temperamentum
proportionale qualitatibus nutriti, vt nõ
sit nimis frigidum, aut calidum, aut ni-
mis crudum, aut multum coctum. Quia
si nimis frigidum, mortificaret conuer-
tentes virtutes. Et si nimis calidum, suffo-
casset & extingueret digestiuam virtutẽ.
Et ideo est opus, quòd omne generatiuũ
sulfuris, & argenti viui habeat potestatem
calescendi & humectandi, secundum ra-
tionem, & posse nutrimenti, vel per se, vel
per accidens. Et quæ per se calescunt &
humectant, sunt duæ res de quibus vna
est, quasi principium efficiens, scilicet,
digestio perfecta talis, qualem facit natu-
ra, & illam in vna hora facimus per retro-
gradationem multum cocti in crudum
sufficiens, & per graduationem successi-
uam multum crudi in coctum sufficiens.
Alia est sicut medicinalis cibus, qui est
habilis & aptus choleram generare cale-

D d iij facien-

faciendo, & desiccando, & per consequens congregandi phlegma, quod humectat refrigerando, nisi retineantur fumi. Et ideo dicitur aqua contra naturam. Sic ipsemet est aptus & habilis, nutrimentale ac nutriens humidum generare, quod est sicut lac, quod in sanguinem conuertitur: nam tunc secundum exuberantiam humidi exuberati ipsum ratione sue nouæ mutationis calefacit & humectat argentiuiuum, & ideo nominatus est in naturalitalem modo calefacit & humectat argentiuiuum, quod est sulfuris cibus, & hoc est in tanto quod est spiritualis sanguinis generatiuum. quia de substantia sanguinis generatur in substantia corporis medicinalis. Et de illo nutrimentaliter vigoratur ipsa prædicta substantia. Quare fili recollige in te ipso per suprâ dicta, quod ad multiplicationem sulfuris & ar. uiuorum necessaria est ipsorum perfecta exuberatio, & digestio cum aptitudine maioris & largioris generationis spiritus sanguinei, sed ar. illa uiua, quæ de ipsorum natura non sunt apta, nec habilia generare spiritus uiuificatiuos absolutè, sicut sunt omnia genera menstruorum per accidens multiplican-

tiplicantia, & in alijs generantia & procurantia generare. sicut aqua vegetabilis Mercurij, quæ à natura sua habilis est & apta phlegma generare, tamen si concordat & gaudet in calore, & siccitate sua cõplexione, multiplicat spiritum viuificatiuum. Et ideo hæc aqua multiplicat sulfur, quando proiecta est in ventribus masculorum cholericorum. Et quando in ventribus femellarum proiecta est cholericatum argentum viuum multiplicatur multum temperatum, & fortiter exuberatum à calore & humido. Item medicinæ, quæ potetiam habent amouendi omne illud, quod prohibet spiritum nostrum, & ipsam procurant generare, sunt ignis lapidis. Fili speciale fermentum, si fuerit gradualiter subtiliatum & digestum, tunc propinquius est metallo, quàm sit lapis. Et ideo sic reuertitur lapis in naturam metalli, quando de puro sanguine fuerit totum talè sanguinè habere velis ad imbibendum nostrum lapidem per roridam imbibitionem, pone supra corporis substantiam, à quo sanguinem extrahere volueris tantum de puro Mercurio, quod superet quinque vel sex digitos in vitreo vase lon-

gi & stricti colli, & fac subtus ignē paulatimè, vsquequo videris sanguinem supra Mercurium eleuari. Et omne illud, quod per liquefactionem dissolutum fuerit ad partem pone, & adde alium Mercurium. Et hoc opus continua, quousque sanguinem suum habeas in liquore dissolutum, post per alembicum ipsum distilla. Et tunc argentum viuum reperiēs maioris caloris, quàm erat ante sui exuberationem. Item si ipsum magis exuberare quæris, potes in aliud corpus, & fac vt diximus, quousque traxerit ab eo totum viuificationis humorem: tali modo noster lapis altè ad cœlum ascendit, & portatur in ventre ventri, scilicet argenti viui. sic tuam exuberationem accidentalem facere potes, & illam multiplicare semper in aliud corpus ad tuum velle, & si sis ingeniosus ac subtilis non proijcias terras, quæ sunt nigrae, & siccae: nam cum illis potes plures facere res instinctu & institutione, multosque lapides creare. Si sis ociosus fili, quod nescias quid facere, inter magisterium nostrum, & satis habebis facere, tantum, quod nullas diuitias mundi appreciabis vnabotonem: quia scies, quod omnia preciosissima mundi ad plenas quadrigas ab vna re vili

vili exitum habuerūt. Fili res ista ab exuberata fermentatione facta est ratione elongationis corporis à suo vero temperamento, & aqua ad suum menstruale & appropriationis istius ad metallum. Si ergo iterum post distillationem corporis dissoluti, aliud corpus noui metalli dissoluas, illud, quod postea dissoluetur appropinquabitur maiori fermentationi propter virtutem impregnatam, & exuberantam, & melius proportionatam à natura metalli, pura per humidum radicale. Et sic per extrema & media, opus est tibi facere exuberationem nostrorum argenteorum viuorum. Ideo quòd secundum melius valet, quàm primum, & quartum quàm tertium, sextumque, quàm quintum, saluo quòd quodlibet conseruet suam perfectionem, secundum, quod eius natura exuberata fuerit. Et ista multiplicatio semper fit perpetuò, & hoc est causa & ratione virtutis mineralis magnæ & excellentis, quæ in aqua nostra est, per quam lapis, qui non est lapis delatus est de potentia occulta in actionem manifestam, & à virtute longinqua, & remota in virtutem propinquam per certos operationis gradus, qui fiunt infra temperamen-

ti latitudinē ac intemperamenti, & sic
appropriat natura ad perfectionē suam.
Scias ergo fili, quòd in qualibet forma
sunt gradus, per quos corroborata est vir-
tus per fermentationem & exuberatio-
nem. quia res temperata refrenat & arre-
stat rem intemperatam, & eam multipli-
cat in virtute. Operatio nostra fili non est
latitudinem, & intemperamenti. Et ultra
illam Artista transire non tenetur. Et si
transeat, ultra nostrum erit magisterium.

*De compositione elixiris
rubei.*

C A P. X X V I I I.

TAli modo penitus practicum confer-
uando, qua factum est elixir ad albū
facies elixir ad rubeum, quia non est in
practicando differentia dum omnia ele-
menta rubea sint, & sicut album multipli-
caueris sulfur, multiplicabis rubeum lo-
co argenti, aurum finum imponendo. Et
quòd aqua Mercurij sit primò cum igne
lapidis rubificata per solam decoctionē,
& componatur medicina de tribus fer-
menti

menti partibus, de tribus aquæ, & tribus
aeris, & vna parte cum dimidia ignis. Et
quando eris ad reductionem aeris, subli-
mationem reitera, quousque tota simul
fixetur, & post continuatres ignes, quos
diximus ad album ad finem, quòd elixir
melius fixetur & depuretur per digestio-
nem de optesis. Fili hæc optetica digestio
dat medicinæ potentiam & actionem,
quam debet facere, quia per eam termi-
natur humiditas & ignis digeritur. Postea
vnum elixir trahe, & pone, & incera infra
vnum crucibulum cum igne leni absque
timore fugæ ipsius, & pota eum de oleo
suo rubeo guttatim, quousque fundere
videas, sicut cera, & sine fumo, & sicut stā-
num supra ferrum ardens, & tupe erit fa-
ctum vnum, stans, profundans, penetrās,
consolidans, tingens, & permanens, de
quo projice vnum pondus supra 1000.
lunæ, vel argenti viui abluti cum sale &
aceto, & transformabitur in verum &
perfectum aurum ad omnem probam, &
melius quàm de minera, in omnibus
proprietatibus suis. Fili tibi dicimus,
quòd nostrum aurum & argentum no-
strum, non sunt aurum & argentum
vulgaria, quia ipsorum tincturæ addi-
mus

mus magnum igneum additamentum,
 & facimus eis tradi, & concedi perseve-
 rantiam magnam in igne, per eorum
 proprietatem operationum nostrarum
 notarum, atque bonarum multarum uti-
 litatum ad omnem expellendam infirmi-
 tatem.

*De perfectione & melioratio-
 ne omnium medici-
 narum.*

C A P X X I X.

Flli si post projectionem vides, quòd
 metallum in aliud metallum conuer-
 sum & transmutatum per medicinam, vel
 si medicina tua nõ erit de satis sufficienti
 colore, addatur dicto metallo magis de
 dicta medicina. Et si rubeum habeat ni-
 mium colorem (nam album nimis habe-
 re non potest) non ponas tantum de me-
 dicina, & si posueris, adde plus de metal-
 lo ad transmutandum & conuertendum,
 & si medicina tua non remaneat, vel ple-
 nè non resistat contra ignem, defectus est
 fixationis. Vnde sua deficit ingressio, & in-
 diget

diget succursu, vel per reiterationem solutionis & congelationis, vel per sublimationem de parte non fixa, supra rem fixam, quousque accipiet resistantiam contra ignis asperitatem. & si videas, quod fundi non possit nisi violentia & grauitate ignis, defectus est bonæ incerationis, reintegra igitur, & supple per incerationem olei lapidis, guttatim supra ignem lenem proijciendo in crucibulo, vt supra, quousque cera fluat. Fili quando incerare velis, adhuc magis pones de re calida & humida, quam de re frigida & sicca. Sed quando operaberis sub intentione fixandi, pone tunc plus de re frigida & sicca, quam de calida & humida. Intellige, quæ dicimus, quia huius operis perfectio nihil aliud est, quam naturarum mutatio.

Quomodo medicinae se multiplicent de bono in melius: & de vno in plures.

C A P X X X.

Quando perfeceris dictas medicinas, & de ipsis projectionem feceris, duobus modis potes artificialiter multiplicari.

tiplicare illarum virtutes. Primus modus
 est, quòd facias dissolui eas in aqua Mer-
 curij albi ipsarum, vel rubei, de qua fue-
 runt procreata, quousque sint facti aqua
 clara, & postea in decoctione leni facias
 congelari, & pòst in suis oleis incerari. Et
 supra ignem sæpe dictum, quousque ve-
 raciter fluant supra laminam, quam dixi-
 mus, & propter hoc ipsarum virtus dupli-
 cabitur in tinctura, & omnibus perfecti-
 onibus, prout videre poteris in suis pro-
 iectionibus: nam ipsorum pondus, quod
 proijcièbatur supra 1000. proijcietur su-
 pra 10000. Et in ista multiplicatione non
 est pœna magna. Secundus multiplican-
 di maioris est pœnæ, quia si ea distilles
 postquam in aquam fuerint dissolutæ
 sui Mercurij virtus earum in centesi-
 mum multiplicabitur, scilicet, vnum
 pondus valebit 100. Modus autem mul-
 tiplicationis est, quòd dissolvas quam-
 libet ipsarum speciem, singulariter in a-
 qua sua per inhumationem, postea per
 distillationem separabis elementa, reci-
 piendo primò aquam, pòst aerem, vt est
 dictum, & remanebit in fundo terræ fixæ
 substantia clara in forma pulueris, reuer-
 taris aquam supra ipsam post distillatio-
 nem,

nē, quousque totam potauerit, & quòd illa aqua tota fixa sit cum illa terra, inde ad aquare cum oleo suo, & de sua tinctura, quousque sit totum infimul fixum, & totum se fundat supra laminam etc. Et de ista medicina proijce vnum pondus supra quæcunque corporum volueris conuertit, & certitudinaliter tincturam eius reperies de 100. virtutibus multiplicatam in potentijs tali modo, quòd si vnum pondus primò conuertebat 1000. conuertet 10000. Quarú si tertia vice præparas, vt dictú est, de tres cõuertet 100000. & sic procedendo in infinitum. Ideo filicina subtiliata est, scilicet dissoluta sublimata & congelata, tanto magis et abundantius operatur, quia in qualibet dissolutione lucratur, et acquirit decem pondera in qualibet projectione, propter virtutem multiplicatam in ea. Ideo fili non tædeat te reiterare solutiones, sublimationes, et coagulationes: nam per tales operationes medicina digeritur, vniectius operatur et fixatur. Quare fili, si bene dissolueris, et congelare prout diximus scias, et quòd species, de quibus

bus debes operari cognoscas, ad perfectionem nostri magisterij peruenies, alto & breui secreto, quod nullus reuelare potest reseruato, sicut tibi diximus. Sed si sis bonus indagator, & filius doctrinae subtilis per ea quae diximus, & dicemus in libro nostro praesentis testamenti, & codicilli ac alijs, reperies ad plenum, & scies secretum. Et quando scies sub anathematis poena prohibemus, ne alicui discooperias: nam à Deo maledictus est, qui discooperuit. Et ideo philosophi sic celauerunt, & Deo dante celabunt futuris temporibus.

*De multiplicatione medicinae
in quantitate.*

C A P. X X X I.

Fili accipies ꝑj. dictae medicinae multiplicatae in virtutibus, in quam proiectus Mercurius in crucibulo calefieri incipiet in finam medicinam congelabitur, & projectionem faciendam supra Mercurium alium. Post accipe vnciam vnam dictae secundae medicinae, & fac projectionem supra alias ꝑ 100. Mercurij calidi

di. Conuertetur iterum ad nouam medicinam veram & puram. Postea multiplicare habes in quantitate primam medicinam in toto, vel in parte, quia de vna vncia habuimus 200. vncias, non tamen paris virtutis, sicut prima quæ tibi fecit, quod dictum est, nec erit, nisi per dissolutionem & congelationem multiplicetur: nam vt diximus poterit multiplicari de vna virtute in infinitas virtutes, & postea in quantitate. Projice igitur de medicina vltima congelata pondus vnũ supra 100. Mercurij abluti cum sale & aceto, & calesac supra ignem. Et quando videbis fumare, congelabitur in purum solem, vel in lunam perfectam, ad exhibendum omni proba ac iudicio, secundum quod elixir erit album vel rubrum, de quo fili veritatem tibi dedimus sermone completo, ad quod potes absq; dubio peruenire, si doctrinæ nostræ sint super hac re laboratæ cum intellectu bono. Habe igitur sollicitudinem per modum dictorum regiminum in exercitio practicæ, & rationabilibus considerationibus intellectus eleuati, & veritatem illorum videbis corporaliter & omnia, quæ tibi diximus inter manus

tuas realiter, & de facto reperies, quæ
quidem res per se ipsam fit nec fortè, &
si diceres, quòd totum per miraculum
fieret, sed per artem & scientiam fit, &
completur per operationem continu-
am, & manum operi naturæ ministran-
do. Iste est lapis supremus fili ab om-
nibus antiquis philosophis secretatus &
occultatus, ignorantibus & indignis,
tibi que reuelatus, qui conuertit omne
corpus diminutum, & imperfectum in
infinitum solificum vel lunificum, se-
cundum quod elixir erit subtiliatum &
preparatum. Pari ac simili modo tibi
dicimus, quòd virtutem habet effica-
cem supra omnem numerum aliarum
medicinarum, sanandi realiter omnem
infirmi-
tatem, quæ fit, & esse possit in
humano corpore frigidis aut calidis na-
turæ causatam. Et quia est subtilissima
ac nobilissima naturæ sanitatem huma-
nam conseruat corporis. Et illam in tan-
to multiplicat, quòd virum senem facit
ad potentiam & virtutem iuuenum per-
uenire, & omnem infirmitatem præsen-
tem & futuram expellit à corpore per or-
ganicos conductus, & omne venenum
cassat & destruit, humectat & dulcescit
arthe-

artheticas & guttas acutas ab omnibus membris, & illud quod est, & fuit in pulmone congelatum dissoluit, ventremq; vulneratum & læsum consolidat, confortat ac sanat, mundificatque sanguinem, & purgat omnes spiritus, & eos in sanitate conseruat. Etsi infirmitas est vnus mensis, hæc medicina curat in vno die, si vnus anni, sanabit purè in duodecim diebus, si longinqua sit infirmitas, in vno mense purissimè curabitur. Et ideo non mireris, si hæc medicina supra omnes medicinas fuerit petita, & desiderata ab homine, cum omnes aliæ vniuersales ad eam reductæ sint. Si ergo fili habes ipsam, habebis thesaurum perpetuum. Et adhuc dicta medicina aliud habet, & viuificat omnes plantas in tempore veris per suum magnum & mirabilem calorem: nam si de ipsa grani milij quantitatè in aqua dissoluas, & de illa aqua ponas in circuitu stipitis vnus vitis, quantum catur flores & folia, & fructificabit & portabit racemos maturos in mense Maij. Et sic de omni alia planta, quæ res quando facta est ad miraculum reputabitur, & con-

tra naturæ cursum, quia tales huius rei potentiam ignorant, & credunt, quòd talia per incantationem fiant. Fili hæc res non est nisi calor naturalis infixus in sua humiditate radicali. Et ideo natura per suum instinctum appetit multum esse in profundiori totius elementate rei, & ei aperit & multiplicat naturalem calorem corporis, & in centro cuius intrauit, quia omni corpori est communis, & habet posse rectificandi partes omnes, quæ portant virtutem, & illas fixandi in illis, per modum quem diximus in tractatu lapidarij, & facit vitrum malleabile, & plura alia mirabilia magna & ponderosa facit in tribus naturis, scilicet, minerali, vegetabili & animali. Et istam medicinam non est oblitus Galienus in suo libro tertio tegni in canone illo, qui incipit: Vtilitas vero vtrorumque. Sed cum talibus verbis occultis, quòd hodie non reperiuntur in mundo, nisi certæ personæ, quæ firma conscientia credere possint, quod de suprà dicta medicina aliqui philosophorum loquuti sunt.

- A Significat Deum.
 B Significat Mercurium.
 C Significat salis petram.
 D Significat vitriolum.
 E Significat menstruale.
 F Significat lunam claram.
 G Significat Mercurium nostrum.
 H Significat solem purum.
 I Significat compositum lune.
 K Significat compositum solis.
 L Significat terram compositi lune.
 M Significat aquam compositi lune.
 N Significat aerem compositi lune.

- O Significat terram compositi solis.
 P Significat aquam compositi solis.
 Q Significat aerem compositi solis.
 R Significat ignem compositi solis.
 S Significat lapidem album.
 T Significat medicinam corporis rubei.
 V Significat calorem furni secreti.
 X Significat ignem siccum cineris.
 Y Significat calorem balnei.
 Z Significat separationem liquorum.
 ꝑ Significat alembicum cum cucurbita.

Hæc figura collocabitur
 folio 211.

Primus R gradus.
Aqua.

Secundus Q gradus.
Aer.

Solutio grossi in simplicium.

Reductio humidi in siccum

Quartus P gradus.
Ignis.

Tertius S gradus.
Terra.

igidū

Insidiū

duce

ama-
rum.

Alutio nigrum in album

Tertius magis
tertius tota
maior.

Exio pus in fermentum

- Per liquefactionem.
- Per dissolutionem.
- Per corruptionem.
- Per calcinationem.
- Per coactionem.
- Per condensationem.
- Per purgationem.
- Per resorptionem.
- Per humidificationem.
- Per elementationem.

- Per inhumationem.
- Per calcinationem.
- Per distillationem.
- Per humidificationem.
- Per coactionem.
- Per siccationem mortificationem.
- Per defecationem.
- Per humectationem.
- Per refrigerationem.
- Per attractionem.
- Per appetitionem.
- Per expulsionem.
- Per digestionem.

- Per resorbilitatem.
- Per consumptionem.
- Per reductionem.
- Per desorptionem.
- Per indurationem.
- Per liquefactionem.
- Per visificationem.
- Per infirmamentationem.
- Per elementationem.
- Per vegetationem.
- Per solutionem.
- Per congelationem.

- Per incerationem.
- Per mollesctionem.
- Per inhumationem.
- Per indurationem.
- Per animationem.
- Per congelationem.
- Per attractionem.
- Per nutritionem.
- Per solutionem.
- Per perturbationem.
- Per sublimationem.
- Per vegetationem.

*De recapitulatione magisterij
in forma diuisionis.*

C A P. X X X I I.

Fili hoc magisterium in tres gradus est diuisum. Primus est diuisus in tres dissolutiones principales, per primum gradum debes lapidem depurare, & fixum volatile facere. Secundus est diuisus in duas reductiones principales. Et per istum gradum medium lapis preparatus fixatur, quousque quiescere possit, & expectare in ignis pressura. Tertius gradus est per prædictos duos formatus. Et ideo in duas partes diuisus est. Prima est solutio & congelatio. Secunda est fixatio, & per istum tertium gradum est lapis completus, & ipsius multiplicatio fit per operationes primi gradus.

Finis secundæ partis testamenti,
quæ est de praxi.

RAYMUNDI LVLLI

SINCIPIT
COMPENDIVM ANL

*mæ transmutationis artis metal-
lorum Ruperto Anglorum Res-
gi per Raymundum
transmissum.*

NAM sæpe & sæpius elo-
quuti, recolimus in
multis & diuersimodis
vijs practicandi super
magisteriũ preciosi la-
pidis philosophorum.
Nunc vero vt veritatem lumine perpen-
das, scias quòd tria principaliter notan-
da. Primò scias materiã vnde lapis phi-
losophorum & omnes alij lapides pre-
ciosi componuntur. Secundò scias in-
strumenta, cum quibus operari quis de-
beat. Tertiò scias, quomodo dicta ma-
teria cum instrumento operari & practi-
cari habeat. Circa ista tria noueris, quòd
nostrum magisterium versatur.

Que

*Quæ est materia nostri
lapidis.*

Primò ergo Rex illustriss. scias, quòd materia nostri lapidis seu omniù lapidum philosophorù atq; virtuosorum, qui per artificium generantur vel componuntur, est anima metallica & menstruum nostrum rectificatù & acutum, seu lunaria cœlica quæ apud philosophos vocatur Mercurius vegetabilis ortus à vino rubeo vel albo, vt clarè patet, & clarè demonstratum extitit, diuinitus reuelatum in figura indiuiduorum tertij libri quintæ essentiæ conditi Abbatii sancti Benedicti apud Parisios. Et etiam in nostro Codicillo tibi misso per Regem Eduardum. Instrumenta sunt duæ cucurbitæ vitreæ septē vel octo habentes receptacula, vt demonstratur in nostro testamento tibi cum codicillo misso, in cap. quod incipit, Fili tu nō &c. Modus vero practicæ in sequentibus additum tractatur. Liber præsens diuidentur in duas partes principales: Prima quidem pars de Theorica huius artis, & manet indiuisa, & incipit tibi, vt immediate sequitur: Sed tamen oportet prin-

RAYMVNDI LVLLI

ceps serenissime &c. Secunda vero pars est de practica, & diuiditur in duas partes principales. Prima est de compositione lapidis philosophorum, & ibi incipit, Tu in virtute A &c. Secunda vero pars huius secundæ partis est de compositione lapidum preciosorum, & incipit, Opus namque margaritarum sic condies &c.

Prima pars.

Sed tamen oportet princeps serenissime me prius nostrum menstruum per magisterium à matre, id est, sordibus vini & flegmate extrahere per officium alembici, & acuatur in distillatione cum vegetabilibus pertinētibus quæ sunt, Apium siluestre, Squilla, Solatrum, Cardus, Muscatelli, Oliandrum, Piper nigrum, Euforbium, Vicitella seu Flamula, & Piretrum omnium ana & puluerisata. Ex altera parte ipsum menstruum in vase circulationis rotetur cotinūe spacio decem dierum in fimo calido, vinatico, aut balneo mariæ. Item oportet fili charissime primam materiam elementorum & sulphur naturæ habere. Et quia argentum viuum est existens genus metallorum, quod

quod per artificium trahimus, & per artem magisterij à metallis per elementorum diuisionem, & purificationem, & fixationē illorum cum agentibus illud per rarefactionem & circulationem ex vna parte: ex altera vero parte per rectificationem elementorum metallorum: hoc quippe genus de quo intelligimus philosophari in nostro codicillo in capitulo quod incipit, Per istam diuisionē elucidatur secur̄a ratio &c. Et hoc quippe est quod circa huius capituli primum Mercurium per limos intelligimus &c. Fili recipe de aere & de terra æquale pondus pauco minus vel plus & hoc etiam est de natura de qua intelligimus fieri, & dicimus quòd vnctuosum humidū est materia nostri lapidis propinquior seu prior, in capitulo 36. quod incipit, Nos tibi diximus quòd quanto humiditas radicalis &c. per quā humiditatem vulgus intelligit sulphure vulgi. Recordare ô rex, quod diximus in nostro codicillo quod incipit, Fili intendo tibi dicere materiã fermentorum, quoniam quādo dicimus quòd per vnā decoctionē, intelligimus aliam menstrui rectificationē. Habet sim-

E e v plicem

plicem potestatem, intelligemus rectificationem primam menstrui. Et quando dicimus ipsum gradualiter transferendo per aliam coctionem intelligimus aliam menstrui rectificationem vsq; ad tertiam vel quartam. Item etiam intelligimus in capitulo alias decoctiones lapidis vt patebit in sequenti practica. Postea fili istam aquam quater rectificatam dicimus argentum viuum vegetabile vel aqua Mercurij. Et ita quicquid per istud capitulum dicimus, de illo intelligimus. Hæc etiam est materia de qua intelligimus in eo codicillo in capitulo quod incipit, De ista materia & hæc est ista humiditas, dicta aqua, permanēs, quam intelligimus in nostro codicillo in capitulo quod incipit, Nostra humiditas est aqua per totum. Hoc autem Rex clarius patet in libro secundo quintæ essentia, quem te latere non credo. Respicias ergo o Rex naturam mēstrui nostri quantum est virtuosa, & quæ dicta sunt de illo intellige capitulis præallegatis. In tantū enim per ipsum nobilitatur magisterium lapidis, quod nullatenus potest exprimi illius abundantia, præfens ratio patet per illos qui metalla corrumpunt

punctum aquis extra naturam, quia nostrum menstruum ignorant, quia sic fit, quòd eius dissolutio aliquantulum naturæ repugnat, tamen si metallum dissolutum cum nostro menstruo confortarent cù inhumationibus duodecim aut sedecim dierum, & abluerent illud à nigredine, aquam cõtra naturam confortarent. Sed nesciunt illam cõfortare cù re naturali. Ideo eorù practica priuatur effectu finaliter, & defectum arti imponunt qui illorum est. Et quæ diximus de cognitione menstrui quæ est vna de rebus sine qua nihil fieri potest in magisterio huius artis: Hæc tibi de illo sufficiat.

De spermate metallorum, quod est materia nostri lapidis.

Iam noueris Princeps sereniss. quòd metallorum spiritus est altera pars & materia nostri lapidis, quam oportet te à corporibus omnium metallorum euacuare. Et ista euacuatio fit dupliciter, vt inferius practica monstrabit, quia in duobus corporibus perfectis diuiditur per putrefactionem & elementorum diuisionem & eorum fixationem. Sed in metal-

metallis imperfectis diuiditur per purificationem & sublimationem simplicis unitatis, & in isto passu errant ignorantes, arbitrâtes corpora metallorum cum fortibus aquis cōmunibus vt supra dixi, cum aquis contra naturam reduci ipsa in materiam primam sui. Et si libros nostros legissent, scirent ytique tales liquores intentioni philosophorum repugnare. Et hoc quod diximus clarè demonstratū est in codicillo nostro quod incipit, Ideo dissoluitur aurū & argentū in rebus radicalibus sui generis. Hæc est enim aqua, cum qua curantur infirmitates incurabiles, sub conseruatione suæ naturæ, vt patet in codicillo quod incipit, Fili sublimatio &c. Et etiam in capitulo quod incipit N. D. E. &c. Etiam princeps serenissime clarè constat ipsos fortes liquores non esse de intentione philosophorum, vt patet clarè & absq; metaphora in dicto codicillo, in capitulo quod incipit, per istam distinctionē. Elucidatur secunda ratio in cap. quod incipit Sicut matrix ingeniatur per operationem aquaria forma circa finem capituli, nulla enim res est, quæ coniungit metallorum dissolutiones nisi nostrum men-

menstruum, quia ipsum est aqua cum qua fit corporum metallorum dissolutio cum earum specierum conseruatione, vt patet in nostro testamento codicilli, in capitulo quod incipit, Sed operari cū aquis fortibus est corruptio, & in capitulo, quia ista habet potentiā cremandi omnia extranea. Etiam de isto menstruo intelligimus in capitulo quod incipit, Circa illud menstruum in quo est ignis siccus contra naturam. Et similiter ista aqua menstrualis est, cum qua dissoluitur argentū viuum ad opus margaritarum, quod fit per reductionē istam in primam materiam, vt inferius in materia preciosorum lapidum demonstratur. Quare princeps serenissime aliter nō possunt metalla dissolui, nisi animarentur cū menstruo vegetabili, cuius quidem potentia fit resolutio in rebus dissolubilibus.

De instrumento lapidum.

Diximus sereniss. princeps rem, de qua lapis philosophorū componitur. Nunc vero dicemus instrumēta, cū quibus componitur lapis. Sunt enim varia, vt clibanus, fimus aut vindemia, cum
arti-

artificis diligentia. Sed antequam venias ad aliquod, scire debes, quòd magisterium in tres partes principales diuiditur, scilicet dissolutionem, separationem & vnionem. Per hoc demonstratur tibi, quòd prius habes corpora dissoluere in nostra menstruo, quòd debes elementa diuidere à luminaribus, & illa purificare & fixare, & à corporibus perfectis sulphur naturæ extrahere. Tertio debes vnire elementa cum elementis, vel limum cum limo, aut elementa cū sulphure naturæ. Et ista vnio diuiditur in tot partes quot sunt mixtiones dictorū & vniones. Primus modus est vnire aerem cum igne. Secundus modus est vnire aerē cum sulphure naturæ, & isti modi sunt in elementis duorum luminarium corporum. Tertius modus est vnire limum exortum ex aere in igne cum limo exorto ex aere & sulphure naturæ tantum per se. Quartus modus est, quòd vniantur ignis per se & aer per se cum sulphure naturæ tantum. Quintus modus est miscere sulphur naturæ cū elementis duobus semel, scilicet cum igne & aere. Et isti modi mixtionis elementorū cum sulphure naturæ accidunt dupliciter, quia

quia aut fiunt cum terra sua aut aliena, cum terra vero aliena fit multo multipliciter quāti sunt modi mixtionis sulphuris naturæ, cū ad beneplacitum artista veniunt. Nam Princeps serenissime plura opera particularia practicare poteris intellectu veraciter obiectante quæ intellectus humanus grauer enarrare poterit, exceptis illis quæ expressa sunt in tertia parte huius libri & in magica & in testamento nostro & in codicillo, & vade mecum, de numero philosophorū & in tertio libro quintæ essentia alijsque libris meis. Quis ergo Princeps serenissime narrare poterit particularia quæ sunt in latitudine magisterij post fixationem & purificationē elementorum? Scias ergo purificare elementa & illa diuidere prius à metallis, quia in hoc totum latet magisterium. Diuisis itaque elementis & sulphure naturæ à metallis, aliud quasi nihil est respectui ad operandum. Nam totus labor & fatigatio est in hoc scilicet elementorum & sulphuris diuisione. Hic quippe est passus ubi artista dimittunt magisteriū ex eo quod illorū diuisio est multū tædiosa, & quia imperiti in prima distillatione arbitran-

tur

tur se & secundi gradus totū aerem posse distillare, & ex prima distillatione tertij gradus totum ignem à terra similiter distillare. Hoc autem est impossibile & contra cursum naturę. Quippe princeps ferentissime verum in presenti proponimus tibi verbū reuelare, nam aer à metallis diuidi non potest, nisi in 20. vel 22. distillatione vel 30. Nam quot sunt distillationes tot sunt putrefactiones & reiterationes aquę & aeris simul scilicet aquę menstrualis & in qualibet putrefactione octo indiget diebus aut sex continuis, ita quòd quasi per annum durat diuisio elementorum, sed nos compleuimus elementorum diuisionem in 7. mensibus, & ignis à terra diuidi nō potest, nisi in 40. distillatione. Quis est enim qui per annum tantum laborē vel septem menses possit sufferre? quali naturalia arbitrantur cum metallis abiectionem elementorum diuisione veram practicam facere, qui in hoc sunt decepti. Potestea sunt aliqui, qui cum repente ad illorum libitum non diuidunt eorum elementa & sulphur naturę, nolunt attendere naturas minerarū, faciunt eorum mi-

xtionem cōfusam sine purificatione aliqua aut sublimatione & subtilatione, & non perueniunt ad finem quæsitum, suæ ruditati nullam imponentes causam, sed culpam arti imponunt quam ignorant & asserunt artem esse falsam, de quorum numero te Regem vnum esse credimus. Non ergo fatigeris, nec ab opere cesses, & inuenies quod optas: scias enim, ô Rex, cōbinare principia naturalia, & fiet quod quæris.

De principijs non naturalibus, quomodo intelliguntur.

Sed cum hæc principia non sunt naturaliter in vna re individuali producta, vt plures errando putant dicentes, quòd vna res in orbe erat, quæ virtutem habeat ad transmutandum omnia metalla super terram, quod falsum est. Item est vt quæras extrema illius per principia naturalia per medium artis transcurrentis in suam mineram, quæ est D. E. F. Sed cum ista sunt contraria ratione suæ extremitatis suæ naturæ debet accipi E. quæ est media dispositio extremitatis naturæ
Ff illius

illius, quæ collecta est de L. Et sic D. con-
 uertit X.L.M.C.L. in E. à quo quippe D.
 trahit E. in similitudinem aquæ viuæ in
 nostro magisterio: & sic D. habet poten-
 tiam conuertendi F. in cōseruatione suæ
 naturæ & formarum suarum. Tunc acci-
 pies omne illud actualiter quod erat in
 potentia in opere naturæ, & meliorum
 mediorum illius ratione extremorum,
 quia in D. & E. sunt actualiter F. N. O. P.
 R. decocta purgata & digesta per ignem na-
 turæ: quare filii, cōueniunt E. N. O. P. cum
 F. & dum F. conuersum fuerit in E. N. O.
 P. tunc habebis F. simile naturæ: & hoc fit
 melius cum C. quàm cum D. propter ma-
 gnam experientiam, & fiat in F. de quo
 oriatur E. N. O. P. quæ aliter verò nõ con-
 uertuntur in G. in nostro opere. Et sic G.
 est proxima & prima materia, de qua crea-
 uimus omnes lapides philosophorum, &
 per aliquos elixir Aqueum vocatur: &
 ideo, Princeps serenissime, dicim⁹ quòd
 omnes lapides non creantur, nisi ex vna
 sola re, de G. scilicet argento viuo vegeta-
 bili & minerali. Ideo, fili, tu ibis ad dige-
 stionem de H. & trahit C. de cōmuni potu
 principum ad actum, & in illo pones F. &
 semper conuertetur in L. & sic calcinabi-
 tur

tur F. sub conseruatione suæ naturæ: po-
 stea trahes C. L. de digestionem H. & po-
 nes in digestionem I. tunc erit L. tale fi-
 cut competit & conuenit. Postea de L.
 C. trahes E. N. O. P. hoc in metallis per-
 fectis per magisterium operationis per
 K. & exuberationis. Et cum habueris E.
 N. O. P. per H. I. K. donec E. sit albū chri-
 stallinum, quod est magis propinquum
 naturæ de F. ad generandum lapidem
 philosophorum, quàm erat L. Sunt er-
 go G. E. N. O. P. magis ppinqua F. quàm
 L. quia sunt quasi fines magisterij, sed
 magis propinquum est G. quàm E. N. O.
 P. & ideo est vis, quòd in opere maiori
 E. N. O. P. vertantur in G. quod est per-
 fectio magisterij: totū enim, quod dixi-
 mus, nō est nisi soluere, putrefacere, ele-
 menta separare, purificare atq; fixare, li-
 mosq; concordare seu condensare, atq;
 nostrum menstruum rectificare. Vide si-
 li, si capis F. & ponas in C. & illud ponis in
 H. prima figura formatur F. C. H. in cuius
 medio ponis N. & iterum si recipis N. &
 ponis indigestionem I. erit L. tunc ori-
 ginatur, & formatur vnus triangulus.
 Item, si capis L. & ponis in C. & po-
 nis in digestionem H. postea per plures
 Ff ij dige-

digestiones de L. C. H. oritur N. O. P. &
 formatur alia figura triangularis. Item ex
 N. O. P. oritur in fundo vasis terra, quam
 oportet euacuare, & istam terram dicimus
 L. Si ergo capis L. & ponis in C. & in dige-
 stionem H. postea in digestionem I. ex L.
 C. H. I. oritur E. & fit alia figura quadran-
 gularis ex O. C. L. H. I. in cuius medio est
 E. id est anima metallorum, quæ genera-
 tur ex dictis literis. Item si capis E. & po-
 nas in Q. & misceas cum C. D. O. & postea
 si capis D. O. secundum suum pondus, &
 ponas in alio Q. per digestionem H. tunc
 ex O. & P. oritur G. & ex E. O. oritur G.
 Tunc si capis G. & G. & ponis simul in
 modulis cere, vt conuenit, aut si G. ponis
 cum E. incontinenti oritur vna figura ex
 duobus quadrangulis, in cuius medio
 est X. Y. per quam volumus significare
 lapidem philosophorum. Totum autem
 hoc magisterium datur per elementorum
 diuisionem. Hoc quidem fit fili mi, secun-
 dum cursum huius artis, ita tamen, quod
 scias quaslibet figuras in alias reducere,
 & si vnā corrumpas, scias aliam generari
 vsq; ad vltimam figuram, in qua omnes
 alię figurę quiescunt. Et hæc de Theoria
 ca tibi sufficiunt causa breuitatis.

Dictum

Dictum est de prima parte, quæ est de Theorica: dicendum est de secunda, quæ est de Practica. Et primò de prima parte. Secundò de secunda, quæ est de compositione lapidis.

TIV in virtute A. Princeps serenissime, accipe aurũ, & projice ipsum in aquam vegetabilẽ, de qua locuti sumus in nostro codicillo, in capitulo quod incipit, Spiritus recipientis & formalis, aliàs generalis est, vt capias de sicco lunariæ &c. Et in capitulo quod incipit, Et tibi volumus reuelare de natura menstrui, in quo est ignis cõtra naturam, & in eodem capitulo, quod incipit, Fili cùm illud menstruum sine quo non potest &c. per totum, vbi satis declarauimus naturam istius & operationem. Et sit aurũ ad pondus aque vegetabilis, & pone illud totum in digestionem H. per sex dies naturales, & aurum dissoluitur in aquam in colore croci. Postea verò distilla menstruum in distillatione H. in balneo: postea superpone aliam lunariam recentem, & pone iterum in digestionẽ H. per alios sex dies

naturales: & tunc extrahe, & mitte il-
 lud quod solutum est, in aliam ampul-
 lam, & super illud, quod remansit, fi-
 nitis solutionibus & distillationibus, ite-
 rum de menstruo superpone ad quan-
 titatem terræ, & pone in digestionem
 H. per quatuor dies naturales, & illud
 quod solutum est de metallo, simul cum
 menstruo pone in cucurbitam, vt prius:
 & sic fac vsque ad sex inhumationes &
 distillationes, & illud quod remansit,
 finitis sex distillationibus de fecibus,
 non cures, & distillationes seu liquefa-
 ctiones, vel etiam dissolutiones pone in
 digestionem H. & distilla totam aquam
 per alembicum, & super feces ponas de
 alia aqua Mercurij recentis, & pone in
 digestionem per vnum mensem cum di-
 midio: postea tu recipe Q. in quo erat
 aurum putrefactū, & distilla inde aquam
 in distillatione H. & super feces mitte
 tantundem de menstruo recenti, & ite-
 rum colloca vas in digestionem H. per
 sex dies naturales aut decem: quibus fi-
 nitis, pone vas in digestionem I. & distilla
 aerem simul cum menstruo. Postquam
 noluerit plus distillare, serua distillatio-
 nem in vase suo, & super feces mittas a-
 liud

liud menstruum, & pone in digestio-
 nem H. per sex dies naturales, & iterum
 distilla vt prius in distillatione I. & su-
 per feces mitte de alia lunaria recenti, &
 pone in digestionem I. & sic reiterabis
 inhumationes & distillationes in H. & I.
 vsque ad vigesimam, aut 25. distillatio-
 nem & inhumationem Sed dum fueris in
 vigesima secunda distillatione, illam a-
 quam, in qua est aliqua pars aeris simul
 cum menstruo ponas ad distillandum
 in digestionem H. & exhibit menstruum
 totum per illam distillationem aut ali-
 am: & si ibi fuerit aliquid aeris, mane-
 bit in fundo ad modum aquæ splendi-
 dæ aut citrinæ, & si non fuerit eius quan-
 titas nisi duæ guttæ, aut tres, vel qua-
 tuor, non reiteres inhumationes & di-
 stillationes. Si verò plus fuerit, rei-
 teres inhumationes & distillationes in
 digestionem H. & I. vsque ad viginti sex
 vel triginta distillationes, vt bene e-
 uacuetur terra ab aere, & in quali-
 bet inhumatione indiget ad minus
 quinque diebus continuis, donec to-
 tum aerem distillaueris, qui sine fal-
 so totus distillabitur per distillatio-
 nes dictas, si bene regulaueris magiste-
 rium

rium. Post hoc verò tu accipies vas, in quo sunt omnes distillationes, & distilla eas cum digestionem H. tunc totus aer in fundo remanebit, quia non valebit per distillationem de H. aliquid ascendere simul cum menstruo. Cùm verò totum menstruum distillaueris, manebit totus aer in profundo in colore aquæ splendide pulcherrimæ, & serua illud, quia aerè dum sic habueris, optimus fuit processus: quippe quem de aere fecisti, eodem modo de abstractione ignis à terra te docemus neque magis neque minus, nisi quia separatio ignis à terra fit cum aere inhumando, & qualibet vice distillando in digestionem de K. Vel etiam potest fieri distillatio cù D. & non C. quia sicut ignis est nobilior elementum, ideo indiget nobiliori menstruo, vel suo aere, & sicut aerem distillasti cum 30. distillationibus. Quippe cùm sic separata fuerint, seu habueris separatam terram à suo spiritu, qui potestatem restringendi habet, quæ euacuatio sic fit. Recipe terram à qua extraxisti elementa, scilicet ignem & aerem, & projice super ipsam de aqua vegetabili, & pone ad digestionem de H. ad tres dies, quibus finitis, extrahe illud quod dissolutum est ad

ad partem in Q. & superpone super feces
 de lunaria recenti ad quantitatem terræ,
 & stet per alios tres dies, & mitte illud
 quod dissolutum est in Q. vbi est alterū,
 & sic facias tot inhumationes in H. & e-
 uacuationes in Q. donec modicum ma-
 neat de terra. Et cum dicta euacuatio fue-
 rit facta, congrega omnes dissolutiones
 seu euacuationes in alembico, & edistilla
 per alembicum totum menstruum, & su-
 per feces pone de C. tantum sicut est ter-
 ra, & pone in digestionem de H. per vnum
 diem naturalem, & iterum distilla. Et ite-
 rum Princeps serenissime reiterabis di-
 stillationes & inhumationes donec tota
 terra conuersa sit in puluerem impalpa-
 bilem, tunc super ipsum mittes D. vel C.
 Sed Princeps serenissime melius & tutius
 fit cum D. & pone in digestionem H. per
 duos dies, postea distilla per alembicum
 in digestionem de I. & super feces iterum
 mitte de D. si cum D. operatus, vel de C. si
 cum C. operatus fueris, & pone in dige-
 stionem de H. & postea distilla, & distilla-
 tionem pone cum altera. Si verò defece-
 rit menstruum, distilla illud quod per
 distillationem extraxisti à terra, & opera-
 re cum illo. Tot quippe vicibus reitera-

bis D. super terram, & inhumabis & distillabis, donec tota terra simul cum D. vel C. ascenderit per alembicum, & descendit in receptorio. Ista quippe materia dicitur apud philosophos argentum viuum de consideratione Alchymistarú. Demunq; , Princeps serenissime, cum ista compleueris, tunc accipies omnes distillationes, & superpone alembicum, & distilla in digestionem de I. quousque materia sit bene desiccata: deinde extrahere terram de digestionem de I. & illam ponas in digestionem de K. & sublimabitur terra, & terra erit ad modum argenti viui in virtute sublimationis: sed tu, Princeps serenissime, cum omnia, quæ suprà diximus, cõpleueris, scias te omnia elementa habere quibus indiges ad lapidẽ philosophorũ componẽdum. Quando cõpositum album putrefeceris, melius tamen fiunt cum ipso D. purificatio elementorum quàm cum C. cum C. aliquid retineat de superfluitate: D. verò cum sit subtilior naturæ, & per hoc elucidatur capitulum nostri testamenti, quod incipit, *Quam tu auras diuisa la &c.* id est, Quando diuiseris lapidem per quatuor elementa. Item in purificatione, terræ, de qua

de qua diximus suprà in parte vltim^a
 Diuisio elementorum, elucidatur capi-
 tulum, quod recolimus scripsisse in ca-
 pitulo testamenti, quod aliàs dicitur va-
 demecum, de numero philosophorum,
 in capitulo quod incipit, Cùm autem
 per iam dictam sublimationem Mercu-
 rius diminutus fuerit à corporibus &c.
 Item, Princeps serenissime, dum elemen-
 ta sic habueris diuisa, interest, vt illa sub-
 tiles & fixes.

De sublimatione aeris.

Accipe igitur in Christi nomine
 aerem, & pones in alembico, & di-
 stillabis eum septies vel 6. cuius erit si-
 gnum, donec noluerit distillari aliquid.
 Item, si forsan aer cõuersus fuerit in pul-
 uerem, distillabis & purificabis illũ, cum
 tantundẽ de D. & in vltimo distillabis D.
 & manebit aer inferius: scire tamẽ debes,
 Princeps serenissime, hoc quod diximus,
 aeris distillatio & purificatio fit cum di-
 gestione de I. Item tu satis potes purifica-
 re aerẽ cũ aqua sua, sicut enim aerẽ puri-
 ficasti: ita de igne similiter facias per om-
 nia sicut de aere dixim⁹, nisi quia ignis pu-
 rifica-

RAYMVNDI LVLLI

rificatio fit cum digestionē de K. & aeris
 cum digestionē de I. Item Princeps fere-
 nissime hoc quod diximus de purifica-
 tione terræ, inuenies ad plenum in vade
 mecum de numero philosophorum, in
 capitulo, quod incipit, Partus verò fit per
 viam sublimationis inuentę &c. per to-
 tum capitulum. Dum ergo Princeps fere-
 nissime compleueris istam quæ sunt su-
 præ dicta, tunc habebis totū illud, ex quo
 componitur lapis philosophorum. Tu
 quidē fac mixtionem elementorū & re-
 rum pertinentiū ad lapidem componen-
 dum. Recipe ergo elementa purificata, in
 qua purificatione necessarium est rema-
 nere feces in fundo vasis. Insuper etiam
 feces ignis & aeris serua ad partem, & ac-
 cipe ignem & aerem quodcunque isto-
 rum in vase proprio positum, & clau-
 das cum cera gummata, & pone in loco
 sereno per tres dies continuos, quibus
 finitis, accipe tantum de fecibus ignis si-
 cut aeris, & de fecibus terræ sicut est ae-
 ris, & si tantę non fuerint feces elemen-
 torum sicut elementum aeris, super adde
 de terra purificata vsque ad quantitatem
 dictam, & mitte totum cum fecibus ignis
 & aeris & terrę in vase proprio aeris, & clau-
 de mul-

de multum benè vasculum cum cera & mastice & luta: & vnum istorum vasorum scilicet vas aeris in terra sepelies, & secum alterum in quo est ignis superius suspendas in aere in parte altera. Et fac taliter quòd lapis vel aliqua res non noceat vitris, & stent ibi dicta vasa per annum còtinuum, quo facto fabricabis quosdã moles vel modulus cere, in cuius forma volueris lapidem exire seu facere, quibus factis aperias vas quod in terra posuisti per annum, & mittas intus duas vel tres mollas quæ supernatabunt, & stent sic in vase & instanti claude, & stent intus per spacium quartæ partis horæ parum magis vel minus, & tunc quippe implebitur molle vel modulus aere constrictivo mirabili & inuisibili, quia ascendit superius de aqua terræ. Et transacto igitur tempore, aperias vas, & accipe molles vel modulus, & teneas extra vas, imple illas de aqua quam per spacium vnus anni suspendisti in aere, & iterum mitte modulus in vase primo, vbi est aqua terrestis, & statim claudas vas, & dimitte stare per spatium supradictũ, quo finito cum forpicibus argenti trahes molles vel modulus, in quibus misisti aquã ætheream
siue

siue aeream, & verte modulos ita, quòd
 illud, quod est superius, tangat inferius
 taliter, quòd aqua, quam misisti intus,
 modulos tangat aquam terrestrem, &
 stent sic per tres dies continuos ad for-
 tem solem in æstiuo tempore, & in au-
 tumno per septé dies: in vere vel in hye-
 me per duodecim. Scias quippe, Princeps
 serenissime, aquam, quam in mollibus
 terreis misisti, inuenies intus regenera-
 tionem congelatã in modum gummi: &
 ista quippe gemma vocatur per philoso-
 phos Elixir. Et molles dum in vase fue-
 rint per spatium supradictum, & stete-
 rint in vase terrestri: trahes igitur molles
 tuos extrã, & pone ad partem in vase vi-
 treo, sic cum lapidibus intus congelatis,
 & sic facies lapides tuos vsq; plus. Et ideo
 habeas de aqua terrestri & aerea, vel ethe-
 rea, Princeps illustrissime, scias, quòd de
 aqua restrictiua modicum expendisti
 cum operatione, cum molles non im-
 pleantur nisi eius spiritu inuisibili, cuius
 virtute aqua ætherea conuertitur in la-
 pidem: Ideo dixerunt Alchymistæ, lapis
 noster componitur ex duabus aquis: ex
 vna scilicet quæ facit lapidem volatilem,
 & ex altera quæ ipsum fixat & indurat.
 Cum

ANIMAE TRANSMTATIO. 224

Cum tali quippe apuæ terrestris spiritu inuisibili de argento viuo vulgi purū argentū facimus ad omnem pbam bonū sicut de minera sine calore ignis cōmunis, qui ratione suæ virtutis eius odore ita & congelabit in probatissimū argentū, sicut basiliscus visu omne animal interficit in instanti. Tu quidē, Princeps illustriissime, habeas lapides tuos, videlicet & secundum ordinē magisterij ipsos ad perfectionem D. deducere potes. Igitur ponas illos in quodam vase vitreo bene mundo, & dimitte stare per decem dies ad aerem taliter, quòd sit vas suspensum: quibus quidem finitis, oportet ipsos ponere ad tertiam decoctionem, vt habeat totius perfectionis complementum.

Sequitur decoctio prima, quæ fit cum calore Solis.

Recipe igitur lapides tuos, & pone illos in quodam vase vitreo, quod per Alchymistas perfectoriū vocatur, & quod est instrumentū oblongum, tenue in substantia: & claude multū bene vas cū mastice & cū farina filiginis mixtis cum filis panni linei, & pone ad Solē per nouē dies

dies in Vere & in Aestate vel Autumno
& in Hyeme per octodecim dies, quibus
quidē finitis, erit finita prima decoctio.
Tunc oportet te ad secundam dirigere
quæ est medium inter primam & tertiam
decoctionem: secunda decoctio est, quæ
fit aliter cum primo calore.

De secunda decoctione lapidis.

SErenissime Princeps, secunda deco-
ctio vocatur Optates, & fit cum eodē
calore, sed aliter: quia tu capias vas tenuis-
simum vitreum, quod possis inuenire, &
maius in quantitate, & impleatur aqua
clarissima, & ponatur ad radium Solis, &
in parte illa inferiori vbi magis lucet, &
vbi magis accipitur ignis per magisteriū
vulgi, & ponatur vas supradictum cum
lapidib⁹ taliter, quòd luciditas ignis tan-
gat vas, vbi sunt lapides, & stet ibi donec
Sol non possit capi per vas aqua plenum.
Et continuetur ista decoctio in Vere per
octodecim dies, & in hyeme per quindecim
dies, & in æstate per octo: quibus
finitis, est finita secūda decoctio, & oportet
tertiā ministrare, quæ est finis & com-
plementum lapidis.

Decoctio tertia, quæ fit cum calore ignis communis.

Tertia quidem decoctio fit cum calore ignis communis: & fit in quodam furno, qui vocatur Tripes archanorum, cuius figura est in libro quintæ essentiæ verè situatus, quem te latere non credimus, & fit isto modo. Recipe ergo lapides, quos in vase habes perfectorio, & sic cum vase suo pone in Tripede archanorum per spatium nouem dierum continuando sibi ignem de carbonibus ardentibus: quibus finitis, est finita vltima decoctio, quæ vocatur per Alchymistas Sulfur vel Sulput D. H. Et in isto, Princeps serenissime, habes omne quod à mundo desideratur thesaurum incomparabilem & innumerabilem, cum quo ad finem perfectissimum sequi potest. Et est vnum de secretis ipsos lapides multiplicare: sed quia lapidum multiplicatio redundat in numero tertio vel quarto, cuius quidem duo modi valde sunt tædiosi, quia sunt per reductionem lapidum ad primum: ideo hic vnum explicamus, sed vnus modus, Princeps serenissime, est sensibus valde placabilis, & est iste qui

G g sequi-

sequitur. Et qualiter fit multiplicatio lapidis philosophorum in quantitate tantum.

De multiplicatione lapidis.

Multiplicatio ista fit cum argento viuo vulgi isto modo. Recipe de lapidibus in quantitate vnus 3. & mitte super centum milia argenti viui vulgi, & tantus est ignis lapidis multiplicatus virtutibus cœlestibus, quòd totum Mercurium in puluerem potest redigere comburens omnes petias minerales existentes in dicto Mercurio sicut visus basiliscus comburit omnẽ virtutem animalẽ in instanti, & interficit omne animal: quippe hîc habebis centum milia & vnũ pondus argenti viui conuersi in medicinam, quorum quidẽ centum milia vnica pars super centum milia & redigit ipsum in puluerem, sicut prius patet ex isto puluere secundo, tertio pone super centũ milia 3. Mercurij, redigit ipsum in puluerẽ, de qualibet nouam multiplicationẽ vsq; ad centum multiplicationes. Quis igitur enarrare poterit multiplicationem medicinæ multiplicatarum quantitatẽ? quare

quare Princeps serenissime, quia 3. illarum centum milia centum ex 3. multiplicatarum multiplicare potes, seu scies qualibet de noua multiplicatione j3. ponendi supra centum milia argenti viui, & fit totum medicina, Princeps serenissime, in tantum continetur projectio medicinæ super Mercurium, donec ignis lapidis fit extinctus, & conuertatur materia in metallum perfectum, & non fiat ex illo puluis plus. Sunt autem aliæ multiplicationes, vna quidem dicitur virtualis, & quantitatiua simul, & qualibet istarum fit per reductionem ad principium, vt habetur in nostro testamento, in capitulo quod incipit, *Quam tu auras cicabades les didiceri coses eages secta*. Cùm tu perfeceris dictas res, & feceris projectiones per totum circulum, etiam non eodem libro multiplicatione hinc multiplicata, & continuetur, vt patet in capitulo quod incipit, *Fil tu prendas vna 3. de la medicina decta multiplicata &c*. Fili tu capias j. 3. medicinæ dictæ multiplicatæ. De altera vero multiplicatione inuenies in tertio lib. quintæ essentiæ, in capitulo quod de multiplicatione tractat.

RAYMONDI LULLI

De practica brancharum nostri lapidis.

ET si vis, Rex illustrissime alium scire modum ad nostrum lapidē componendum, quod per Alchymistas dicitur practica brancharum, est, quod purifices terram, ut supra te docuimus in practica, in parte illa quæ tractat de purificatione terræ in 6. quæ incipit, *Dū quippe omnia elementa sunt separata*. Etiam in nostro codicillo, in capitulo, quod incipit, *Ara fil ercentant aque est menstrual*. In capitulo etiam, quod incipit, *Ara fil neges chediten*: quoniā dum terrā purificatam habueris, deinde elementa ab auro & argento, & purificata terra illorum, ut supra dictū est, in practica recolim^o scripsisse in 3. lib. 5. essentia, in parte illa quæ de purificatione elementorū tractat in cap. quod incipit, *Rectificatio quidē elementorū ac potestatum*. Conditionata igitur terra de numero philosophorum, quod incipit. Cum autem per illam dictam solutionem M. diminutus fuerit à corporibus. Et cum similiter de elementis, tu potes tantas mixtiones facere & combinationes, quod difficulter numerare potes, sed

vt habeas aliquam practicam abbrevia-
 tam per branchas arboris aliquas expli-
 camus operationes. Est quidem mixtio
 illa ad componendos philosophorū la-
 pides. Accipias quinque pondera ignis,
 & duo aeris, & altera duo M. C. O. I. quin-
 ta essentiae: & ex altera parte tria ponde-
 ra aeris, & tantum de terra tria ponde-
 ra, & in mixtione terræ & aeris mittes de
 M. cœlico tria pondera. Item coniunge
 O. & P. & E. ita quòd O. & P. sit in ponde-
 re æquali, & D. sit medietas O. vel P. & de
 M. vegetabili tantum sicut de G. ita quòd
 O. & P. de L. X. ambas dictas mixtiones, &
 distilla, limus primæ quidem mixtiones
 limi diuisum cum aeris & terræ, & D. col-
 ligatur ad partem & limus ignis & aeris,
 & D. ad alteram partem colligatur, & fe-
 ces consimiliter. Et mitte de fecibus in
 quolibet limo tantum sicut medietas li-
 mi, & si non attingit ad hoc, non est vis: si
 verò super sum non, nō mutat hoc quod
 dictum est. Et consimiliter facies de limo
 primæ mixtionis, & eorum fecibus de-
 ni que limos habueris reconditos in va-
 sis suis cum sequenti practica, sicut dictū
 est supra: & istæ mixtiones elemētorum,
 & ex eorum limis ad doctrinam operis li-

RAYMUNDI LULLI
teralis sufficit causa breuitatis.

De mixtione abbreviata.

TVnc Princeps serenissime quippe
prosequi intendimus ad mixtio-
nes abbreviatas. Et prima mixtio erit,
quòd tu des terræ bibere de D. per con-
tinuas distillationes per quatuor par-
tes sui, deinde fac quòd terra sit pondera
duo, de aere sex pondera, & de igne duo-
decim. Et des primò bibere terræ aerem
incerando in crucibulo, donec fluat ad
modum mellis, deinde extrahe mate-
riam, & dimitte illam quietare per de-
cem dies: posthæc reitera sicut est mi-
xtum cum aere in alembico suo ad par-
uum ignem, & mitte de super guttam ad
guttam, donec fluat sicut cera, & dimit-
te quiescere quatuor dies: postea vtere
vnum pondus super centum milia, cuius
fuerit E. & fiet metallum auri vel argenti.

De alia mixtione.

ET fiat alia mixtio sic, quòd coniun-
gas tria pondera P. & duo de O. &
facias totum corpus vnum. Deinde cera
ter-

terram suam, & aliam. & cū isto igne incerare poteris O. istius metalli, aut illius duorum simul vel trium simul ad æquale pondus vel quatuor.

De alia mixtione.

Item fiat alia mixtio, vt accipias octo partes P. & vnā O. & coniunge simul, & pone in digestionē de H. per octo dies: & postea cera terram istius vel alius metalli aut illius ad solutionem & limum. Si verò administrare volueris alicui de P. auri, & de O. argenti. Itaque de P. sint octo partes, & de aere vna, & misce simul, & pone in digestionē de H. per octo dies. Deinde cera terram suam vel aliam, & cum hac medicina perfectum aurum facies mixtionem ex contrarijs scilicet vnū pondus O. auri, & octo pondera P. argenti.

De alio modo miscendi.

Item aliter, si accipias de igne auri & de O. eiusdem ad medietatem P. & de terra ad medietatem O. misce simul cum septima parte meræ s. essentia, & distilla limum desertum, cum quo potes cerare

Gg iij terram

terram suam vel aliam, & feces quæ re-
 manserunt: & sic cõsimiliter feces de ar-
 gento. Et ista tibi, clarissime Princeps, suf-
 ficiant causa breuitatis: & per istas opera-
 tiones, quas sic explicamus, elucidatur
 capitulum nostri testamenti, in capitulo,
 quod incipit, *Quant tu auras fixat lagna se-*
bre la terra, Quando fixaueris aquam su-
 per terrã M. quod incipit, *Que tu preguet*
de la medicina vna onza & aquella metbuat
en vn crusal, Quod tu accipias medicinã
 scilicet vnã ʒ. & illam pone in crusibu-
 lo. Etiam elucidatur aliud capitulum in
 eodem libro, quod incipit, *Tota aquella*
manera fil conseruans la practica que ab fers
ablanch. Omnis ille modus, fili, conser-
 uans practicam. Etiam elucidatur aliud
 capitulum, quod incipit, *Fili plumbum*
 tenet succum magnam partẽ de H. com-
 bustibile. Et etiam in capitulo, quod in-
 cipit, *Similiter facies de Venere sicut fe-*
cisti de Saturno. Etiam elucidatur aliud,
 quod incipit in eodẽ libro, *Ita facies per-*
fectionem istorum duorum metallorum.
 In quibus quidẽ tractauimus satis de pra-
 ctica abbreviata branchiarũ arboris. Dixi
 de prima parte secundæ partis principa-
 lis: nunc dicamus de secundã secunde
 par-

partis, quæ tractat primò de compositione margaritarum.

Compositio margaritarum.

Opus nanq; margaritarum sic con-
 dies: primò, quòd accipias aquam
 Mercurij, factam per modum què te do-
 cuimus in nostra quinta essentia, in libro
 primo, in capitulo quod incipit, Non re-
 putes me mendacium &c. vsque ad G.
 quod incipit, &c. Recipe igitur illam
 rem &c. Etiam per modum nostri codi-
 cilli, in capitulo quod incipit, Præparatio
 spiritus lapidei & fermentabilis est, quòd
 tu accipias succum lunariæ. Etiã per mo-
 dum nostri testamenti, in capitulo quod
 incipit, Fili, tu accipies liquorem lunariæ,
 & sit quantitate duarum librarũ vel tri-
 um, & in ipsa dissolues ʒj. argenti purif-
 simi per calorem digestionis per sex dies,
 postea separa feces per distillationes quæ
 erunt albæ & pulcræ: Ista est aqua, qua in-
 diges ad dissoluenda omnia sex metalla,
 & illorum argentum viuum: cum qua
 quippe formantur lapides, qui parlæ vo-
 cantur, per reductionem illarum in sua-
 rum primam materiam.

De prima aqua dicimus.

Recipe auri ꝑ j. & dissolue illud cum quantitate dictæ aquæ, quantum tibi bene visum fuerit in digestionem de H. sicut argentum, & dissoluatur in aquam colore croceo, & trahe aquam deauratam per filtrum, & ne cures de illis fecibus, qui nihil valent ad propositum: postea distilla aquam per alembicum, & serua feces secundas.

De aqua secunda.

Aqua secunda sic fit. Recipe ꝑ j. Venis, & dissolue quantum tu volueris de aqua prima in digestionem de H. sicut tu fecisti de alia, & distilla aquam per filtrum, donec tota sit distillata, & de istis fecibus ne cures: & distilla aquam illam per alembicum, & serua feces secundas.

De tertia aqua.

Tertia aqua sic fit. Recipe ꝑ j. plumbi, & dissolue in tanta quantitate aquæ dissoluentis, quantum tibi bene visum fuerit in digestionem de H. postea distilla per filtrum, & dimitte feces primas, quia

quia nihil valent. Postea distilla aquam per alembicum in digestionem de H. & serua feces secundas.

De quarta aqua.

Quarta aqua sic facies. Recipe ℥j. stanni purissimi de cornu vagina, qui est in domo Angliæ, & dissolue ipsam in tanta quantitate aquæ quantum tibi bene visum fuerit in digestionem de H. distilla aquam per filtrum, & de fecibus ne cures: postea distilla aquam per alembicum in digestionem de H. & conserua feces secundas.

De quinta aqua qualiter fit.

Quinta aqua sic fit. Recipe de Mercurio vulgi ℥j. & dissolue ipsum in vna libra cum S. aquæ dissoluentis in digestionem de I. & serua aquam illam, distilla per filtrum, de fecibus ne cures, secundas verò serua.

De sexta aqua.

Sexta aqua verò fit. Recipe ℥j. ferri purissimi, & dissolue ipsum cum tanta quantitate aquæ, quantum tibi bene visum fuerit in digestionem de H. Postea distilla sicut

RAYMUNDI LULLI
la sicut alias aquas fecisti, & serua feces
secundas.

De septima aqua.

Septima aqua sic fit: Recipe ꝑj. ar-
genti purissimi, & dissolue in tanta
quantitate aquæ dissoluentis, quantum
tibi bene visum fuerit, & distilla per fil-
trum, & rejice feces primas: post distilla
per alembicum in digestionem de H. & ser-
ua feces secundas, & de omnibus aquis
feces seruabis in vase suo: & istæ aquæ cū
eorum fecibus est materia, de qua omnes
lapides componuntur.

Sequitur de resolutione.

CUM ergo metalla resoluta fuerint
in aquam, & quamlibet illarum re-
cipiendo quemlibet limum in suo vase:
& erunt isti limi resplendentes cum vir-
tute minerali, & cum magna limositate,
quæ apparatus est ad recipiendum virtutes
influentiarum cœlestium. Et quamlibet
illarum aquarū recondas in sua ampulla
vitri cum longo collo & fundo rotundo,
deinde claude orificiū ampullarum cum
mastice & corio alutæ, & quamlibet am-
pullarum cum sua aqua pones in loco se-
reno

reno per vnum annum integrum taliter, quod nulla res noceat sibi, & ingrauidentur seu impregnabuntur illæ aquæ per virtutem cœlestium cursum, & per subtile ingenium ipsas virtutes cœlestes accipimus, & venamur cum talis materia sit ad hoc naturaliter disposita, vt grauetur seu ingrauidetur per virtutē cœlestium, in quibus est materia spiritualis constrictiua, & constrictibilis subtiliata atque simplex, cum per ingenium artificis quàm per velle & restorationem naturæ. Tu quidem sis cautus in resolutione limorum, quia de quolibet limo duas aquas seu partes facias prius distillando medium limi, quem pones ad partem, quia ex ista parte prima fit aqua terrestris, & aliam partem similiter ad partem distillabis, ex qua fit aqua aerea, quæ suspenditur in sereno loco, vt supra dictū, per annum.

*De compositione vtliore
& leuiore.*

EST autem compositio ista leuior & melior cum aliqua compositioe, hoc est, quia dissolutis metallis, Princeps illu-

illustrissime, & qualibet aquarum di-
 uisa in duas partes. Tu recipe quin-
 tam partem illarum duarum, quas feci-
 sti de vna aqua in speciali, & illam mit-
 te cum suis proprijs fecibus, quas refer-
 uasti ex distillatione alembici, & sorore
 huius partis quã cum fecibus sumpisti,
 distilla limum quod idem, quod liquor
 procedes ex duobus corporibus, scilicet
 aqua & fecibus, quę erunt splendidissimi
 valde. Et feces post distillationem remane-
 bunt in fundo cucurbitę. Ponas igitur li-
 mum ipsum in ampullã cum longo col-
 lo & fundo spherico, & claudes fortiter o-
 rificium cum mastice vel olibano, & cum
 quodam corio fortiter desuper, & su-
 spende limum suprãdictum in loco sere-
 no per vnum annum integrum. Dumq;
 limum prædictum posueris in loco sere-
 no, reuerte operationem ad aliam par-
 tem aquarum. Tunc igitur, clarissime
 Princeps, recipe feces naturales, à quibus
 resoluti sunt limi prædicti per sublima-
 tionem, de illis mittes quamlibet partem
 in parte sua secundum suam propriam
 speciem in quadam vitrea ampulla cum
 longo collo in longitudine duarum pal-
 marum, & cum fecibus misce aliã partem
 aqua-

aquarum, quã referuasti: quæ verò aquæ
 sorores illarum, à quibus resoluti sunt li-
 mi & claude orificiũ ampullarũ, sicut di-
 ctũ est suprã. Et post hoc sepelias illas in
 quodam antro terræ in profundo vnus
 palmi cum dimidio, & ponas circunqua-
 que aliquam rem taliter, quòd lapis non
 noceat, vel aliqua res, & stent ibi per vnũ
 annum integrum, sicut diximus: de alijs
 quippe taliter componendi sunt lapides
 philosophici, cum vna est via ad vnum, &
 ad aliud nisi quia differunt per maiorem
 sublimationem naturæ, & vniuersalio-
 rem: quare ex eo quòd lapides philoso-
 phici corrumpuntur, & veraciter alteran-
 tur, quia indiuidua quedam in altero in-
 digent maiori sublimatione, videlicet vt
 suprã in practica diximus: sicut enim de
 vna aqua duas in magisterio fecisti, sic
 cõsimili in altero facies, miscendo aerem
 in ignem, & terram ad pondus æquale, &
 sit tantũ in pondere de D. sicut omnia a-
 lia tria, sed cũ O. quod pones C. mixes D.
 & pones O. P. D. sit mixta in suo vase, in
 digestionem de H. per 6. dies: quib⁹ finitis,
 deinde liquorẽ dissolutũ aliàs resolutum
 resolutione ex o. p. d. ponatur in cucurb;
 ta alëbici cũ suo rostro rotundo, & pone
 in d

in digestionem de H. per tres dies: deinde
 extrahe, & pone alembicū, & distilla alius
 sublima limum desertum in digestionem
 de I. vsque feces sint siccae, quæ limum in
 aere suspende in ampullā cum collo lon-
 go, quam stare dimittas per vnū annum
 integrum. Igitur cū ista compleueris,
 recipe aliam partem aquæ, quam reserua-
 sti, quæ est soror limi suspensi, & ponas il-
 lam in cōsimilem ampullam cum lon-
 go collo, & supermittas omnes feces, ex
 quibus limos distillasti, & claude orificiū
 ampullæ, sicut de lapidibus preciosis di-
 ximus, & sepelias illā etiā similiter in hor-
 dio, & fac vt suprā dictum est, & dimitte
 ibi stare per vnum annum integrum, &
 tunc habebis materiam aptam cum spiri-
 tu subtili ad componendum lapides phi-
 losophicos. Et tantum hoc quod dixi-
 mus sufficit, Princeps, modus composi-
 tionis aquarum per artificium, cum quibus
 formabis vtriusque lapides: sed qui
 ad præsens non fecimus compositionem
 lapidum philosophorum, ideo reuertemur
 ad præsentis compositionem, quæ
 est de compositione lapidum precio-
 siorum.

De carbunculo.

Carbunculus est rex omnium lapidum, sicut aurum est omnium metallorum: vnde si tu, Principum serenissime, vis ipsum artificialiter componere, quod ita fit, & plus virtuosus naturali: recipe de aqua terrestri auri induratiua, quam sepelisti intra per annum, & pone ipsum in vase, quod sit factum ad modum vnius figuræ inferius scriptę rotundum vel triangulatum, vel quadrangulatum, sicut placuerit. Et in ipsa mole ceræ existente, nauigando in vase aque terrestris per spatium quintę partis horę: quo finito, verte modulum, & cape lapidem cum forpicibus aureis vel argenteis deauratis: & factaliter, quod superficies lapidis tangat aquam induratiuam, & stet sic per tres dies ad solem, & deinde extrahes molem cerę, in qua est aqua ætherea induratiua per virtutem aquę terrestris in similitudine gumme. Princeps illustrissime, informatio omnium lapidum preciosorum est vna, & vno modo fit, scilicet finem suorum colorum accipiunt ex passione diuersarum materialium quousque sint terminatę per virtutem vltimę

formationis, quã lapis accipit per virtu-
 tem ignis cõmunis in propria forma sub
 cõseruatione suarum virtutũ operatiua-
 rum. Cũ ergo ipsam molem extraxeris
 extra vas, expolia ipsam lapidẽ à cera qua
 est indutus, & da sibi decoctionẽ arteti-
 cam. Sed prius dimitte eum stare per tres
 dies in vmbra, & cõtinuabis ignem illum
 per nouem dies in vere, & in æstate per s-
 finita ista decoctione, da sibi decoctionẽ
 quæ artatesis, per conditionẽ temporis
 antediçti. Deinde prosequatur decoctio
 quæ sulfur dicitur per quinq; dies cõti-
 num cum omnibus virtutibus ei perti-
 nentibus sibi per naturã attributũ. Dum
 verò Princeps seressime feceris prædictas
 decoctiones, scias quòd lapis stare debet
 in vase quod perfectorium, cuius figurã
 inferius demonstrauimus. Scias igitur,
 quòd omnes decoctiones æqualiter ex-
 hibẽtur omnibus lapidibus, præter dyar-
 manti, cuius decoctio longior est ratio-
 ne suæ duricie: virtutes enim illorũ po-
 nere non curamus in in præsentem cõpen-
 pendio, cùm intentio nostra in præsentem cõ-
 positione tantũ, tamen sufficit tibi quòd
 omnes

omnes secundū istam doctrinam cōpositi sunt tantæ virtutis, sicut quos natura produxit, & etiā fortiores & plures virtutes sunt habentes, quam naturales vt expeti sumus. Et satis de virtute cuiuslibet plene tractauimus in nostro lapidario quē scimus tibi missum à domino rege Eduardo Anglicorū illustrissimo. Ideo hic in summa breui de aliquibus tractabimus, hoc est de illorum cōpositione, vt cōpendiosum reddamus, & nō plixum.

Compositio adamantis.

Compositio adamantis sic fit ex natura argenti terminati in naturā lapidificam. Recipe ergo de aqua argenti terrestri, & pone illā in vase indurationis ad indurandū, & mitte intus molem terram per temporis spatiū supradictum. Postea mitte de aqua aerea in mole, in qua formari debet dictus lapis. Postea da sibi informationem in vmbra per tres dies quæ est prima informatio, quando aqua aerea fit gumma virtute spiritus a quæ terrestris. Pōst verò administra sibi aliā informationē quæ fit gyrando molem cum sorpicibus argenti deaurati vel de auro scilicet illud quod est inferius ad superius taliter, quòd lapis tangat a-

quam induratiuā, & stet ibi per tres dies continuos ad solem fortem in æstate: in Autumno verò & Vere per sex dies, in hyeme per 12. quo facto, fac transire per digestionem, quæ dicitur Optesis, & per aliam, quæ dicitur Optatesis, per tempus quod suprà scriptū est de lapidibus philosophicis. Sed in digestionē quæ dicitur Sulfur, stet per quatuor aut tres dies continuos, quia ratione suę indurationis indiget magis de ista digestionē quàm alijs. Iste lapis sic compositus, omnibus alijs est solidior. Est enim tantæ soliditatis, quòd ferrū nec ignis ipsum diuidere potest & fit ratione altitudinis suę naturæ, & est virtuosior naturali.

De balastio.

BAlax est lapis, creatus seu generatus ex duabus naturis duplicis argenti viui equaliter mixtorum, scilicet ex aqua aerea argenti, & ex aqua aerea auri simul compositis in molle suo, pone ad indurandum in aqua induratiua argenti, & in aqua induratiua auri simul mixtę equaliter: deinde, quòd sequatur sibi per istas tres digestionēs seu decoctionēs, sicut in decoctione lapidis philosophorū diximus.

Et teo

Ettenendo processum sicut in compositione carbunculi, aliàs nihil addendo in processu compositionis carbunculi.

De Sapphiro.

Sapphirus cõponitur ex duplici natura argenti viui, aquatici scilicet ex aqua aerea argenti, & ex aqua aerea stanni in quarta parte ponderis argenti, & similiter de aqua ioduratiua argenti, & de aqua induratiua stanni prædicti ponderis induratum in molle cerea, & decoctis sicut de alijs dictum est supra.

De balandina lapide.

Balandina componitur ex argento viuo ferri, & est coloris rubei valde, & resplendet ratione sulfuris decocto & conuerso in naturam aquæ aeræ ignitæ respiciens naturam argenti viui, & quia sua natura est ex aere, ideo restringit sanguinem. Recipe ergo de aqua aerea ferri, & imple mollem ceream post virtutē restrictiuam acceptam, & indura illam in aqua terrestri restrictiua ferri, & psequere per informationes supradictas.

De compositione Turchosa.

Turchosa est cõposita ex natura duarum aquarum aerearum, & duarum

restrictiuarum. Racipe ergo ꝑ. quatuor a-
 quæ aeræ Veneris, & ꝑ. 3. aeræ Saturni, &
 pone ad indurandum in molle cerea in
 aqua induratiua Veneris, mixta cū aqua
 terrestri plumbi per pondus dictarum
 aquarum aeris, & da sibi informationes
 aliorum lapidum.

De compositione Exmiraldi.

EXmiraldus cōponitur seu genera-
 tur ex vna natura duarum aquarum
 aerearū, & duarum restrictiuarū. Racipe
 quot partes volueris de aqua terrestri ar-
 genti, & cū illa misce quantū volueris de
 aqua terrestri cupri, donec videas quòd
 habeat intensum colorē vel remissum se-
 cundū quod volueris, & pone prius mol-
 lem ceræ in pprijs aquis terrestribus per
 spatiū quintæ partis horæ, vt melius im-
 pleatur virtute induratiua, prius imple
 mollē aquæ aeræ cupri, & pone ad indur-
 andū per vnā partē horæ. Postea verò
 gyra mollē, vt dictum est de Carbunculo
 taliter, quòd aqua induratiua seu terre-
 stris tangat aquā aeream cōgelatam, & di-
 mitte sic stare per tres dies continuos ad
 fortem solem in æstate, & in vere & in au-
 tumno per sex dies continuos, in hyeme
 per

per 12. dies: quia istis finitis, extrahe lapidem induratum, & fac ipsum transire per tres informationes vel decoctiones, sicut de lapide philosophorū diximus in practica sua, & per informationes intellige decoctiones tres: prima dicitur Optasis, secunda Optatesis, tertia dicitur sulfur, vt supra explicauimus.

De compositione Eliotropia.

Eliotropia cōponitur ex vna met natura, de qua cōponitur Exmiraldus & per pondus & mixtiones aquarū illius. Sed antequam aqua cupri veniat ad perfectā indurationē, ita quòd sit in spissitudine sicut albugo: capies mollē tuum cū forpicibus ab aqua induratiua, & mitte super aquā medię induratam 4. aut 5. guttas minimas de aqua aerea ferri, tunc mollē sumes cum forpicibus argenteis, & mitte in aquā induratiuā per vnam partē horæ. Postea extrahe illā, & pone in aqua induratiua per vnū Credo in Deū, & vnum Salue regina, & da sibi indurationē per tres dies ad solem fortem in aqua terrestri Exmiraldi gyrando mollem, vt de alijs dictum est: postea extrahe illum à cera, & da sibi informationes, vt diximus de Exmiraldo.

De compositione Camapheus.

CAmapheus est lapis, habens colores multos & multiformes: quidam sunt albi, & alij nigri, & alij rubei, & alij inter nigrum & azurium & album sicut calcedonij. Et quodlibet istorum habet suam diuisam naturam, & virtutem in compositione: sed inter omnes lapidarios rubeus laudatus est, sed vterque sunt boni secundum suam propriam naturam. Et albus componitur ex aqua aerea argenti, & aqua aerea stanni, & ex aqua aerea plumbi equaliter mixtis positus ad indurandum in molem habentem figuram hominis in aqua induratiua argenti & stanni per equalia pondera. Rubeus vero componitur ex aqua aerea auri, & aqua aerea ferri equaliter positus ad indurandum in aqua terrestri auri, & in aqua terrestri ferri mixti per equalia: vel potest componi ex aqua aerea argenti equaliter mixtis positus ad indurandum in aqua induratiua auri & argenti. Item, niger componitur ex aqua aerea plumbi, & ex aqua aerea argenti, & ex aqua aerea auri indurati in aqua terrestri argenti, & in aqua terrestri plumbi per pondus praedictum. Postea positus ad so-

ANIMAE TRANSMTATIO. 237
ad solé, & quòd transeat per omnes tres
informationes.

Quomodo componitur Topazius.

TOpazius componitur ex natura du-
plici argenti viui reducti in speciem
aeris. Recipe ergo aquam aeream auri, &
miscum illa quartam partem aquæ ae-
reæ ferri, & pone in molem ad induran-
dum in aqua induratiua auri, & fac sicut
de alijs diximus.

De compositione Calcedonei.

Calcedoneus componitur ex aqua
terrea ferri, & ex aqua terrea argenti
mixtis æqualiter, & positis ad molem ad
indurandum in aqua terrestri ferri, & lu-
næ mixtæ æqualiter. Et quod transeat per
omnes tres informationes sicut alij.

De compositione Berilli.

Berillus cõponitur ex substantia du-
plici argenti viui: vna verò est de a-
qua argenti aerea, & altera de aqua aerea
stanni, quæ ducuntur in aeris natura mi-
xta æqualiter, & imple molé tuam vt in-
duretur in aqua terrestri argenti & stan-
ni. Deinde da sibi informationes sicut
de alijs diximus.

Hb v De com

De compositione parlarum.

Compositio parlarum fit ex substantia triplici argenti viui conuersæ in substantiam aquæ aeræ. Recipe igitur aquam aeram stanni, & aquam aeram plumbi, & aquam aeram argenti æqualiter mixti, & induretur in mole cerea in aqua induratiua stanni, & in aqua induratiua argenti & plumbi mixtis æqualiter, & post transeat per informationes quas supra diximus.

De compositione parlarum per aliam viam.

Parlæ per aliam viam componuntur sic: Pulueris probas minutas in puluerem subtilissimam, & dissolue eas in tali aqua, in qua argentum vulgi dissoluitur super digestionem de I. ponendo de aqua dicta quæ natat super margaritas in grolitudine medij digiti, & post solutionem natabit quædam limositas ad modum cuiusdam telæ. Et ista tela, Princeps sericorum orientalium. Et per hoc, quod diximus, elucidatur illud capitulum nostri testamenti, in parte illa quæ tractat de parlarum cõfectione, quod incipit, *Ostensio virtutum liquoris exuberandi.* Itẽ, postquam

ANIMAE TRANSMUTATIO. 238

senties, quòd margaritæ liquefactæ sunt
 intus aquã M. separabis aquam cū limo-
 sitate margaritarum in vase altero incli-
 nando vas suauius taliter, quòd nihil de
 fecibus vadat cū aqua limositate. Si verò
 cū aqua limositate fuerit aliquid de fe-
 cibus, cola ipsum per pannū sericum be-
 nemundum: post hoc pone aquã illam
 in qua limositas parlarum in ampulla cū
 longo collo in digestionem de H. per no-
 uem dies, quibus transactis, fiet aqua illa
 cum limositate metalli totum vnū cor-
 pus. Et per hoc elucidatur cap. nostri te-
 stamēti, quod incipit, *Quando tu ueras cell*
des per la virtut de laquet. Postea verò ha-
 bebis moles tuos ex auro puro, vel ex ar-
 gēto deaurato à parte interiori, quod ad
 similitudinem cuiusuis margaritas for-
 matas fore. Et consimiliter baculum auri
 vel argenti deaurati, & fac, quòd omnes
 molles in partes duas diuisæ sint. Et si
 molles fuerint rotundæ, vel quouis mo-
 do alio factæ, & indiguerit foraminibus,
 perforabis illas partes molles, coniu-
 getur alteri, & imple molles tuas de pa-
 sta pulueris quæ remansit de aqua limo-
 sita, quòd vterq; pars mollium sit pasta
 plena

plena per foramen molliū mittes vnum
 filum auri: & sic facies omnes, & dimitte
 stare pastam sic in mollibus suis per vnu
 diem naturalem: quo transacto, si vides
 quòd molles possunt diuidi à pasta, tra-
 has grana illa à mollibus, & si non, dimitte
 siccare dum possis grana illa extrahe-
 re. Cum que grana illa extraxeris à molli-
 bus iam dictis, ponas illam ad desiccand-
 dum in filara marmorea, vel in quadam
 filara vitri, vel aliqua re vitrea, que sit am-
 pla & plana. Et cooperi cum quodam va-
 se vitri, vel cum aliqua re, ne puluis tan-
 gat ipsos lapides. Et stent ibi vsq; sint be-
 ne sicca. Et per hoc quod breuiter dixi-
 mus, elucidatur capitulū in testamento
 nostro, in nostro magisterio quod inci-
 pit, præterea postea fiet artificialiter mo-
 dulus de auro & quātitas &c. Et post for-
 mationem margaritarum & illarum de-
 siccationem tu accipias vnum filum au-
 ri longum, & mitte illū per foramen mar-
 garitarum, & caueas quantum fuerit tibi
 possibile, ne illum tangas cū manu, nisi
 cum quibusdam forpicibus argenti de-
 aurati, aut de auro: dum verò sic habue-
 ris, habeas quoddam vas vitreum, factum
 ad modū oui gallinæ, & cauillabis illa in
 vtra-

utraque parte. Illud quod est intra, debet esse depositum. Item, ponas margaritas suspensas per filum auri in aqua limositate, quã per nouem dies posuisti in digestionem de H. taliter, quod submergantur in aqua, & statim pone coopertoriũ, & dimitte sic stare ipsas per duos dies naturales: quibus finitis, extrahe margaritas tuas de vase illo, & pone illas ad vmbra, ubi illas sol nõ tangat per tres dies naturales. Deinde administra sibi formationẽ Optimam hoc modo: Tu, Princeps serenissime, ponas tres probas in filo auri, deinde mitte in vnã testam oui quæ cooperiat omnes tres margaritas, vel plus illarum quantitatem. Deinde alias secundam quantitatem oui quam voluerit subsecutur: & ponas vas vitreum vel oritur: & sic deinceps, donec ordinate fuerint. Et si fuerit tẽpus æstiuum, mitte stare illas sic ad solẽ per tres dies naturales. In vere verò & autumno per sex dies, in hyeme per nouem. Sed nullam decoctionem Obteticam aut Obtatentam consumimus tibi in hyeme alicui facere, & quilibet die gyrabis oua vel vasa supradicta de tribus in tribus, horum quippe finitis diebus trahas margaritas tuas, deinde
 admi

administra sibi formationē per tres dies
Infulderh ipsis positis in vase, quod di-
citur perfectorium: quibus finitis, ponas
margaritas tuas à tripode Attanor, & vi-
debis quæ naturalibus non inuident in
omni perfectione, tunc utere illis.

Alia compositio margaritarum.

SI autem istam fabricationē con simili-
ster facere volueris de conchilibus in-
uentis in ripa maris, quæ colores habent
multifarios: quia quædam sunt alba, vt
parlae cōmunes cū colore orientali, quæ-
dam croceæ ad modum auri purissimi si-
militer colorē habentes orientalem. Alia
verò cum colore brisilij habentia simile-
ter colorē orientalem. Potes igitur Prin-
ceps illustrissime componere parlas tuas
de quibusuis conchilibus. Et parles erunt
illorum colorum, de quibus conchilia e-
rant, de quibus fuerunt compositæ. Fitq;
pulcherrimum operis ex omnibus istis.
Non vidimus verò partē, in qua ista con-
chilia supradicta reperias, nisi in Cypro
prope ciuitatem Famagustæ, & in regio-
ne Portugalliæ, prope ciuitatem Listone,
in ripa maris. Et in quadam villa Angliæ,
quæ dicitur Conilla, & in alio loco, quæ
dicitur

dicitur portus Syluenaꝝ vsq; ad sanctum
 Vincentiũ de finibus mundi. Vidimus e-
 nim omnia ista dum ad Angliã trásimus
 propter intercessionem domini regis
 Eduardi illustris. Ergo quæ omnia tibi
 diximus tam de philosophicalibus lapi-
 dibus, quàm de virtuosis vel preciosis la-
 pidibus sufficiat causa breuitatis. Et quia
 doctrina quæ tibi tradita est, potes alios
 quosuis componere recipiendo colorem
 vniuscuiusq; lapidialis, & formas illorũ &
 figuras, & tunc facere mixtionẽ de aquis
 diuersis secundũ doctrinam prius tradi-
 tam. Et si tu Princeps illustrissime ista
 quæ verbis grossipedalibus scripsimus
 sine aliqua subtilitate operis compleue-
 ris, inuenies verum quod diximus. Noli
 tamen festinare, nec ab opere cessare. Nõ
 enim agites naturam propter minas. Et
 si diuiseritis naturam propter minas o-
 perare plus dabit tibi quàm optas. Si ve-
 ro Princeps illustrissime vis scire ratio-
 nem quæ est naturaliter, quia aqua
 istius doctrinæ tantam habet virtutem,
 vt per artificium de illarum natura com-
 ponitur ex vna parte isti lapides, vt illi
 potentiores in virtute sint naturales.
 Ex altera parte philosophorum lapides
 quæ-

R A Y. L V L. A N I. T R A N S M V.

quæras in lapidario nostro, quia satis
prolixè tractauimus in parte prima ad fa-
ciendū rationē huiusmodi. Et sic habe-
bit omniū complementū cū nostra in-
tentio in præsentī compendio nō sit nisi
practica nuda & theorica cum adiua-
mine qui est trinus personaliter, vnus
essentialiter regnans per om-
nia sæcula sæculo-
rum. Amen.

Finis compendij animæ transmu-
tationis artis metallorum.

De signis

De significatione literarum.

- A Significat Deum, qui est huius operis
causa prima.
B Significat quatuor elementa con-
fusa in metallis.
C Sig. lunariam rectificatam in qua sol-
vantur metalla.
D Sig. quintam essentiã vini, seu quin-
tam essentiã in sua perfectione.
E Sig. animam metallorum, quæ dici-
tur Sulfur naturæ.
F Significat ipsa metalla.
G Significat limos elementorum.
H Sig. calorem primi gradus balnei.
I Significat calorem secundi gradus
cineris scilicet.
K Sig. calorem tertij, sublimationem
sulfuris.
L Sig. animam corporum, id est, calcem
immediatè genitã propter menstrui dis-
solutionem.
M Significat spiritus corporum perfe-
ctorum.
N Significat aquam metallorum.
O Significat aerem.
P Significat ignem.
Q Significat instrumenta vitrea.
R Significat ipsum lapidem.

INDEX MA
TERIARVM CO
PIOSISSIMVS.

In Theorica.

- A**D sciendum quomodo lapis sit remotior
ad tenendū secretū lapidis inuentionē. ca. 93. fol. 162
an metalla vel species eorum possint transmuta-
ri. c. 21. fo. 40
de Approximatione temperamenti respectu na-
tura. ca. 5. fo. 15
de Aquarum fortium natura, & earum appro-
batione. c. 60. fo. 110
argenti viui & sulfuris quæ res sit materia. c. 65.
fol. 120
de Argenti viui extremitatum natura. c. 59. fol. 108
argenti viui materia quomodo reperiat. c. 34.
fol. 66
argentum viuum Philosophicum non est argen-
tum viuum commune, & cur tam raro lapid
inueniatur super terram. c. 88. fo. 156
ars corrigit & supplet fortitudines, quas in ma-
teria natura inuenit per mutationem illius
in a.

I N D E X.

- in actione pura forma. c. 58. fo. 107
- artista & operator quomodo se habitare debeāt
ad inueniendum dictum menstruale & intel-
ligere naturam suam. c. 55. fo. 102
- artista debet cognoscere naturā, vt possit ei assi-
milari aliquibus casibus, & quomodo instru-
menta natura equiparantur instrumentis
artis. c. 24. fo. 43
- artista debet cōsiderare potentias argentorū vi-
uorum duorū post coniunctiones ipsorum, &
differentias sui effectus respectu suorum esse-
ctuum. c. 46. fo. 86.
- artista debet esse virtuosus ad inquirendā notitiā
primā lapidis, & ex qua materia sit. c. 18. fo. 37
- artista debet intelligere quando lapis perdit na-
turam suam, & minuitur ad illum emendan-
dum. c. 92. fo. 161
- artista debet notare virtutes minerales propin-
quiores perfectioni, & de operis abbreviatio-
ne per fermentationem. c. 91. fo. 160
- artista debet scire rotam circularem perfectē &
naturam conuersionis elementorum respectu
primæ & secundæ equalitatis. c. 80. fo. 146.
- artista debet se habitare pro imbibitionibus
mensurandis habendo respectum ad fortitu-
dinem ignis, qui dictus est natura instru-
mentum. c. 68. fo. 128.

I N D E X.

artista & operator debet custodire naturam spiritus quintae essentiae, sicut formam formativam, & debet illam intelligere & de mensura ignis. Cap. 48. Fol. 89

artista quomodo bonos & malos spiritus intelligere debeat, & eos cognoscere per virtutes & naturam aquarum fortium, & de igne elementalibus, qui elementat elementa. c. 61. fol. 112

C.

de Caloris naturalis cognitione, & loco sua dispositionis ad sulfur procreandum. cap. 66. fol. 121.

De causa & ratione, qua elementa non possunt converti, & causa, per quam bene possunt converti. c. 81. fo. 147

De causa supplementi diminutionis corporum imperfectorum, & quomodo lapis noster complebit defectum eorum, & de interligamento ad respectum naturalium elementorum. ca. 94. fol. 163

De complexione latitudine, & quomodo ex duobus terminis comprehenditur. c. 95. fo. 165

De coniunctione foemellae & masculi, & solis ac lunae eclipsi, & secunda nascentia argenti vivi ad faciendum elixir. c. 42. fo. 77

De corporum temperamento & intemperamento. 10, &

I N D E X.

to, & neutralitate, & medicina, & de in-
fermentis naturalibus, & innaturalibus, &
contra naturam. ca. 2. fo. 4.
de Corruptione & putrefactione omnium re-
rum. c. 27. fo. 54

D.

Debilitatio vnius est confortatio alterius,
& quomodo per confortationem virtutis
mineralis generatur lapis noster. c. 69. fol. 130
de Definitionibus huius artis, et de planctu natu-
rae, & quid sit theorica, quid practica. c. 1. fo. 2

E.

Elementa exiuerunt ab vna sola materia,
qua in se continet speciem mineralem.
ca. 23. fo. 43

elementa quomodo subtiliantur & ingrossantur
per rotam circularem, qua dicitur cathena
aurea. c. 79. fo. 144
ex vnitae argenti viui, quod est factum de plu-
ralitate, exit virtus simplex assimilatiua la-
pidis. c. 45. fo. 84

F.

de Fermentorum natura, & eorum aquis, &
argen. vi. nostris, & terris ipsorum, de magi-
sterio & cognitione aquae fortis, & rebus quae
debeant eis iungi per concordantiam contra-
rietatis. c. 62. fo. 113

I N D E X.

de Forma minori, & de principijs natura mineralis simplicis per extremitates & media. cap. 3. fol. 11

G.

Generatio non potest venire de qualitate, sed ab eis, quibus nimis remotis, & ibi, de differentia inter masculinum & foemellam, ac calore philosophico. c. 44. f. 82.

de Genere supremo, à quo omnis natura exiit. c. 35. fo. 69

H.

de Huius magisterij principijs, & de quibus factum est, & quot sunt in numero, de conuersione ipsorum. ca. 4. fo. 14

I.

de Ignis effectu et quomodo appelletur in hoc magisterio. c. 67. fo. 125

de Informatione caloris naturalis per exercitationem factam per ignem communem, vel de informatione naturalis cum calore, qui est contra naturam. c. 33. fol. 65

de Intentione, per quam fit unio quatuor elementorum, & quomodo potest fieri, & quando & quare est factum. c. 51. fol. 94

de Inuentione artis, per quam fit multiplicatio, & de diuersis digestionibus lapidis. cap. 16. fol. 33

I N D E X.

L.

- L**apidis conuersio in argentū viuum non est
 nisi conuersio elementorum vnius solius na-
 turæ. cap. 77. fol. 132.
- de Lapidis creatione, quæ fit per virtutē certæ di-
 gestionis, & eius proprietatibus. c. 20. fo. 40
- de Lapidis dissolutione in forma speciali, & de
 mutatione nominis sui. c. 12. fo. 28.
- de Lapidis diuisione & resolutione ad conuertē-
 dum ipsum. c. 11. fo. 25
- de Lapidis diuisione in tres causas principales, &
 de mutatione sua, & de principalibus colori-
 bus, & de qua materia specialiter extractus
 est. c. 17. f. 34
- de Lapidis extremitatibus quæ sunt & vnde ex-
 trahantur. ca. 86. fo. 153
- de Lapidis gradualibus trāsmutationibus vt fiat
 materia apta ad creandum elixir. c. 14. fo. 30
- de Lapidis humiditate, & de diuersis actionibus
 ignis, elementorūque grossorū subtiliatio-
 ne, & de nigredine. c. 28. fo. 55.
- de Lapidis morte, de quæ causis impediētibz ge-
 nerationem & multiplicationē, & quomodo
 remouentur per exempli demonstrationē re-
 spectu naturæ communis. c. 26. fo. 49
- de Lapidis nostri extremitatibus, & quæ sunt, &
 vnde extrahuntur. c. 86. fo. 153

I N D E X.

- de Lapidis preparatione. ca. 9. fo. 22
- de Lapidis preparatione per ipsius diuisionem in
quatuor elementa post putrefactionē suam.
ca. 63. fo. 116
- de Lapidis preparationis demonstratione per dif-
ferentiam exemplificatiuā in operatione na-
turae in suis mineris. c. 85. fo. 152
- de Lapidis prima cognitione, & de qua materia
fit. c. 19. fo. 38
- de lapidis terminatione ac fine in diuersis figuris,
& quomodo est inter lapides, & inter sales,
& inter vitra, quae omnes exiuerunt de sua
natura. ca. 41. fo. 77
- de lapidis tota substantia est essentialis. c. 72. fo. 134
- de lapidis transmutationis vltimo termino, vnde
argentum viuum extrahatur. c. 15. fo. 72
- lapis de qua re fit. c. 10. fo. 22
- lapis noster commutat se in omnibus qualitati-
bus elementarijs. c. 71. fo. 133
- lapis philosophicus non est nisi vnus. c. 7. fo. 21
- lapis noster in omni loco reperitur. c. 38. fo. 72
- lapis appellatur ratione suae proprietatis & na-
turae. c. 8. fol. 21
- lapis quomodo post inuentionē suam recipit ad-
iutorium ab alijs rebus ad efficiendum elixir
completum. c. 40. fo. 75
- lapis sortitur diuersa nomina per suos effectus.
ca. 47. fo. 88

I N D E X.

M.

- M**agisterium fit per naturam & operationem acris & scientia. c. 90. fo. 157
- magisterium quomodo debet intelligi respectu constitutionis mundi magni scilicet facti per Deum. c. 75. fo. 138
- materia de qua re debet extrahi conueniens & magis propinqua, & de cōuersione vnius elementi in alterum. c. 6. fo. 18
- de Materia, quæ desiderat habere vnitatem formæ, vt de sua perfectione in vnitatem spiritus quintæ essentia integrètur. c. 36. fo. 69
- medicina nostra debet esse de subtili substantia. c. 73. fo. 735
- menstruale est causa mortis arg. viui. c. 87. fo. 155
- de Modo philosophandi, cuius principale secretum est congelatio argenti viui. c. 29. fo. 58
- de Modo procedendi in practica, & quanta res requiratur in magisterio. c. 31. fo. 61

N.

- de Natura abortiua corporum imperfectorum, & temperamento vasis natura. c. 90. fo. 159
- Naturæ elementales exeunt à masculino & foemina ad faciendam generationem. c. 50. fo. 93
- de Naturis radicalibus ad consequendam perfectionem & naturam specialiore[m] matrimonij. c. 43. fo. 80

I N D E X.

O.

OMnes res mundi sunt de sulfure & argentoviuo. cap. 27. fol. 70

operator quomodo debeat res suas ordinare ad assimilandum magisterium operationi creationis vniuersalis in creando massam confusam, que continet omnia quatuor elementa. ca. 77. fo. 141

operatoris tota intentio debet esse in preparando materia lapidis, & in suo temperamento. c. 84. fol. 151

P.

Philosophi quomodo appellauerunt massam confusam, & de diuisione ipsius, & de natura elementorum suorum. c. 78. f. 141

de Principijs naturalibus confusis, & quomodo generentur per virtutem successiuam operationis in altis naturis. c. 56. f. 104

de Principijs naturæ, & quatuor primordialibus principijs. c. 3. f. 6

Q.

de Qualitatibus accidentalibus & vniõne naturæ. c. 83. fo. 150

de Quatuor naturalibus virtutibus mutatis, & quomodo appellantur, & mutantur. c. 32. fol. 62

Quomodo species metallorum transmutant se, & de igne

I N D E X.

de igne naturæ elementalis causata. c. 21. f. 40

R.

de Ratione transitus lapidis ad conuertendum
ipsum in medicinam. c. 13. f. 29

de Recapitulatione quomodo de vna sola natura
In omne id quod queritur. c. 74. f. 136.

S.

SUBLIMATIO separat purū ab impuro, & quo-
modo debeat intelligere animam, & quid
sit anima. c. 49. f. 92

de Sulfuris materia proportionati et equipollen-
tia sua ad operationem naturæ. c. 57. f. 106

Sulfuris substantia quomodo exiet ab extrema-
tibus quando lapis creatur. c. 96. f. 166

de Symbolo retinaculo elementorum. cap. 82.
fol. 148

T.

TOTA lapidis substantia est imprægnata spi-
ritu quintæ essentiæ, & de gümma philo-
sophorum. c. 52. fo. 95

totaterra est plena intelligentiæ, & quomodo
operetur, & ibi, de creatione Adami & Eue.
& quomodo magisterium nostrum assimile-
tur operi creationis hominis. c. 76. fo. 140

de Totius artis effectu in summa vniuersali, &
quod totius magisterij effectus non est nisi
multiplicatio virtutum substantialium in
essen-

I N D E X.

essentias quintas. c. 64. fo. 118
totum factum lapidis est in cognitione elementorum, & in conuersione ipsorum. c. 22. fo. 42

V.

de Virtute vniuersali, qua separat elementa, & coniungit ea, vnde illa creata sit in vniuersali cognitione. ca. 53. fo. 96

de Virtute informatiua, per quam lapis recipit creationem & multiplicationem in suis instrumentis, & de subfureitate elementorum, & locogenerationis. c. 25. fo. 45.

de Ultimo termino transmutationis lapidis per reincrudationem cocti & decoctionem crudi, & vnde extrahitur arg. vi. philosophorum. ca. 15. fo. 32

vnde propria tinctura philosophorum extrahitur. c. 30. fo. 60

In practica.

Alchymia quid sit. ca. 1. fo. 168

de Alia aqua corruptibili. c. 15. fo. 180

de Aqua corruptibili. c. 14. fo. 180

de Coniunctione & matrimonio dictarum liquefactionum. c. 12. fo. 178

de Dispositione prima incipiendo opus in forma practica. c. 9. fo. 175

de Elixiris rubei compositione. c. 28. fo. 205

de Figura prima triangulari, que demonstrat prim-

I N D E X.

- Principium practica, & de intentione trian-*
gulari. ca. 8. fo. 174
de Fixatione, vel de confectione medicinae. ca. 24.
fo. 198
de Fixatione aeris. c. 25. fo. 199
de Humidi nutrientis vel nutritiui exuberatio-
ne. c. 27. fo. 203
de ignis & terra ablutione. c. 19. fo. 186
de Inceratione, quae dat fusionem elixiri perfe-
ctam fixationem. c. 26. fo. 202
de Instrumento secundo practicali in primo, &
de prima parte solutiua. c. 7. fo. 173
de Liquefactione G. qui est Mercurius philoso-
phorum. c. 11. fo. 178
de Multiplicatione medicinae in quantitate. ca. 31.
fo. 208
de multiplicatione nostri secundi sulfuris, & de
proprietas eius. c. 23. fo. 194
de Operatione secundi regiminis, quod est laua-
re, & primo de aqua & aere, qui habent ge-
nerare. c. 18. fo. 185
de Perfectione & melioratione omnium medici-
narum. c. 29. fo. 206
Practica traditur per duplex instrumentum, &
quae sint instrumenta, quae dat. c. 2. fo. 169
de Prima distinctione, quae est de A. B. C. cap. 4.
fol. 170

I N D E X.

- de Prima parte solutiua per formam practica, &
de liquefactione. ca. 10. fo. 177
- de Quarta operatione, per quam fit compositio e-
lixiris, & primo de compositione lapidis, qui
est primum sulfur. c. 22. fo. 189.
- Quomodo artista debet habere terram fixam.
ca. 17. fo. 181
- Quomodo medicina se multiplicant de bono in
melius, & de vno in plures. c. 3. f. 207
- de Recapitulatione magisterij in forma diuisio-
nis. c. 22. f. 211
- de Rubei coniunctione. c. 13. fo. 179.
- de Secunda distinctione, quæ est de figuris prima
partis solutiue. c. 5. f. 171
- de Secunda diuisione huius partis per instrumen-
tum memoratiuum. c. 3. f. 170
- de Secunda parte solutionis, quæ est solutio & se-
paratio elementorum. c. 16. fo. 180
- de Sulfuris rubei compositione. c. 21. f. 188
- de Tertia distinctione, quæ est de figuris de secun-
da parte solutionis. c. 6. fo. 172
- de Tertia operatione, quæ est creare lapidẽ. c. 20.
fol. 187

In transmutatione animæ.

- de Aeris sublimatione. fol. 222
- de Alia compositione margaritarum. fol. 239
- de Alia mixtione. fo. 227. & 228

I N D E X.

- de Alio modo miscendi. fol. 228*
de Balandina lapide. fol. 235
de Balastio. f. 234
de Carbunculo. f. 233.
de Compositione adamantis. f. 234. berilli, calcedo-
ni. 237. camapheus, eliotropia. 236. exmiral-
di. 235. margaritarum. 229. parlarum, topa-
zi. 237. turchosa. 235
de Compositione uti liore & leuiore. fo. 231
de Decoctione lapidis prima, secunda. f. 224. ter-
tia. 225
de Instrumento lapidum. f. 215
de Mixtione abbreviata. f. 227
de Multiplicatione lapidis. f. 225
de Practica brancharum nostri lapidis. f. 226
de Prima, secunda, tertia aqua. f. 229. & quarta,
quinta, sexta, septima. f. 230.
de Principijs non naturalibus. f. 217.
Que sit materia nostri lapidis. f. 212. & ibidem de
prima parte.
de Resolutione. f. 230
de Saphiro. f. 235
de secunda parte, qua est de practica. f. 219
de Spermate metallorum. fol. 214

F I N I S.

THE
LIFE
OF
SAMUEL JOHNSON
BY
JAMES BOSWELL
IN SEVEN VOLUMES
THE SECOND VOLUME
CONTAINING
THE HISTORY OF HIS
LITERARY AND
POLITICAL LIFE
FROM HIS RETURN FROM
THE CONTINENT
TO HIS DEATH
IN THE YEAR 1797
LONDON
PRINTED BY RICHARD CLAY AND COMPANY
ST. MARTIN'S LANE
1808